NAGY-KANIZSA, 1873. november 2-án. 88-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár: egész évre 8 frt. fél évre 4 „ negyed évre 2 „ Egy szám 10 kr. Hirdetések jutányosan s NYILTTERBEN soronkint 10 krért vétetnek fel.

Zala-Somogyi Közlöny

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez, — anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők: NAGY-KANIZSA Wlassics-ház.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben a „zalamegyei gazdasági egyesület“, a „n.-kanizsai keresked. s iparbank“ ugy a „Zala-Somogy“ gőzhajózási részvénytársulat HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

Sürgős felhivás Magyarország bortermelőihez!

Hazánkban a bortermelés jövedelme aránytalanságának, egyéb hiányok mellett, melyek boriparunk elomenetelét gátolják, különösen még azon e l s z i g e t e l t s é g is egyik fóoka, minélfogva boraink a külföld elott nagy részben ismeretlenek levén, e miatt nem lehettek azok tárgyai egy terjedtebb külkereskedésnek.

A londoni, párisi, hamburgi, boroszlói és lyoni kiállitások mindannyi alkalmul szolgáltak ugyan boraink ismertetésére; de mégis azon kedvező siker, melyet boraink a jelen bécsi közkiállitáson a nemzetközi biráló bizottság s a nagy közönség előtt arattak, legbuzditóbb lehet reánk nézve, hogy boraink ismertetése érdekében siessünk felhasználni azon ujabb alkalmat is, mely e végre a jövő 1874-ik évben kinálkozik.

A külügyi ministerium részéről ugyanis a földmivelés, ipar és kereskedelemügyi magyar királyi ministeriumhoz érkezett tudósitás szerint a Londonban rendezett állandó nemzetközi kiállitáson az 1874-ik év folyamában k ü l ö n ö s s ú l y a b o r o k k i á l l i t á s á r a fogván fektettetni, fentisztelt ministerium az orsz. Magyar Gazdasági Egyesületet felszólitani méltóztatott azon modozatok megállapitására, a melyek mellett borainknak ezen tárlaton kiállitása s egyuttal izlelése is eszközölhető lenne.

Egyesületünk e felszólitást hazafiui örömmel fogadván, legközelebb f. hó 20-án tartott borászati szakülésén abban állapodott meg, hogy e g y o l y c o l l e c t i v k i á l l i t á s t r e n d e z z e n, melyben Magyarország jelesebb bortermő vidékei minél számosabb bortermelő által legyenek képviselve, hogy eként borainkat az angol borfogyasztó közönséggel közelebbről is megismertethessük, s ez által azoknak hitelét ott is megszilárditani iparkodjunk.

Minthogy pedig a kiállitási programm szerint a bejelentések csak f. évi november 15-ik napjaig fogadtatnak el, az idő felette rövid levén, az Egyesület a szükséges tér lefoglalása végett a collectiv kiállitás bejelentése iránt azonnal intézkedett, s az abban részt venni kivánóknak a következőket ajánlja figyelmükbe:

1) A kiállitás a „Royal Albert Hall“ helyiségeiben 1874-ik évi április 7-kén fog megnyittatni.

2) A kiállitásra és izlelésre szánt borokat legfeljebb 1874-dik évi márczius 1-jén a kiállitási helyiségben át kell szolgáltatni.

A collectiv kiállitásban részt venni kivánók ennél fogva bejelentéseiket a Egyesülethez czimezve (üllői ut, Köztelek) a mellékelt minta szerint sziveskedjenek a lehetőségig sietve megtenni, hogy a kellő intézkedések az Egyesület részéről idején megtörténhessenek.

A bejelentési rovatokban világosan feljegyzendő a kiállitó neve, czime, lakása az utolsó pósta, a bor faja, a termés helye, mennyi belőle a készlet, vagy mennyire számithat évenkint.

Magát a kiállitásra szánt bort pedig legfeljebb 1874-dik évi január 15-kóig be kell az Egyesülethez küldeni.

3) Boraink jó hirneve és hitelének megőrzése végett nagyon érdekünkben áll, hogy a kiállitásra csak jeles termény menjen ki, s a bornak mindenesetre már olyan érettnek kell lenni, hogy üvegekre lehessen huzni (Boutellien reif), eltekintve attól, hogy hány éves.

Erre nézve az Egyesület muihatlanul szükségesnek tartja a borokat kiküldés előtt itthon szemle alá venni.

4) Egy lajta borból hat üveg küldendő; egy üveg a szemlére itthon, kettő a kiállitásra, három a londoni birálatra és kostolásra. Kotolásra egyébiránt tetszés szerint mennyiségben többet is lehet küldeni.

5) A palaczkok alakjára és szinére nézve legajánlatosabb a veres bort ugynevezett bordeauxi, a fehéret rajnai palaczkokban jol bedugaszolva és csinosan vignetirozva kiállitani.

6) A kiállitók helypénzt nem fizetnek; állványokról s egyéb diszitésrol azonban maguknak kell gondoskodni; e tekintetben egyebiránt az Egyesület borászati szakosztálya buzgó elnökének, gróf Zichy Ferencz ur ő méltoságának szives közbejarása által valószinüen sikerülend a londoni kiállitásra szükséges állványokat a bécsi kiállitásról megszerezni ugy hogy a kiállitóknak csak is a szállitási költség fog esni a kiállitott borok arányában, sőt erre nézve is remélhető a nm. ministerium utján némi kedvezmény.

Az Egyesület a tárgy fontosságánal fogva hazánk bortermelése érdekében hazafiui kötelességének tartja mindent elkövetni, mi által e felhivásnak eredménye legyen; méltó sikert azonban csak ugy remel erhetni, ha ebbeli ügyekozete a hazafiak részvéte és közremunkalása által támogattatni fog, mire ezennel hazafiulag felkér minden ügybarátot.

Budapesten, 1873. oktober 22.

Az orsz. Magyar Gazdasági Egyesület nevében:

KORIZMICS LÁSZLÓ,
egyesületi alelnök.

MORÓCZ ISTVÁN.
egyesületi titoknok.

Keszthely, oktober 29. 1873.

Tekintetes szerkesztőség!

Folyó évi oktober 19-ki becses lapja 84-ik számában Sporzon Pál iskolaszéki tag a keszthelyi iskolaszékhez intézett felszólitását szónélkül hagyni annyit tenne, mint a szeptember 24-iki tanári választás alkalmával jelenvolt iskolaszéki tagoknak a tanügyi szakmában teljes avatatlanságát beismerni. Azért mivel a választáson én is jelen voltam, nem mulaszthatom el a t. urnak következőkben válaszolni, és a közönséget arról megnyugtatni, hogy a választás igenis a törvényszabta módon történt, és ott semmi törvénytelenség elkövetve nem lett; — hogy a nevelés szent ügye veszélyeztetve nincsen.

A választás napját megelőző iskolaszéki ülésben ugyanis egy háromtagu kijelelő bizottság választatván meg, az a megürült helyre három pályázót — kik közé 3-ik helyre egy helybeli, az iskolaszéki tagok mindegyike által ismert szorgalmas és mondhatni szakavatott tanitót azon okból jelölt ki, hogy a helybeli tanitóknak ezáltal ösztön nyujtassék. Hogy a kijelölt erre érdemes volt, az iskolaszéki elnökség neki adott bizonyitványa, a t. czikkiró két csillag alatti megjegyzése is eléggé tanusitja; de a tanitásban kitünő qualificatióját minden iskolaszéki tag, ki osztályát meglátogatta, felismerhette; s igy a kijelelő bizottság követett-e el hibát, hogy őt a 3-ik helyre, mint főelemi tanitónak képesitettet kijelelte?

A választás napján a magukat buzgó iskolaszéki tagoknak mondani szeretők hogy ott nem voltak, mást ugyan nem okozhatnak, elnök ur távol volt, alelnök ur vadászott, czikkiró ur pedig szinte — habár igen jol tudta a választásra kitüzött napot — elutazott, vagy magát absentálta. Errol ugyan a jelenvoltak nem tehetnek. Maga mondja a t. czikkiró, hogy 11 iskolaszéki tag szavazott, de azt mondja melléje, hogy az töredéke volt csak az iskolaszéknek, tessék elolvasni a 1868-iki XXXVIII-ik törvényczikk VIII. fejezet 117-ik § át, amely legalább 9 tagból álló iskolai szék alakitasat rendeli el, és itt ez alkalommal czikkiró beismerése szerint is 11 iskolaszéki tag szavazott, és bármiként törekedjék is magát leginkabb szakértőnek tartani, az ott jelenvoltak épen olyan iskolaszéki tagok voltak, mint ő, és azok minősitésével senki által megbizva nincsen.

Hivatkozik a czikkiró a népiskolai törvény 120-ik §-ára, mely a népiskolai hatóságokról szólo fejezetben van és igy a tanitokról és azok választasáról szolo fejezethez nem ragasztható, hanem a népiskolai hatóságok választási modjához. De ha a czikkiró kivansága szerint volna is ez, az constatálva lett igenis a választáskor, hogy az iskolaszéki tagok kétharmada jelen volt, és azért arra kéri az iskolaszék többsége (nem töredéke) czikkirót, hogy ily elferditések, valótlan közlemények által ne igyekezzék szándékosan aláásni a szent ügy jövőjét. Hogyan képzeli azt, hogy a jelenvolt szavazó 11 iskolaszéki tag belenyugszik a kisebbség által ily méltánytalan bántalmakba, ki lesz közölök az, ki buzgóan járjon el ezek után nemes hivatásában.

De áttérek a képességre. A kijelelő bizottság minden pályázó okmányait megvizsgálta, és csak azon feltétel alatt, hogy egy év mulva szakmájából a tanári vizsgát letenni tartozik, jelöltetett ki három; de ekként lett is az illető megválasztva, — kérdem most már a t. czikkirót, hogyan van itt veszélyeztetve a tanügy? Ha leteszi a vizsgát, tanár lesz; ha nem én egyik leszek a legszigorubb a feltétel megtartásában, ha tehát egy ismert buzgó tanitót, ki teljes képességét megszerezni tartozik, és anélkül állomásától elmozdittatik, választ meg az iskolaszék, micsoda hibát követett el?

Sokkal nagyobb hibát követett el czikkiró a már megejtett törvényes választás elleni fondorkodásaival, melyekkel az iskolaszék nyugalmát megzavarta, a tanitói kart elkeseritette, egyátalában az egyenetlenség magvát elhinteni megkezdette!

Ezeket a választás napján jelenvolt iskolaszék törvényes eljárása igazolása végett szükségesnek láttam az elferditéssel és szenvedélyességgel irt czikkre megjegyezni.

TRSZTYÁNSZKY LAJOS,
iskolaszéki póttag.

Sümeghen okt. 21. 1873.

Alig árasztá a fölkelő nap első sugarait Sümegh ősvár romjaira, már is taraczk lövöldözések rázkodtaták a léget, hirdetvén a kies fekvésü város lakóinakköznapiasságán emelkedettségét, mintegy figyelmessé téve az elérkezett napra, melyen diadalát ünnepli ugyszólván Zalamegye! — Nagy szó, midőn egy egész megyét emlitünk — azonban ha tekintjük az érdeket, melyről szólani akarunk, talán bocsánatot nyerendünk a „nagy“ nevezés miatt.

Ha azt akarnók hangsulyozni, hogy a sümeghi iparosok vásárra menetelők zár sorompója nyittatott volna meg, ezzel sem mondanánk keveset, mert e nem várt terményü évben, fontolóra véve iparosaink keresetforrásának gát vetését, bizony jubileumnak lenne mondható az üzleti forgalom valahára engedélyezett megnyitása is; azonban félre tölünk anyagi képzelmények — szellemi disznapot kivánunk mi kiemelni, az iparosok, általán e kis város lakóinak áldozat készségéből épült muzsák temploma építése befejeztéről, az uj tanoda épület megnyitásáról óhajtunk néhány szóban megemlékezni. Igen a fönt érintett napon lön Zalamegyében még eddig nem létezett reál tanoda IV-ik osztalya megnyitva, e napon kezdődött meg az 1873 4-dik tanév Sümeghen.

A megtartott isteni tisztelet után fél 10 órakor reggel a tanuló ifjuság zászlóelővitel mellett vonult be az uj épületbe, melynek egyik termében jelen volt a városi képviselő testület, az iskolaszék, az összes tanitói kar, számos szülő és lakos. A vidékről egyedül tek. Besenyey Ernő urat, megyénk fáradhatatlan iskolatanácsosát volt szerencsénk láthatni. Szakmáry József város biró ur rövideden elmondván az összejövetel czélját, az épület kulcsait átadta Cseh László iskolaszék elnökének. Elnök ur pedig kiemelvén a város áldozatkészségét, a tanári kar közremüködését kérvén, reményét fejezi ki, miszerint e diszes épület meg fogja termelni szellemi gyümölcsét. Erre a tanárok közül Czeiner József e következő beszédet mondá:

„Midőn e helyen, tisztelt hallgatóim! szerencsém van szót emelhetni, öröm dagasztja keblemet; annál inkább is, mert a tudományoknak szentelt csarnoka, iskola az, hol és mely felett nézeteimet vagyok elmondandó. De minek különösen örvendek, az, hogy mindenkinek arczkifejezése árulja el, miszerint igaz s őszinte barátja az iskolának, a nevelés és tanitás szent ügyének.

Megvagyok győződve, miszerint nem a látványosság csábingere gyüjtötte itt önöket össze: hanem a tiszta öröm, azon körülményből származó villanyszerü vonzat, hogy a végre elkészült a felavatandó uj iskola épület, ünnepélyes megnyitása alkalmával a nevelés és tanitás szent czéljára a tanári testületnek most átadatik.

A mai kor intő szava igy hangzik: „Iskolát a népnek!“ Felvilágosodás, miveltség kell, hogy az europai nagy nemzetek közt méltó helyünket elfoglalhassuk. S ki az, ki erre vonatkozólag az iskolák szükségességét kétségbe vonni merné?! Hazája iránti hő ragaszkodását minden ember az által mutatja ki, hogy követelményei előtt meghajolva áldozatul hozza vagyonát, mindenét.

Történetünk számtalan példát bir felmutatni, oly hősöket, kik éltöket, vérőket áldozák hazájukért, mert hisz „Ez a föld az, melyen Árpád vére folyt, itt élned halnod kell.“

Voltak idők midőn a honfiak a harczi riadó hangjára fegyvert ragadtak, s atyjáiktól tanult vitézséggel homlokukra győzelmi babért füztek. A magyar vitézség hire messze járt s ha minden vitéze a győzők közt első nem lehetett az utolsó soha nem volt! De mennyire megváltoztak rövid idő óta a körülmények! A magyar hajdani vitézsége midőn egy „rajta! előre, rohanj“! szóra dühös oroszlányként rontott ellenére, s a győzelem számára biztositva volt: most már roncsolt intézmény a mivelt világ hadtaktikája ellenébe.

Európa rövid idő óta roppant átalakulásokon ment keresztül; s ha mivelt népeivel lépést tartani s velök haladni akarunk, mert elmaradás esetében az áramlat által elsodortatunk, elveszünk; csak egyetlen mentő eszközünk, a tudományos miveltséget terjeszteni.

Szerencsés Sümegh! ölédben hordozod boldogitó geniusát e vidéknek, kinek mint minden nagy szellemü férfiunak ihlett gondolata évtizedek, gyakran századokkal előbbre jár, mind a vele egykoru legtöbbjeié.

O nagysága Ramszetter Vince ur igen jól ismerve Sümegh vidékét és baját, ennek orvoslására sietett. Ő gyujtá meg először a világitó szövétneket és százakat vonzott mint hatalmas delej maga után; s miután az iskolaügynek szilárd alapját megvetette; folytatását a város kezébe tette.

Most Sümeghnek e téren lelkes polgárai ragadák meg a haladás magasan lengő zászlóját, megtakaritott filléreiket sietve rakják a haza oltárára; s a tudomány ezen csarnoka az, mely annyi lelkesültség, annyi áldozat készség mellett létesült. De szolgáljanak ti falai a tudomány szentélyének azon arany tiszta érzet szeplőtlen özönéről, mely azok szivében megfogamzott, akik e hasznos intézmény létesitését elhatározák, hogy ez intézetből majdan kikerült ifjak homokszemekül szolgáljanak ama letesitendő óriási épületben, mely a haza általános jóléte és tartós boldogsága. Ez azonban csak ugy éretik el, ha a reáltudományt a magyar nép minden rétegében elhintjük, csiráztatjuk.

A korszak nyomásának lehet tulajdonitani, hogy a tespedés hálátlan párnáján szunyadó magyar vére végre felocsudva belátta, miszerint a reáltudományok elhanyagolásának gyászos következménye a más nemzetek mögött roppant elmaradása. Látja, hogy a büszke Albion csakis iparával veté meg alapját népe boldogságának, s bámulandó gyorsasággal emelkedék az erő, hatalom és dicsőség fénypontjára. Látja, hogy a műveit európai mindent elkövet, csakhogy a közérdekü ipar, mely az állam virágzása, lehetőleg kifejlesztessék. De jól vette észre, hogy ennek leghathatósabb emeltyüje nem más, mint az iskola.

Csakis iskolák által orvosoltatnak hazánkban azon szánandó nyomok és bajok, melyek szegény népünk minden rétegében fellelhetők. Mi annál könnyebben leend eszközölhető ott, hol a jólét csirái beburkolva a földön hevernek, és maga a nép sem rest a gazdászat, ipar és kereskedelem számtalan ágait kifejteni. Igy elkerültetik azon sajnos helyzet, hogy míg Belgiumban 1 □ mf. területen 8,000 lakos képes megélni, addig nálunk 1 □ mföld területen 2,400 lakos számtalanszor nyomorral küzd.

Vajha Sümegh minden polgára komoly gondolkozása tárgyává tenné, hogy az áldozatokkal létesitett haladási művek, mely hirnevöket, mig kő kövön leend, fennen hirdeti; a haza — de különösen gyermekeik anyagi és szellemi jobblétének és boldogságának forrása, hogy ezen reál intézet, mely mint gyenge csemete életrevalóságát bebizonyitotta, folyton gondos ápolások által terebélyes virágzó és gyümölcsöző fává növekedhetnék, hogy általa a tudományt szomjazók az élet tikkasztó melegében enyhet, sanyaru körülményeikben vigaszt és jólétet találhassanak. Végül örömmel üdvözlöm jóakaratu tanártársaimat és szivesen hódolok azon kötelességnek, mély feltennem parancsolja: miszerint minden igyekezetüket oda irányozandják, hogy az intézetet virágzóvá, a nemzetet minden tekintetben boldoggá tenni iparkodandnak." (Éljenzés!)

A mondottak után egy reálosztálybeli növendék köszöné meg tanuló társai nevében a magas kormány és mindazon jótevők kegyességét, kik nekik és az utókornak lehetővé tették a népiskolai tanulmányok folytathatását Sümegh városában.

„Isten áldd meg a magyart!" szivemlő dallam zengése voná a hallottak után lelkeinket a mindenek Urához, melyet a megnyitásra összesereglett tanulók énekeltek, tiszta csengő hangjuk által fokozva érzeményeinket.

Az ének után ennek tanára Exner Alajos, a főelemi tantestület tagja kezdé beszédét:

Tekintetes iskolaszék és városi tanács! Nagyérdemü szülők!

„Ahol nemzetünk ügye áll, oda a közfölvilágosodás, a költő, az iró emel. Drága hazánk a felvilágosodás és haladásban igen hátra maradt más nemzetektől, mert honunk észak és nyugati szomszédainknak védő bástyája levén, a vad töröktől sok századon át majdnem irtó háborut kelle szenvednie. Lezúgtak már a népeket irtó háboruk, csak a hátramaradásban van a nemzetek halála, mert minden tanult népnek számára jogot vívnak ki a hatalmasabb nemzetek . . csak néha, némely érdek dobja közbe a megnem elégedést, a viszályt.

Hogy meg ne öljön minket magyarokat a viszály eme mérges almája — és hogy hazánk többféle népeivel egy erős, önálló nemzet maradhassunk: azt az iskolák — az irodalom eszközölheti. Igen! a nemzetek lelke, jogai és kincseinek őre az iskola és az irodalom! Hazánk most már az akarat és haladás hazája, mert a gazdászat, ipar és tudomány terén egy század sem mutathat fel oly sokféle és kitünő műveket, mint jelen korszakunk, melynek fényes példája világtárlatunk.

Valamint az élet rendes menetét, ugy a korszellem haladását sem képes senki föntartóztatni, hacsak bukni nem akar; pedig aki nem halad, az elmarad.

Ha valaki hazáját igazán szereti, ugy a tanintézetek azok, ahol eme szeretetét teljleg nyilvánithatja. A hazaszeretetet és a haladást Sümegh városa is követve, nagy áldozattal eme nagyszerü tanépületet állittatta fel, melyért ezer hála és köszönet lelkes adakozóinak és tevékeny elöljáróinak!

Rajta tehát kedves tanitványaink!

Uj erővel, uj öröm és szorgalommal menjetek az uj tanépületnek szent falai közé! Csak ha tanulói kötelességteknek hiven eleget tenni törekedtek, csak ugy fogtok megfelelni ama szent czélnak, melyet számotokra kitüztek azok, kik eme épület fölállitásában nagylelküleg buzgólkodtak.

Mi pedig tanitók, hit, remény és szeretettel ragadjuk meg pályánkon egyetértéssel a haladás lobogóját saját dicséretünkre, a nemes város és a haza javára, a nagyérdemü szülők fokozatos örömére!" (Éljenzés!) Ezt ismét a népiskolai tanulók nevében egy kis fiu által mondott szavak követték, melyeket oly szabatosan, batrau és nyiltan tára elenk, hogy az alig 10 éves fiu a jelenvoltak általános dicséretét nyeré meg.

Ismét hangzik az ének: „Hazádnak rendületlenül légy hive oh magyar!"

Légy hive! mondjuk reá, de ki hazájához hü, szeresse annak boldogitó eszközeit is. Ne nézze a megvetésre méltó kunyhókat, mint még számtalan helyen az iskola és tanitói lak; hanem áldozzon mindaz, ki az oltártól él; szellemi oltárunk az iskola, ennek — és a hazának szerény napszámosa pedig a tanitó. — A palota maga még nem teszi ki tudjuk, öltöztessük testünket biborba, ne tápláljuk kellően szerveinket, vonjuk meg a szellemi kiképzés lehetőségét, nem nőhetünk nagygyá, nem fog virulhatni hazánk!

Sümegh e kis város tanoda épülete, büszkesége lehet lakosainak, dísze a vidéknek; ahol ily palota épült, ott hiszszük a tanitói kar anyagi helyzete is, a nemeskeblü lakosság által méltányos tendületnek fog örvendhetni??

Engedelmet, e kis gondolat menet csak közbe illant tollamból, mintha most is a fönti éneket hallanám, mely édes érzetet szült kebelemben.

Befejezésül városbiró ur egyetértés és összetartásra buzditó szavaival az ünnepély belőn fejezve!

Adja az ég, hogy az uj épületben kifejtendő törekvés teremje meg áldást hozó gyümölcsét nemzetünkre!

BRUCKER ALAJOS.

A zalamegyei megválasztott törvényhatósági bizottsági tagok névsora 1872—1878-ik évekre.

Alsó-Öra: Kovács István Arács, Biró Dániel Kövesd, Jákói Pál Alsó-Öra, Nagy Gábor Kövesd, Udvari: Hári Dániel B.-Kis Szöllős, Hoffmann Antal Asszófő, Csepely Károly Köveskálla, Sári Dániel Ns.-Pécsely, Szentes János Alsó-Dörgicse. Balaton Füred: K. Somogyi Zsigmond Balaton-Füred, Vörös Dániel Balaton-Füred, Móroczа Kálmán Felső Örs. Köveskálla: Ságvary Elek Kővágó-Örs, Csekő Dániel Monoszló, Somody Zsigmond Szént-Antalfa, Solyom János Szent-Antalfa, Nagy Zsigmond Köveskálla, Vörösmarty László Köveskálla, Győrffy Antal Köveskálla, Csekő Gábor Köveskálla. Monostor-Apáti: Hirsch Adolf Szent-Békálla, Tóth Ferencz Pula, Ferber Ferencz M.-Apáti, Kulcsár István Petend, Schvarcz Hérman Kapolcs, Csabi Péter M.-Apáti. Kaptalan-Tóti: Adam József Kaptalan-Toti, Tarcsay József Kaptalan-Toti, báro Putheányi Geza Szigliget, Aczél József Gyulakeszi, Fater Mihály Szent-Békálla, Loko Lajos Kaptalan-Toti. Tapolcza: Csébi Antal Tapolcza, Vastagh Pál Tapolcza, Márton Gáspár Tapolcza, Hajas Mihaly Lendva, Csondes József Tapolcza, Ondrey Pál Tapolcza. Csab Rendek: Chéruel Olivér Csab-Rendek, Csik Sándor Csab-Rendek, Bogyay János Csab Rendek, Bakos János Káptalanfa, Szücs Pál Sumegh. Sümegh: Csch László Sümegh, Vejtzi Janos Sümegh, Mayer Ferencz Sümegh, Györy János Sümegh, Epstein Vilmos Sümegh. Ukk: Eghi László Gógánfa, Kustos Boldizsár Gyömörő, Szalay Sándor Rigács, Barcza Ferencz Ukk, Sass Lajos Galsa, Falkner Gyula Szegvár. Mihályfa: ifdő Pályi János plebános Kis-Görbó, Korchmáros János Mihályfa, Marton József Óhid, Csombó József Csehi, Auda József Prága. Türje: Erhard Pál T.-Szt-Péter, Erdős György Türje, Kiss Lajos Türje, Torma Ferencz Türje. Szent-Gróth: Erdélyi Mihály Szent-Gróth m. város, Koller Ignácz Szt-Gróth m. v., Tavasz János Szent Gróth m. v., Lackenbacher Pinkász Szent Gróth m. v., Agoston István Szent-Gróth plg. város. Szent-László: Söptey György Köveskut, Söptey János Köveskut, Barcs József Felső-Kustány, Kiss Antal öreg Ns-Bukk, öreg Mikolás József, Z.-Szt-László. Karmacs: Csák Antal Szántó, Kósa János Karmacs, Gosztonyi Ferencz Karmacs, öreg Kovács Vendel Karmacs, Bódis József Rezi, Ambrus Mihály Rezi, Laskóy László, Vindornya-Lak, Sabjánics Pál Vindornya Szöllős. Lesencze-Tomaj: Hertelendy Kálmán Lesencze-Tomaj, Nedeczky Jenő Balaton-Ederics, Nagy János Nemes-Vita, Francsics Antal Balaton-Ederics, Svastics Elek Lesencze-Tomaj. Keszthely: Csesznák László Keszthely, Kugler Nándor Keszthely, Beck Sándor Keszthely, Szegleth Mihály Keszthely. Zala-Apáthi: Baudisz Gyula Zala-Apáthi, Németh Gábor Zala-Apáthi, Kern Károly Zala-Ujfalu, Talabér Elek Gétye, öreg Takács József Szabar, Koller István Alsó-Pábok. Kis-Komárom: Dobosy Imre Galambok, Ferenczy János Kis Komárom, Tóth György Kis-Komárom, Gaál Miklós Keszthely, Körmendy Sándor Galambok, Beker Benő Galambok, Varga István Komárváros. Pacsa: Vizy Antal Pacsa, Frankovics Károly örn. Felső-Rajk, Töttösy Károly Szt-Péterur, Tánczos Janos Rád, Sipos Imre Pacsa, Skublics Sándor Szt-Mihály. Gelse: Stingl Károly jegyző Gelse, Czechmeister Victor ispán Hahót, Glavina Károly Gelse, Hegyi Bálint Gelse, Modrovics János lelkész Gelse, Muraközi János Hahót. Pallin: Balogh István Bakónak, Tóth Imre Bakónak, Bokan Farkas Sormás, Veber Samu Szepetnek, Etl János M. Keresztur, Kovats János Kanizsa, Szijártó János Bakónak, Godina Janos Pallin. Kapornak: Fábiánics Gyula Misefa, Puly Ignácz N.-Kapornak, Szummer Ferencz N.-Kapornak, Szmodics Károly Pakod, Ruiny József lelkész Kapornak, Samu János Kapornak. Szepetk: Süvegjártó Lajos száml. Ollar, Szukics István Szepetk, Nemeth Ferencz Szepetk, Pintér Antal Z.-István, Bella István Z.-István, Soós Károly Alibánfa, Torma János Zala-Bér. Nemes-Apáti: Csertan Károly Ns-Apáti, Szücs János Ns Apáti, Haáry József Ns-Apáti, Agoston József Ns Apáti, Balázsi Sándor Ns-Apáti, Vizsy János Nemes-Apáti. Nagy-Kanizsa: Hegedüs József ügyvéd Nagy-Kanizsa, Scherez Simon orvos Nagy-Kanizsa, Czupáry József Nagy-Kanizsa, Csemics Károly Nagy-Kanizsa, Ebenspanger Lipót Nagy-Kanizsa, Rothman György Nagy-Kanizsa, Kaán Károly ügyvéd Nagy-Kanizsa, Albanics József ügyvéd Nagy-Kanizsa, Gáspár Ferencz Nagy-Kanizsa. Kis-Kanizsa: Hegedüs László Kis-Kanizsa, Dávidovics György Kis-Kanizsa, Plander Károly Kis-Kanizsa.

(Vége következik.)

Hirek.

— *Ő Felsége* Gödöllőn okt. 29-én kelt legfelsőbb elhatározásával a m. kir. honvédség allományában több kinevezést méltóztatott legkegyelmesebben tenni: igy a tettleges állományban a gyalogságnál alezredessé balatonfüredi *Varga Imre* őrnagyot, 1-ső osztályu századossá Kranicz János szazadost, a lovasságnál őrnagygyá kéthelyi gróf Hunyadi Pál szazadost sat. Benső örömmel üdvözöljük Varga Imre alezredes ur ő nagyságát e legmagasb elhatározásu királyi kinevezésen, mint jó hazafi, lelkes barát s gyengéd érzelmü családapa iránt messze vidék, de különösen Zalamegye osztatlan becsüléssel viseltetik.

— *Hivatalos.* F. évi november 1-én zalamegyebeli Balaton-Ederics községben postahivatal lép életbe, mely levél és 10 frtot tul nem haladó kocsipostai küldeményeknek értékük megszoritása nélkül való fölvételével, továbbitása- és leadásával foglalkozand, s a Keszthely és Sümegh közt közlekedő kariol, valamint a Keszthely és Tapolcza közt fennálló kocsiküldöncz postajáratok utján lesz összeköttetésben, kézbesitési kerületet pedig a tapolczai postahivatal kézbesitési kerületéből átkebelezett Badacson-Tomaj, Balaton-Ederics, Lesencze-Tomaj, Némettulu, Nemes-Vita, Szigliget és Tördemicze községek, valamint Czitra, Alsó- és Felső-Törek, Konya és Patacs nevü puszták képezik.

— *Légrádról* veszszük a panaszt, hogy a réven igen megszoritott közlekedés van, mig a vasuton nagymennyiségben szállittatnak Horvátországból a szarvasmarhák, addig a községből vagy ide ogyáltalában nem engedtetik meg a marhák hajtása. Bizony nincs ez rendén, nagyban meglehet a rendeletet törni, kicsiben szigor alkalmaztatik.

— *Régészeti ügy.* A vasmegyei régészeti egylet pártolására szerkesztőségünknél tagokul jelentkeztek: (II. közi mény) 6. Inkey László ur Nagy-Récséről 3 évre 3 frttal, 7. Monostori Béla Nemes-Vidről 1 évre 1 frttal; befolyt eddig 13 frt.

— *Trefort* minister ur okt. 30-án az éji vonattal érkezett Nagy-Kanizsára Szombathelyről, de azonnal tovább folytatta utját Budapest felé. —

— *Muraközből* irják hozzánk, hogy az állomásokon már több felirat csupán magyarul van alkalmazva. Örvendünk az intézkedésen s hiszszük, hogy teljesen magyarul lesz olvasható minden felirat a kies muraközi állomásokon.

— *Következő* nyilatkozatot vettünk: Kedves szerkesztő barátom! Becses lapod legközelebbi 87-ik számában megjelent „Beküldött" czimü czikkecskére akarok pár észrevételt tenni. Sajnos, hogy a beküldő urnak igazat kell adnom! Mégy bizony náluuk mindon inkább németül, mint magyarul; okát onnan magyarázhatjuk meg, hogy nyomtatványaink s azok között a vevények is meg mindig *két nyelvüek* (német és magyar); továbbá pedig a kiknek köréhez a sürgöny-kiadás tartozik, azok vagy nem birják nyelvünket, vagy ha birják is, jobb szeretnek (a bevett szokás szerint (!)) németül, mint magyarul beszélni és irni. Hanem azért biztositlak téged, a beküldőt és a t. olvasó közönséget, hogy mi, *a nagyobb rész*, egész lélekkel és szivvel *csak* magyarok vagyunk s a napokban alakitottunk és egy kis kört, melynek tagjai — előre meghatározott büntetés terhe alatt — arra kötelezték magokat, hogy ha különös körülmények nem kényszeritik: csakis magyarul fognak mindent végezni és egymással társalogni. Maradtam igaz hived N.-Kanizsán 1873. nov. 1 én Mihály J. Endre, m. kir. távirdatiszt.

— *A komárvárosi* foglyárok által Bagamér Károly szökött timárlegény elfogatott és az illető helyre kisértetett.

— *Kovács Gábor* zenetársulatával ma november 2-án Zala-Egerszegre távozik, onnan körutra indul és pedig Szombathely, Sopron, Veszprém s Székesfejérváron át tér vissza. A zenetársulat több uj darabot szorgalmasan betanult, igy a többi közt a „Krach-polkát", melyben nemcsak nyirettyüjök, de saját hangjok is szerepel s különösségénél fogva mulattató. Különben is a társulat jól szervezett s szabatosan játszik.

— *Megtörtént.* A napokban egy valaki N.-Kanizsán K. óraművesnél „horgonyórát" vett, mely Genevében készült. A vevő találkozik egy másik órással, ki magyarul nem tudván, váltig állitá, hogy rászedetett, mert a megvett „anker-óra." K. bepanaszoltatott s a polgármesteri hivatalban alig tudták az illető vevőt capacitálni, hogy „anker" és „horgonyóra" egy és ugyanaz.

— *Zalamegye* monographiájának határidejére vonatkozolag meghosszabbitást inditványoz Skublics Pál ur, kinek ez érdemben irt czikkét lapunk jövő száma hozza.

— *„Budapesti bazár"* lett ujabb czime a Király János által 14 év óta szerkesztott s fentartott „Budapesti hölgy divatlap"-nak. E műgonddal s gazdag mellékletekkel kiállitott lapot, melynek szépirodalmi részét Komócsi József kiváló figyelemmel — mint főmunkatárs — változatosan s érdekesen allitja elő, ajánljuk a hölgyközönség pártfogásába. Ára félévre 4 frt, évnegyedre 2 frt.

— *„Félegyháza"* czimmel uj hetilap indult meg Kis-Kunság székvárosában, Félegyházán; laptulajdonos Reviczky János, a városnak tevékeny s ügybuzgó tiszti ügyésze, fel-lős szerkesztő ifj. Ulrich István, ki szép tehetségét közelismerőleg használja fel. A lap Bába testvérek nyomdájában adatik ki. Ára e jól szerkesztett s az ottani érdekeket hiven képviselő lapnak félévre csak 2 frt. Mi mindanyiszor örvendünk, midőn egy-egy helyi lap megindul, mert a fővárosi lapok egyes vidék helyi érdekeit mindenkor s mindenben nem képviselhetik. Hazafiui örömmel üdvözöljük az uj collegát! Tartós és szép jövőt kivánunk!

— *Műlap.* Világhirü zongoraművészünk Liszt Ferencz első nyilvános föllépése ötven éves ünnepélyének megörökitése czéljából középen a művész jól talált arczképével, oldalt pedig Liszt Ferencz 50 év előtt Bécsben tartott első hangversenyének rajzával, melyen Beethoven a művészgyermeket ölelés által tüntette ki a jelen volt diszes közönség előtt; továbbá a vigarda termében tartott utolsó nyilvános hangversenyének rajzával, melyen király, királyné ő felségeik, Gizela főherczegnő, Rudolf koronaherczeg, József főherczeg, s a budapesti előkelő világ jelenlétével tisztelé meg a művészt; alant balról a születési ház rajzával, Reidingben, Sopron vármegyében, s végül jobbról a művész dicsőitése. A diszes műlap Suhajdy Gy., jeles fiatal rajzművészünk műve, s költséget és fáradságot nem kimélve, oly diszes kiállitással bir, hogy a legelőkelőbb termeknek is diszéül szolgáland; ára 1 frt 50 kr. Kiadja Halász István.

— *A zala-egerszegi* megürült plebániára sokan Hérita Antal oda való születésü csinfalvi plebánost és szentszéki ülnököt, némelyek pedig Nagy István söjtöri plebánost ohajtják kineveztetni.

— *A herczegi* bérház előtti járdán (Eisinger, Welisch és Rosenberg kereskedőknél) mult kedden egy uri ember a kiszögellő téglacsücskokban megbotolván, jelentékeny sérülést kapott. Igen kivánatos volna e rosz kövezet kijavittatását eszközölni

— *Adományozás.* A nagy-kanizsai főgymnasium muzeumába Kovács János szolgabiró ur közelebb egy általa a kis-kanizsai szigárdi utban lőtt igen szép példány vándorsólymot (Falco peregrinus) s egy Rákóczy idejebeli pisztolyt, mely Komárvárosban vétetett el, ajándékozott; főt. Dolmányos György kr. ny. tanár ur pedig Homok-Komáromból egy éti pelét (Myoxus glis) adott át, mind ezt, mind a sólymot Pintér E. tanár ur szakértői buzgalommal tömte ki. Alkalmilag meg-

jegyeztük, hogy ezen muzeum birtokában 40 kitömött madár és két emlős van.

— *Dobronakról* irják nekünk, hogy az ottani igen diszes iskola teljesen elkészült, s kornak minden tekintetben megfelelő berendezéssel. Van benne két tágas tanterem, a főtanitónak két szoba, a másodtanitónak egy szoba, egy konyha takaréktüzhelylyel, mely egészen szobailag pompás, s ismét egy konyha, mi kizárólag mosásra s kenyérsütésre használható, egy cselédszoba, egy éléskamra, szóval minden, mi a szükséget — de a kényelmet is illeti. Ott áll büszkén, s még büszkébb benne a nép! Szép és dicső érdeme ez Dobronak mezőváros községének, hogy gyermekeinek neveltetésére s taníttatása czéljából ily derék iskolaépületet emelt. Éljenek ők, a nemeskeblü dobroniak, — élükön vezetőjük ft. Székely István pleb. ur!! Mert tudni kell, mindenelőtt, hogy ő volt a fő, ő volt az egyedüli, kinek *erélye* teremté az épületet. Ismeri, tudja azt minden oly kebel, mely elfogulatlan: ha ő nincs, nincs a szép s nagyszerü iskolája Dobronaknak; azért ez éltesb napjaiban is az ég Ura áldja meg, s tartsa meg őt erőben s egészségben szeretett hivei örömére még hosszu évek során!!

X. X.

— *Rövid hirek.* János, Szászország királya okt. 29-én meghalt. — A Csávolszky-Csernatony személyes vitának vége van. — Hyacint atyát, ki a mult évben nősült meg, neje egy fiuval ajándékozá meg. — Egy Grosz Miksa nevü geolog. kassai születésü hazánkfia, Görögországban elhunyt. — A magyar daltársulat Szt.-Pétervárott (Oroszország) köztetszés közt és sikerrel tartja előadásait. — A fővárosi postahivatal az ujonnan épült távirdapostahivatal épületébe tette át helyiségét. — Csongrád és Mosony megyék tiltakoztak csak még eddig a feldarabolás ellen. — Szlávy ministerelnök Zágráb város diszpolgárává választatott. — Vilmos császár okt. 23-án utazott el Bécsből. — November hóban az ezüst árkelet pótlék 7½% al számitandó. — Brassóban gr. Mikes Benedek elnöklete alatt magyar kaszinó áll fenn. — A budai helyőrség felett király ő felsége szemlét fog tartani e hó elején. — Az egyesitett főváros jövedelmi adója 2.185.607 ft. 15 kr. — Romából a jezsuiták főnöke Belgiumba megy s a többiek 3-án hagyják el a zárdákat. — Rónay Móricz torontálmegyei főispán felmentetett. — Vaspálya szaktanfolyam nyittatik Pesten november közepén. — Egy aggastyán zsidóhuszárnak könyöradományt gyüjt a „Bihar“, ki 1774-ben született és ott volt Lipcsénél és Waterloonál. — Győrött az inségesek javára műkedvelői előadást rendeztetik Suppé „Nőnevelde“ czimü operettjével. — Maros-Vásárhelyen nagy ünnepélylyel leplezik le Kovács Áron lelkész siremlékét. — Liszt csütörtökön érkezett a fővárosba. — Anyáson egy leány, azért mert nem akart férjhez menni, felakasztá magát.

Szerkesztői üzenet.

955. M. B. … régészeti egylet pártoló tagjai akár évenkint 1 frtot, akár 3 évre 3 frtot egyszerre fizethetnek, mely összeg az évvel gyült küldendő be akár ide, akár az egylet titkárához.

956. L. Keszthely. „Egy világtárlati utazás“ nem közölhető.

957. A lovak agyvelő betegségéről irt szakértői czikket vettük s mielőbb közöljük.

958. V. Szakácsiban. Köszönjük a figyelmet, mielőbb hozzuk.

959. „Mit súg a szél“ … közöltetik, de a többit lehetetlen; azonban közlése nem megy oly gyorsan.

960. „Évek után“ — nem érthető; az elbeszélő költemények fő sajátsága, hogy mindenki meg értse. A prózai dolgozatokból sem vált be egy sem. Rég mondottuk már: kevesebbet, de jobbat!

961. A csákányi olvasókörről irt közleményt legközelebb adjuk.

962 Sz. J. Veszprém. Épen én is azt akartam kegyednek megvenni, mit kegyed vett meg nekem — a világtárlaton.

963. Sz. István. Kl. Meghaptam. Köszönet szivességedért. — m —

964. S. S. B.-Füred. Légy türelemmel! — m —

965. B. Zala Egerszeg. Nem érkezett hozzánk, azért ha még nem késő, ujolag kérjük.

Felelős szerkesztő: **Báterfi Lajos.**

H I R D E T É S E K:

Dr. SCHALLER

fehér növény-mell-szörpje

a legjobb és legolcsóbb gyógyeszköz torokgyuladás, tüdőbaj- és fejbántalmakban, mellszurások és köhögésnél stb.

Valódilag kapható.

¹/₁ eredeti palaczkban 2 forint — kr.
½ „ „ 1 forint — kr.
¼ „ „ — forint 50 kr.

ZERKOWITZ W. és A. uraknál

(1164—3)

Nagy-Kanizsán.

Pályázati hirdetmény.

Zalamegyében a kemend-ollári községi iskola tanitói állás üresedésbe jövén, ezen állomásra pályázat nyittatik, kik tehát ezen állomást elnyerni akarják, fölhivatnak, hogy folyamodványaikat a községi iskolaszékhez czimezve alulirotthoz Z.-Istvándra, hova u. p. Z.-Szt-Iván, folyó évi november 18 áig megküldeni sziveskedjenek.

Évi járandóság: 19 mérő rozs, 4 mérő buza, 3 kereszt szalmás gabona, 4 öl keményfa, iskola fütésre szinte 2 öl keményfa a házhoz állitva, 60—65 tanköteles után fejenkint 1 frt tandij, szüretkor minden határbeli szőlőbirtokostól 3 itcze must, melyből legkevesebb 8 akó összejön, s ezt a tanitó maga tartozik beszedetni, 1200 □ öllel véve 12 hold szántóföld, ¼ hold telek a tanitó által munkáltatva, 200 frt készpénz és szabad legeltetési jog, szabad lakás. Megjegyeztetik, miszerint a mostani lakás helyett a legközelebbi években uj lakás épittetik.

A megválasztott egyén megválasztás után azonnal tartozik helyét elfoglalni.

(1172—2)

Z.-Istvánd, okt. 24. 1873.

PAUER JÁNOS,
iskolaszéki elnök.

A

valódi

orsz. szab. legujabban ő Felsége által kiváltsággal kitüntetett, az orvosi kartól megvizsgált, s sikeresnek talált szerfélekép kipróbált titkos szer a patkányok, házi s mezei egerek, vakandok és svábok teljes kiirtására, (melyet sokféle megpróbáltak hamisan utánozni s árulni,) hamisitlan minőségben

Nagy-Kanizsán

ROSENFELD ADOLF ur

kereskedésében, Pesten Schneider G. Lipót-utczai kereskedésében kapható.

Egy nagy bádog 1 frt, kis bádog 80 kr. (995—3)

Egyes bádog megrendelése is utánvétel mellett gyorsan teljesittetik.

Ugyanott kapható szilrom-kenőcs egyedüli szer a fagybajok és tyukszem ellen, egy tégely 50 kr.

Kivonat egy, naponta érkező hasonló dicsérő-levelekből:

Szivesked jék nekem ismét 6 adagot az ön arcanumjából küldeni, mely magát itt fényesen igazolta.

Teljes tisztelettel,

Batthyányi grófné.

— Az öntől hozatott s szab. arkanum itt teljes eredményt adott, kérek még 3 adagot küldeni.

Lubatschowitz, marcz. 17. 1873.

Serényi grófnő.

— Kérek még két adagot küldeni az önnél kapható s valóban kitünő hatásu patkány elleni arcanumból.

Ernstbrunn, márcz. 3. 1873.

Herczeg Reus uradalmi tisztsége.

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

E porok rendkivüli s a legoltárőbb esetekben bebizonyult gyógyhatások által minden, eddig ismert házi szerek között, tagadhatatlanul az első helyet foglalják el; mint az sok ezer, a császári birodalom minden részéből kezeinkhez küldött hála-iratok a legrészletesebben tanusitják, hogy e porok rögzült szorulásoknál, emészthetetlenségeknél, gyomorhévnél, továbbá görcsök, vese- és ideg-bajokban, szivdobogásnál, idegesség okozta főfájás, vérfolulás, végül hysteriára, bukór és huzamos hajlamnál a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, s a legtartósb gyógyhatást eredményezték.

Ara 1 eredeti doboznak használati utasitással 1 frt.

FRANCZIA BORSZESZ SÓVAL.

A legmegbizhatóbb orvosszer a szenvedő emberiség segedelmére minden belső és külső gyuladás, legtöbb betegség, mindennemű seb-, fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyitott sebek, rák, fene, szemgyulladás, bénulás és mindennemű sérülés ellen, stb. stb.

1 palaczk ára használati utasitással 80 kr.

(1091—4.)

DORSCH-HALMAJ-ZSIROLAJ.

A legtisztább és leghathatósabb orvosi szer Norvégia hegyeiben nem cseréleudő fel a mesterségesen tisztitott halmájzsir-olajjal.

A valódi Dorsch-halmájzsir-olaj mell- és tüdő-bajoknál, scrophulás- és rachitis-betegségekben legjobb gyógyhatással van; meggyógyitja a legidültebbköszvény- és csuzbajokat, valamint az időszaki bőrbajokat.

Ara 1 üvegnek használati utasitással 1 frt.

Raktárak Nagy-Kanizsán: Belus J. gyógysz. Lovák K gyógysz. Fesselhoffer J. és Rosenfeld F. uraknál.

Belovárott Lakovic G.
Csáktornyán Kárász H.
Csurgón Kreisler Dávid
Kaposvárott Kohn Jakab
Kapronczán Weill Sánd. gyógysz.
Keszthelyen Wünsch F.
Keresztes Brayer Jakab fiai
Kőszegen Csesimovits Istv. gyógysz.
Letenyén Kalivoda J. gyógysz.
Marczaliban Iszl Nándor
Bánok-Szt.-györgyön Fibics J. gy.
Szombathelyen Pilich Ferencz gy.
Sopronyban Mesey András gyógysz.
Zágrábban Mittelbach Zs. gyógysz.
Cayleck J. J. gyógysz.
Ilrweiss Fr. gyógysz.

A maga nemében egész Europában
a legnagyobb, több oldalról rendjelek- s 12 éremmel kitüntetett

FOGL E.-féle

első cs. kir. udvari fehérmüek gyára

Bécsben,

Raktár: **25** Mariahilf. Hauptstrasse **25**,

mely szoros értelemben vett szilárdsága s minden darabon számokban látható árak, s gyártmányainak roppant mérvü eladállitása által már annyira vitte, hogy a nagybani kiviteli, valamint a kisebb részletekbeni eladást illetőleg semmiféle kérkedő kereskedő által elérhetetlen, ezenfelül teljes jótállás mellett rendkivülileg olcsó s legjobb minőségü áruczikkeket nyujt s tisztelt t. ez. vevőinek.

Levélbeli kivánatra a megrendelések egész Magyarországra gyorsan és pontosan eszközöltetnek, s a nem testhez illő darabok visszavétetnek.

Angol chiffon ingek gallérral v. anélkül, szebbek, mint a vászon ingek (levélbeli megrendeléseknél a nyak környületmértékeminden kor megkivántatik), dbja 1 fr 80 kr., 2, 2 50, 3—3.50, a legczinosabb s leggyakorlatiabbak.

Rumburgi vászon férfiingek, (a nyakmérték megkivántatik) 2, 3, 4, 5, 6 frt, a legjobbak.

Gallérok legujabb minta, 1 tuczat ára 2.—3—4 frt (nyakm. megkivántatik.

Férfi nyakravalók vagy sálon nyakkötők dbja 75 kr. 1, 2, 3 frtig a legujabb.

Férfi lábravalók 1 frt, 1.50, 2, 2 50/3 frt, lovagszabás, franczia vagy magyar mintára.

Gyapot egészségi ujjasok (Jackson) 2, 3, 4 frt, selyemből 6—7 frt, kötött vagy szövött lábravalók 2, 3—4 frt (véd a köszvény ellen.)

Női vászon-ingek, simák 1.50—2 frt, finom hurokvarrással 2.50 kr., valamint svájczi forma, uj minta, himzéssel 3., 3.50 4—5 frt, ugyszinte legfinomabb rumburgi vászoningek himzéssel és csipkével 6, 8—10 frt.

Női éji vagy teli ingek hosszu ujjal 3.50 kr., himzettel 6—7 frtig.

Női lábravalók, vászon perkál, vagy barchetből 2., 2.50—3 frtig, himzéssel.

Női pongyola vagy éji corsettek legfinomabb chirtingből 2., 2.50, franczia batisztból, himzéssel 3., 3.50, 4 frt.

Női alsó szoknyák perkálból v. finom barchetból 4 frt, himzett betéttel 5, 6—8 frtig, uszálylyal vagy diszöltözetben.

Női harisnyák vagy férfi kapczák, tuczatja 5, 6, 8—10 frtig a legfinomabbak.

Női füzők, fűzőre (a derék környületmértéke megkivántatik) 3, 4, 5 frt.

1 tuczat **vászon zsebkendő** 1.50 2 frt, nagyobb s finomabbak 2.50, 3.50, 4, 5—8 frtig.

1 tuczat **czérna batisztkendő** 5, 7, 9—10 frtig a legfinomabbak.

Asztal- vagy törülköző-kendők tuczatja csak 5, 6, 7—9 frt, dam.

1 asztalteríték vászonból 6 személyre (1 abrosszal ahhoz illő kendőkkel) 5, 6, 8—10 frt, 12 személyre mégegyszer annyi.

30 rőf szines ágyneműre, darabja 7, 8, 9—10 frtig.

30 rőf fehéritett házi fonálvászon, s dupla czérnából fehéritetlen 7.50 kr., 9.50, 10, 13—15 frtig, igen ajánlható.

30 rőf ⁵/₄ széles rumburgi vászon, dbja 12, 13, 15—18 frt.

40—42 rőf kitünő takács-vászon (finom ágyneműre vagy 12 rőf ingre) 14, 16, 18, 22—24 frt, 48 rőf belgai takácsvászon 22, 25, 30—35 frt kitünőleg szép.

50—54 rőf hasonlithatlan jóminőségü rumburgi vagy hollandi vászon (készfonat s ⁵/₄ széles) 30, 35, 40, 50—60 frt.

LEVÉLBELI MEGRENDELÉSEK (bármely nyelven irva) a vidékről készpénz beküldése vagy utánvét és jótállás mellett gyorsan s pontosan eszközöltetnek.

A megrendelési levelek ekkép czimzendők:

El. FOGL, Wien, k. k. Hoflieferant,
(Mariahilferstrasse 25.)

50 frtig terjedő bevásárlásnál 1 himzett női garnitura ráadás.

Titkos betegségeket
és
tehetetlenséget

(1156—5) (*elgyengült férfierőt*).

hugyosöszülüléseket
és
magömléseket

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

Dr. HANDLER MÓR

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész.

Rendel naponkint délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót város, nádor-utcza 13. sz. 1-ső emel. 14. sz.

☞ Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik, és a gyógyszerek megküldetnek.

Liszt-eladás.

Alulirott egy jó hirrel bíró nagyobbszerű malom megbizásából tiszta rozsból készült szép és egészséges

kenyérliszt-raktárt

tartok a t. cz. közönség rendelkezésére, egyben csökkentve igen **olcsó és jutányos árakkal**. Meghivom tehát ugy zsákszám vagy nagyobb mennyiségű megrendelésekre, melyeknek pontosan és a malmi ár teljes megtartásával szivesen eleget teendek.

Zsákostól bócsi mázsája 9 frt 25 kr.

Nagy-Kanizsa, oktober 23-án 1873.

(1169—3) **Dobrin Bénl.**

Passog keleti nagy

ÁLLATSEREGLETE.

Az állatsereglebe ujonnan érkezett

☞ KÉT NAGY ÓRIÁS KIGYÓ. ☜

Mindegyik husz láb hosszu, (200 öl-ek lehetnek) mostanáig Európában ily két elő kigyó nem volt látható. Ezekszép mu t érkeztek egyenesen Indiából ide és a tisztelt közönség rendszeres megtekintésül kiállittatott.

☞ Valamennyi ragadozó állat etetése délután 4 órakor történik.

☞ Az állatsereglet Nagy-Kanizsán csak november 9-ig, azaz vasárnapig marad.

(1171—3) Tisztelettel **PASSOG,**

☞ Tanulók s növendékek tanárjuk kiséretében mérsékelt dij mellett látogathatják meg.

EGER ☞ Nagy-Kanizsán ☜ **IGNACZ** Főtér, Wucakics-féle házban.

Ajánlja évek óta a legjobb hirben levő

uri- s hölgycipő-raktárát,

mely **gyermekek** számára készitett mindennemü czipöi szükségletekkel is felszerelve van. Előnyös, hogy nem gyári, hanem sajátkészitményüek, s igy a legjutányosabb áron szolgálhatok.

Ugyszinte különös figyelembe ajánlja a mélyen tisztelt cs. kir. sorozredi s m. kir. honvédségi **tiszt** uraknak legjobb izlés szerint kiállitott és sajátkészitményü, belföldi borból való

lovagló s magyar czizmákat,

melyeket csinosság, tartósság és olcsóság eléggé ajánl. (1101—5)

Vor Schwindel
wird gewarnt!

Unter den vielen Annoncen, speciell für Uhren, sind manche darauf berechnet, die Provinz-Bewohner zu täuschen. Man hüte sich im eigenen Interesse vor Ankauf der Uhren, wo nicht die Firma des Verkäufers genügende Garantie bietet. Die von mir gekauften Uhren werden jederzeit nach Belieben umtauscht oder zurückgenommen, **ein Beweis der strengsten Selbstkritik!**

Unglaublich, aber wahr!

Für 1 fl. 50 kr. u. 1 fl. eine Schweizer moderne Porzellan-Emailuhr, mit schönen Landschaften o. Blumen emaillirt, sehr elegant und dabei billig, natürlich für Arm und Reich, mit einem Jahre Garantie.

Für 9, 10 u. 11 fl. eine echt englische, silberne Cylinder-Uhr, sammt einer gediegenen Talmikette, sammt Medaillon, Etui, Uhrschlüssel u. 3jährigem Garantieschein sammt einem Reserve-Uhrglas. Dieselben Chrono-Zeitmesser-Uhren, feinst feuervergoldet, nur 12 fl. 50 kr.

12. u. 15 fl. kostet ein praktische, gute, gediegene Remontoiruhr, sog. Kaiser-Uhr, welche das beste Fabrikat ist, was man sich nur denken kann; Aerzten u. P. Geistlichen werden diese Uhren nicht genug empfehlen können, denn es sind reclamte. Beweise da, dass eine solche Strapazuhr nicht um eine Sekunde variiren darf.

Für 15. u. 18 fl. bekommt man die modernen Militäruhren, leicht, zierlich, dabei äusserst elegant und geschmackvoll und was die Hauptsache ist, sehr pünktlich und exact im Gange und dabei billig, zu einer solchen Uhr bekommt Jedermann eine imitirte Silber-Uhrkette moderner Façon sammt Uhrschlüssel, Etui, Medaillon und 3jährigem Garantieschein.

Nur 12. u. 15 fl. eine silberne Cylinder-Uhr mit echtem Goldreif zum Springen, starkem Krystallglas, sammt Kette u. Medaillon aus Talmigold u. Garantieschein.

Nur 15 oder 20 fl. eine echt englische silberne Anker-Uhr, nasenette mit Doppeldeckel, feinster Gravirung, sammt einer echten Talmigoldkette u. Gar.-schein.

Nur 13 fl. eine echt englische Silber- und feuervergoldete Chronometer-Uhr sammt Kette, Medaillon aus Talmigold, Lederetui und Garantieschein.

Nur 14 fl. dieselbe, bedeutend feiner, mit einem orientalischen Wegweiser.

Nur 16 oder 17 fl. eine echt englische Prince of Wales-Krystallglas, Nickelwerk in echtem, gediegenem Talmigold; diese Uhren haben sogar gegen andere den Vorzug, dass man solche ohne Schlüssel aufziehen kann; zu solchen Uhren erhält Jeder eine Talmigoldkette sammt Medaillon und Garantieschein gratis.

Nur 13 fl. eine echt englische gediegene Talmigolduhr, Cylinder, neueste Façon, mit Doppelkette, Medaillon und Garantieschein.

Nur 14 oder 17 fl. Krystallglas vor, wo auch das Werk geschlossen zu sehen ist, sammt Talmigoldkette, Medaillon und Garantieschein.

Nur 18 u. 20 fl. eine ganz kleine Damenuhr, echt Silber und sehr vergoldet, sammt einer echten Talmigold Halskette und Garantieschein.

Nur 18 oder 20 u. 25 fl. eine echt englische feinst feuervergoldete silberne Chronometeruhr mit Doppelmantel, feinst emaillirt, sammt einer feinen echten Talmigoldkette, Medaillon und Garantieschein.

Nur 20 u. 25 fl. die feinste silberne echt englische Ankeruhr, auf 15 Rubinen sammt feinster Talmigoldkette, Medaillon, Lederetui und Garantieschein.

Nur 20 u. 25 fl. eine silberne Remontoir-Uhr, ohne Schlüssel aufziehbar, sammt Talmigoldkette und Medaillon.

Nur 23, 25, 27 fl. goldene Damenuhr sammt Kette, Medaillon und Garantieschein.

Nur 30, 35 u. 40 fl. eine echt englische silberne Remontoiruhr mit Doppeldeckel, garantirt und patentirt.

Nur 35, 45, 50 fl. eine echt englische goldene Ankeruhr mit Krystallglas.

Nur 60, 75, 100 fl. eine feine goldene Remontoiruhr mit Krystallglas, 105 und 115 fl. mit Doppeldeckel.

Nur 200—300 fl. eine echt englischen Chronometer mit Remontor, Doppeldeckel und Krystallglas.

☞ Ausserdem alle irgendwo oder von irgend Jemanden annoncirten Uhrensorten **billiger.**

Atelier für Reparaturen.

Alte Uhren, oftmals theure Familien-Andenken werden reparirt und wieder wie neu hergestellt. Preise der Reparaturen mit 3jähriger Garantie fl. 1½, fl. 3, 5 bis 10 fl.

Prieftliche Aufträge

werden gegen Postnachnahme oder Einsendung des Betrages binnen 24 Stunden ausgeführt. Auf besonderes Verlangen werden auch Uhren und Ketten unter Nachnahme zur Auswahl übersendet und für das Nichtbehagende das Geld retournirt.

☞ Meine Preise sind stets niedriger als die niedrigsten überall, und stehe ich mit meinen Anforderungen auf der Höhe der Zeit.

Alle, die meine Uhren zu bestellen wünschen.

Alle, die alte Uhren gegen neue umzutauschen wünschen, werden gebeten, sich an meine Firma zu wenden.

PHILIPP FROMM,

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstrasse Nr. 9. WIEN.

☞ *Man werke genau die Adresse* ☜ (1113—9

VÉGELADÁS.

A legujabb és legjobb

, női ruhakelmeknek, bundák, paletotsknak,

ZEKÉKNEK, ZUBBONYOKNAK, LONGSHAWLOKNAK,

nagy-kendőknek, plaidsoknak minden évszakhoz szolgálók, továbbá: valódi *rumburgi, hollandi, creas, silézsiai s házi vászonak, damasst asztalruháknak, fehér és tarka csinvatoknak, ágykanavászoknak, nankinoknak, len zsebkendőknek, siffonoknak, parkatoknak, függönyszöveteknek, abroszok és ágyteritőknek, bútor kelmékneк, gabona-zsáknak, ló-takaróknak* és még sok más e szakmába vágó áruknak gazdag választéka, a melyeket minden árak mellett végkép eladok.

Mindenkit saját érdekében kérem fel tisztelettel jeszen, a jó alkalmat idejekorán felhasználni, minthogy áruimnak **rendkivüli olcsósága**, azon reményre jogosit, hogy meglehetős nagy raktáram kevés idő alatt eladatik.

WEISZMAYER M.-nél

az isz. község házában, a „Korona" szálloda átellenében

Nagy-Kanizsa.

(1133—9)

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1873. november 6-án. 89-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár: egész évre . . 8 frt. fél évre . . . 4 „ negyed évre . . 2 „ Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan NYILTTERBEN soronkint 10 krért vétetnek fel.

Zala-Somogyi Közlöny

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, — anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők: NAGY KANIZSA Wlassicsház.

Nagy-Kanizsa város helyhatoságának, nemkülönben a „zalamegyei gazdasági egyesület", a „n.-kanizsai keresked. s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási részvénytársulat HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

Hirdetmény.

A „zalamegyei gazdasági egyesület" tulajdonát képező mezőhegyesi m. k. állam gulyából Bessenyőben t. Skublics István urnál levő 4 éves teljes erejü tenyészbika 10% bánatpénz letétele mellett, 120 frt becsárban f. évi november hó 16-án reggeli 10 órakor nyilvános árverés utján Bessenyőben készpénz fizetés mellett a legtöbbet igérőnek elfog adatni,

Kelt Botfejen, 1873. évi nov. 3-án.

SZILY DEZSŐ,
kiküldött gazdasági egyleti tag

Zalamegye monographiájáról.

T. Mezriczky Péter ur, fiatal lelkü történelem buvárunk e lap legutóbbi számában egy valóban figyelemre méltó felszólitást intézett azokhoz, kik Zalamegye monographiájának megirására vállalkoznak, és a megye tisztelt bizottmányához. Ezen figyelmeztetés alkalmat szogáltatott nekem is arra, hogy a megyének ezen munka elkészitésére vonatkozó nagy horderejü elhatározását, mely a pályázat kihirdetése alkalmával lett nyilvánitva, tudomásra hozzam, és ez által azon csekély ürt, mely cikkiró urnak szakértelemmel irt becses közleményében észlelhető, betöltsem.

Grof Szapáry Géza, fiumei kormányzó ur, Zalamegyének közszeretetben álló volt főispánja örök hálára kötelezte le Zalamegyét, midőn 1869 évben amaz inditványt tette a megye közönsége előtt, hogy Zalamegye monographiájának megirására pályázat hirdettessék, a jutalom közadakozás utján megszereztessék, és a pályanyertes münek ezen jutalom odaitéltessék.

E magasztos czélzatu felhivás magasztos fogadtatásra talált a megye közönségénél, mert az inditvány egyhangulag elfogadtatott, és a palyázati feltételek egy szakértői bizottság által megállapittattak. E helyen nem hagyhatom megjegyzés nélkül a hivatkozott czikk eme szavait „a monographiában a megyének multja is felderitendő", mert szerintem ez oly értelemmel bir, mintha a megye multjának ecsetelése csak egyik igénytelen részét képezné a megirandó monographiának, holott akkor, midőn a pályázati feltételek megállapitva lettek, a megye közönsége ezek által határozott kifejezést adott azon óhajnak: miszerint a megye dicső multja minél teljesebb képben állitassék a tudni vágyó jövő nemzedék elé. A megirandó munkának Achilles sarkát csak is a megye multjára vonatkozó része fogja képezni, mert ha a vállalkozók a régi gothikus irmodort meg is tanulják; (mellesleg megjegyezve, hogy mai időben, midőn a holt nyelvek tanitása szerfelett elhanyagoltatik, még soknak elöbb a latin nyelvet, azután ezen irmodort kell megtanulnia), ha mindazon köz- és családi levéltárokat, melyek czikkiró ur közleményében részletesen felsoroltatnak, átkutatják is, oly csekély eredmény lesz munkálkodásuk, fáradozásaik gyümölcse, hogy abból Zalamegye dicső multjának halavány árnyékát sem lehet elővarázsolni; mert eltekintve attól, miszerint az elsorolt magánlevéltárak csak egyes családok birtokviszonyaira vonatkozó okmányokat, ugymint adomány-leveleket, örök és csere szerződéseket tartalmaznak, a megye történelmének felvilágitására szolgáló legfontosabb közokmányok a megye határain kivül fekvő levéltárakban találhatók csak fel.

Fehér „Codex Diplomaticus"-ából de leginkább az ujabb magyar történelmi okmánytárakból kiderül, hogy Zalamegyét érdeklő fontos okmányok (hihetőleg a zalavári apátság levéltárának átszállitásakor Vasvárra) a csornai levéltárba kerültek; igen sok becses adat található fel Pannonhalmán, és a veszprémi káptalan levéltárában; legtöbb a magyar akademiában és nemzeti muzeumban, és nem kétlem, hogy Muraközre vonatkozó adatokat csak is a zágrábi levéltárból szerezhetünk. Mindezekből átlátható, hogy annak, ki a megyei monographia megirására vállalkozik, sem időt, sem költséget kimélnie nem szabad, de nem is lehet, mert különben munkája csak oly férczmü marad, mely a szakavatott birálat első érintésére kártyavárként összeomlik; nem szabad még azért sem, mert a tárgy oly nagyszerü, hogy az irónak az ihletettség legmagasabb fokán álló érzelemmel kell a feldolgozáshoz fognia, és a magasztos czél kitüzése mellett minden mellékes anyagi tekintetet mellőznie.

Tökéletes müvet ezek szerint létrehozni majdnem lehetetlen, de épen azért, mert a tárgy nagyszerüségénél fogva a megközelitoleg jó kidolgozas ernyedetlen szorgalmat, hosszu időt és tetemes költséget igényel; és mivel a megye multjáról kerekded képet kell eléállitani, melybe a legközelebb várandó kikerekités is belefoglalandó, tehát ez iránt az országgyülés határzata bevárandó: — a pályázati határidőt rövidnek, és igy okvetlenül meghosszabbitandónak tartom.

Tartózkodom annak ismétlésétől, hogy a vállakozónak 4-5 megyében fekvő köz és családi levél-tarakat kell átkutatni és azokból a szükséges okmányokat hangyaszorgalommal kibőngésznie; egyedül csak utalok a megye legközelebbi multjára a török uralom alatt, midőn mintegy 30 vár (Nagy-Kanizsa, Légrád, Zeriuvar, Csáktornya, Stridó, Alsó-Lendva. Lenti, Kányavára, Szécsi-Sziget, Zala-Lövő, Zala-Egerszeg, Kapornak, Pölöske, Kemend, Szalabér, Szent-Gróth, Türje, Szalavár, Szent-Györgyvár, Keszthely, Kis-Komarom, Szigliget, Csobáncz, Tátika, Sümegh, Hegyesd, Tihany, és at) képezott védbástyát az ozmán hatalom terjeszkedése ellen, melyeknek története magában elégséges arra, hogy bármely történetbuvárnak nem egy-két évet, hanem évtizedeit igénybe vegye.

Meggyőződésem e szerint az, hogy Zalamegye monographiájának megirására kitüzött határidő rövid, és az egy vagy talán még kétévvel is megtoldandó: a megye tisztelt közönsége pedig nemes hivatásának és a kitüzött czélnak megfelelőleg jár el: (mert hisz a megyének legkiválóbb érdeke minél tökéletesebb munkát kapni) ha legközelebbi közgyülésén, hova ez érdemben egy hasontargyu inditvány fog beterjesztetni, a határidőt meghoszabbitja, és ez által az irónak is alkalmat ad minél tökéletesebb müvet létrehozhatni; mert hisz a vállalkozó, ki szorgalmát, idejét és költségét nem kiméli, de nem is kimélheti, egyedüli, de szép és dicsö jutalmát csak is önérzetében, és a megye közönségének elismerésében fogja feltalálhatni. — S mert azon megyének, melynek minden talpalatnyi földje vitéz őseink drága vérével van megszentelve; — azon megyének, mely a multban egy Zrinyi Miklóst, a közelmultban egy Csányi Lászlót, és a jelenben egy Deák Ferenczet adott az országnak: — oly monographiával kell birnia, hogy azt a hazai irodalom is egyik legkiválóbb termékeként üdvözölje.

SKUBLICS PÁL.

Jegyzőkönyv

a „Zala megyei általános tanitói testület"-nek Nagy Kanissan 1873 ik évi september 25-én tartott alakuló gyüléséről.

Jelen volt:
a zalamegyei tanitok közül vagy százötven s több lelkes tanügy barát.

Tárgyai:

1. Nucsecz József e. tanfelügyelő, mint az egylet h. elnöke, melegen üdvözli a jelen volt tagokat, röviden korvonalozva beszédében az egyletek mikénti fejlődését.

Beszédét a tagok éljenzéssel fogadták.

2. Olvastatik az elnöki jelentés, vonatkozással a volt „zalamegyei átalános tanitói egylet"-nek a ministeri szabályrendelet értelmében

TÁRCZA.

Halottak napján.

Nyugodjatok mind ott a föld alatt,
Lehullt gyümölcsei az ember-fának.
Itt vész dühöng, pusztitva is halad;
Mohos keresztek, bús fuzak állnak.
Mi még küzdünk, teher alatt vállunk,
Csüggedt szivvel sirotoknál állunk.

Világot gyujt a hü emlékezet
A sirra, mely egy hü szivet takar,
Kinek mig élt nem jutott élvezet,
Pályáján nem védé baráti kar.
Küzdés, lemondás volt egész élte,
Egy bús ó vagy rebeg imát érte.

Szép volt a lánynak élte reggelén,
Vidám mosoly ült rózsás ajkain,
De felhő gyült szerelme báj egén,
Elhervaszták: csalódás s földi kin.
Ne hántsa álmát dalszó, virradat,
Ott fenn virul enyhitő öntudat.

Csaták sajában élte napjait,
Türvén honáért kint, gyalázatot . . . . . .
Vigasztalója volt csupán — a hit,
Hogy szent czélért küzdött és fáradott.
Mi lőn jutalma? megvetés, halál,
Sötét sirjánál koldus botja áll

Zengett, dalolt hiven pacsirtaként,
Az emberek gyönyörködtek talán,
Nem óhajtott magának semmi fényt,
A sors hütlen lett hozzá és kaján.
Hogy elnémult és széttörött a lant,
Jutalma lőn csak egy darabka hant.

Munkált titkon, serényen üdvödért
Oh nép! ki itt pihen a hant alatt;
Nem kért jutalmul tőled semmi bért,
Nem lőn számára tőled egy falat.
A sok gúny és kő mit reá dobál.
Emlékül sirján csak csupán ez áll.

Nyugodjatok — legyen könnyü a föld,
Mely annyi hü és szent keblet takar,
A halhatatlan lélek szárnyat ölt,
Megnépesül a vidám égi kar.
Ti már pihentek, nincs nyugvás nekünk,
Küzdés, csalódás földi életünk.

GYŐROM ANTAL.

Világtárlati körut.

— Bebarangolta: *Bangyi.* —

(Folytatás.)

E tekintetben korunkban minden téren az első rang az angol fajt illeti; ezután következik a franczia nemzet; a német fajnak elméleti tudományossága és gyakorlati szorgalma beható észélyességgel s tudományossággal, vasszorgalmu tevékenységgel a kitartással, — az angol és franczia népfaj iparos találmányait eltanulni, elsajátitani és versenyző erélyességgel magánál meghonositani igyekszik, hogy akként a világipar s világüzlet terén az angol és franczia nemzettel versenyezhessen; a világkereskedelmi előnyöket tudjon magának elsajátitani.

Nem lesz érdektelen tudnunk azt is, hogy valjon azon sok szép épület, melyeket a nemzetközi tárlaton látunk, megmaradnak-e, vagy ismét lerombolják?

Erre nézve az eddig hallottak után teljes bizonyossággal mondhatjuk, hogy a világtárlati épületek közül, véglegos megállapodás szerint, nem tartanak fenn többet, mint a rotundát földszinti négyszögeivel együtt, a jury és császár köpavillonjait s a khedive nagy egyptomi épületét, melyet az alkirály Rudolf főherczegnek ajándékozott.

Kötelességünknek tartjuk felemliteni s egyszersmint tudatni olvasóinkkal, hogy hol és mikor lesz a legközelebbi nemzetközi kiállitás? Erre nézve álljon itt a lapok által már régebben közölt tervezet.

A legközelebbi nemzetközi kiállitás tudvalevőleg 1876-ban Amerikában, Philadelphiában fog megtartatni. A kiállitásnak kiváló jelentőséget kölcsönöz azon körülmény, hogy össze fog esni az északamerikai nagy köztársaság alapitásának 100-ik évfordulójával, azért a sajtó s a közvélemény már most is élénken foglalkozik vele és az előkészitő lépések már most történnek. Igy már egy 42 tagu bizottság alakittatott, melyben a köztársaság minden állama és területe képviselve van. — Azonkivül Philadelphia városban külön nagy bizottság müködik, melynek egy albizottsága tapasztalatok gyüjtése végett Bécsbe ment. A kiállitási nagy palotához már 45 tervrajz nyujtatott be, melyek közül a 10 legjobb 1000—1000 dollárral dijaztatott es második szorosabb pályázatra utasittatott. A legjobbnak itélendő 10,000 dollárral fog jutalmaztatni. A kiállitási hely 2700 acrényi tért foglal el, a körülbelül 2 angol mföldnyire Philadelphiától, a pompás Fairmont-parkban és a város összes vasuti állomásaival külön vasuti vonalok által fog összeköttetni. A kongressus által megszavazandó összeghez még minden állam külön hozzá fog járulni, a költségek legnagyobb részét azonban önkénytes adakozások utján akarják beszerezni, Philadelphia városa maga eddig már 2 és fél millió dollárt irt alá.

A proclamatio a béke, polgárosodás és belbéke, valamint a nemzetközi forgalom érdekében az Egyesült-Államok népének, a kormány és nép nevében a többi népeknek figyelmébe ajánlja az ünnepélyt és az azzal összekötött kiállitást. Ezen proclamatio másolatban átadatott a külhatalmak képviselőinek azon kérelemmel, hogy az illető kormányok annak tartalmát közzé tegyék és népeiket a kiállitásban való részvételre buzditsák. — A kiállitás berendezésének vezérelvéül elfogadtatott: hogy mindenütt a természetes állapotból való fejlődés követtessék, minek folytán következő osztályok állittattak föl: I. Természetes föld- és bányatermények, mint a gyártás alapjai; 2. gyári termékek és termékek combinatiójának eredményei; 3. azon eredmények előállitására szolgáló eszközök és szerek; 4. az ilyen termelési müködés hatásai. — A kiállitás tiz osztályra és minden osztály 10 csoportra fog oszlani. — A kiállitás csoportjai a következők: I. Nyers anyagok az ásvány, növény- és állatországból. II. Nyers és feldolgozott anyagok, melyek mint élelmi szerek vagy az iparban használtatnak, és melyek a kivonati és combinálási eljárás eredményei. III. Szött és nemes termékek, ruházati és olyan tárgyak, melyek a testen hordatnak. IV. Butorok és a lakásokban használt egyéb tárgyak. V. szerszámok, eszközök, gépek és azok használata. VI. Motorok és átvitel. VII. Készülékek és módszerek az általános ismeretek szaporitására és terjesztésére. VIII. Mérnöki művészet, közmunkák, épitészet stb. IX. Plastikus és graphicus művészetek. X. Tárgyak, melyek az ember physikai, szellemi és erkölcsi állapotának megjavitását czélzó törekvéseket világitják.

igényelt testületté való mikénti átalakitására nézve, hivatkozva az egylet jegyzőkönyveinek főbb pontjaira.

Tudomásul vétetik.

3. A „zalamegyei általános tanitói testület" alapszabályai felolvastatnak. — Hock Pál türjei tanitó azon észrevételt teszi, hogy a napidijakat necsak a községi, hanem a felekezeti tanitók is kapják; továbbá Brucker Alajos sümeghi tanitó inditványozza, miszerint az alapszabályok értelmében alakitandó járás körökben begyült egyleti tagdijak fele részben az illető járási körökben maradjanak, a netalán szükséges kiadások fedezésére, fele részben pedig a központi választmány pénztárába folyjanak be.

Mind két inditvány közhelyeslésre talált.

4. A volt egylet tisztviselői viselt állásukról lemondtak. F. t. elnök egyuttal kijelenté, miszerint sokoldalu teendői őt a testületnéli vezérszerep viselésétől fájdalmára vissza tartják, kéri azért a tagokat, hogy a testület élére helyette mást válaszszanak. — Habár a testület legfőbb óhaja volt e. tanfelügyelő urat, mint a volt egylet h. elnökét, nyerni meg a testület elnökévé, engedve a felszólalásnak, Hajgató Sándor által mint az előértekezleten is, Kováts Sándor söjtöri tanitó ajánltatott, ki azonban a központtóli távollete folytán a testületi hivatalos működésben nagyban akadályozva látva magát, kijelenté a testület tagjai előtt, hogy mind ő, mind — hiszi — a testület többi tagjai is megvannak arról győződve, miszerint a Nagy-Kanizsán, mint a testület székhelyén működő tagok közül legczélirányosabb elnököt választani.

E felszólalás elnöknek egyhangulag és zajos éljenzés közt Hajgató Sándor választatott meg, e. alelnöknek: Kovács Sándor; m. alelnöknek: Hoffmann Mór; főjegyzőnek: Udvardy Ignácz; e. aljegyzőnek: Németh Ignác; m. aljegyzőnek: Juhász Péter; pénztárnoknak: Rosenblüth Lajos; ellenőrnek: Haroukay Károly; könyvtárnoknak: Rézsey György.

5. Ezzel kapcsolatban Brucker Alajos sümeghi tanitó lelkes inditványára

Nucsecz József, e. tanfelügyelő urnak, mint az egylet volt h. elnökének az ügy iránti buzgó tevékenységeért jegyzőkönyvileg és hálás köszönetét fejezé ki.

6. Központi választmányi tagokul, elnök inditványára

Nagy-Kanizsán, mint a testület székhelyén működő valamennyi községi és felekezeti tanitók meg választattak, ide értve az e. tanfelügyelőt és tollnokát.

7. Az egyes járási körökben választmányi tagokul megválasztattak:

- a tapolczai járásban: Molnár István és Tormás József;
- a sümeghi járásban; Brucker Alajos és Könnye József;
- a szt. gróthi járásban: Hock Pál és Poszogár Gyula;
- a pacsai járásban: Krizmanics János és Fridrik Ferencz;
- a n.-kanizsai járásban: Säringer Károly és Schmidt József;
- a keszthelyi járásban: Wiese Károly és Ujlaky Mátyás;
- a z.-egerszegi járásban: Bődy József és Pankovits György;
- a letenyei járásban: Vizmathy Józef és Nagy István;
- a baksai járásban: Török József és Kovács Béla;
- a lendvai járásban: Csókás György és Alszeghy János;
- a csáktornyai járásban: Jeney Gusztáv és ifj. Alszeghy János;
- a perlaki járásban: Sáfránics Ferencz és Horváth József.

8. Elnök felhivjá a testület tagjait, miszerint a járási körök megalakitására az időt tüzzék ki.

E tárgyra vonatkozólag határoztatott, hogy a járási körök f. évi oktober hó végéig megalakuljanak és erről, továbbá a testület tagjainak létszámáról és a befolyt egyleti tagdijakról a központi választmányt értesitsék.

9. A testület teljesen ujból kezdvén működését: elnök inditványozza, miszerint a volt egylet irányábani tagsági dijtartozások teljesen elengedtessenek.

Helyesléssel fogadtatott.

10. Miután a testület alapszabályainak 17. §-a oda nyilatkozik, hogy a testület évi nagygyülésének helyét a tankerületen belül egy évvel előre határozza meg, e jogával élve,

jövő évre közgyülés helyéül Csáktornya jeleltetett ki a tagok által nagy szótöbbséggel.

11. Elnök felolvassa az alapszabályok 5. §-át, mely szerint a testület érdekeit egy helyi lap által képviseltetni óhajtja, s egyszersmind felkéri a tagokat, hogy megindítására vonatkozólag véleményöket adni sziveskedjenek annál is inkább, miután egy ily lapnak szükségét egyhangulag beismerik.

A gyülés által elfogadtatott, miszerint a testület érdekeit képviselő lap, önálló czimmel, mint a „Zala Somogyi Közlöny" melléklapja inditassék meg, a költségek fedezésére pedig a tanitók általában ismert szük anyagi körülményei miatt egyéb mód kilátásban nem levén, határoztatott: a megye tekintetes bizottmánya tisztelettel megkerestetni, miszerint, tekintve egy ily tanszaki lapnak az ügy érdekeinek előmozditására szolgáló nagy horderejét, közművelődési szempontból is Zalamegye közönségének meghagyni kegyeskedjék, hogy nevezett testvérlapot mint a megye közérdekeinek szolgáló nyilt organumát, megrendeljék s az illető tanitókkal közölni ne terheltessenek.

12. Rosenblüth Lajos pénztárnok jelenti, hogy a pénztár jelenlegi állása: 116 frt 28 kr.

Ez összeg mikénti elhelyezésére nézve határoztatott: hogy annak egy része az egylet még fennlevő adósságai fedezésére forditassék a fennmaradó részszel pedig a testület rendelkezzék.

13. Horváth Mór, pacsai járás szolgabirájának Simon József pötrétei tanitó ellenében elkövetett alkotmányellenes tettének részletes megvitatása szintén a gyülés targyai közé felvétetvén, Simon József előadja, miszerint f. évi augusztus hó 15 én Horváth Mor hozzá ment s az iskolát megtekintvén, miután azt tisztán kisepreve nem találta, 10 frtnyi büntetést szabott reá. Midőn pedig ő kijelenté, hogy a tanoda kiseprése nem őt, hanem a tanodába járó kis lánykákat illeti, kik is megfelelnek rendes tanulási időben e kötelezettségöknek: e szavára a szolgabiró lázas ingerültségbe jőve, őt 24 órai börtönbüntetésre itélte, azon meghagyással, hogy a büntetés kiállása végett a pacsai börtönnél jelentkezzék önként s midőn ő evégből Pacsán nem jelentkezett, a történtek utáni kilenczedik napon egy foglár jelent meg nála azon utasitást kapva, hogy őt börtönbe kisérje. El is kisérte Pacsáig, hol azonban sikerült neki a zalamegyei alispáni hivatal utján az illetéktelenül reá rótt büntetés elől menekülnie.

A testület ez ügyet magáévá tevé s ahhoz többen hozzá szóltak, megvitatandók, miként sikerülne legczélszerübben azt elintézni s miként lehetne nevezett szolgabiró ellenében, ki ez által nyilvánosan a zalamegyei összes tanitókat megsérté, elégtételt szerezni. Végül határoztatott, miszerint a tekintetes megyei bizottmányhoz egy kérvényt ad be a testület, hogy ez ügy megvizsgáltassék s a testületnek moralis elégtétel adassék.

14. Bődy József, z.-egerszegi községi néptanitó, ki a magas kormány által a bécsi világkiállitás tanulmányozására kiküldetett, ebbeli tapasztalait közli a testülettel.

A gonddal készitett jelentés csak egy részét hallgathatá meg a testület, miután az idő már előhaladt s felkéretett, hogy jelentését egész terjedelemben a helybeli lapban közölje.

16. Elnök felszólitja a testület tagjait, miszerint a 100 frtnyi kitüntetési dijra kebelből egyet érdemesitsen.

E dijra, e vidéken ügybuzgalma, tevékenysége és irodalmi működése által kitünt Brucker Alajos, sümeghi tanitó, jeleltetett ki, mit a tagok nagy többsége annyival is inkább kedvesen fogadott, mert sokan azon hallbitben valának, hogy e kitüntetésre csak is községi tanitók érdemesittetnek, holott a testület e mostani kijelelésével, nevezett tanitó felekezeti tanodában működvén, sokaknak balvéleményét lerontá. Az ügynek a nagyméltóságu vallás és közoktatásügyi ministeriumhoz való felterjesztésével Nucsecz József e. tanfelügyelő bizatott meg.

16. Elnök a testület tagjait egy megyei iskolatanácsos választására hivja fel.

Megválasztatott Udvardy Ignácz 39 szavazattal, Ujlaky Mátyás 28. Wiese Károly 2, és Csókás György 1 szavazatot kaptak.

17. Elnök olvassa Réfy Lajos zala-egerszegi községi tanitónak a testülethez intézett kérelmét, melyben Udvardy Ignácz ellen panaszt emel a „Zala Somogyi Közlöny" 76. számában ellene intézett megtámadása tárgyában.

A testület tudomásul veszi, és a sértett felet elégtételszerzés végett a lap terére, hol a megtámadás történt, utasitja.

Délután,

Fidó Farkas László főgymnasiumi igazgató ur a természettan köréből és Pintér Elek főgymnasiumi tanár ur a vegytanból tartottak érdekes előadást, mit a testület szép számmal egybegyült tagjai figyelemmel hallgatának. Végezetül az elnök az előadást tartó uraknak e szives fáradozásukért mély köszönetét fejezé ki a testületi tagok nevében.

Ugyancsak az előadás végezetével vevé és azonnal fel is olvasá Nucsecz József e. tanfelügyelő ur, nagyságos Bója Gergely buda-pesti tanfelügyelő ur következő táviratát: „A zalamegyei általános tanitó egyletet közgyülése alkalmából az őszinte tisztelet, kegyelet és részvét legmelegebb érzetével üdvözlöm és szivből ohajtom, hogy közhasznu, tevékeny működését az áldásos egyetértés szelleme vezérelje."

Kitörő éljennel fogadta a testület egykori szép emlékü elnökének eme megemlékezését s kedves kötelességének tartá neki ezért jegyzőkönyvileg köszönetet szavazni.

HAJGATÓ SÁNDOR elnök. UDVARDY IGNÁCZ főjegyző.

A zalamegyei megválasztott törvényhatósági bizottsági tagok névsora 1872—1878-ik évekre.

(Vége.)

Bak: Modrovics Gergely lelkész Csáca, Skublics Pál ülnök Kanizsa, Simonffy János jegyző Boczföld, Farkas Dömötör Csatár, Szekeres József Bak, Bezerédy Elek Hencse, Nagy István plebános Söjtör, Takács Dániel P.-Szt.-László. Zala-Egerszeg: Miszory Ignács Z.-Egerszeg, Dr. Hérics János Csáktornya, Gráner Jakab Z.-Egerszeg, Paslek József Z.-Egerszeg, Dergavits János Z.-Egerszeg, Jónás Orbán Z.-Egerszeg, Goldfinger János Z.-Egerszeg, Ragendorfer Samuel Z.-Egerszeg. Ságod: Csillagh Gyula Bekeháza, Zakál Zsigmond Kanizsa, Rozenkrancz József Ola, Simon János Andráshida, Jakabfy Zsigmond Gébárt, Farkas Atilla Puszta-Kálóczfa. Alsó-Bagod: Császár János Z.-Szt.-György, Nagy Imre Bekeháza, Tamasits Kálmán Boldogfa, Nagy Ágoston Hottó, Simon Mihály Böröné. Nagy-Lengyel: Strausz Ferencz Nagy-Lengyel, Horváth János Petri-Keresztur, Suós János lelkész N.-Lengyel, Nemes Sándor P.-Keresztur. Nova: Kuprics Imre Gutorföld, Tóth Péter Tárnok, Erdélyi György Nova, Czigány Alajos Gutorföld, Gerjár János Ballahida, Budai Ferencz Gutorföld. Páka: Czigány Bertalan Szt.-Adorján, Sindler János Alsó-Lendva, Faics József B.-Szt.György, Bicsák József Páka, Mendli József Páka. Letenye: Békesy Rezső Letenye, Győry János Tóth-Szt.-Márton, Dömötör Lajos Letenye, Tamás István Letenye, Kurutz Mihály Becsehely, Folly Bernát Letenye. Felső-Szemenye; Szigethy Lajos P.-Magyarod, Vizmathy József F.-Szemenye, Nagy István F.-Szemenye, Zala-Lövő: Thassy Miklós Z.-Lövő, Sibrik Adorján Háshágy, Császár László Cséb. Csesztreg: Farkas Sándor káplán Csesztreg, Borosán Ferencz Csesztreg, Román Dániel Csesztreg, Herman Imre Csesztreg. Baksa: Molnár Pál Baglád, Simon János K.-Kálóczfa, ifj. Skublics László Z.-Egerszeg, Páslek János Baksa, Suós József Baksa, Gálos Pál Resznek, Szent-Györgyvölgy: Jakabfy Pál Sz.-Györgyvölgy, Véghy István Sz. Györgyvölgy, Dienes János öregebb Nemesnép. Lenti: Zakó Dániel Alsó-Lendva, Molnár Alajos A.-Lendva, Vidos László lelkész Lenti, Mentes Ferencz Lenti-Szombathely, Kelemen Imre Lenti, Mangin Károly Z.-Egerszeg, Dany József Lenti. Kerka-Szt.-Miklós: Krampatics Márton jegyző Szt.-Miklós, Knausz László plebános Szt.-Miklós, Brunner Mihály ispán L.-Ujfalu, Zárjeczky Vincze hercz. t. A.-Lendva, Lenk Ödön A.-Lendva. Alsó-Lendva: Kiss Béla A.-Lendva, Gaál János Petesháza, Stirling Antal lelkész A.-Lendva, Faisztl István Also Lendva, Pöszér Ferencz A.-Lendva, Kelemen István A.-Lendva, Lendvay Mátyás A.-Lendva. Dobronak: Szijártó János Dobronak, Szeredy Pál Dobronak, Nagy László Dobronak, Mocsáry János Letenye. Turnischa: Dervarics Kálmán Lendva, Barbarics István Turnischa, Kovácsics Márk lelk. Cserencsócz. Krampács Mátyás Tüskeszer, Gorics József, Nagy-Palina, Fehér József Turnischa. Bellatincz: Szlaszeki Márk Bellatincz, Steinbeck József Bellatincz, Koczet Mátyás Bellatincz, Plichta János Bellatincz. Stridó: Vrabecz József Stridó, Sostarics András III. hegykerület, Meszrics Mihály III. hegykerület. Mura-Szerdahely: Senk János lelkész Szolnicza, Horváth Antal M.-Szerdahely, Robb József M.-Szombat, Szilágyi Gyula gazdatiszt Csáktornya, Szele Ignácz Pomorje lelkész Szt.-Mária. Alsó-Vidovecz: Láposi Béla A.-Vidovecz, Lepen Alajos A.-Vidovecz, Goricsanecz József A.-Vidovecz, Piski Mihály A.-Vidovecz, Premecz Mihály A.-Vidovecz, Szánkó Péter A.-Vidovecz, Nedelicz: Kressinger István Nedelicz, Kornfeind Nándor Nedelicz, Novák Pál Nedelicz. Csáktornya: Molnár Elek Csáktornya, Pecsornik János Csáktornya, Pokomandy Elek Jurszevecz, Strahia Ferencz Csáktornya. Podturen: Tivadar Ferencz Dekánovecz, Molnár József Podturen, Koczián Mihály Podturen, Hermán Iván Gárdinovecz, Tkalecz Flórián Ferkotinecz, Pallér György Novakovecz, Janosics Mátyás Belicza. Perlak: Rogyák Ferencz lelkész T.-Szt.-György, Banelly S. József

---

Nagyon természetes, hogy miután nemcsak a látottakat körvonaloztuk röviden, hanem még tájékozhatás végett a homályos és kétes jövő sürü fátyolán át is vetettünk egy pár pillanatot — nem lenne más tenni valónk, mint a hazamenetelre gondolni.

Észrevehették azonban t. olvasóink, hogy már elindulásunkkor gyermekes félelmünk által elárultuk azt, miszerint először leendünk Bécsben. Ilyen esetekben — magától értetődik — igyekszik minden ember amennyiben lehet, körültekinteni is a városban.

Első ohajom volt: látni a császári „Burg"-ot.

A keskeny utczák hosszu során jutottam be egy négyszögü sötét helyre, hol egyéb nincs, mint magas, sötét épületek, s az őrségen pár közösügyes baka. Mindennek, de uralkodói lakhelynek sohase néztem volna ez épületeket. Mennyivel szebb a mi Budavárunk! A szerény kis épület, ott a magaslaton, melynek lábait az ősz Duna nyaldossa — homályt vet a büszke Bécs mohos épületeire s azt hirdeti, hogy csak egy királyi lak van a föld kerekségén: és Budavára.

Egy sötét folyosón át, gyönyörü szép kertbe jutottam, hol megbámulva a colossalis szobrokat, s körültekintve a csinosan berendezett s nagykiterjedésü sétahelyeken: utamat a „Ferdinánd kapun" át balra, az uj opera-ház felé vettem.

Ha van épület Bécsben, mely képes az embert meglepni, ugy az uj opera-ház azok közé tartozik, melyek bámulatra ragadnak. Külseje oly ellenállhatlan vonzalommal bir, hogy aki látja, bármit kész áldozni, csak belsejét is megtekinthesse.

Igy jártam én is.

Már előre gondoskodtam egy negyedik emeleti első sori ülőhelyről „Hausmeisterin"-em közbevetése által, ki olyaténképen járt el a reábizottakban, hogy „trink geld"-en kivül jegyemért 2 frt 60 krt kellett fizetnem. Akartam alkudozni, de tudja Isten, bennem is megvan az a sokszor megrótt szokás, hogy ismeretlen helyen szeretek mutatni, feszelegni, olyan „ki vagyok én, mi vagy te" emberek példája szerint, minek következése az lett, hogy a különben 1 frt 50 kros helyért 2 frt 60 krt megfizettem.

Ezt azonban soha sem bánom meg.

Kissé meglepett a belső is. Azért mondám „kissé", mert hisz a szinházaknál az egyik nagyobb kiadása a másiknak; az egyik diszkötés, a másik csak egyszerü, arany metszéssel.

„Ellinor" hallettot adták.

Vendégül a párisi szinház legelső tánczosnője lépett fel.

Sokáig bámultam azokat a piczi lábakat, melyek mindig lábujhegyen és oly rugékonysággal működtek, mintha csak kautsukból lettek volna. Az irtózatos lárma közt nem is vettem észre, hogy a háttérben valamire készülődnek. Az orchestrum valami magyar palotás forma melodiát kezd, mire a háttérből nyolcz magyar pár ugrik elő.

Alig hittem saját szemeimnek.

Nem is csoda, hisz a nemzeti öltözetet oly régen láttuk, vagy talán csak álmában kiáltott fel a költő: „Ismét, ismét viseljük hát?" ....

Szinházba mindig szoktam járni, láttam ott magyar menyegzőt, ünnepélyeket ábrázolni, hanem az öltözéken meglátszott mindig valami idegen typus. Még ott is, még a nemzeti nyelv ápoldájában, a szinházban is elmellőztetik a magyar öltözék! — mig Bécsben, az osztrák fővárosban, az uj operaházban láttunk eredeti, nemzeti viseletet.

Sokan mehetnének oda a magyar Thália papjai és papnői közül eltanulni sajátunkat!....

A magyar tánc egyike volt a legsikerültebbeknek, s jól esett a táncz végezte után a zajos tapsvihar között egy egy „éljen" kiáltást és „ujra"-t hallanunk onnan alulról, hol bizonyára nem egy magyar főur foglalt helyet.

Más nap a Szent-István térre mentem, hol egy kalauz kiséretében a sötét, nagy templom belsejének megnézése után a toronyba hatoltam fel, honnan, mint a második pontról, tekinték el a birodalmi főváros felett, s honnan — már azon előnyénél fogva is, hogy a város közepén van — tisztábban kivehetém az utczákat és nevezetesb épületeket, mint a köröndi kupolájáról.

Innen elmentem Kahlenbergre, mely Bécs egyik legkedveltebb és legkellemetesebb kirándulási helye, közvetlenül a Duna jobb partján fekszik, hova a gőzhajó egy óra alatt érkezik ki állomási helyéről. Az itt elvonuló Ferencz-József vaspályán keresztül lépve, a parttól 30—40 lépésre fekvő gőzsiklóhoz mehetni, mely az 1000 láb magas hegyre körülbelől 5 percz alatt csusztatja fel az utast. A sikló utja korántsem oly meredek, mint a budaié, de legalább hatszor olyan hosszu.

A hegynek több pontjáról pompás kilátás nyilik; a császár város és környéke gyönyörü panorámát képez a szemlélő szemei előtt, melyből a fő Duna ezüst szalagként csillog ki, s keletre a pozsonyi hegyek zárják be a láthatárt. A festői kilátás nagy számban csalja ki a bécsieket e magaslatra, honnan a szép Schönbrunnba is betekinthetni.

Estére kirándultam Hietzingbe, mely egyike a leglátogatottabb esti mulató helyeknek nyárban, Bécs mellett. Gyönyörü, tiszta, kellemes nyári est volt ez alkalommal is, Bécs szinevirága is ott volt. A nagy tért háromszor szép lámpa világitá be; miért is az egész elzárt helyiség ugy uszott e fényárban, mint a legszebb farsangi táncztermek. Belépti dij 1 frt volt, hanem élvezett is a műérzék, a látás és hallás. Három zene-kar játszott, ugy hogy szünetről szó sem lehetett; a legszebb operákban gyönyörködhettünk.

A babonának sohase hittem, de ez egyszer azt kellett gondolnom, hogy valaki megbabonázott. Bárhol jártam, bárhol mulattam, ott valaminek lenni kellett, ami magyar.

Igy Hietzingben is legnagyobb meglepetésemre egyike a zenekaroknak Erkel „Hunyady Lászlójából" egy részt játszott el, melynek végezte után a másik „Rákóczy"-nkra gyujtott rá.

Ha egy gyermeket kedves ajándékkal lepnek meg; ha az imádó szerelmes imádottjától válaszul nyeri az „igen" szót; ha a szülő elveszettnek vélt gyermekét ismét feltalálta: nem örülhet ugy, mint ez induló hallatára.

Testemből minden csepp vér szivemre tolult, szemeim vad tüzben égtek, ökleimet összeszoritám, hajam szálai az ég felé meredeztek, egész testemben izgatott valék.

(Folyt. következik.)

Perlak, Torbócz György Perlak, Jankovics József Dráskovecz, Sipos Károly Perlak. Hodosán: Tkálcsics Elek Hodosán, Novák Mátyás Turcsisce, Hranyecz György Goricsán, Purics Vincze Hodosán. Alsó-Domboru: Ujlaky Imre A.-Domboru, Kengyel István A.-Domboru, Jákopák József Alsó-Domboru. Kottori: Kollay Rokus Kottori, Somogyi György Kottori, Matos Mátyás Kottori, Fuss Bódi Kottori. *Függőben van:* káptalantóti választókerület részére egy bizottsági tagra uj választás. Letenyei választókerület részére Remete Géza igazolása.

Hirek.

— ***Zalamegye*** bizottmányának évnegyedes közgyülését Zala-Egerszegen Hertelendy Kálmán főispán ur ő méltósága hétfőn délelőtt élénk éljenzés között személyesen megnyitotta; a bizotmányi tagok kevés számban jelentek meg.

— ***Nyilvános köszönet.*** A jótett, minél fényesebb önmagában, annál kevésbbé szorul a magasztalás külső fényére. De másrészt a jótéteményben részesülőnek erkölcsi kötelessége a hálás elismerés nyilt kijelentése is, kivált ha jótétemények e részese nyilvános intézet. Ezen erkölcsi kötelesség élénk érzelme az, mi alulirottat, a jótevő ismert szerénysége által fölkeltett habozásai daczára arra birta: hogy a nyilvánosság terén is kifejezze legbensőbb hálaját azon mind anyagilag mind szellemileg veve nagy becsü ajándékért, melyben a vezetése alatt álló tanintézetet Ft. Kottek Nándor ur, a nagy-kanizsai főgymnasium volt érdemteljes igazgatója, ezen intézettől való, mindenki által fajlalt megválása alkalmával részesitette. Ugyanis e nemes keblü s a közjóért mindent áldozni kész férfiú a nevezett gymnasium tanári könyvtárát saját tömérdek áldozattal összeszerzett könyvgyüjteményéből 224 kötet és 68 füzet, legnagyobb részt igen kitünő tudományos szakmunkával, továbbá 4 kötet atlaszszal s 17 darab fali térképpel, az ifjusági könyvtárt pedig 68 kötet könyvvel, a „Figyelő" czimü közlöny két évi folyamával gazdagitotta. Ezek kincsekel felérő, mert sok kincset tartalmazó nagylelkü adományért, fogadja a főtisztelendő ur, az ifjuság, a tanári kar és az igazgatóság el nem titkolható hálás köszönetének őszinte nyilvánitását. Nagy-Kanizsán, 1873. nov. 3. Farkas László főgymn. igazgató.

— ***Meghivás.*** A zalamegyei általános tanitói testület alapszabálya IX. fejezet értelmeben a szt-balázs-vidéki fiók tanitó-egylet t. tagjai s mindazon tanitó urak, kik a kanizsai járásba tartoznak, folyó évi november hó 27-én délelőtt Gelseszigeten tartandó értekezletre, a „járási kör" megalakulása végett tisztelettel meghivatnak. Magyar-Szerdahelyen, 1873. évi október 30. A zalamegyei ált. tanitó-testület megbizásából: Sáringer Károly, Schmidt József, néptanitók.

— ***Zala-egerszegi*** plebánossá — biztos kutforrásból tudjuk — Vasmegyéből Dr. Horváth Károly, rába-szt-mártoni plebános fog legközelebb kineveztetni.

— ***A keszthelyi*** járásban alakult „tanitói kör" elnöke Biró József, másodelnöke Hajdu Lajos, jegyző Mester János, másodjegyző Magyar József, pénztárnok Haschpel József s könyvtárnok Koleczkáry József lett.

— ***Lengyeltótiból*** irják nekünk, hogy ott mult szombaton délután Kiss Miklós uradalmi irnok magát sziven lőtte, előbb még a gyógyszertárban volt, aqua marinát" ivott s szomorusága feltünt a gyógyszerésznek is; a szerencsétlen rég idő óta búskomoly volt.

— ***A nagy-kanizsai*** főgymnasiumban a folyó 187³/₄ iki tanévre bejegyeztetett összesen 303 tanuló ifju, kik közül 294 nyilvános, 9 magántanuló. Az 1-ső osztályban van 61, a 2-ikban 52, a 3 ikban 45, a 4 ikben 36, az 5-ikben 19, a 6 ikban 24, a 7-ikben 35, a 8-ikban 28. — Vallásra nézve. rom. kath. 255, görög keleti v. 1, helvét hitv. 2, ágostai hitv. 4, mózes vallású 41. Nemzetiségre nézve: magyar 393, német 2, olasz 1, horvát 6, lengyel 1. Megjegyzendő, hogy az izraeliták mindnyájan magyaroknak jegyezték be magukat.

— ***Halottak*** estéjét megoszolva tartotta a kegyelet, amennyiben a temetői kivilágitás szombat és vasárnap este volt. Mind két estén hullámzott a népség a temetőben, melynek a szép boldogvilági est kiválólag kedvezett.

— ***Megjelent*** Tisza Aladár kedvelt s a hazai zenekarok által általán játszott legujabb két csárdása: 1) „Hova csikós oly szaporán?" „Ki volt itt?" „Volt nekem szeretőm" és 2) „Hogyha nekem olyan rózsám volna" „Ez az utcza végigdros". Egynek ára 60 kr. Kapható az „Apollo" kiadóhivatalában Budán, iskola-utcza 781 sz. a. s megrendelhető minden könyv és zeneműkereskedésben, valamint (postautalványozás utján) minden postahivatalnál.

— ***Rablás.*** Nov. 5 és 6-ka közti éjjel Nagy-Kanizsa tőszomszédságában lévő Horvát-szentmiklóson az uradalmi bérlőt öten kirabolták, jelentékeny pénzt vittek el, a bérlő ruháiba öltözködtek és legjobb fogatán siettek el.

— ***Illetékes*** kézből következő sorokat kaptunk: A 84 és 85-ik számu „Zala-Somogyi Közlöny"-ben az épitészeti szemle alatt egy névtelen iró mulatja magát a nagy-kanizsai uj városház épületében neki feltünő hibák megczáfolásával, melyek közé az ezelőtt hat évvel nagyobbitott", és későbben végkép kiépitett főgymnasiumi épületnek hibáit is érintetlenül nem hagyta. — Körömhez nem tartozik a városház épitésére felhozott kifogásai ellen fellépni, azonban ami a főgymnasiumi épületet illeti, magam is elismerem, hogy külsejére nézve igenis az épitészeti criticának kitéve van, de a névtelen iró azt vegye tekintetbe, miszerint száz éves kopenyből uj rokkot csinálni nem lehet, t. i. hogy a száz éven tul álló, és még ép állapotban levő házat azért lebontatni az épitészeti bizottmány czélszerünek nem találta, miként a nagyobbitandó részekkel modern épittessék, azt fennállani hagyta; azon tervet tevén magáévá, hogy ha idővel a régi épület is megkivánandja ujra leendő alakitását, ez szinten az ujabb épületekhez kellő styl szerint felépittetni fog, — s szerint külsőleg tán nem lesz a szemnek oly feltünő, mint jelenleg az névtelen irónak szemét szurja. Ami a belső felosztást és rendezetét illeti, ugy vélem, hogy a névtelen irónak nincsen ismeretsége, és még nem is látta belső felosztását, melyben van tizenegy tágas és világos tanterem, egy hasonló és megfelelő tornaterem, és egy oly nagy rajzterem, mely nagyságos Kádas Rudolf iskolai főigazgató urnak állitása után dunántuli gymnasiumokban egyikben sem látható. A kegyesrendü tisztelendő tanár uraknak lakszobái teljes megelégedésre szolgálnak, muzeum helyiségről és egy kis házi kápolnáról gondoskodva lett, több pedig nem is kivánható. Egyébiránt is annak örvendezünk, hogy sem az épités közben, sem pedig ez ideig boltozatok nem szakadtak le, mi Kanizsán is nem ritkán történni szokott Ha a névtelen iró sorainak hitelt adni nem akar, alázza magát és győződjék meg a főgymnasium belső elrendezéséről. Nagy-Kanizsán, okt. 30-án 1873. A főgymnasiumi bizottmánynak egyik tagja.

— ***Rövid hirek.*** Olteanu püspök Nagy-Váradon nagyszerü palotát szándékozik épittetni. — „Nők az alkotmányban" czimü szinművet szerbnyelvre forditják. — Az uj kölcsön 200 millió lesz. — Pancsován oly falragasz is volt: éljen Miletics császár! — A reichsrathba 223 alkotmányhü s 127 foederalista követ van. — Vilmos császár Bécs szegényeinek 3000 forintot adott. — A világtárlat bezárásán 6 katonai zenebanda játszta a takarodót. — A tárlat deficitje 12 milliónál több, Magyarországból mont látogatók serege 25 milliót költött Bécsben. —

Történeti naptár.

November 1. 1848. Kossuth kormányelnök Görgeyt fővezérré nevezi ki. — 1850. A bélyegtörvény életbe lép.
„ 2. 1784. A Hóra Kloska lázadás kitörése és vérnapja.
„ 3. 1620. Gyöngyösi István, költő, született Léván.
„ 4. 1217. II. Endre a Jordánon átkelt. — 1825. Széchenyi István gróf a pozsonyi országgyülésen az akademia alapjára egy évi jövedelmét felajánlotta.
„ 5. 1848. Arad ugyuztatása Berger által. — 1853. Garay János, költő halálozása.
„ 6. 1848. Olmützi nyilatkozvány. — 1860. Kossuth, Klapka és Pulszky magyar kormányt alakitanak külföldön.
„ 7. 1701. Rákóczy Ferencz Bécsujhelyről menekszik. — 1811. Erkel Ferencz születésnapja.
„ 8. 1848. Perczel Ormosdnál (Friedau) szuronynyal beveszi.
„ 9. 1848. Damjanich győzelme a ráczokon.
„ 10. 1444. A várnai csata. — 1738. Rákóczy József (Ferencz fia) meghalt Csernavodán.

Szerkesztői üzenet.

966. V. Pápa — ? —

967. B. A Sopron. Köszönet szives értesitéséért.

968. „Kinek ajkán ..." szeljük. Ugyszinte a könyvismertetéseket is.

969. Z. Z. Gemilouse. Lapunkat csak októberi köz-pétől kezdve küldhetjük az előbbi számok elfogytak. Üdvözöljük a szép Belgiumban!

970. Cs. K. Sümegh. Sajnáljuk, hogy nem tudósitott bennünket Budapestről távozta felől.

971. B. O. Budapest. Negyedévi előfizetési dij 2 ft. megkaptuk, sajnáljuk, hogy az októberi számokat már csak hiányosan küldhettük.

972. B. L. Zala-Egerszeg. Megkésett; elteszük jövőre. Többire nézve magán levelet irunk.

973. Sz. —Gy. Keszthely. Megkésett; de különben is előbbi számunk hasonló tartalmu czáfolatot hozott.

974. Egy Jelen voltunk. Bocsánat a rövidités-ért. Az ujszülöttel csnyán kell bánni. A fenéki levél teljesen magánügy.

975. N. Pécs. Nem értjük, hogy az ivet nem küldöd vissza, pedig sürgős. Gy. közbe jött akadály miatt nem utazhatott oda.

976. B. Keszthely. Köszönjük a figyelmet. Használjuk.

977. A „Félegyháza" 1-ső és 5-dik számát nem kaptuk, szabad kérnünk szives utánküldését.

978. T. B. Budapest. Megkaptuk s szives készséggel rajta leszünk. Egy ideig szerkesztőségi irodánkban tartjuk s csak azután adjuk át.

Érték- és váltófolyam nov. 5.

5% metaliques 68.80; 5% nemz. kölcsön 73.40; 1860-ki álladalmi kölcsön 101.50; bankrészvények 947.—; hitelintézeti részvények 213. London 114.10; magyar földtehermentési kötvény 76.—; temesvári földtehermentési kötvény 74.—; erdélyi földtehermentési kötvény 71.—; horvát-slavon földtehermentési kötvény 73.50; ezüst 108.60; cs. kir. arany 5.44; Napoleond'or 9.12.

Nyilttér.*)

Válasz Kaffehr Bélának,

a „Z.-S. K." 86-ik számában megjelent czikkére.

A vitatkozást, különösen a nyilttérben (!) nem folytatandó, kijelentem, hogy Önre nem czéloztam. — S hogy a tükörben magát akarja látni, nem értem; mert egy általában nem tudhatom, mi összefüggés lehet p. Kávár és pulykavár, — vagy Kaffehr és Kaffer között. — A többire majd azon a biro nyos téren!

Mihálovics István s. k., okl. (tanitó?).

Mindenkinek különös figyelmébe ajánltatik:

Dr. Forty-féle általános SEB-TAPASZ,

mely rendkivüli gyógyereje, elválasztó, érlelő és fájdalmat csillapitó hatása által leggyorsabb, legbiztosabb s egyszersmind gyökeres gyógyulást eszközöl különnemü bajokban. — Ily bajok a torokgyuladás légcsőhurut, bőrkés-hasmosság, hártyásgyík (Croup-averina) mindennemü megsértések, karczás, zuzás, vágás vagy égés által támadható sebek, megforrázások, darázs- vagy méhszurások, konok-fekélyek, zuzatok (contusiók) — meglepő gyors fájdalom csillapitással — rögzött daganatok, gümők, tályogok, pokolvar (carbunculus pustula maligna), megkeményedések, genyedések, vérkelések, minden mirigybetegségek, görvélyes fekélyek, fagydaganat, ujjféreg, kördömörség, vadhus, lagszivacs, csontszú, kificzamitás és megrándulások, helyi csúz; továbbá a sallés folytáni láb fellfakadások és sebek, fájós fekélyzett vagy már genyes női mell. — Sok nő már csirában volt emlő rákától, — a különben elkerülhetlen életveszélyes sebészi műtétnek mellőzésével — egyedül ezen jeles sebtapasz használata által menekült meg.

Végre a testbe teljesen bemélyedt bárminemü szálka, vagy darázs- és méhfulánkja csupán ezen tapasznak rövid idei használata folytán annyira elő tünik, hogy azután a testből közönségesen szabad kézzel, sebészi műtét és fájdalom nélkül könnyen kihuzható, mire a seb gyógyulása nemsokára bekövetkezik.

Ezen megbecsülhetlen gyógyszer, melynek jelessége leghitelesebb egyének számos s különös kivánatra bármikor felmutatható bizonyitványai által más régen a legfényesebben elismertetett — rendkivül, a legkülönnemübb esetekben megpróbált hatásánál és feltünő sikerdús eredményeinél fogva, melyek használata által még elavult bajokban is éretnek, jól megalapitott és elterjedett hirét kétségbevonhatlanul igazolja.

Egy csomag ára 50 kr., nagyobb csomag 1 frt, használati utasitással együtt, postán küldve 10 krral több. — Egy frtnyi csomagnál kisebb szállitmány nem teljesittetik.

Központi küldeményező raktár: Pesten Török József gyógyszerész urnál király-utcza 7-ik szám alatt.

Továbbá kaphatók: Nagy-Kanizsán: WAIDITS JÓZSEF urnál. Pakson: Malatinszky S. — Pécsett, Sipőcz J. — Sümegen: Stamborszky. — Sz.-Fehérvárott: Braun J. — Szombathelyen: Pillich F. — Veszprémben: Ferenczy K. — Zágrábban: Mittlbach Zs. Sopronban: Buck J.

A t. cz. gyógyszerész és kereskedő urak, kik raktárt elvállalni hajlandók lennének, felszólittatnak, miszerint e részbeni ajánlataikat ezen gyógyszer készitőjéhez FORTY LÁSZLÓHOZ czimezve: Budára, (Rácz-város, Iduteza, 590. szám) beküldeni sziveskedjenek, ki megrendeléseket is pontosan teljesit.

☞ Vidéki bérmentes levelek általi megrendelések az árnak készpénzbeni beküldése, vagy posta utalvány vagy utánvét mellett tüstént és legpontosabban teljesittetnek.

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a szerk.

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

HIRDETÉSEK:

Passog keleti nagy
ÁLLATSEREGLETE.

Az állatseregletbe ujonnan érkezett
☞ KÉT NAGY ÓRIÁS KIGYÓ. ☜

Mindegyik husz láb hosszu, (200 évesek lehetnek) mostanáig Európában ily két élő kigyó nem volt látható. Ezek én most érkeztek egyenesen Indiából ide és a tisztelt közönség részére megtekintésül kiállittatott.

☞ Valamennyi ragadozó állat etetése délután 4 órakor történik.

☞ Az állatsereglet Nagy-Kanizsán csak november 9-ig, azaz vasárnapig marad.

(1171—4) Tisztelettel **PASSOG.**

☞ Tanulók s növendékek tanárjok kiséretében mérsékelt dij mellett látogathatják meg

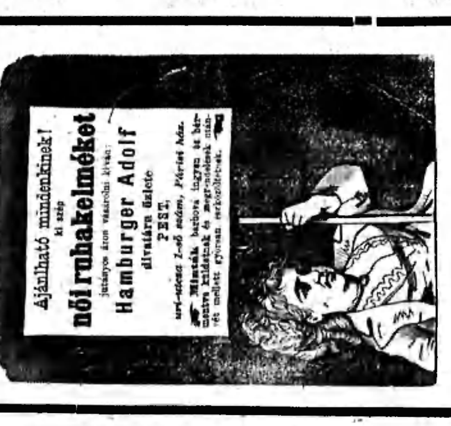

Tanulók számára.

A kösélgő iskola-idényre ajánlom hámulatos legolcsóbb árakon és a legnagyobb választékban a következő iskolai szerceket, u. m.:

Rajzeszközök, iró- és rajz-tárczák, rajzpapirok, rajztáblák, rajzvonalzók, rajz- és szines irónok, toll- és vakaró-kések, könyvtáskak, téntatartók, festékladák, számolótáblak stb. stb s egyéb szükséges iskolai eszközöket. (1146—7)

Ajánlom továbbá dúsan berendezett irodafelszerelési eszközeimet, u. m. irószekrenyek, levélpapir és levélborítékaimat, czeggel, nyomva vagy szines monogrammal, irodai és boritók-papirjaimat, üzleti könyveimet stb. stb. szintén hámulatos legjutányosabb árakon.

KANITZ C.

PEST,

Dorottya-utcza 12. szám.

An die Herrn Baumeister und Bauunternehmer!

Praktische grundrisse,

Moderne Fagaden für Wohnhäuser, Villen etc

werden schnell angefertigt von

Girard & Rehlender

(1168—3) Atelier für Architektur und Kunstgewerbe

Gute Referenzen. **Wien**, Favoritenstrasse 20.

Olcsóbb, mint bármily végeladásban.

PLACHY KALLINA HORVÁTH

ujonnan nyitott a jól berendezett

(1165—3) **női divat- és kész fehérnemü tárok**

Budapest, Uri-utcza 14.

Ajánlják gyapjukelmékeit, perkalint, fekete és szines lustret fekete selyem szovetet, ugyszinte a beköveikezo öszi és téli idényre a legszebb flanell, ripps bársony barchent flanelltakaró és télikendőiket, mindennemü vászonkat rendkivüli olcsó árakon.

Urak számára nagy választéku kész fehérnemüket, gyapju alsó ingek és lábravalók, harisnyák és nagykendőket, ugy szinte jó minőségü legujabb gallérokat 1. 40 krtól kezdve.

Áruinknak jóságaról meggyőződhetosére elégségos a legkisebb rendelés, melyek gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Mintákat ingyen és bérmentve készséggel szolgálunk.

PLACHY KALLINA HORVÁTH.

Titkos betegségeket

és

tehetetlenséget

(1156—5) *(elgyengült férfierő),*

ugyszintén

hugyosószükületeket

és

magömléseket

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker biztositása mellett

Dr. HANDLER MÓR

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész.

Rendel naponkint délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, tüdőr-utcza 13. sz. 1-ső emel. 14. sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik, és a gyógyszerek megküldetnek.

Keller Ignácz

Nagy-Kanizsán.

(994—19)

Ajánlja gazdagon felszerelt urak-, hölgyek és gyermekek számára való tapánraktárát, a legjobb minőségüeket a lehető jutányos áron.

Ugyszinte figyelmébe ajánlani bátor vagyok a cs. k. katonaság s t. közönségnek, hogy megrendeléseket a legjobb bel- és külföldi bőrből elfogadok és készítek, az árt legjutányosabban számitom.

Az én raktáromban ásóroltakat kijavitásra elfogadom.

Empfiehlt sein reich assortirtes Lager aller Gattungen Herren-, Damen- und Kinder-Stiefeln von bester Qualität und zu möglichst billigen Preisen.

Ferner mache ich das k. k. Militär und verehrungswürdiges Publikum aufmerksam, dass ich alle Bestellungen vom besten In- und Ausländer-Leder verfertige und prompt und billigst berechne.

Auch wird von mir gekaufte Waare zu reparieren angenommen.

TELJES VÉGELADAS!

Nagyszerüen felszerelt legujabb

női ruhakelmék-, gyapot szövetek;

uri öltönyöknek valóki rumburgi és más kitünő gyolcsok, damaszt asztal-terítők és szalvéták, törülközők;

szines-, fehér ingek és nyakkendők;

női bundák, felöltők, török szálok, téli nagykendők és más kézneméek sat. 25—30% gyári áron alul adatnak el.

Eisinger Henriknél

(1154—6) Nagy-Kanizsán.

Hôtel Mihalek

PESTEN,

Alulirott jelenti a n. é. közönségnek, hogy az ő saját házát,

Servita-téren 7. sz. alatt

szállodává alakitotta át és legpompásabban berendezte.

Szoba ára: 1 fttól 3.50 krig.

(1155—6) **MIHALEK F.,** szállodatulajdonos.

Küszönet-irat

az oly üdvösen működő

ANATHERIN SZÁJVIZHŐL

Dr. POPP J. G.-től, cs. kir. udvari fogorvos

Hécsben, város Bognor-utcza 2-ik szám.

Alulirott önként és számmel hitelesitem, hogy szájpor és kenyszer fogtisztó fogtusom, ugyszinte ingó fogsím a Dr. Popp J. G. cs. kir. udvari fogorvos Anatherin-szájvizt használtam után, természeti nyot szenyerte, a vérzés megszünt és a fogak erős állapotba jöttek, a melyekért legbálásb köszönetem mondom. (994—2, 1.)

Egyszersmind teljes helesgyesérmet adom annak használatát hogy az üdvösen működő Anatherin-szájvizt, a szájt és fogbete gelen i a tisztaságnak.

Kanizsa, **Mr H. J. de Carpentier**

Kapható: Nagy-Kanizsán: Heinz József gyógyszerész; Rozenberg Hosenfeld, Wellisch, J. és Fassnlhoffer J. kereskedésében. — Pápán: Tschepan J., Kesztheiyen: Pfleisterer gyógyszerész, Singer M. Weiss A. Zala-Egerszegen: Iséd F.; gyógyszerész, Kaproncsán: Worli gyógyszerész, Veszdon: Heller gyógyszerész. Sümegen: Horner Kajet. Szombathelyen: Pillich Ferenczés Rudolf gyógyszer. Határőrtüdő Sz.-Györgyön. Fibic E. C. Vasspréhben: Meyr Tusskau, ugy Gothard Tivadar és fiainál. — Székesfehérvárott: Legmann A. Braun J. gyógyszerészeknél. Komárom: Heisler gyógyszer. Kalocsán: Horváth K. gyógyszerész. Kecskeméten: Milhofer és Machleid gyógyszer. Pakson: Florián J. gyógyszerész. Höbmonban: Horváth J. Somaszonnd gyógyszer. Kaposzváron: Kuhn J., Högl, Holzs és Schröder gyógyszer. Szegszárd: Hrabszy gyógyszer. — Bonyhádon: Kramolin J. Salgotárcsán: Hornerth, Salomon gyógyszer. — Kaján: Mielitsch St. és Harafeld fiai, ugy Herzog Ignácznál. — Pécsett: Zsolnay W. és K. Zách, Siptics gyógyszer. Kárádon: Zsuhánszky gyógyszer. Marcelliban: Kiss gyógyszer. — Tolnában: Graff gyógyszer. — Dunaföldváron: Lukácz gyógyszer. — Szent-Györgyön: Nötzig. — Alsó-Landvám, Kiss gyógyszer. — Rohonczon: Simon gyógyszerész szakuál.

Pályázati hirdetmény.

Zalamegyében a komend-ollári községi iskola tanitói állás üresedésbe jövén, ezen állomásra pályázat nyittatik, kik tehát ezen állomást elnyerni akarják. folhivatnak, hogy folyamodványaikat a községi iskolaszékhez czimezve alulirotthoz Z.-Istvándra, hova u. p. Z.-Szt-Iván, folyó-évi november 18 áig megküldeni sziveskedjenek.

Évi járandóság: 19 mérő rozs, 4 mérő buza, 3 kereszt szalmás gabona. 4 öl keményfa, iskola fütésre szinte 2 öl keményfa a házhoz állitva, 60—65 tanköteles után fejenként 1 frt tandij, szüretkor minden határbeli szőlőbirtokostól 3 itcze must, melyből legkevesebb 8 akó összejön, s ezt a tanitó maga tartozik beszedetni, 1200 öllel véve 12 hold szántóföld, ½ hold telek a tanitó által munkáltatva, 200 frt készpénz és szabad legeltetési jog, szabad lakás. Megjegyeztetik, miszerint a mostani lakás helyett a legközelebbi években uj lakás épittetik.

A megválasztott egyén megválasztás után azonnal tartozik helyét elfoglalni. (1172—3)

Z.-Istvánd, okt. 24. 1873.

PAUER JÁNOS,

iskolaszéki elnök.

Wajdits József nyomdájába

előnyös feltételek mellett

néhány TANONCZ felvétetik.

Értekezhetni a nyomdatulajdonossal N.-Kanizsán.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1873. november 9-én. 90-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . . 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan
NYILTTERBEN
soronkint 10 krért vétetnek fel.

Zala-Somogyi Közlöny

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez, — anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.

Nagy-Kanizsa város helyhatoságának, nemkülönben
a „zalamegyei gazdasagi egyesület", a „n.-kanizsai keresked. s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási reszvenytársulat
HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

Hirdetmény.

A „zalamegyei gazdasági egyesület" tulajdonát képező mezőhegyesi m. k. állam gulyából Bessenyőben t. Skublics Istvánurnál levő 4 éves teljes erejü tenyészbika 10% bánatpénz letétele mellett, 120 frt becsárban f. évi november hó 16-án reggeli 10 órakor nyilvános árverés utján Bessenyőben készpénz fizetés mellett a legtöbbet igérőnek elfog adatni,

Kelt **Botfán**, 1873. évi nov. 3-ikán.

SZILY DEZSŐ,
kiküldött gazdasági egyleti tag.

Egy kis győzelmünk Muraközre.

A „Budapesti Közlöny" hivatalos lap november 5-én kelt 254-ik számában olvassuk:

A „Zala-Somogyi Közlöny" f. évi augusztus 21-én megjelent számában Tisza Lajos közlekedési ministerhez nyilt levél intéztetett, melyben kérdőre vonatik a minister ur, hogy mi okból nem rendelte el „Csakathurn", „Kraljevecz" és „Kotoriba" czimü vasuti állomások elnevezéseinek magyar elnevezésekkel való felcserélését, holott a déli vaspálya-társulat ez iránt a kormányhoz egy a nyilt levélben is szóról szóra reproducált levél szerint felterjesztést tett.

Az idézett lap eme figyelmeztetése folytán a vasuti és gőzhajózási főfelügyelőség ugy saját, mint a közlekedési ministerium hivatalait nyomozván, a kérdéses felterjesztést sem egyik, sem másik helyen nem találta meg, felszólitotta tehát a déli vaspályát, hogy egy ilyen felterjesztés létezését igazolja, mire a déli vaspálya-társulat helybeli képviselője f. évi szeptember 18-án kelt jelentésében bevallotta, mikép ilyen felterjesztés a társulat által a kormányhoz sem küldetett, s hogy a „Zala-Somogyi Közlöny" szerkesztője által reproducált levél irója, tudniillik a déli vaspálya-társulat központi osztályának főnöke csak sajnos tévedéséből állitotta hasonló felterjesztés létezését.

Erre a déli pálya igazgató tanácsa október 12-én hivatalosan felszólittatott, hogy elégtételül a valódi tényállást nyilvánosság elé siessen hozni, mivel egyik közegének hibássága következtén a minister ur szintén nyilvánosan ama szemrehányásnak tétetett ki. E felszólitás mindeddig hallgatással mellőztetvén, most már nyilvánosan kijelentetik, hogy a mondottak szerint alaptalan levén a reproducált levél, alaptalan Bátorfi urnak erre alapitott vádja és szemrehányása.*)

Megelégedéssel constatáljuk különben ez alkalommal, hogy a déli pálya állomasi feliratainak első vonalban magyarokkal leendő felcserélése irant már rég adatott ki a rendelet, de a déli pálya a helyett, hogy ez iránt positiv intézkedett volna, csak legujabban, azaz a fentebbi felhivas után, vagyis f. évi október hó 17-én találta jónak a felirások bemutatása mellett azok helyes volta iránt kérdést tenni, mire a válasz kiadatván, az ügy érdemleges oldala legrövidebb idő alatt rendezve leend.

---

*) Engedelmet kérünk, a vád alapjat nemcsak a déli vasuttársulat által dementirozott levél tette, hanem a koronázás óta lefolyt időköz is, aztán szemrehányásról szó sincs, mert mi nyilt levelünkben honpolgárias tisztelettel szóltunk, s ha alulról bizalommal szólunk a magas kormányhoz, alkotmányos országban a sajtó közege is gyengédebb nyilatkozványt vár; vár pedig annál is inkább, mert valószinünek látszik, tekintve 1867 óta lefolyt időközre, a muraközi állomásokon még sokáig árva lett volna a magyar szó, ha e lap fel nem szólal. Különben az eredményen megnyugszunk, legyen tisztelve édes magyar nyelvünk. s Kárpátoktól Adriáig teljes fényben ragyogjon! Szerk.

Egy vidéki gazdasági kiállitás.

F. évi október hó 12-én és 13-án egy ép oly lélekemelő, mint nagyhasznu ünnepélynek voltunk tanui. A kijelölt napokon ugyanis a somogymegyei gazdasági egyesület lengyeltóti gazdasági köre termény, kertészeti-, szőlészeti stb. kiállitást rendezett, mely teljes mértékben megérdemli, hogy szélesebb körben is ismertetve legyen.

Azon kevés hazai vidéki gazdasági egyletek közöl, melyek a kényelmes, de dicstelen szunnyadásról a gyakorlati tevékenység terére léptek, bizonyára a somogymegyei egylet az elsők egyik és kiváló dicséret illeti e részben a lengyeltóti kört, melynek derék tagjai belátták, vajmi keveset ér az ige, ha testté nem válik.

Igy történt, hogy e nyár folyamában nevezett gazdasági kör egy fölötte sikerült, minden tekintetben kielégitő ló- és szarvasmarha-kiállitást rendezett, melyhez a legszebb emlékek füzvék, s ennek fényes sikere a most lefolyt kiállitásra buzditotta a nemes törekvést, ámbár félő volt, hogy az idei silány esztendő csak fél sikert fog eredményezni.

Annál kellemesebb volt minden a kiállitást megszemlélőre nézve ama meglepetés, melyben itt részesülhetett. És épen az idei mostoha év mutatta ki annál kirivóbban, hogy az okszerü termelő sikeresebben küzködik az idő viszontagságaival s ezeknek nem annyira rabja, mint az, a ki a jobb mivelésmódokkal s eszközökkel s általaban a gazdaság haladásával mitsem törődve, a régi kerékvágásban jár.

A kiállitás helyiségeül a lengyeltóti népiskola épülete szolgált, mely két egymástól elválasztott nagyobb szobából állván, a kitüzött czélra teljesen kielégitőnek bizonyult. Az egyik osztály egészen a kert iparnak volt szentelve, a másikban a gazdasági termények, gyümölcs, szőlő és bor kiállitása foglalt helyet, az iskola előtt szabad térségen pedig igen csinos diszkertészeti, gyümölcsfa- és erdészeti tárgyak voltak meglepő izléssel és szakértelemmel csoportositva, ugy, hogy a diadalkapus bejáraton belépő látogató az ünnepélyesen felzászlózott épület előtere után már jogosan gyanithatta, hogy fölkeltett várakozása a tető alatt is kielégitésre találand.

És valóban ott benn is minden a legszebben és szakavatottan volt elrendezve, ugy, hogy még az e részben elkényeztetett szem sem akadhatott kifogásra.

A kiállitás megnyitását, melyet vig zeneszó mellett nagyszámu nép kiváncsian várt, a birálók müködése előzte meg, kiknek feladata volt a nem jelentéktelen jutalmidijakat odaitélni. Birálókul a gazdasági kör által megválasztott négy tagon kivül, három e czélra meghivott keszthelyi gazdasági tanintézeti tanár szerepelt, kik szives készséggel engedtek a nekik jutott megtisztelő megbizásnak.

A gazdasági terménykiállitásban ugyan nem sok kiállitó vett részt, de a közszemlére kitett tárgyak oly jelesek voltak, hogy bárhol feltünést okoztak volna. Valóban kitünő és nemcsak viszonylagos, hanem föltétlen becsesel birtak Ferenczy Sándor ur, lellei és szőllős-györki bérlőnek, továbbá a lengyeltóti uradalomnak gazdasági magvai. Az itt látható volt buza-, rozs-, árpa-, tengeri-, répafajták, baltaczimmag stb annál meglepőbb hatást gyakoroltak a szemlélőre, minthogy ilyes látványra az idei termés után elkészülve nem lehetett. Mily becse van a nemesfaju, gonddal megválasztott vetőmag alkalmazásának, itt szembeszökően lett bemutatva.

A konyhakertészet, mondhatni,

TÁRCZA.

Az ősz.

Lehullt fonnyadt levél,
Miért kerget a szél?
Mit suttogsz oly bússan?
Szánod az életet..
És fáj az enyészet,
Mondd, mi bánatod van?!

Tán az a bánatod,
Hogy ott kelle hagynod
A galyt min születtél,
Most azt panaszlod el,
Hogy nem ott haltál el.
Szegény hervadt levél!

A virágok sorban
Itt fekünnek holtan,
Illat-éltük elszállt,
Vagy nem is haltak meg,
Talán csak pihennek,
Feledve ami fájt.

Mig a szép kikelet
Osztva uj életet,
Meghozza a vigaszt,
Addig az álomban
E bűvös világban—
Elnek örök tavaszt.

Mi szép, mi megható
E búsan haldokló
Szomoru enyészet.
Tán a nap is érzi,
Oly halványan nézi,
Mily bús a természet

S e hervadást látva,
Elborul mély gyászba,
Arcza oly meghatott.

A sötét fellegek
Gyorsan összegyülnek
Elfödni a napot.

A fájdalom enyhül,
Ha mély fohász repül
Könnyitve a sziven.
Mint a fájó sóhaj —
Egy-egy tompa moraj
Reszket át a egen.

A gyászos fellegek
Mint sirό testvérek
A ravatal körül.
Zokogva könyeznek,
Mint a csüggedt lelek
Ha kétségbe merül.

Az ősz hervadása,
Fájó haldoklása
Mélyen hat szivünkre.
Oh mert az enyészet
Reá emlékeztet
Mulandó létünkre.

Hervadt levél a virág
Csendesen susogják:
Lásd bin halandó.
E sivár világon
Az élet csak álom,
Az öröm mulandó!...

Tollba mondta:
gróf BELEZNAY LUIZA

Világtárlati körut.

— Bebarangolta: *Rangyi.* —

(Folytatás.)

Van valami érzés az emberi kebelben, mit itt honn nem is érzünk, vagy ha érezzük is, félig-meddig nyilvánul; mig ott, az idegenek között, távol a hazától, ismerősöktől ez érzések nyomása alatt feljajdul a kebel, szeretné kiforgatni sarkaiból a földet, lehozni a menyköveket, villámokat az égből, s agyonsujtani vele az ármányt, hitszegést.

S mindezt mi okozza?

A dal, a zene, mely szüntelen felujitja az emlékezetben multunkat, buzdit a jelenben és imádkozik a jövőért; mely körül az érzés, az áhitat és lelkesedés összpontosul.

Ez sem tarthatott sokáig!

Visszatértem a zajos varosba s legelőbb lakásomat kerestem fel, hol intezkedtem elutazásom felől.

Még elmenetelem előtt határoztam volt el, hogy hazafelé — a meddig csak lehet — hajón, az öreg Duna hátán fogok utazni.

Kora reggel a kapus „Auf gnädigér Herr"-rel nyitott be és mondá, hogy az egyfogatu már készen áll az elindulásra.

Gyorsan öltözködtem, mert szüntelen fülembe csengett az a „gnädiger", mi elől azért akartam gyorsan menekülni, mert a banknótáktól oly lapos volt erszényem, miszerint nem remélhettem kapusomat ama szép szó netáni ismétléseért kellőleg jutalmazni.

Azt azonban mégsem tehetém meg, hogy a házmesternétől bucsut ne vegyek, már csak azért is, mert nem restelte velem órahosszáig németül gagyogni. Ugy ahogy bocsánatát kértem alkalmatlanságaimért; ő azonban váltig erősité, hogy egy született német sem beszélhet jobban, mint én. E bókot nem hagyhatám szó nélkül s kijelentém, hogy ha igy bir itélni, ő sem lehet született német; mire kisülté, hogy bizony a cseh nemzet vallja őt magáénak, vagy viszont. Erre aztán én is tisztába jöttem magammal, hogy miért értettük mi egymást.

Kezet szoriték vele és kocsiba ültem, mely villámgyorsasággal vitt a sok „Ring"-en át a „Radetzky"-hid felé, hol a „I. Donau-Dampfschiffahrt-Gesellschaft" épülete tünt szemeim elé a Dunaparton.

Már a másodikat csengették, gyorsan jegyet váltók és siettem a hajóra.

Alig hogy helyet foglaltam, a kazán oly éleset sippant, mint ha dios kést forgattak volna agyamban. Az igaz, hogy bal fülem kivételes állapotban volt s a sippantást valamivel élesebbnek hallám, mint mások, de azért többen is voltak, kik ijedtségökben még a fütyölő mesterségek feltalálóiról sem a legszebb szavakban emlékeztek meg.

A jármü megindult. Én a födélzetre mentem, látni Bécs azon részét is, hol a Dunának azon ága keresztül folyik. Fél órai gyors utazás után a nagy Dunába értünk, hol a „Neptun" hajó várakozott reánk. Átszállásunk gyorsan megtörtént, s én, ki annyira szeretem a társas életet, kénytelen voltam egyedül szemlélni a folyam mentében levő vidékeket. Most különösen jól esett volna egy ismerőssel találkozni, kivel élményeimről, világtárlati látmányaimról csevegahettem volna.

Soha sem voltam irigy, de most szerettem volna, ha egy anglius vagy amerikai hideg, mások iránti közönyös természetével birnék. Milyen boldogok ők, kik minden nagy és apró tárgynál valami jobbnak, okszerübbnek vagy csinosabbnak előállitásán tudnak gondolkozni, tépelődni, vesződni.

Már jó messze haladánk, midőn a szép és kellemes nap élvezhetése tekintetéből egy csinos

fényesen volt képviselve. A 6 db. aranyból álló első jutalmat gr. Széchenyi Dénes ur somogyvári főkertésze Schilhán ur teljes mértékben érdemelte ki, és mindenféle zöldsége, káposztája, dinnyéje stb., de kivált kárfiolja, mely a legszebb erfurtival szállhat síkra, bámulatot idézett elő, — de a többi jutalmazottak, u. m. Kindl ur, gr. Zichy N. János ur lengyeltóti kertésze. a szöllös györki és puszta-bérenyi kertészet, Modósy József ur Lelléről, végül az öreg-laki és kéthelyi kertészet azon változatos és jeles czikkekért, melyeket kiállitottak, teljes elismerést érdemelnek.

Gyümölcs dolgában szintén szép siker volt látható; jutalmat nyertek: gr. Széchenyi Gyula ur franczia származásu marczali kertészének jeles gyümölcs-gyüjteménye, Jankovics László ur somogymegyei főispán szöllös-györki, és gr. Hunyady kéthelyi kertészete, továbbá Brodszky Károly ur uradalmi bérlő Kőröshegyről, Ferenczy Sándorné urhölgy Lelléről és Éhen László ur.

A szöllészet terén kitünt Szalay Imre ur Lelléről, a lengyeltóti urodalom, a kéthelyi kertészet, Láipczig István, Baán Gáspár és Pozsgay Adolf urak.

A diszkertészet első jutalmát a lengyeltóti, a másodikat a somogyvári kertészet nyerte. A Somogyvárról kiállitott gyümölcsfák mind fajra, mind nevelésre nézve kitünőek voltak. Ugyszintén dicséretet érdemel a lengyeltóti s szölös-györki erdőszeti kiállitás is.

Bor oly kevés volt kiállitva, hogy a csekély verseny miatt jutalom nem osztatott ki.

A jutalmak összege 35 db. aranyat, 19 ezüst forintot és 6 dicsérő oklevelet foglal magában Jelen sorok irója által tett s a biráló-bizottságtól elfogadott inditvány értelmében a jutalom-pénzek az illetőknek a velök járó okleveleken megerősitve és díszes keretben foglalva fognak átadatni, ugy hogy e kitüntetések maradandóbb emléket képezendnek.

A kiállitott tárgyak legnagyobb része legott elárvereztetett s az e módon befolyt tekintélyes pénzösszeg nagylelküen a helyiséget szolgáltató iskolának ajánltatott fel. a mi nagyon elismerésre méltó és alkalmilag másutt is követhető nemes példa.

Daczára az időjárás kedvezésének, a kiállitást látogatók száma, mind a mellett, hogy nem mondható épen csekélynek még sem volt elég tömeges, mi egyrészt ugyan annak is tulajdonitható, hogy a kiállitás megtarthatása nem levén minden kétségen kivül, nem hirdettetett eléggé, de másrészt — mi tagadás benne, — ilyesek iránt nálunk még nagyon uralgó közöny- és érzékhiánynak is megvolt a maga szerepe, mi kivált a kisebb birtoku uri osztályra nézve áll.

Végül nem hagyhatjuk emlitetlenül a lengyeltóti gazdasági kör érdemes elnökének, Ferenczy Sándor urnak e közhasznu ügyben kifejtett nemes buzgólkodását. ugyszintén kiváló rész illeti az elért szép eredményben a fáradhatlan és szakavatott rendező Perlaky József lengyeltóti urad. tiszttartó urat és a kör több tagját, valamint kiemelendő a magas kormány gondoskodása is, mely a dijak megajánlásával jelentékenyen előmozditotta a kiállitás létrejöttét.

A derék kis kiállitást, — melynek hasznos és szép voltát számos értelmes látogató hangosan dicsérte s a törekvő gazdákban a buzditás és nemes verseny csiráját ébresztő fel, — azon óhajjal hagytam el, bárcsak minél több vidéki gazdasági egyesület, — elismerés a kivételeknek! — névleges létezéséből életre ébredve, bontakoznék ki az alélt semmitevés ellankasztó párnáiból, és követné a lengyeltóti gazdasági kör utánzásra méltó nemes példáját, mely aránylag csekély apparatussal de annál több jóakarattal és buzgósággal oly szép ünnepélyt készitett e vidéken.

Előre ezen az ösvényen! a siker koronája el nem maradhat!

BALÁS ÁRPÁD.

Budapest, nov. 2. 1873.

— Halottak napján.

A nap álmos szemekkel nézett végig Budapest város utczáin, olykor-olykor hosszabban megbámulta azt a nagy embertömeget, mely — mint sebes árviz min inkább nagyobb és egymást elnyelő tarka hullamzatokban — tódult ki a kerepesi utról. — mely sár-viztől befecskendezve, kavicshalmokon, sártengeren, óriási küzdelmeken át, itt szétolvadtan, ott megpreselten végrevalahára átjutott egy szük kapun, melynek homlokzatáról messziről lehetett olvasni a „Feltámadunk!" szót, végre valahara — mondom — kijutott ama óriási rónák egyikére, hol mindenki szamára jut egy kis telek, hol minden időben kiadó szállásokra találhatunk, oly kedves lakásokra, melyeknél a beharczolkodás után többé steigerolás nem fordulhat elő.

Temető, végnyugalom hazája, tehát te is fölölted magadra a divat foszlányokat? — dermesztő sirhant, tehát te is czifrálkodni vagyakozol?... Ah igen, el van takarva a rémes csontváz, a bűzhödt hulla, virágos mezővel, miként gyémántkiadásu könyv, mely ragyogva diszlik dúsgazdag tábláival, de benn halál lehel, benn a halál sikolt.

De nem! ott alant a négyszög lábnyi lakban ma nem lakozik egy lakó sem. Feljöttek ők mindnyájan.... Nézd, mindenik lakó ott ül apró hantján, csak nézz merőn. és meglátod őket, amint mosolyganak, épen úgy, miként utólszor láttak őket az életben. Miért tolódnék ki éppen ma e kuszált tömeg e néma helyre, ha nem látna, nem tudna egyebet, mint azt, hogy ott alant, már semmi sincs, vagy talán millió féregnek teszik e tiszteletet?..... Oh nem, a temető sem lehet holt világ akkor, midőn az egész természet néma betüi gondolatokat lehellnek. Igen, a temető egyedül ama ország, hol a hála megtestesült, hol kegyelet és hálára mutat fü, koszoru, szobor. — Ne keressetek az életben hálát, ott az idegen virág, hanem itt, egyedül itt!...

Kinek hite nincs, kinek fogalmi körében hiányzik az érzelem, mely eszményiségre emel, — ki előtt az apró tüzcsillagokkal fedett haut nem több szárcsomónál, az előtt a temető olyan mint saját eltemetett kedélye, érzelme, az nem érezhet e helyen mást, mint a semmiség érzetét. Ki hitét még nem veszté el, reménye meg nem szárnyszegett, érzülete állandó, kinek nemcsak könyei folynak, hanem fájdalmat is érez akként, hogy e sötét jegyet szivéből ki nem törik uj érzelmi rohamok, ki vallásos, nem szokásból, de lényének legbensőbb érzületéből, — csak is az jöhet ki e napon ez országba, csak is az hozhat hamisithatlan hálát szivében. Az ilyennek hálajegye, ha még oly egyszerü is ékesebb, mint ama divatfoszlányok, melyeket a sirkőnél hidegebb szivek húztak egy-egy dombra fel.

A nap magára húzta takaróját, az est, lassan terült szét bús árnynyal, mintha sötét fátyolt vonna a szellemek felett. A kis hantok ezernyi fényben úszva, halványpirosra festék a tört, a szomoru füzek lombja enyészetről susogtak, s a nagy sirkövek, mint halottvárak, nyomasztó kedélyrezgésbe hozták a szivet. — A falakon kivül gyors hullamzas, belül a megholtottságtól halk zsibongás, künn az élet, vaslódi vásár, a perecesek lármái, a koszorukat. gyertyákat árulók veszekedései, egy-egy ittas csoport garázdálkodásai, a kocsik zörejje, kürtök harsogása, benn nyomott kedély, — künn közös, a tolongástól kezdve a vásár bohoságáig minden, benn mindenki rá talál otthonára, mindenki feltalálja családját és a gyepes sir körül ülnek le, hogy a család teljes számu legalább képzeletben, és az e fölötti öröm, avagy fájdalom az érzuletben kevés időre meglegyen.

Ne gondoljatok, hogy a halál után minden rangkülönbség összefoly. Ime jertek, és nézzétek.

„Van, ki szeret látatni, bárha holtan;
Temetve is hallgatni, sok kevély,
[illegible] áll a kurán, beszél [illegible] ban
— Kép — s jelben itt van kar, lett szenvedély!"

Pazarul feleziferázva, elboritva lámpák százai- és koszorucsomóktól emelkedik fel amott egy hant, — és ott távol az estcsendjében, virágtalan, szőnyeg nélkül pihen egy másik, s csak az összetört fakereszt a tolmács, hogy itt még nincs vége a temetőnek. De, legyen bár a külfény kápráztató, ragyogva emelkedjék bár fel az egyik hant és bedülten szerénysége érzetében a másik, egyként pusztul és enyész az ember, s millió lámpák sem akadályozzák meg a közös enyészetet!....

Ez tehát a halottak ünnepe?! Ennyi apró domb egymás mellett, benőve zöld lepellel, elrejtve az élet romjait az élő előtt, fedve koszorukkal, csillárokkal. Ez tehát a halottak ünnepe?!... a könyek, a sohajok napja,.... az érezni tudó szivek fájó emlékeinek megujulása, az élet busongása a nem élő felett?!

Szétterül az alkony..... Megcsendül a szerény kápolna harangja és gyászos ismert hangja elhat minden szivbe. A kis dombok fölszállnak a hivó hangra, és leülnek a szomoru füzek árnyába, panaszolva zengvén el a bucsuzó hymnust övéiknek. Oly megható pillanat ez,!!... A kis halom körül ott áll az egész család, egy-egy szép hölgy, avagy bús arczu ifju, gyászoló özvegy. Mindeniknek gondolata visszaszáll a kedves multba és felujul egy egy halvány emlék, gyönge csillámként. a képzelem tovább álmokat sző, visiót lát, s a felbomlott lélek előtt megjelen a sir mélyéből a várt alak, nem elporhadott, nem kiaszott arczczal, hanem érző, hü szivvel,... . Oh igen, a kegyelet könyei felszólitják a rideg puszta sirból annak lakóját, nézzétek, ott ulnek mindnyájan a sir szögletén, nem látja csak az, ki látni akar, csak ama néma társaság, mely korbe állt a sir felett. és meredt szemekkel, melyet a könyek boritanak el olykor, tekint a szellemalakra, mely oly alaktalan, oly zavart, de mégis ő!!...

Halljátok?!!.. Az ég zengi dalát enyésző, tördelt dalokban, közé vegyülnek a harangok panaszos hangjai, és szöveget susog a sir fölött kizöldült repkény, a szomoru füzek suttogásai. ...... Minden érzés kinba olvad e dallam hallatára, bús hangok ezek, a halottak hymnusa, és az élőké, kiket már vár a halál. Remény és félelem irták e dallamot, jaj szókkal, iszonyu álmak között, halljátok:?

„De profundis ad te clamavi domine!!...

Gyalázat és bün inog e hangok után, vadul, tördelt kezekkel zsibad össze némely sirnak szelleme, mig a másik rész a kiderült alkony sugarával arczán föltekint a csillagos egre. és visszavágyik ismét, bármennyire örül a viszontalálkozásnak.

De profundis!... tulharsog e hang a szellemek karában, és elborul az esti csillag, feljajdulnak a szellemek. Halljátok:?!

„Elhervad a virág kidől a büszke cser,
Mélység lesz a tető, a tenger fenekén,
Ama törvényt, mely szül, változat, elseper,
Egykor fénylő bolygók mutatják feketén."

Miért remegtek most?!... Látjátok a szellemek homlokain a legszentebb itéletet?... Halljátok miként panaszol a vétkes, fejét legörnyesztve a dallam hatalma alatt?!... Miért inog a térd és hajlik meg a világfi feje?!.. Miért borultok a sirra, mely oly rémesen leköttül?... Igen, a képzelet ne világitá az éjek éjelét, látjátok előre a vétkes vihar dühét, a halott világ megnyitá ajkait és beszél iszonyu történetet, ezernyi köny, boldogság és gyötrelem között. Halljátok:?!.. De profundis!!...

Te büszke ifju, kinek szemebe soha köny nem lopódzott, nincsenek bútól vésett redőid homlokodon. ki nem ismered a kedély gyötrelmeit, nincs álmatlan éjeled, ki előtt összefoly dús és gyalázat, szivedre büszke vagy, mert sohasem olvad fel, jer, hallgasd a szellemnek karát, nézz be az örök éjbe!!...

Jertek mindnyájan élet emberei!!.... Jertek ti, kiknek szivében szerelem honol és kérdezzétek meg a rég elhamvadt szivtől, hogy kell szeretni?!... Jertek, kik előtt az élet semmi, álom pusztán, álom csupán, csalfa képek vegyüléke; kérdezzétek meg a kisded sirtol mi hát az álom?.... Jertek anyák és megtanit ez ország gyermekszeretetre. Hiszen a temető, e fekete könyv, történelem, bölcsölet, ez végezava a mindenségnek!!

Csend!!... A szellemnek kara felhangzik. Feljajdul ismét a koboz, könyeket csalva

---

női alak lépett a fedélzetre. Az alkalmat megragadtam, magam bemutatám és kijelentém, hogy ugy látszik mindketten egyet keresünk.

Vénus leánya egyszerre örömét, kétségét és bámulatát fejezé ki.

Örömét — ezt alig hiszem — azért, hogy szerencséje van hozzám; kétségét, mert ő senkit sem keres; és bámulatát azért, mert ha ugy lenne is, alig hiszi, hogy valaki szemeiből kiolvashatná nevét annak, kit ő keresne.

Siettem felvilágositani, hogy én olyan messze nem szoktam gondolni, mert az emlitett egy semmi sem más, mint a szórakozás.

Ötletemre jót nevetett és helyeslő.

E nevetés, igéző szemeinek kegyteljes rám függesztése annyira kihuztak sodromból, hogy hamarjában azt sem tudtam, mihez kezdjek. És ha holtófürtjeit, a gyönyörü fekete csillagpárt, barnapiros arczát, a rózsa ajkakat, vagy gyenge, nádszál termetét vizsgálám: minden beszélő tudományom elhagyott, elbüvölve, megigézve, szótlanul állék előtte.

Ez már mégis sok — gondolám.

Én, ki egy negyedszázadon át oly erős, bátor szoktam lenni, most egyszerre lerakjam a fegyvert?

Nem, ezt nem szabad tennem!

Bátorságot vettem magamnak.

— Szokott nagysád álmodozni? — kérdém.

— Furcsa kérdés — és oly tekintetet vetett rám, mintha szemeivel átakart volna szurni.

— Csak azért kérdém, mert én igen sokszor esem e betegségbe.

— Betegségbe? hogy értsem ezt?

— Mert én ébren is szoktam álmodni.

— Az veszélyes lehet.

— Oh igen, kivált ha — mint legközelebb történt velem — nyolcz hóig a paradicsom körül sétálunk s ki akarjuk nyitani: egy nem szócskát hallunk s a keserü valóra ébredünk.

— Sokszor szokott ez ünnel megtörténni?

— Eddig még csak kétszer voltam ily szerencsétlen.

— Harmadik az Isten igaza, s ha eddigi tapasztalatait használni fogja. biztositom a kivánt sikerről.

— Es Fáni nagysád — igy hivták az angyalt — biztositékul kezét is kész lenne nyujtani?

— Hohó uram, hová gondol?

— Csak oda, hogy fájdalom, én ismét álmadom.

Egy megvető pillantás, és magam maradtam.

Nesze Bangyi trakk! Ugy kell! Mindig olyan ismeretlen szekér után nyargalsz, mely soha fel nem vesz.

Ugy elkeseredtem, hogy kész lettem volna a Dunába ugrani, ha meg nem szoktam volna az ily kudarczokat. Az ilyen pech nem első, sőt nem is lesz utolsó.

Nem sokáig tépelődtem, mert a vidék köté le a figyelmet. A magyar határszélen, a Duna mentében emelkedik Dévény vára. mely a hajóról oly festői képet nyujt, hogy elfeledtem az előbbi malheurt.

Tovább haladva Pozsonyt érjük. Pozsonyt, hol hajdan a magyar királyok koronáztattak; de amelynek uj lakói a régieket paródiázzák, az attilák fecskefarku generation mennek át és a magyar szó helyett valami zagyvalék german nyelv hirdeti, hogy a hajdani Pozsonyt most valamely alföldi helységben keressék, mert ez itt, a Kárpátok aljában Pressburg. Pedig kellemes fekvése, üde légköre igen hasznos olyan embereknek, kiknek főczélja élvezni hátralevő napjaikat. De mi haszna, ha mindez csak volt és nem a mienk, ha a magyar metamorphosison ment át és lett belőle német város!

Messze távolban a Pannonhalma körvonalait lehet kivenni, mely ma is oly büszkén emelkedik, mint hajdan, mikor a tatárok megszégyenülve vonultak ki sánczaikból s felhagytak a fáradságos és mégis czélnélküli ostrommal. Csak azt sajnáltam és ma is keserüen fakadok ki önmagam ellen azért, hogy mert a hirneves könyvtárt, mely oly nagyszámu és műbecscsel biró művet s ezerre menő kötetet foglal magában — meg nem tekinthetém.

Utunk tovább oly egyhangu volt, hogy már alig vártam Gönyöt, hol megállapitott tervem szerint kikelle szálnom. Nem sokára ismét azon éles füty hasitá át a levegőt egész fülem dombomig, mely elindulásom óta mindig éreztete velem utóhatásait.

Tehát itt volnánk Gönyőn, hol még az átszálláshoz az a kellemetlenség is járult, miszerint podgyászunkat egy hosszu hidon át, s onnan a part mellett fel körülbelöl 100 lépé-nyire, s ismét egy hidon át kellett beczipelni abba a kis propellerbe, mely minket Győrbe volt szállitandó.

Én az igaz nem igen izzadtam meg a nagy teher alatt, mert fekvő és ingó-bingó vagyonom — hála Isten! — annyi van, hogy becsomagolva egyik kezemben kommot vihetem magammal. Mások azonban keserüen fakadtak ki az átszállás czélszerütlen berendezése és kényelmetlensége ellen. Pedig hát mindhiába! A pasasérnak türni kell mindent, s ha valami nem tetszik, füleit sem szabad mozgatni, mert hát szok a nagyfejü urak megneheztelnének!...

Ugy ahogy átköltözködtünk s neki rontánk a kis Dunának.

Egy kicsiny hajóval, vizzel uszni s hozzá még harmadfél óráig oly vidéken át, hol a magas égnél és a folyó két partjánál egyebet nem láthatni — mondhatom oly unalmas volt, hogy szerettem volna átaludni. Hanem hát az a Morpheus bácsi is olyan különös ember, aztán meg bennem is a kiváncsiság élt, hogy talán csak lesz valami, mi figyelmet fog ébreszteni.

Addig vártam. mint a férjhez menendő leány, mig csakugyan megláttam a sugár magas torony tetejét.

Kiváncsi voltam, ha valjon várni fognak e rám azok, kiket megérkezésemről tudositék? Fájdalom, senki se várt reám!

— Hallja, földi! — szólitók meg egy ott ácsorgó férfit — hozzon nekem egy kocsit, mely a városba szállitson.

— Uram azzal mi nem szolgálhatunk, hanem podgyászát elvihetem.

— Köszönöm. Hát soha sincs itt fogat?

— Nincs, mert közel van a városhoz.

— Látom, s azért a szegény utas, ki különben megmondaná: ide meg ide hajts! per pedes apostolorum teheti befelé a diadalmenetet.

(Folyt. következik.)

ki, megtörnek a térdek, összekucsolódik a kéz öntudatlan.

Az őszi lomb suttogásai között, amott, mint haldokló élet villámlik egy kis lámpa fénye .... A kis domb előtt özvegy anya térdel, ki már zokogni megtanult, szemével meredten tekint a hideg kősziklára, mely lassankint életet nyer a képzelem által és előtte áll gyermeke, kitárná karjait, szivére ölelné, de felhangzik a szellemek kara:

„Születtünk, meghalunk, ezt könnyű érteni,
Ászon megnyugodni nehéz, igen nehéz!

És köny tolul az anya szemébe, feljajdulnak az érzelem burjai, és az ajk susog ..... susog ....

„Lehelletét óriztük egész éjjel,
Oly halkan, csendesen lehelt,
Mintha az élet mind habozna
„Elhagyni e kebelt."

„És mindez, óh uram! a te akaratod!" hangzik reá a szellemek kara.

Amott egy másik sir ....

Oly ifju volt még lakója. Egész életét a tudományoknak szentelte, ez ölte meg. Fölebb, fölebb!! volt jelszava. Hányszor küzdött kedély tusákban az élet s halál nagy kérdéseit vitatva. Fölebb, fölebb!! — szólt szivében a hang. Ott áll az egész család megtörve, a sirhant előtt, mit vesztettek, ki tudná ereczni. És felharsog a szellemek kara:

„Itt fekszik örök éjelen,
Oly szép még, bár életelen,
S mint hulló csillag, tiszta, szép,
Az égből szózat száll ekép:
Fölebb, fölebb!! ...

De nem! — A halál nem üthet feledés sebet a sziven, az élet sem törhet meg a sirhant göröngyein. — Nem veszhet el minden egy négyszögölnyi térbe, a nyomokat nem boríthatja el végkép a feledés. — Nézzétek ott ama nagy hantot, néptömeg áll körülötte, e halott egy országé és nem pusztán egy családé, lakosa ott áll a sirhant felett, és golyóval átfurt homlokán még nem ül enyészet. az ajak még susog, ő nem halt meg, hiszen tetteit

.... meghalt a nyugot,
Távol heletnek hepei ettik azt,
Minden világvég visszazengi
Mind hasztalan hát a halotti dal,
Nem kell fátyol a gyáva siralmi szó!" (Az író Batthyányit érti.)

Ott állam egy sirhant előtt, széttekintve e bús hazán s tusakodva képzelmeimmel. Egy csöppnyi köny tolul szemembe, de belül érzelmem kitört, sikoltott. Nyugalmat ohajtok én is, de nem ily szörnyű nyugalmat. Nekem nincs itt senkim, nincs egy hant, melyen szemem könyezve akadna meg, és mégis ugy érzem, mintha nyomott keblemben ezernyi hangok sirnának, s kimerülten rogyna össze felzaklatott szenvedélyem. A halállal volt rokon ez érzésem, hiszen a multon Mariusként zokogtam, a jövő iratlan lap, czélnélküli tévelygés.

A kápolna harangjának gyászos hangja felidézte lelkem fájó emlékeit, agyamban reszketett minden ideg, káprázatos álmokat láttam, melyeket már feledni véltem. Felzaklatott kedélyem, képzelmem a zavart, alaktalan sirhalmok között látni vélt egyet, mely pedig oly messze-messze nyugszik virágokkal telten, miket magam raktam rá.

Mintha a szellemek kara történetem zengenék, mintha minden sirlakó arcza felém fordulva, zúgták volna füleimbe ama kétségbe ejtő dallamot: Circum dederunt me gemitus mortis dolores!! ....

Igen, én szerettem őt, szerettem még a halál révénél is. Szerelem suttogott elémbe a harmatos virágról, s a csillagsugár, mintha az ő szemeiből kölcsönözte volna fényét, az is mosolygott felém. Édes álom mámora volt ez, egy gyermek lángoló álmai, első szerelme, ki a szerelem lobogóját felragadva kitűzte volna a csillagok tetejébe, a sziv reszketve hintázta magát a reményekben ..... és e remények megtörtek mind egy sir göröngyein. Ő meghalt, örömkönyekkel szemében. és álmadik azóta örökké, örök szerelemről, boldogságról ... Nem! nem feledlek el! .... Utolsó tört hangjaidat, mint végitéleted hallom szüntelen, e hangok suttognak most hozzám e szomoru kert árnyiból ....

Nyujtsátok hosszabbra ez édes álmat, hiszen nekem sóhaja is gyönyör volt! Engedjétek, hadd zaklassam fel ujra a régi szenvedélyt, hogy temesse be magát a régi emlékbe, hiszen az idő oly hamar lefoly és nem marad vissza egyéb, mint a gyötrő láng. Örömkönyek közt nyujtanék ma neked egy koszorut, s nem vádolnám többé az eget, hogy ily szépséget tiport el, de te távol álmadol és én csak neved olvashatom a csillagok szivében. Itt, hol annyi sohaj száll ma az égbe föl, hol fátyolt von a természet e kifogyhatlan zárdára, hol minden hang az égig jut, emlékszem vissza rád, s hozom szivemben a halált! ...

Szivemben a kétségbeesés szörnye dúl, minden hangom a légbe vész, ennyi tépett sziv keserveit nem nézhetem, visszazárom könyeimet a szivbe, s megnyugszom a sorban. Gyászos emlékü mult, te küzdelemteljes jelen, adtok-e valaha csak egy ködös éjjelen átszürődött reményt is nekem? ....

De ne legyünk igazságtalanok, nehéz viharok után talán még szerez-e sziv is nyugalmat, hiszen érzem, hogy tudok még szeretni, hitem még szilárd, hiszen te. ki ott vágy az angyalok karában, kijelölted szivemnek képmásodat.

Hallom a szellemek karát, hallom hangodat! ... Feltörted ismét szivednek zárait, hogy biztass, hogy reményre taníts, és te megtanítál az enyészetből szeretnem az életet, te megtanitál, hogy szeressem képmásodat! ...

Szétfolynak előttem az alakok Megszűnik a szellemek kara, és én még most is hallom a hangot:

„De profundis ad te clamavi domine!! ..

(Napló koronat.)

GOLENICH KÁROLY.

Hirek.

— *Zalamegye* bizottmányi közgyülésén Nagy-Kanizsa város költségvetése 1874-re visszavettetett, kivántatik leltár mellékelet, az 1872-iki pénztári maradék, nem különben a kölcsönügy részletes kimutatása. — Szigethy Lajos szolgabiró ur az ellene emelt vád alól felmentetett. — A potrétei tanító ügyébeni tantestületi kérvényre határoztatott, hogy a pacsai szolgabiró ur intézkedése alispánilag ugyis megsemmisittetvén, az e kölcsöni elégtétel ez által megadva van. (Mint halljuk a tanító testület központi választmánya nincs megelégedve s a miniszteriumhoz felleboz.) Továbbá ugyancsak a zalamegyei általános tantótestület lapügyébeni kérvénye folytán a szolgabiró urak felhivatnak, hogy a lapot községeiknek legmelegebben ajánlják. — A megye monographia megírási kérdéséhez egy évi határidő hosszabbitás adatott. — Dr. Schroyer I. a nagy-kanizsai kir. törvényszéki orvos ur a megyei tiszteletbeli főorvossá neveztetett ki.

— *Hymen.* Zalamegye főispánjának bájos és szellemdús leánya, Hertelendy Irén, kisasszonynyal Török Aladár földbirtokos jegyet váltott. Felhőtlen boldogság koszoruzza frigyöket. Az esküvő — ugy halljuk —, jövő évi január végén lesz.

— *Uj postahivatal* lépett életbe f. hó 1-jével zalamegyei Zala-Szántón, kézbesitési köréhez tartoznak Barsi, Vállus, Vindornyalak, Vindornya-Szőlős, Zala-Szántó, Alsó és Felső Zsid községek, Bakonyeseri, Hidegkut, Cserhát, Lajos major és Rome major puszták.

— *A nagy-kanizsai* bankegyesület alapszabályai a törvényes bemutatási záradékkal ellattattak.

— *Áthelyezés.* Bajomi István tapolczai kir. járásbiróságraszegéd telekkönyvvezetőt a kir. igazságügyminiszter a zalaegerszegi kir. törvényszékhez helyezte át.

— *Nagy-Kanizsa* összes városi hivatala már az uj városház helyiségeiben van, az ugynevezett bérházból teljesen kiköltözött.

— *A h.-szentmiklósi* rablás tetteseit mind a kanizsai, mind a pacsai szolgabiróság részéről erélyesen nyomoztatnak. November 6-án Zala-Apáthi község végén a károsult Hirschel H. L. bérlő ruhái s biztositási levelei, ugyszintén a kocsi 1 ló, 2 lószerszám s két pakkrecz megtaláltattak. Feltünő ez esetnél, ismét a rendőrségi intézkedés hiányos volta, ugyanis ily rögtöni nyomozásnál a leggyorsabb utazás vezet biztos czélhoz, s elkerülhetlenül szükséges volna a foglyárok kocsin való utazása, azonban fuvarbér nem utalványoztatván, gyalog kénytelenek megtenni az utat, s mire Kanizsáról gyalog Zala-Apáthiba érnek, már a nyom veszve s az emberek kifáradva vannak. Igen kivánatos, hogy ily esetekben az igazolt fuvarbér az alispán hivatalból utalványoztassék. — Ez esetre vonatkozólag a keszthely-szentgyörgyi állomáson 3 gyanus egyént elfogtak s Kanizsára szombaton délután nagy néptömeg közt kisérve külön-külön börtönbe zárattak el.

— *Helvetiából* egy consortium vásárol vidékünkön nagyobb mennyiségben aszalt szilvát, diót és szilvoriumot, nem különben lovakat is.

— *A zala-egerszegi* községi iskola udvarát az izraeliták még mindig barommetsző helyül használják föl. A vértócsa, mely az udvaron elömlik, — a bűzhödt küszölgés, az állatok kinos vonaglásai annyira ártalmára vannak az iskola levegője és erkölcsi életének, hogy azt tovább tűrni ott lehetetlen. E napokban is egyik tanító a látottaktól megundorodván, megbetegült; miért is ujólag felhívjuk a helybeli tek. szolgabirói hivatalt, miszerint ismert erélyességével oda hatni törekedjék, hogy az izr. barommetsző helye máshol jelöltessék ki."

— *A balatonfüredi* „szeretetház" igazgató tanácsa mai ülésében azon kérvényeket vevén tárgyalás alá, melyek a f. é. szept. 16 án kelt s a napi lapokban közlött felhivása folytán oly gyermekek részéről lőnek elő terjesztve, kik a cholera járvány következtében egészen árván, vagyon és gyámol nélkül maradtak: azon meglepő felfedezést tette, hogy a jelentkezők száma egyáltalán nincs arányban azok számával, kik az országban dult járvány következtében ama szánandó helyzetbe jutottak. Ugyanazért az igazgató tanács az ország minden hatósága, lelkészi és tanítói karához intézett felhivását ama hozzáadással ujitja meg, hogy a felvétel iránti kérelmek a már közlött utasitások szerint fölszerelve f. évi november hó 15 éig mulhatatlanul beadandók leszneк. Balaton-Füreden, okt. 26. Molnár Aladár, Écsy László, az igazgató tanács elnökei.

— *Rövid hirek.* A második rókavadászaton is megjelent az udvar. — Rattkay Kossuth Lujza asszony egy szegénysegélyző egylet kezdeményezett. — A japáni vendégek beleszerettek a fővárosba, nem akarják elhagyni. — Herkmann kisasszony német szinművésznő Linczben szivenlőtte magát. — Ugyan csak szerelmese Schimann ur „követlek szerelmem" szavakkal vetett véget életének. — A jul.—szept. állambevétel a mult év hason évnegyedéhez képest $3^1/_2$ millióval kevesebb, kiadás 9 millióval több. — A szász király temetésén királyunkat Károly Lajos fhg. képviselte. — A monarchisták reményei Francziaországban nagyon alászállottak. — A gömöri erdőkben mindinkább ritkuló hiuzokosk egy szép példányát lőtték le ismét. — Dettvan (Zólyomm.) 40 ház leégett. — Szt.-Gotthárdon egy már ravatalon fekvő asszony támadt fel, s meg 3 napig élt. — A „Ludas Matyi" egyik költője Kontva Lajos kecskeméti tanító lett. — Ausztráliában forradalom van. — Kosztolányi Károly képviselő meghalt. — Ghyczy és Tisza Kálmán már Pesten vannak. — Szabóky Adolf inditványára emlékérmet veretnek a főváros egyesitése alkalmával. — A budapesti bank gyülésileg kimondá a liquidatiot. — B. Mednyánszky képviselői állásáról lemondott. — Resnyón munkás zavargások fordultak elő. — A szegedi árvaház nov. 3-án ünnepélyességgel nyittatott meg. — A Dunán két hajó összeütközött, egyik kilyukadott. — Ausztria-Magyarország és Törökország közt az egyetértés helyreállott. — János szász királyért két hétig tart az udvari gyász. — Neville Mór kasszai születésü hazánkfia, ki Európát, Amerikát és Indiát bejárta, s Londonban a Shakespeare darabjait páratlanul játsza, fővárosunkba érkezett. — Luben Ágoston paedagog meghalt. — A nemzeti torna-egylet ünnepély nov. 5-én fényesen tartatott meg. — Albrecht fhg a fővárosba érkezett. — A szegedi főgymn. ifjuság nagyrészt dalárdájával Szabadkára rándult át nov. 2-án dr. Vörly István jeles tanárjuk sirjához.

Placzárak.

Nagy-Kanizsán 1873. évi november 5-én. Gabonaneműek: alsó austr. mérő szerint Buza 81—80 font 7.40 kr. 85—86 font 7 — kr. 86—87 font — — kr. Rozs 74—78 font 5.— kr. Árpa serfőzésre — —70 font 4.50 kr. Árpa etetésre 4.50 kr. Zab 2.— kr. Repcse —. — kr. Lisztneműek: bécsi mázsa szerint Liszt legfinomabb 18 — kr. Zsemleliszt 16.— kr. Fehér kenyérliszt 12.50 kr. Fekete kenyérliszt 9.50 kr. Buzadara 16 — kr. Rizs 18 — kr. Hüvelyesek: alsó austr. mérő szerint: Borsó 4.30 kr. Bab 5.50 kr. Lencse 8. — kr. Köles 7.25 kr. Hajdina (pohánka) 5.— kr. Kukoricza 4 — kr. Burgonya 1.50 kr. Hus: bécsi font szerint — Marhahus 28 kr. — Disznóhus 32 kr. Juhhus 18 kr. Borjuhus 28 kr. Zsiradék: bécsi font szerint Disznózsir 50 kr. Marhazsir 60 kr. Szalonna 46 kr. Szappan 24 kr. Lámpaolaj 38 kr. Stearingyertya 60 kr. Faggyu-gyertya 32 kr. Bor: alsó austr. akó, 40 pint szerint ó-bor 14 — kr. Ujbor 8 10 kr. Bor: alsó-austr. sorakó, 42 pint szerint. Legdrágább 1.— kr. Legolcsóbb 6 — kr. Tüzifa: becsi öl, 36 hüv. hosszu szerint. Bükkfa 14.— kr. Tölgyfa 10 — kr. Köszén egy bécsi mázsa szerint 70 kr. Faszén egy mérő 70 kr. Bécsi mázsa szerint széna 1.20 kr. Szalma 1.— Napszám: egy férfi élelmezéssel— — kr. élelmezés nélkül —kr. Egy nő élelmezéssel—.60 kr. élelmezés nélkül —. — kr. Egy gyermek élelmezéssel — — kr. élelmezés nélkül — 40 kr.

Sümegh, november hó 5-én 1873. Buza 6.50. — 7.— kr. Rozs 4.— — 4.50 kr. Árpa 3.50 — 3.80 kr. Zab 2.— — 2.10 kr. Kukoricza 4.50 — 5. — kr. Burgonya 1.40 — 1.80 kr. Bab 4.50 — 5. — kr. Hajdina — — — kr. Marhahus 24 kr. Borjuhus 22 kr. Disznóhus 26 kr. Juhhus 18 kr. Szalonna — kr. Ujbor akója 4 — — 8.— kr. Óbor akója 12.— — 16 — kr. Széna m. — — — kr. Szalma m. — frt. Keményfa öle 11.— — 12.— kr. Időjárás. Ködös, őszi nedves.

Győr, nov. 5. 1873. Buza 7.60 — 1. — kr. Rozs 5.30—5 — kr. Árpa 4.20—4.— kr. Zab 2.20 —1.90 kr. Kukoricza 4.60—4.20 kr. Köles 3.50 — 3.10 kr. Bab 5.20—4.60 kr.

— Bécs, nov. 7. Buza 7.50 —8.— kr. Rozs 5.75—5—20 kr. Árpa 3.80 kr.

Székesfehérvár, nov. 7-én. Alsó austriai mérő. — Tiszai buza 7.20, 6 —, 5.60. Kétszeres 6.60, 5.20, — Rozs 5 —, 4.80, 4.50. Árpa 4.—, 3.80, 3.50 Zab 2. —, 1.95 Kukoricza 4.20, 4 —.

Kaposvár, november 7. Buza 6.— — 6.60 kr. Rozs 5.— — 5.20 kr. Árpa 4 — kr. Kukoricza 4.— kr. Zab 1.70 — 1.75 kr. Egy öl fa 6—8.50 kr. Egy akó bor 4—5 ft.

Prágából jelentik, hogy a zab ára Észak-Németország részére tett, tömeges vásárlás miatt 5 forintra emelkedett. Az árpa állandó kiviteli keresleт folytán szilárd maradt.

Budapestről távirják: Buza csekély kinálat mellett 10 krajcárral drágult, 7.65—10 kr. Zab 2.2 — 1.80 kr.

Szeged, november 5-én. Buza 6.75—6.65 kr. Rozs 5.15 — —.— kr Árpa 3.— kr. Zab 2.20 kr. Kukoricza 3.20 kr. Köles 3.50 kr. Burgonya 2 ft. Ujbor akója 6.50 kr. Paprika fontja 40 kr.

Szombathely, november 4-én. Buza 7.70 — 7.— kr. Rozs 6.20 6.00 kr. Árpa 3.80—3.20 kr. Zab 2.20 — 1.80 kr. Kukoricza 4.50 kr. Liszt (mázsa) 13.— kr., zsemlyeliszt 11.50 kr., fehér kenyérliszt 9.75 kr., fekete kenyér-liszt 7 ft 50 kr., kukoricza-liszt — — kr. Kása 16. —kr. Buzadara (mérő) 15.—. Árpakása 14.—. Borsó 9.—. Bab 6 ft. Köleskása 8.— kr.. Hajdina — — kr. Burgonya 1.60 kr. Fa (öl) bükkfa — — tölgyfa 13 —, tölgyfa 10.— kr. Széna (mázsa) fassén —.—. Kőszén —.80 kr. Marhahus (font) 30 kr. Disznózsir —.46 kr. Kősó 8 kr. Czukor — 32 kr. Bor (itcze) 20—30 kr. Sör 14 kr, Eczet 6 kr.

Kőszegen, october 31-én. — Buza 7.70 kr. — 7.90 kr. Rozs 6.30 kr. — 6.— kr. Árpa 4.20 —4 —. Zab 2.50 2.80. Kukoricza 5.— — 4.80. Burgonya 1.60. Bab 5 ft.

Szerkesztői üzenet.

978. 6. 8. Minél gyakoribb tudósitásait kérjük. Balaton-Füred s vidéke élénk emléke-ásnak kedves tárgya mindenkor.

979. E. H. J. „Végzetem . . ." ha küldené, a hálaszvilág nem csak a lapot, de minket is megégetné.

980. G. K. Magán levelet irunk.

981. D. Budapest. A felhivást terjedelmes volta miatt nem közölhetjük, ajánljuk inkább mellékletét.

982. N. Pécs Az iv megérkezett, másikra név van idő elég

983 Cz B. L. Harsalli Méltóságodnak a hiányzó számokat készséggel elküldöttük.

Nyilttér.*)

Minden betegnek erő és egészség, gyógyszer és költség nélkül.

Revalesciére du Barry

Londonból.

Egyedül a kitünő Revalesciére du Barry az melynek használata által mindennemü gyógyszer nélkülözésével meggyógyitnatjuk a rosz emésztést mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyakhártya-, lélekz., hugyhólag és vesebajokat, mellbetegségeket, szédülést, nehéz lélekzelvételt, köhögést emészthetetlenséget, dugulást, hasmenést, álmatlanságot, gyengeséget, aranyeret, vizkort, lázt, vértódulást, fülzugást, ájulást és hanyást még a terhesség folyamatában is, hasbártyalobbot, mélakórt, sorvadást, csúzt, köszvényt, sápkórt. — Kivonat 75,000 bizonyitványból gyógyulásokról, a melyek minden gyógyszerrel daczoltak

68,482 az gyógyulási eset.

Prunetto (Mondovi mellett,) 1869. okt 26

Uram! Biztosithatom önt a felől, hogy mióta a csodahatásu Revalesciéret (2 év), a komorral járó teltességet nem érzem, s nem hinném, hogy 84 éves vagyok. Szemem oly jó, hogy szemüveget nem használok; emésztésem kitűnő, mintha most tölteném volna be a 30 évet; megifjodottnak érzem magamat, szónokolok, gyóntatok, beteglátogatást végzek hosszu utat teszek, elmém tiszta emlékezetem élénk. Kérem mint e sorok közzétételére ott és ugy, a hol és miként ön jónak látja. Alázatos szolgája

Castelli Péter abbé, Bach- és Theol és prunettói lelkész

75,705. bizonyitvány.

Bécs, Praterstrasse 22. 16 maj 1871

Nagy köszönettel tartozom önnek azért, hogy kitünő tápláléka a Revalesciére már régen tartó gyomorgörcs és hurutja kohógésentől teljesen megszabadított. Grosmann L.

Táplálóbb levén a husnál, 50-szeresen megkiméli a gyógyszer árát, felnőtteknél ugy, mint gyermekeknél.

Pléhszelenczékben $1/2$ font 1 frt. 50 kr., 1 font 2 frt 50 kr., 2 font 1 frt 50 kr., 5 font 10 frt., 12 font 20 frt., 24 font 36 frt. Revalesciére piskoták szelenczékben 2 frt 50 és 4 frt 50 krral. Revalesciére Chocolatee táblákban 12 csészére 1 frt 50 kr, 24-re 2 frt 50 kr., 48-ra 4 frt 50 kr., poralakban 12 csészére 1 frt 50 kr., 24-re 2 frt 50 kr., 48-ra 4 frt 50 kr., 120-ra 10 frt., 288-ra 20 frt, 576-ra 36 frt.

Megrendelhető Barry du Barry & Comp által, Wien, **Wallfischgasse Nr. 8.,**

N.-Kanizsán Lovák Károly gyógyszertárában; Aradon F. Tones és társánál; Debreczenben Mihalovits István gyógyszertárában a kigyóhoz; Kassán Wondraschek K.-nál; Marosvásárhelyett Fogarasi Domotörnél; Pesten Török Józsefnél; Székes-Fehérvárott Dieballa Györgynél. Temesvártt Oiriny A. városi gyógyszerésznél; Versoczen Fischer Móricznál.

A bécsi czég minden vidékre küld postautalványra vagy utánvétre.

Idült vagy kezdetleges

titkos betegségeket és

tehetetlenséget

hasonszenvi gyógymód szerint gyógyit dr. Ernst L., Pesten, bálványutcza 6. sz. 2. em. 15. ajtó. Rendelési idő délután 2—6 óráig.

E betegségek gyakran, hogy azonnali eredmény éressék el — könnyelműen nagy adag jód vagy kénesővel kezeltetnek. Az igy gyógyittak azonban a legborzasztóbb utóbajoktól támadtatnak meg; annyira, hogy a könnyelmű gyógykezelés miatt késő vénségükig szenvednek. Ily veszélyek ellen menedéket nyujt a hasonszenvi gyógymód, mert nemcsak a legrégibb bajokat meggyógyitja, de hatása oly jótékony, hogy utóbajoktól félni nem lehet. Az életrend mellette oly egyszerű, hogy mindenkitől megtartható.

Levélileg is eszközöltetik rendelés.

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

Dr. SCHALLER

fehér növény-mell-szörpje

a legjobb és legolcsóbb gyógyeszköz torokgyuladás, tüdőbaj- és fejbántalmakban, mellszurások és köhögésnél stb.

Valódiiag kapható.

1/1 eredeti palaczkban 2 forint — kr.
1/2 „ „ 1 forint — kr.
1/4 „ „ forint 50 kr.

ZERKOWITZ W. és A. urnaknál

(1164—4) Nagy-Kanizsán.

VÉGELADÁS.

A legujabb és legjobb

noi ruhakelmékneck, bundák, paletotskoak,

ZEKÉKNEK, ZUBBONYOKNAK, LONGSHAWLOKNAK,

nagy-kendőknek, plüssöknek minden évszakhoz szolgalók, továbbá: valódi *rumburgi, hollandi, cérnás, selyem és házi vásznak, damast asztalneműknek, fehér ágyarka csinyatoknak, ágykamrai ászoknak, munkinoknak, len zsebkendőknek, sifonoknak, parkatoknak, puppingszövetcknek, abroszok és ágyteritőknek, bútor kelmeknek, gabona zsákoknak, lóta kariknak* és még sok más e szakmába vágó áruknak gazdag választéka, a melyeket minden árak mellett végkép eladok.

Mindenkit sajat érdekében kérem fel tisztelettel jeson, a jó alkalmat idejekorán felhasználni, minthogy arunimak **rendkívüli olcsósága**, azon ne méynre jogosit, hogy meglehetős nagy raktáram kevés idő alatt eladatik.

WEISZMAYLR M.-nél
az ur kizsig bázban, a „Korona" szálloda átellenében
Nagy Kanizsan.

(1133—10)

Titkos betegségeket

és

tehetetlenséget

(1156—6) (*elgyengült férfierőt*),

ugyszintén

hugyosösztükileseket

és

magómléseket

gyógyit gyökerosun fényes és tartós siker biztositása mellett

Dr. HANDLER MÓR

orvos- es sebésztudor, szülész es szemész.

Rendel naponkint délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádor-utcza 13. sz. 1-ső emel. 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik, és a gyógyszerek megküldetnek.

Házeladás.

Nagy-Kanizsán, **Hunyady-** előbb **Keresztutczaban a 34-ik** számu **ház** konyha- és kukoricza-kertekkel együtt szabad kézből előnyös feltételek mellett, akár részletfizetésre is, örök áron eladó. Van e telken két ház, egyik utczára szolgál 2 szoba, szabad konyha, éléskamra, pincze sat.; másik udvarban van 4 szoba, 2 takaréktüzhelyes konyhával sat. Venni szándékozók jelentkezzenek a háztulajdonosnőnél ugyanott.

(1171—1)

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

E morok rendkívüli s a legelőbbi esetekben bebizonyult gyógytanok által minden eddig ismert ázi szerek közöttt, figyelmeztetnek az ebben helyet foglalják [illegible] mint az sok ezer, a szerszki birodalom minden részeiben és zonokban kubbott használatok a legörvalotosabben tanúsitják, hogy e porok csoport szorulatoknál emesztetlenségeknél, gyomorhevesi, hasban görcsök vese- és ideg-bajokban, szivdobogasnál, ide gesztes okozta fejfájas, vertiuláis, vérgől hysteriara, bukor és huzamos hányasra hajlamnál a legjobb eszerel alkalmazvatnak, a a legtarsonb gyógyhatasi eredményesetek.

Ára 1 eredeti dobozban használati utasitással 1 frt.

FRANCZIA BORSZESZ SÓVAL.

A legmegfelelőbb szerszer a szemben [illegible] egyedülmére minden belső és külső zsuladás, legtöbb betegség, mindenemű sebe, fej-, fül- és tagfájás, régi sérvek és nyitott sebek, rat, fene, szemgyulladas, bénulas és mindennemű sérülés ellen, stb. stb.

1 palaczk ára használati utasitassal 80 kr.

(1031—43)

DORSCH-HALMAJ-ZSIROLAJ.

A legkiválóbb és legjobban [illegible] szer. Annak gyógyerőben [illegible] szerelendő fel s mint [illegible] szerszer tisztelteti halmajzsir-olajjal.

A valódi Dorsch-halmajzsir-olaj mellett tüdő-bajokná, scrophulosis, rachitis-betegségekben [illegible] szerszerhatasszal van a meggyógyitja a legidülteb köszvény- és csuzbajokat, valamint az idegzeti bőrkülegeket.

Ára 1 üvegnek használati utasitassal 1 frt.

Raktárak Nagy-Kanizsán: Belus J. gyógysz. Lovák K. gyógysz. [illegible] Rosenfeld F. urnaknál.

Belovarott Lakovics G.
Csakturnyán Kárász G.
Csurgón Kessler Dávid
Kapuevaratt Kohn Jakab
Kapronczan Wedl Sand. gyógysz.
Keszthelyen Wünsch F.
Keresztes Breyer Jakab fiai
Készegen Czuczinovits latv. gyógysz.
Letenyen Kalivoda J. gyógysz.
Marczaliban Iatl Nándor
Nasck-Szt.-györgyön Fibica J. gy.
Szombathelyen Pillich Ferencz gy.
Sopronyban Messy András gyógysz.
Zagrabban Mittelbach Zs. gyógysz.
Ceylack J. J. gyógysz.
Dewelen Fr. gyógysz.

1170. szhoz.
872.

Árverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszéknek mint telekkönyvi hatóságnak 4170 szám a. kelt végzése folytán kézhirvé tétetik, miszerint Sárszegen elhalt Jakatty Györgyné, szül. Hencze Katalin hagyatékában tartozó a szarszegi 42 számu ujkönyvben 441 sor 126. hrsz. a. Jakatty Györgyné tulajdonul felvett és 250 frt o. é. becsült ingatlan birtoknak árverezése elrendeltetvén, ennek foganatositására határoztatik 1874. december 10. zetkaig estében 1874. január 10-ik napjának mindenkor délelőtti 10 óráin a helyszinére Sárszegbe kiltisetik, oly hozzáadásával, hogy ezen birtok az alábbi feltételek szerint az első árverésen csak becsáron felül, a második árverésnél azonban becsáron alul is el fog adatni.

Árverési feltételek:

1-ső. A birtok együttesen adatik el.
2-or. Kikiáltási ár a becsár.
3-or 10%-nyi bánatpénz letenendő.
4-er. A vevő felek a vételárt következőkép lefizetni kötelesek; ugyanis az:
I-ső részletet az árveréskor.
II-ik részletet 3-hó alatt.
III-ik részletet 6 hó alatt.
IV-ik részlet 1 év alatt 6% késedelmi kamatokkal.
5.-ik. A megvett javak nőndjárt az árverezés befejezésekor a vevő használatába adatnak által; a mely időtől fogva egyszersmind mindenféle terhek a vevőt fogják illetni, úgy az árverezi költségek.
6-or. A vevő köteles a megvett birtokon levő épületeket az árverezt követő napon a vételár erejéig saját kára és veszélyére biztositani.
7-er Mikelyt a vevő az árverési feltételeknek eleget tett részére a megvett jószág tulajdonjog átiratása hivatalból fog eszközöltetni; ellenkező esetben, ha a vevő a feltételeket utóstean meg nem tartaná, az eladott birtok a bánatpénz elvesztésén felül ujabban a vevő költsége és veszélyére fog elárveresztetni.

Egyuttal a kik az elárverezendő javak iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesithetni vélnek, felhivatnak, hogy igénykereseteiket a kirdelmény kézhezvételének utolsó napjától számitandó 15 nap alatt nyujtsák be, különben egyszili a vételár fölösleg-ére fognak utasitatni.

Végre felszólittatnak azon jutalogosa hitelezők, a kik nem a telekkönyvi hatóság székhelyén, vagy annak közelében laknak, miszerint a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett, a hatóság székhelyén megbizottat rendeljenek és annak nevét az eladóig jelentsék be; ellenkező esetben a hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1873. évi october hó 10-én tartott telekkönyvi törvényszéki ülésből.

A nagy-kanizsai
kir. törvényszék.

Pályázati hirdetmény.

Zalamegyében a kemend-ollári községi iskola tanitói állás üresedésbe jövén, ezen állomásra pályázat nyittatik, kik tehát ezen állomást elnyerni akarják, folyamodványaikat a községi iskolaszékhez czimezve alulirottHoz Z.-Istvándra, hova u. p. Z.-Szt-Iván, folyó évi november 18 aig megküldeni sziveskedjenek.

Évi járandóság: 19 mérő rozs, 4 mérő buza, 3 kereszt szalmás gabona, 4 öl keményfa, iskola fűtésre azinte 2 öl keményfa a házhoz állitva. 60—65 tanköteles után fejenkint 1 frt tandij, szüretkor minden határbeli szőlőbirtokostól 3 itcze must, melyből legkevesebb 8 akó összejön, s ezt a tanitó maga tartozik beszedetni, 1200 □ öllel véve 12 hold szántóföld, 1/4 hold telek a tanitó által munkáltatva, 200 frt készpénz és szabad legeltetési jog, szabad lakás. Megjegyeztetik, miszerint a mostani lakás helyett a legközelebbi években uj lakás épittetik.

A megválasztott egyén megválasztás után azonnal tartozik helyét elfoglalni. (1172—4)

PAUER JÁNOS
iskolaszéki elnök.

Z.-Istvánd, okt. 24. 1873.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

Előfizetési ár:
egész évre . . . 8 frt
fél évre . . . 4 „
negyed évre . . . 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan
NYILTTERBEN
soronkint 10 krért vétetnek fel.

Zala-Somogyi Közlöny

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez, — anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők: NAGY-KANIZSA Wlassicsház.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben a „zalamegyei gazdasági egyesület“, a „n.-kanizsai keresked. s iparbank“ ugy a „Zala-Somogy“ gőzhajózási részvénytársulat
HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

A gyümölcsfa-iskolákról.

— Öméljs ácsolt keretben. —

Ama régi magyar közmondás alapján, hogy „a néma gyermeknek anyja sem érti szavát“ még egyszer veszek magamnak bátorságot a községi gyümölcsfa-iskolák érdekében néhány szót koczkáztatni. — Mert igaz ugyan, hogy: „hallgatni arany“, de oly viszonyok között, minőben mint néptanitók élünk, midőn az aránytalanul kiszélesitett munka, korunkig parlagon hevert mezején ugy állunk, mint Amerika meghóditói a bennszülöttek ellenében, midőn az egész haza kiáltja a „tüz“-et, de oltani csak kevesen sietnek, — egy szóval, midőn mindenki csak vár anélkül, hogy hozzá tenne, hallgatnunk nem lehet, nem szabad.

Elismert dolog az, hogy minden honpolgárnak, nem csak erkölcsi, hanem hazafias kötelessége is egyszersmint minél inkább betölteni a tért, melyet hivatva, vagy nem hivatva, sorsa ujjmutatása folytán elfoglalt. S felhasználni mindazon hatalmában álló eszközt és módot, melyeket Isten — önmaga — embertársai s igy közvetve a haza iránt tartozó kötelmeinek minél lelkiismeretesebb megoldása feltételez. Azonban, hogy mindez mennyire nem igy van, azt felesleges volna hosszasan bizonyitgatnom. Nagyon is tudjuk! — — — de táplál a remény s épen ez a vékony, ez a hig valami ösztönöz engem is, hogy ne sajnáljam azon pár csepp tintát, melyet habár talán jobban lehetne értékesiteni, e czélra vesztegetek. — Mert ha nem használ, minthogy már e téren egyszer csakugyan mindensiker nélkül szólaltam fel, akkor legalább elháritom magamról azon vádat, mely e nemben hanyagsággal bélyegezne. — A nagyérdemü zalamegyei gazdasági egyesület ugyanis hirdetményében, melyet évenkint kiadni szokott, azt mondja: Azon néptanitók, kik gyümölcsfa-iskolát kezelnek s az iskolás növendékeket e téren is oktatták, adják be jelentéseiket, hogy igy a megye tudomására jussanak mind a szorgalmas, mind a hanyag néptanitók.

Hát a hanyag nép!! vagy inkább a hanyag elöljárók, kik annyit sem törődnek ily ügygyel, mint a lecsett mákszem, mert nem tölthetik zsebeiket, nem vétetnek tudomásul? Vagy azoknak nem kell tenni semmit? Azok már oly magasan állanak, hogy nem is vétkesithetők? Pedig sok azokon mulik.

Vidékünkben nincs faiskola, mert nincs, illetőleg, mert nem adatik e czélra tér; de én azért nem a tanitót hibáztatom, mert vagy nem birna, vagy csak mint most már több helyen tapasztaltam a legbotrányosabb módon juthatna hozzá. S akkor is a helyett, hogy segélyre számithatna, mert mindent a féltett, s többnyire csakugyan gyenge gyermekekkel megtötetni nem lehet, ezernyi akadályokkal kellene megküzdenie. Mit tegyen tehát? ha van kertje azt áldozza fel, vagy mint bünbak hallgasson, türje el amin egy maga nem segithet?

Pedig, ha az elöljáróság akar józan belátása szerént — ha t. i. épen ez nem hiányoznék, s birna annyi értelem és jó akarattal, hogy legalább rábeszélni lehetne — akár felsőbbsége parancsolatja folytán kezetfogva közreműködni nem restelne, minden másként állana. De persze ebből nincs haszon, a jövő pedig Isten tudja kié!? utóvégre meg van imitt-amott egy-egy gyümölcsfa, mely elkerülte a pajkos fejsze veszedelmét, kerül a gyermekeknek, ha másként nem, hát majd lopnak. — —

Azt mondtam, vidékünkben nincs faiskola, pedig hát Pákán van mintegy 200☐°. Van benn egypár száz szederfa, mint egy 60, a gyermekek által beojtott nemes, s mintegy 100 db 3 éves vadoncz; de mióta a ludak vizsgálgatják puha-e az ojtóviasz és a fakérge, s a csordás marhái meg azt próbálgatják, ha hajlékonyak vagy törékenyek-e az ojtóványok? azóta nem merek bele menni; mert akkor nem csak őszülő, hanem bizonyosan kopasz is lennék.

Kertemben, mely bizonyosan van 40☐°. 60 db. alma, körte, cseresznye, meggy, dió, az udvarban pedig 200 kiültetendő szederfám van, ezekkel mulatom magamat, mint hajótörést szenvedett. És ha hatályosabb intézkedés nem történik az eddigieknél, én is a boldog semmittevés osztályába sorozom magamat.

Pákán, oktober 21-én, 1873.

ÖVEGES ANTAL m. k.
néptanitó.

„A Ludovica-Academia Közlönye“ czimü honvédségi folyóirat.

A magyar nemzet katonai szellemének 1848-iki utolsó fellobbanása óta e szellem az azután beállott politikai visszonyok nyomása alatt sajnos hanyatlásnak, mondhatni pusztulásnak indult; odáig jutottunk, hogy a legujabb nemzedéknek épen intelligens eleme idegenkedve lép a fegyveres szolgálatba, mely körülménynek súlyát mindenekelőtt a magyar honvédség érzi.

A honvédségben szervezett általános védkötelezettség, czéljának, a király és a haza iránti hivatásának csak ugy felelhet meg, ha a nemzetben a katonai szellem általánossá válik, ha a katonai ismeretek terjednek és pedig ugy a tulajdonképi hadi szervezetek körén belül, valamint azokon tul is.

Ébreszteni tehát a magyar nemzetben a katonai szellemet, a katonai ismereteket magyar nyelven terjeszteni és a magyar kir. honvédség számára a hadtudományok szinvonalán álló szakközlönyt teremteni: volt a czél, mely a jelen vállalat létrehozásánál a m. kir. honvédségi Ludovica-Academiának, mint első magyar hadi tanintézetnek, hivatásához és kötelességéhez képest szeme előtt lebegett.

A „Ludovica Academia Közlönyé“-nek ennélfogva hivatása lesz:

a katonai tudományok fejlődésének előmozditása és ismertetése, az elméletnek és a folyton éber figyelemmel kisérendő tudományi haladásnak visszonyainknak megfelelő gyakorlati alkalmazását tárgyazó eredeti tanulmányok közlése; a külföldi katonai folyóiratok tartalmának és a nevezetesebb hadirodalmi termékeknek ismertetése; a nemzeti katonai irodalom fejlesztése és folytonos figyelemmel kisérése; a honvédséget és a közös hadsereget illető oly rendeletek közlése, melyek hadtanulmányi szempontból igényelnek figyelmet; végre a honvédségnél előforduló változások közlése.

Egyik főtörekvésünk lesz, hogy a „Közlöny“ lehetőleg vonzó módon legyen irva és összeállitva, és hogy mindenkor oly czikkeket is tartalmazzon, melyek a nélkül, hogy a szakszerüséget feláldoznák, szélesebb olvasókört, kevésbé beavatottakat is érdekeljenek és ezeket a katonai szellemnek és ismereteknek igy mindinkább megnyerjék.

Lelkes honfitársaink s a katonai tudományok terén működő minden bajtárs szellemi és anyagi támogatásában bizva, a „Közlöny“-t folyó évi november 15-én inditjuk meg.

A havonkint 4—6 nyomott ivnyi 8 adrét füzetben — némelykor rajzokkal és ábrákkal — megjelenő folyóirat előfizetési ára a kitüzött czélhoz képest lehetőleg olcsóra, évenkinti 4 forintban állapittatott meg.

Megrendelések csakis egész évre fogadtatnak el, és minthogy a folyóirat már ez év november 15-én indul meg és igy az első évfolyam 1874. végeig 14 füzetet fog tartalmazni, e kivételesen 14 havi évfolyamra az előfizetési ár 5 frt.

A hadsereg és a honvédség kötelékébe tartozó egyének az előfizetést negyedévi —

TÁRCZA.

Sorsomhoz.

Bármily engedékeny bennem
Irántad a lelkület,
Életemben soh'se tudtam
Kibékülni teveled

Hős hatalmad szeszélységed
Késön-korán utolért . . .
Korbácsolál — s tán magad sem
Mondhatnád meg, hogy: miért

Öröm helyett ürmöt nyujtál
Poharamban s megivám,
Csakhogy abból, amit birok,
Neked jusson ki a vám.

Szebb reményim aranyszálát
Csalódással tépted szét,
S üdvömet, ah! mi pazarón
Hinted, szórtad szerteszét.

Ám folytasd igy hatalmadat —
Eltűröm, elviselem;
Jobbra nem is vágyom . . . hisz jó
Ugy sincs sok az életen.

De várj, várj csak, nemsokára
Kifogok én terajtad —
Elrejtőzöm, nem találsz meg,
Tudom, ott, a hant alatt

NOTTER ANTAL.

Világtárlati körut.

— Debarangolta: *Bangyi.* —
(Folytatás.)

Elkalauzoltattam magam a „Bárány-hotel“-be s gyorsan átöltözködve a kopogó szellemekhez mentem, hol a viszontlátás örömei között elfeledtem megdorgálni egyikét azoknak, kiket látogatásomról tudósiték. Onnan ellábbaltam a Szigetbe többi ismerőseimet is meglátogatni; s miután kijelentém, hogy másnap elutazom: sétálni indultunk, megnézendők Győr városát.

Nem hiszem, hogy fel ne tünt volna a három fekete angyal (mert gyászoltak) s velök a fehér bugyogós gavallér, de mégis mily hálátlanságot követtek el az ujdondászok? — — — lapjaikban még lármát sem csináltak! Lettem volna csak egy nagy . . . . . . no, nő mégis jobb volt igy!

Takaros kis város az a Győr. Szabályszerü, egyenes és rendezett utczái meglepnek, s ha leszámitjuk a helyenkinti piszkosságot, melylyel a Dunán és Tiszán innen és tul majdnem minden város dicsekedhetik: elmondhatom, hogy nem minden bokorban találhatjuk párját.

Vezetőim, kik nem győztek eléggé biztatni, hogy ügyesebben és gyorsabban járjak, egy barátságos vacsorára hivtak meg, hol fél éjt a legvirágosabb kedvben tölték el.

Másnap e lapok egyik munkatársát, lantosát kerestem fel, ki hanyagsággal s még mit tudom én mivel vádolt, hogy vendégszeretetét nem vettem igénybe. Felfejtve azonban előtte az okokat, megbocsátott és azon az alkalmatosságon, melyen a megelőző napon bementem, kikisért a hajóállomáshoz. Szivélyes kézszoritással váltunk el egymástól, s miután ismét lelkemre kötö, hogy adandó alkalommal keressem fel, „Isten hozzád“-ot mondánk.

Hajócskánk lefelé gyorsabban ment, s magam is jobban mulattam, mert egy kedves családdal volt szerencsém utazni.

A gyöngéd, szeretetre méltó anyával beszélgettem.

— Miért utazik vissza ily hamar? — kérdé.

— Mert sietnem kell haza.

— Ily rövid idő alatt nem is láthatta Győr szépségeit.

— Bocsánat asszonyom, én erről az oldaláról még csak nem is hallottam semmit.

Rám nézett.

— Pedig vannak ám szép leányaink.

— Azt hallottam, de nem az a szép, ami szép.

— Hogy értsem ezt?

— Azt mondják, hogy igen feszesen kell viselni magát az embernek társaságukban, és ez oly nagy természeti hiba, mi homályt vet a különben szép, üde arczra. A szerénységet, nyiltszivüséget és egyszerüséget imádom, de a gőgöt, felfuvalkodottságot kerülöm, utálom és gyülölöm.

Szerencse, hogy hevességem jobban el nem ragadott, mert könnyen a faképnél maradhattam volna.

— Igaza lehet — mondá kis szünet után, látva csillapodásomat.

— Nemcsak lehet asszonyom, de van is.

— És ha én elárulom?

— Betörhetik fejemet a szép hölgyek, de biztat a remény, hogy az igazért sem első, sem utolsó nem leend.

Ugy látszik még tovább is folytattuk volna ezen nem legkedvesebb tárgyu társalgást, ha a gönyői állomásra vissza nem érkezünk. Itt azonban a már emlitett áthurczolkodás nehézségei s a kedves gyermekek annyira elfoglalták az édes anyát, hogy darab időre csevegésünket megkelle szakitani.

Én is kiléptem a többi után és a két hajó közti részét a Dunapartnak kezdém méregetni lassu, de nagy lépteimmel. Egyszerre valami feltünő változást veszek észre az árboczfán. Hol eddig csak kis lobogókkal figyelmeztették az állomásokat és pedig azért, hogy a kazánnak kőszénre van szüksége: ott azon pillanatban egy háromszinü, nagy, nemzeti lobogó lengett méltóságteljesen.

Itt valami nagyszerü dolognak kell történni — gondolám magamban — és sieték utántudakozódni a dolog miben állásának. Legelső — kit találtam — egy kormányos volt.

— Miért tüzték ki azt a nagy lobogót? — kérdém.

— Mert itt van a p r e m á s.

Hirtelenében nem tudtam elgondolni, hogy a jámbor atyafi kit ért a premás alatt.

— És ki légyen az? — folytatám tovább a kérdezősködést.

— Esztergomból a herczeg.

— Köszönöm.

Tehát Magyarország első papjával, az esztergomi herczegprimással van szerencsém utazni? Valóban ritka szerencse!

Siettem a hajóra, hogy szinről-szinre láthassam ő herczegségét. Fájdalom, már akkor egy kis kabinetbe volt zárkozva. Egy reménynyem még maradt fenn. Majd a kiszállásnál Esztergomban megfogom látni. E gondolattal

illetőleg az első 14 havi évfolyamra öt egyenlő egy forintos — előleges részletekben teljesithetik, és pedig akár magán-uton, akár az illető parancsnokságok közvetitésével.

Az előfizetés legkényelmesebben postai utalványok által teljesithető, és a m. kir. honvédségi Ludovica-Academiába, Budapesten, intézendő.

Kelt Budapesten, 1873. oktober havában.

A m. kir honvédségi Ludovica Academia
TANÁRI BIZOTTSÁGA,
mint a folyóirat szerkesztősége.

A legujabb holdfogyatkozás.

Ugy látszik, mintha a természet gunyolni kezdené a babonás embereket; mert lám, mig egyébkor a ritka égi-jelenségek előhirnökei (!) szoktak lenni valamely fenyegető eseménynek: a nehány nap előtt beállott holdfogyatkozás megtette azt a tréfát, hogy csak utólagosan jelentette be a publikumnak azt a másik — sokkal veszedelmesebb — fogyatkozást, mely a börze embereinek zsebében e fatális esztendőben beállott. Hát azt hinné e valaki, ha én egész komolyan nem állitanám, hogy ez a szerencsétlen tünemény nemcsak a hires krachchal, hanem még Passog menageriájával is összefüggésben van; pedig tessék elhinni, épen ezen utóbbi rokonsága inditott engem arra, hogy érdeme szerint meghurczoljam. A közelmult napok egyikén bevitt a kiváncsiság s meglehet, hogy némi névrokonságból származó sympathia is (bocsánat az indiscretióért) a kanizsai főtéren tanyát ütött állatseregletbe. Mikor már annyi látogató gyült össze, hogy a ketreczek rácsain keresztül vicsorgó fenevadaknak egy heti kosztja kitelett volna belőle; egyszer csak elkiáltja magát a felügyelő, hogy: „Uraim! most fogunk matyarászni óriás kityó, óriás tyik és óriás kisasszony.“ Mindnyájan égtünk eme szörnyetegek látása utáni vágytól, csak egy mellettem álló becsületes képü polgár képezett meglepő kivételt, ki a kozmopolitikus magyarsággal elkurjantott szónoklatra nagyot sohajtott, de oly nagyot, hogy egy gomb azonnal leszakadt mellényéről, és jozfu sohajtása a következő szavakban öltött magára más által is megérthető határozott alakot: „Hej! magyarázná meg nekem inkább a tegnapi holdfogyatkozást.“ E szivből facsarodott szavaknak, közönhető, hogy észrevettem a szomszédot, de ő is észrevett engem, ami kitünt ezen nem minden politika nélküli kérdéséből: „Látta az ur tegnap a holdfogyatkozást?“ „Igen, láttam, szép volt“, ez a lakonikus felelet volt azon száraz korty, melylyel akkor a bővebb felvilágositásért érdeklő astronomus tudományszomját eloltbatni véltem; igen mert, szó ami szó, sokkal inkább lekötötte figyelmemet az óriás kigyó és az óriás kisasszony, hogysem időt vettem volna magamnak a czélzatos kérdés mögül kikandikáló ohajtás megértésére. Azóta beláttam, hogy e figyelmetlenség nem volt szép tőlem; mert az a jó ember, ki előnken érdeklődött a természet egy feltünő jelensége iránt, megérdemlené, hogy ismerje is azt. Megvallom, nem hagy nyugton lelkiismeretem, amért egy emberbaráti kötelesség teljesitését elmulasztottam; hogy tehát e kellemetlen fordulástól megszabaduljak, ezennel helyrehozom mulasztásomat az által, hogy iparkodom a sok fejtörést okozó tüneményt egy rövidesen megmagyarázni tisztelt polgártársamnak e lap hasábjain, ha ugyan megfordul kezében és el is olvassa.

Tehát szerelmetes atyámfia! értsük meg egymást és értsük meg legalább egy mondatát azon minden halandó számára fölnyitott és mégis titokteljes könyvnek, melynek neve: csillagos ég; mert ki tudja, mire a hold még egyszer elfogy, akkorra nem fogynak-e el azon perczek is, melyekkel életünk folyamának az ődo forrástól az örökkévalóság tengerébe ömlő torkolatáig nyuló távolságát számitjuk? és ki tudja, lesz-e még valaha alkalmunk állatseregletben találkozni?

Annyit előre is mondhatok, hogy ama gyászos esemény létrejöttében, mely miatt Hold kisasszony ő nagysága ábrándos szép arczát sötét fátyolba burkolta, főbünös a Föld. Nem hiába nevezik ezt „siralmak völgyének“, mert nyomában gyász és sötétség jár. No de ne érzelegjünk; nyugodjunk meg a természet változhatatlan rendjében és elfogulatlan értelemmel igyekezzünk e nagyszerü rend titkába betekinteni.

Nap, Föld és Hold (most utoljára tiszteljük meg őket nagy betüvel), e három égitest egymás iránt való állása okozza a holdfogyatkozást. Aki valaha iskolába járt, annak tudnia kell, hogy ezen égitestek a nagy világtérben szabadon lebegő óriás — nem kisasszonyok, hanem gömbök, valamint a többiek is, melyeket közönségesen csillagoknak szoktunk nevezni. Hogy nagyságukról némi képzeletet szerezzen t. polgártársam, csak annyit mondok, hogy a hold átmérője 454 mértföld, a aki megakarná kerülni, annak körülbelől Ázsia hosszaságával egyenlő utat kellene megtennie; a mi földünk valami ötvenszer nagyobb a holdnál; végre a nap majd másfél milliószor oly nagy, mint a föld. Szükséges továbbá azt is tudnunk, hogy az égitestek épen nem vesztegelnek egy helyen mozdulatlanul; hanem a térben szakadatlanul keringenek, mintha bolond gombát ettek volna. Igy kering földünk is sok más társával a nap körül, a hold pedig földünk körül s ez utóbbit nap körüli utjában mindenütt kiséri. Képzelje ön az égitestek millióit családok szerint megoszolva; ilyen egy családot képez a többi között azon csoport is, melynek apja a nap; ennek fiai a bolygó csillagok s közöttük a mi földünk; unokái a holdak, melyek közé tartozik a mi holdunk is. Ami a családapát a gyermekek fölött különösen kitünteti, az, hogy saját világossággal bir, fiai és unokái pedig az ő fénye mellett sütkéreznek, mert magukban teljesen sötétek. Azonban hagyjuk a többit és foglalkozzunk csak három ismerősünkkel. Amint láttuk, mind a föld mind a hold sötét testek, s mind a kettőt a nap világitja meg azon felén, mely épen a nap felé van fordulva. Hogy tehát a hold éjente világit nekünk, ezt a napiól kölcsönzött és felénk visszavert fényének köszönhetjük.

A dolog tisztább felfogása végett még azt is szükséges tudni, hogy a föld egy év alatt egyszer kerüli meg a napot nyugatról kelet felé; ez azonban tőlünk nézve ugy tetszik, mintha a nap kerülné meg földünket a mondott irányban. (Ne zavarjuk ezt össze a napnak 24 óra alatt megtett kerülő utjával, mely keletről nyugatnak tart, s mely csalódásunknak oka az, hogy a föld minden 24 órában egyet fordul önmaga körül nyugatról keletnek). A hold, mint már emlitettük, szintén kering a föld körül, még pedig nem csupán látszólag, mint a nap, hanem valósággal; az ő utjának iránya is ugyanaz, mely a nap látszólagos évi utjáé, csakhogy a hold egyszeri körutja nem egy évet, hanem csak egy hónapot vesz igénybe. Innen már az következik, hogy a hold földünk körüli futásában egy év tartalma alatt tizenkétszer éri utol és ugyanannyiszor hagyja el a napot; s igy egy hónap lefolyása alatt a kérdés alatti három égitest minden nap más és más állásba jő egymás iránt. Vegyük föl már most azon időpontot, mikor a földről nézve a hold és nap egy irányba esnek, természetesen a nap a holdon túl, mivel a holdnak földünktől való távolsága csak valami 50 ezer mértföld, holott a napé több mint 20 millió. Könnyü belátni, hogy ilyenkor a holdnak felénk eső részét nem világitja meg a nap, ez okból a hold sem világithat nekünk; ez a holdujság. Azonban fél hónap mulva már egészen más helyzetbe jő a három test, ugy hogy a nap és a hold ellenkező irányba esnek tőlünk, midőn például a nap lenyugszik, épen akkor kel föl a hold; akkor tehát a holdnak megvilágitott fele van felénk; ez a teli hold.

Ezek előre bocsátása után könnyü lesz megérteni a holdfogyatkozás mivoltát, valamint azt is, hogy e tünemény csak holdtölte alkalmával fordulhat elő. A szobában égő gyertya megvilágitja a falat, igy a nap is a holdat; de ha a gyertya és a fal közé egy darab deszkát állitok, ugy-e bár a falnak a deszka mögé eső része sötét lesz? mert ez utóbbi eltogja tőle a világosságot, vagyis, mint mondani szoktuk, rá veti árnyékát. Ugyanezen esetnek kell beállani, ha a föld holdtöltekor épen a nap és hold között foglal állást; a hold a föld árnyékába kerül, a nap fénye nem eshetik reá, tehát el kell sötétülnie. Ime a holdfogyatkozás magyarázata!

Szinte látom, mily kétkedőleg rázza fejét tisztelt polgártársam, azt hozván fel ellenem, hogy hiszen ilyformán minden holdtölte alkalmával fogyatkozásnak kellene bekövetkezni. Igen ám, de azt is kell tudni, hogy habár mind a napnak látszólagos, mind a holdnak valóságos keringése földünk körül nyugatról keletnek történik; mindazáltal e két pálya nem esik teljesen egy irányba, hanem eltérés van köztük s egyik a másikat két átellenes ponton vágja keresztül. Ugy kell ezt képzelni, mint ha egy kisebb gyürüt egy nagyobba helyeznek ugy, hogy körülbelől ilyen X formát képezzenek. Ezen pályaeltérés okozza, hogy a három égitest legtöbb holdtölte alkalmával nem esik egy vonalba, hanem a hold kissé félre áll észak vagy dél felé a földtől, tehát ennek árnyékán kivül. Ha azonban a nap és a hold épen holdtöltekor jutnak pályájuk azon pontjára, hol egymást átmetszik; ez esetben okvetlenül holdfogyatkozásnak kell beállani. Ennyit a dolog megértésére.

Ha tisztelt barátom uram szives lesz e karczolatot olvasni, igen lekötelez; ha pedig egy kissé meg is érti, akkor gratuláljunk egymásnak a menageriában való találkozáshoz

F. L.

Hirek.

— *Segits magadon!* ezt már rég hangoztatták, de most legerősebben hangoztatja a belügyér következőleg Zalamegye feliratára: Folyó évi szeptember 4069. szám alatt az inség tárgyában tett felterjesztés folytán, a hatóságnak tudomás és saját hatáskörében sürgősen teendő további czélszerü intézkedésebeni tájékozásul egyelőre válaszolom, hogy egyesek s községek részéről kért őszi vetőmagnak vagy ennek beszerzésére kölcsön-összegeknek a kormány részéről való utalványozását, miután a törvényhozás részéről ily czélokra megfelelő alap ez idő szerint még rendelkezésemre nem áll, sajnálatomra nem eszközölhetem, s az őszi vetőmag beszerzésére vonatkozólag az illetőket a magánhitel igénybe vételére kell utasitanom. — Nehogy az őszi vetőre szoruló gazda közönség a kormányilag nem nyujtható segély utáni várakozásában a vetés idejét elmulassza, a hatóságnak teendője leend a közönséget a helyzetről felvilágositani s különösen azokat, kik kölcsön-vetőmagra, vagy kölcsönre szorulnak, magánhitelnek igénybe vételére azzal figyelmeztetni: hogy a pesti magyar hitel segély-egylettel, mely a magyar korona országainak pénzügyi, kereskedelmi érdekei előmozditására ideiglenesen alakittatott, ily nemü kölcsönök nyujtására illetőleg a hitelnek közvetitésére, s a rendelkezésre levő összegnek a gazdaközönségre leendő kiterjesztése iránt, a kormány részéről alkudozások vannak folyamatban, melyek eredményét a további lépések megtétele végett a megye közönségével közlendem. Budapesten, 1873. évi okt. hó 22-én. Gr. Szapáry s. k. — Ebből okulhat a többi vármegye is!

— *Zala-Egerszegen* a torna-egylet mult szombaton jótékonyczélu tombola játékot rendezett s utána Kovács Gábor jeles zenetársulatának közreműködése mellett kedélyes tánczmulatság fejlődött ki.

— *Légrádon* a pályaállomás közelében hétfőn reggel a mozdony egy 14 éves leányt öszszezuzott, ki — mint mondják — eszelős volt.

— *Fiuméból* a „La Bilancia“ czimü lap küldetett be hozzánk, melyben egy zágrábi levél foglaltatik. E levélben panaszosan van leirva a nagy-kanizsai indóházban előfordult affaire egy keszthelyi utas és az állomásfőnök ur között. Az affaire még a nyáron történvén, birói kifejlődéséről jó volna, ha az állomásfőnök ur megnyugtatná a közönséget.

— *Skandinaviai* női dalkör először e hó 18-án ad hangversenyt Nagy-Kanizsán.

— *Másolat* a szakácsi t. elöljáróság köszönő feliratából, melyet főtisztelendő Bárány István plebánia alapitó urhoz küldött: „. . . . Ez alkalommal el nem mulaszthatjuk hálás köszönetünket nyilvánitani főtisztelendőséged azon nemes szivü jótéteményeiért is, hogy évekkel ezelőtt templomunkat kijavittatni, jelenleg egy igen csinos oltárképpel s keresztkuttal feleknteni és többrendbeli miseruhával kegyesen megajándékozni méltóztatott. Mégis hálatlanok volnánk, ha meg nem köszönnők azon nagyszerü alapitványokat, melyeket főtisztelendő ur, mint valóban kegyes jóltevőnk: templomunk majdani nagyobbitására (10,000 frt), a plebanialak föntartására (1000 frt), a tanitói jövedelem javitására (1000 frt) szegény iskolás gyermekek segélyezésére (1000 frt) s egy-egy évenkint kiválóan feltünő jóerkölcsü ifju és hajadon megjutalmazására (1000 frt), bőkezüleg tenni

---

mentem fel ismét szokott helyemre: a födélzetre. Hajónk gyorsan haladott és nem sokára Komáromot értük el.

A vár, mely hazánkban az első védmű, igen szép látványul szolgál a hajón utazóknak. A kis Erdélynek is van egy ilyen kivitelü erőssége: Károly- vagy Gyula-Fejérvár, melynek azon hátránya mellett, hogy nincs Dunája — megvan azon- és pedig igen fontos előnye, hogy émelkedett helyen fekszik.

Alig kezdettek elmosódni Komárom körvonalai: már is a távolban megpillantok Esztergom bazilikáját.

E pont az, honnan tovább, lefelé haladva egyik festői kép után a másik következik.

Ő herczegsége a primás itt kiszállott s láthattam Magyarország ősz, de azért teljes erőnek örvendő főpapjának üde, barázdanélküli arczát. Mindnyájan kalapot emelve fejeztük ki a távozó iránti tiszteletünket, ki azt nyájasan viszonozva, alantas közegeivel gyalog sétált be a városba.

Hány millió forint fordul meg évenkint e városban — gondolám — és hova vándorol innen? Mert hogy ott nem marad azt eléggé bizonyitja Esztergom külseje, mely ha basilikája, seminariuma és kanonoki épülete nincs — elhagyatott falunak lehetne nézni.

Vagy talán a vidékre áramlik az áldás ama milliókból? . . . . . . Nem kutatjuk, elég ha azt mondjuk, hogy ama papi jövedelmek rendszeresitése által fennmaradandó milliócskákra igen nagy szüksége lenne az anyj : csapással sujtott haza népeinek! . . . . . .

Menjünk tovább!

A táj mindig festőibb. A Duna két magas hegy közé szorul s egy kanyarulatnál feltünik előttünk: Visegrád.

Visegrád! te büszke hirdetője dicső multunknak és gyászos emléke az emberi természet önfeledt perczenyi fölhevülésének! Te, kinek termeid fejedelmi pompában ragyogtak s pazar illatárban fürödtek; ki gyülhelye voltál az emberiség fejeinek, koronásainak: hová tüntél el, hogy nem maradt egyéb, mint egy mohos omladék alatt a kegyelet által emelt sirkeresztje egy szerencsétlen atyának!?!

El innen a bús emlékü helyről, hol az embert sötét gondolatok fogják el, midőn a hegy aljában három nyaraló közül a Lónyay grófé mellett Görgeyét hallja emlitetni! . . . .

Alább a völgy kiszélesedik s egy nagy fordulattal Vácz mellett vagyunk. Első, mi szembe tünik: az országos fegyház. Megvan nekem az a gyengeségem, hogy az ilyen épületeket, legyenek azok a műépitészet remekei — nem örömest nézem és vizsgálom, mert képzeletemben mindig előttem áll az ártatlan kétségbeeső tekintetével, a bünös nord kifejezéseivel és a hazájáért élni-halni kivánó politikai fogoly hideg, komoly, fontolgató nyugodtságával: és ezek oly képek, melyektől irtózom, és irtózom az épülettől, mely az emberiség ily vegyülékeit magában foglalja.

A nap épen lenyugovóban volt, az esthomályban hamar eltüntek Vácz épületei. A sötétben nem lehetett egyebet látni, mint egy-egy szembe jövő hajó árboczára függesztett lámpa gyenge világát, a csillagos eget és hallani sem egyebet, mint a hajó kerekei által hullámzásba hozott habok moraját.

Nem is emlékszem melyik felhő paripán száguldozhattak gondolataim, de azt tudom, hogy mikor magamhoz tértem, a hajón szokatlan mozgás támadott, s a hüvös estre nem is gondolva, siettek fel a födélzetre, megnézni a szép Dunapartot — a walesi herczeg kifejezésével élve — „az egyetlen pontot“, mely fényárban uszott, s mit a hajóról még nagyobbszerüvé tett az, hogy a vizben megtört sugarak a fényt kettőzötté s a partot bájolóbbá tették.

Nyolcz óra lehetett az idő este, midőn kikötének a Stein ház előtt, Budapesten.

Keresztülhatoltam a nagy embertömegen, mely a hordárok és bérkocsisok vegyülékével árasztá el a kikötő előtti tért, kik szivességből telekiabálják az ember füleit. s ha nem ügyel holmijára, annyian kapdossák el, hogy azt sem tudja, melyiket merre kövesse?

Nagy ügygyel-bajjal feljutottam a Dunaparti sétányra s körülnéztem, ha van e valaki, ki reám várakozik?

Fájdalom! senkit se láttam.

A megelőző napon Győrből levelezési lapokon értesitém, ismerőseim és barátaim nagyobb részét.

Kétséget sem szenved — gondolám magamban — hogy megkapták tudositásaimat, hanem vagy elfeledkeztek rólam s régi összeköttetéseinkről, vagy elfoglaltságuk nem engedi, hogy reám várjanak.

Mégis annyi közül lehetett volna bár egy, ki pár perczet feláldozzon régi barátságunkért.

Sötét gondolatok szállottak meg s vádoltam magam azért, hogy Pest városát utamba ejtem. Kinek is lenne kedve akkor, midőn tárt karok helyett a tömeg hideg közönyösségével találkozik? . . . .

Miután láttam, hogy hasztalan keresgélek szemeimmel valaki ismerőst, — kárhoztatva barátimat, elindulék azon lakás felé, hol legutóbbi Pesten tartózkodásom ideje alatt legnagyobb tiszteletben részesültem. Kiket keresem megtaláltam és kértem, hogy éreztessék es egyszer még szivességöket velem. A legnagyobb készséggel teljesiték kérésem és én alig negyed óra alatt a jó, puha ágyban hevertem.

Hetedik nap óta ez volt az első éj, melyet végig aludtam.

Másnap reggel barátaimat felkeresendő, az ujonnan épült távirda- és postaépületbe mentem, a midőn szemükre vetem hanyagságukat — akkor jön a cerberus leveleivel és osztja ki az én levelezési lapjaimat.

Ejh na — gondolám — csakugyan igaz az, hogy nálunk a közlekedés néha annyira fennakad, miszerint a küldemény három — négy nap alatt teszi meg azt az utat, mit rendes körülmények között alig pár óra alatt Belenyugodva tehát, a sors ama végzetébe, hogy Győrnek három napi távolságra kell lenni Posttól (!) — figyelmeztetém a fiukat, hogy déli 12 órakor Mohács felé indulok.

— De már abból semmi sem lesz! — förmed rám Misi, az én régi kenyeres pajtásom — ha már itt vagy illő, hogy egy szép körben lásd barátidat. Délutánra találkát adunk, addig meg jer velem, nézzünk körül.

Látva azt, hogy esteli vádam alaptalan volt — kérését nem tagadhatám meg, beleegyeztem s az ebéd idejeig kedvencz helyemen a Dunaparton sétálgattunk, honnan átmentünk megtekinteni az épülő boulevardokat.

(Vége következik.)

méltóztatott. Nem lehet ugyan szavakat találnunk, melyekkel e magasztos jótéteményt méltóság megköszönhetnők, szivünk azonban érzi, mivel tartozunk ezekért főtisztelendő urnak … Egyébiránt ennyire lekötelezettjei levén főtisztelendőségednek, hogy hálánknak csak legkisebb részét is leróhassuk, kérni fogjuk az egek Urát, hogy a mi kegyes jóltevőnket áldja meg testi-lelki jókkal, ajándékozza meg hosszu élettel, mely boldog megelégedésben folyjon le! Egykor pedig adja meg a számára készitett örökséget annak, ki földi örökségét és sok nélkülözés közt gyüjtött szerzeményét legjobb helyre, Isten oltárára tette. Erősen hiszszük, mert szent vallásunk tanai meggyőznek róla, hogy ily nagyszerü jótéteményért bizonyos az égiek jutalma — vajha a földiekő se maradna el! Legmélyebb köszönetünket megujitva maradunk főtisztelendő plebános urnak kegyes jóltevőnknek legalázatosabb szolgái szakácsi község elöljárósága. Szakácsi, 1873. oktober hó 20-án.

— ***Megyei*** főcsendbiztosunk f. hó 8-án a kis-komáromi vendéglőben egy csavargót fogott el, kinél megmotoztatása alkalmával 1400 forint készpénzt, órát s egyebeket talált.

— ***Dolinay Gyula*** „Illasztos mulattató“ czimü vállalatának negyedik kötetére előfizetési felhivást hirdet. E kötet „A hetedik gyermek“ czimü, a babonák ellen irt beszélylyel együtt karácsonkor jelenik meg. E vállalat ugy van szerkesztve, hogy gyermek és felnőttnek egyaránt alkalmatos olvasmányul szolgálhasson, és fő czélja a „n é p i s k o l a i és n é p-k ö n y v t á r a k“ alakitására hatni, és ebből a szempontból az öt kötet könyvecske 20 ivnyi terjedelmével, 100 at haladó különféle közleményével már magában is elégséges egy szerény népkönyvtár első alapjaul; ára ezen öt kötet könyvecskének 1 frt, tömegesebb megrendelés esetében 85 kr. Dolinay vállalata arra is igen alkalmas, hogy a népiskolai növendékek közt tömegesen szétosztassék karácsoni ajándék gyanánt. Ily tömeges megrendelésnél (Budapest, kerepesi ut 61. sz.) az árak felette csekélyek, 20 példány: 3 frt 90 kr. 50 péld. 9 frt. 100 péld. 17 frt. Mind az öt kötetből négy-négy darab, azaz n é g y k i s k ö n y v t á r 20 db könyv: 3 frt 90 kr., t i z k i s k ö n y v t á r 50 db könyv: 9 frt sat.

— ***A legelső magyar ember a király.*** Gödöllőről irják, ő Felsége a király és királyné gyakran hivnak meg asztalukhoz egy-egy vendéget azon vidékről. Majd a gödöllői uradalom igazgatója, majd a járás szolgabirája részesülnek azon szerencsében, hogy ő Felségük családias szinezetü ebédjén részt vehetnek. Gr. Ráday Pál gödöllői szolgabiró most az utóbbi napokban volt hivatalos a királyi asztalhoz. Ebédközben a grófot ő felsége egyik szárnysegéde oly szivélyesen kinálgatta a királyi borok megizlelésére, hogy a dolog ő felsége figyelmét sem kerülte ki, s poharat ragadva, oda szól a grófnak: „Igyék, gróf ur, hisz egy pohár bor a hazáért meg nem árt.“ A legkellemesebben meglepett gróf, ki a költőt királya ajkairól ilyenformán s a legalkalmatosabban idézni hallá, föltalálva magát, tisztelettel jesen ragadja meg az alkalmat s igy szól: „Felséges ur! Engedje meg tehát, hogy a költő szavait tovább füzhessem: „a legelső magyar ember a király, éljen a király!“ Már üriteni akarták a serleget, midőn felséges asszonyunk közbeszól, megkoronázva az egészet: „Uraim! hadd folytassam én is: Addig éljen, mig a honnak él!“ Ezt azonban a „Pester Lloyd“ megcsáfolta.

— ***A dohányzás terén*** nagyszerü reform van kilátásba helyezve, közöljük a dohányzók kedveért, a nem dohányzók boszuságára curiosumképen. Ugyanis a londoni „Pall Mall Gazette“ a következőket irja: A britt dohányellenes társaságot rettenetesen fogja sujtani a hir, melyet a „Virginia territorial enterprise“ (virginiai vállalkozó társaság) repit meg a világot. Mauleser német tanár, ki nem rég érkezett Virginiába, egy uj módot talált fel, melylyel a dohányfüstöt, mint valami világitó gázt lehet vezetni a házakba. A dohányt nagyban égetik el hatalmas retortákban, s az igy előállitott csöveken egy vaspléhből készült tartályban gyül össze a füst, hol lehüttetik, hogy a legkitünőbb havannai szivar füstjét is felülmulja. A dohányfüstmederből egy hatalmas cső vezet a városba s e főcsőből apró csövek nyulnak be az egyes házakba. Minden házban, hol dohány fogyasztatik, fölötte finom szerkezetü dohány-füstmérőt alkalmaznak, mely nagy pontossággal mutatja az elfogyasztott dohányfüst mennyiségét. Innen csövet vezetnek a ház minden szobájába s a csövekkel hajlékony a borostyánkővel ellátott szárak állnak összeköttetésben s a kényelmes dohányzónak csupán egy csinos ezüst csavart kell megforditani, hogy azonnal a leghüvösebb, legpompásabban illatozó füst toluljon szájába. Az utczán dohányzók részére a professzor ur övvel hordozható tömlőt gondolt ki, mely, midőn füsttel megtöltetett, a derékhoz szorittatik, hatalmasan emelve a termet deliségét. Ebből is hajlékony és borostyán szipókával ellátott szár nyulik ki, mely oly kis helyet foglal el, hogy bátran a mellényzsebbe is betehető. Az ily füst ment a nikotintól s más ártalmas elemektől és a dohányzás költségeit tetemesen leszállitja. — Nincs kétség, hogy Mauleser professzor ur terve kitünően alkalmazható leend az általunk fölállitandó társas-házviteleknél, s kivéve hogy a füstvezető csövek lerakása a burkolat felszedését s a forgalom akadályozását okozza, — más kifogás behozatala ellen a városba nem lehet.

— ***Pályázat.*** Két postatiszti állomásra a soproni postakerületben, 600 frt évi fizetés és 100 frt lakpénzzel, 200 frt biztositék letizetése mellett. — Több postagyakornoki állomásra ugyanezen kerületben 300 frt évi segélydijjal. A kérvények három hét alatt a soproni postaigazgatósághoz intézendők. Sopron, 1873. évi november hó 3-án.

— ***Gyászhir.*** Peczek Karolin, férjezett Szentirmai Józsefné, ugy Gyula és Ida, nem különben Szentirmai József, maga s gyermekei: Gizella, Irma és Béla nevében is szomoru szivvel jelentik szeretve tisztelt atyjuknak, ipának és nagyatyjuknak P e c z e k A n t a l L e o d e g a r d J ó z s e f n e k folyó évi november 1-én reggeli fél 5 órakor a halotti szentségek felvétele után életének 71-ik évében rövid betegség után történt gyászos kimultát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 2-án délután 4 órakor tétettek a veszprémi családi sirboltba öröknyugalomra, az engesztelő szent mise-áldozatok pedig ugy an f. hó 4 én délelőtti 10 órakor a Szt.-Ferencziek egyházában a Mindenhatónak bemutattattak. Veszprém, 1873. november 1-én. Béke és áldás poraira!

— ***A „Hon“*** keddi száma élesen kikel a petrétei tanitóügyben, s nemcsak Horváth Mór szolgabirót, hanem a bizottmányi közgyülest is megtámadja.

— ***Meghivás*** a marczali fiatalság által f. é. november 22 én Erzsébet napján Marczaliban a „Korona“-hoz czimzett vendéglő nagy termében tartandó zártkörü társas tánczvigalomra, melynek tiszta jövedelme a népnevelés emelésére fog forditatni. A rendező bizottság nevében: Dr. Kaufer pénztárnok, Beck Béla bizottsági tag, Tomcsányi Sándor elnök. Jegyek előre válthatók Marczaliban, Tomcsányi Sándornál, a gyógyszertárban s estve a pénztárnál. A tánczvigalomnál Bacza József — Simplicius — zenekara fog müködni. Jegyek ára: személyjegy 1 frt 50 kr., családjegy 3 személyre 3 frt, szenfelül személyenkint 1 frt. Felülfizetések köszönett l fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdete 9 órakor.

— ***Rövid hirek.*** Ghyczy Kálmán képviselői állásáról lemondott. — Szerdahelyi sirjára halottak napján Párisból is küldöttek egy pompás koszorut.— Solymosy, ki Miklósynál volt rendező, igazgatónak csapott fel. — Budapest második alpolgármestere Kada Mihály lett. — A központi állampénztári sikkasztó Kummer nevü és Amerikába szökött. — Ifj. b. Rudics egy pár gyönyörü agárral kedveskedett királyasszonyunknák. — Magyar zászlóaljjá alakittatott a 31-ik vadász zászlóalj, s állomási helye Vácz lesz. — Szőke Ferencz, mező-szengyeli katholikus lelkész felakasztotta magát. — Feydeau Ernő, hires franczia regényiró, meghalt. — A párisi „grand opera“ szinház leégett. — Albert szász herczeg lépett elhunyt atyja, János király helyébe. — Dr. Persz Adolf, a „Győri F.“ volt szerkesztője a sz. fejérvári főreáltanodához tanárnak választatott.— Nagy-Körös mellett kiütött a marhavész két tanyán. — A ministertanács helybenhagyta a belügyministernek a megyék uj területi felosztására vonatkozó javaslatát s ő Felsége elé terjesztő. — Vidacs János, a szélsőbal vezére és gyártulajdonos f. hó 10-én a Rottenbiller ház 4-ik emeletéről leugrott s szörnyet halt. — A Liszt-ünnepély szombaton vette kezdetét. — 5491. lélekre esik Magyarországon egy orvos. — A tudomány- és müegyetemi olvasókör elnökévé Hegedüs Károly választatott. — Mult héten 200 gyermek született a fővárosban és meghalt 148 egyén. — A gödöllői uradalomból az isaszeghi és kerepesi részt gr. Lónyay Menyhért bérelte ki. — A rába-szt-mihályi vasuti távirdaállomás beszüntettetett.

Történeti naptár.

Nov. 11. 1456. Cilley Ulrik halála Belgrádon. — 1847. Az utolsó pozsonyi országgyülés megnyitása.

- 12. 1848. A szegedi várból kiszabadult olaszok Kossuthnak fáklyás-zenét adnak.
- 13. 1848. Jauku Felvincz városát feldulja.
- 14. 1811. Perczel Mór születésnapja. — 1868. „Osztrák-magyar monarchia“ tudtul adatik a külföldi hatalmaknak.
- 15. 1848. Asbóth győzelme Bogsánnál. — 1849. Horváth Mihály Möring álnév alatt mint ütt vászonkereskedő külföldre menekül.
- 16. 1861. Sárosy Gyula, jeles költőnk halálozása. — 1868. A delegatio első ülése Budapesten.
- 17. 1370 Nagy Lajos lengyel királylyá koronáztatik. — 1773. Csokonai születé-napja.
- 18. 1664. Zrinyi Miklós a költő erőszakos halállal kimulik Csáktornya vidékén. — 1673. Zrinyi Péter özvegye Grátzban lefejeztetett.

Papirszeletek.

— Deákok kártyáztak egyik szobában, a másikban pedig a pamlagon heverészett collegájok.
Te Jakab, alszol már? kiáltá egyik játszó.
Még nem, felelt a kérdett.
Hát adj nekem 10 forintot kölcsön.
Már alszom! lőn a gyors felelet.

— A közkiállitási magyar csárdában mulattak németek, széles jókedvükben felhivták a czigányokat, szokat jó csárdás játszására. Déky Sándor nagy és találékony frehó levén s ráadásul nagy magyar ... sen int a társulat tagjainak s tüzesen ráhuzdia. Jaj beh huncfut a német sat. Ugyanezt tetszett a német sógoroknak s többször ismételtették.

— A járásbiróság előtt találkozik két vidéki atyafi, irja a „Bihar“ — „Itt keresik az igazságot? — kérdi a jövő. — „Igen, itt! — „De nem találják? folytatja. — „Hát bizon azért keresik.“

— Keszthelyen a hévvizi fürdőben ebéd alkalmával egy asztalnál háman ültek: Kovács János plébános, Juhász Károly ügyvéd és Öhrös Bálint biró.

— M i k o r l e t t vége a marhakiállitásnak? kérdé egy Bécsből Somogyba visszatérőtől valaki.
— Hát bizon akkor lett vége a marhakiállitásnak, m i k o r e l j ö t t e m; felelt hirtelen a kérdett.

— E g y v i d é k e n tartandott hangversenybe igérkezett közremüködőnek a fiatal posta s levelében a többi közt ezt irta: Petőfi őrültjét szeretném szavalni, mert a b b a n o t t h o n o s a n é r z e m magamat.

Szerkesztői üzenet.

984. H. Gy. Légrád. Részedre egy vasuti könyv van nálunk.
985. O. O. Győr. Megkaptuk.
986. R. Székesfehérvár. Az arczkép igen jó; a könyveket nem kaptuk még meg.
987. M. D—s. Kis képet nagy keretbe nem lehet illeszteni.
988. D—h. O. Elég baj, hogy tollunktól mindent megtagadsz.
989. A. Névnapjára. Közöljük.
990. „Az izraelita népnevelés honunkban“ czimü dolgozatot közöljük.

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

H I R D E T É S E K.

Ő cs. k. apostoli felsége

közös katonai jótékonyczélra a

III. állam-sorsjátékot

elrendelte, és 1873. julius hó 7-én kelt legmagasabb határozata oda irányul, hogy ezen sorsjáték

tiszta jövedelmének egyharmada

a vagyontalan tisztek, katonai hivatalnokok és katonai közegek leányai kési segélyezésére szolgáló alapitványra;

egy harmadrésze

katonai tisztek, katonai hivatalnokok és katonai közegek vagyontalan özvegyei és árvái számára szolgáló alapitványra valamint vagyontalan, alsóbb rangu tisztek és katonai hivatalnokok, kik bénaság, vagy testi törődöttségök miatt a szerzésre képtelenek, vagy abban nagyon is akadályozvák, fiai és leányai számára forditassék,

egy harmadrésze pedig

a Nagy-Szombatban levő tébolyda alapjának nagyobbittására.

Ezek legmagasabb parancs szerint nyitja meg a cs. k. sorsjáték igazgatóság ezen sorsjátékot melynél 4190 nyeremény van és pedig:

1 főnyeremény	100,000	Ezüst forint kamat, a kamat élvezése 1874. január 1-én kezdődik.	5 nyeremény	á 200	darab ezüst forint
1 „	30.000		50 „	á 100	
1 „	8.000		70 „	á [illegible]	
2 nyeremény á	1,000	darab ezüst forint	90 „	á 60	
2 „ á	600		100 „	á 40	
10 „ á	500		[illegible]00 „	á 20	
3 „ á	400		3000 „	á 10	

44 első és utó-nyeremény az 1860-iki államkölcsön 100 frtos s részjegyének ötödével.

A huzás visszavonhatatlanul deczember 29-én 1873. történik.

Egy sorsjegy ára 2 frt 50 kr. o. é.

Azon czél, melyre a sorsjáték tiszta jövedelme forditatik, egybekötve még előnyös nyeremények kilátására is, fel ogosítja a sorsjáték-társaság igazgatóságát, hogy ép oly élénk fogadtatásba részesül, mint az addig állam-jótékonysági sorsjátékok.

Bécs, 1873. évi szeptember 1. A cs. k. sorsjáték társaság igazgatója
FÖRSTER IGNÁCZ m. k., cs. k. tanácsos és sorsjáték igazgató

A sorsjegyek kaphatók Bécsben a cs. k. sorsjáték-igazgatóság épületében (Salzgries, 20. sz.) a jótékony czélra szánt állam-sorsjáték osztályában. Továbbá kaphatók Bécsben valamennyi sorsjáték-gyüjtődékben; a cs. k. és a k. magyar tartományokban: minden sorsjáték hivatalok- és sorsjáték-gyüjtődékben, az adó- és postahivatalokban, dohánytőzsdékben, vasuti és gőzhajózási hivatalokban. (1169—2)

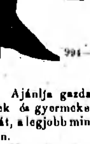

Keller Ignácz

Nagy-Kanizsán.

(991—19)

Ajánlja gazdagon felszerelt urak-, hölgyek és gyermekek számára való topánraktárát, a legjobb minőségüeket a lehető jutányos áron.

Ugyszinte figyelmébe ajánlani bátor vagyok a cs. k. katonaság s t. közönségnek, hogy megrendeléseket a legjobb bel és külföldi bőrből elfogadok és készitek, az árt legjutányosabban számitom.

Az én raktáromban vásároltakat kijavitásra elfogadom.

Empfiehlt sein reich assortirtes Lager aller Gattungen Herren-, Damen- und Kinder-Stiefletten von bester Qualität und zu möglichst billigen Preisen.

Ferner mache ich das k. k. Militär und verehrungswürdiges Publikum aufmerksam, dass ich alle Bestellungen vom besten In- und Ausländer Leder verfertige und prompt und billigst berechne.

Auch wird von mir gekaufte Waare zu repariren angenommen.

Egészen uj 25 mázsás

MARHA-MÉRLEG

vas rácsozat- és vassulyzattal, készitve Buganyl L. & Társa által Bécsben, ára 200 frt, kapható s megláthatő

SCHWARCZ ADOLF-nál

Nagy-Kanizsán.

Pályázati hirdetmény.

Zalamegyében a kemend-ollári községi iskola tanitói állás üresedésbe jövén, ezen állomásra pályázat nyittatik, kik tehát ezen állomást elnyerni akarják, folhivatnak, hogy folyamodványaikat a községi iskolaszékhez czimezve alulirotthoz Z.-Istvándra, hova u. p. Z.-Szt-Iván, folyó évi november 18 ig megküldeni sziveskedjenek.

Évi járandóság: 19 méró rozs, 4 méró buza, 3 kereszt szalmas gabona, 4 öl keményfa, iskola fütésre szlinte 2 öl keményfa a házhoz allitva, 60—65 tanköteles utan fejenkint 1 frt tandij, szüretkor minden határbeli szolóbirtokostól 3 itcze must, melyből legkevesebb 8 akó összejön, s ezt a tanitó maga tartozik beszedetni, 4200 öllel véve 12 hóld szántóföld, $^1/_4$ hold telek a tanitó által munkáltatva, 200 frt készpénz és szabad legeltetési jog, szabad lakás. Megjegyeztetik, miszerint a mostani lakás helyett a legközelebbi években uj lakás épittetik.

A megválasztott egyén megválasztas után azonnal tartozik helyét elfoglalni. (1172—5)

Z.-Istvánd, okt. 24. 1873.

PAUER JÁNOS,
iskolaszéki elnök.

Zenélő játékok,

melyek 4—120 darabot játszanak; diszmüvek harang, dob, dob és harang játékkal; mennyei hangok mandolin, közeli távoli hanggal stb.

Zenélő szelenczék

melyek 2—16 darabot játszanak; necessaire, szivarállvány, avájci házacskák, fénykép albumok, iró eszközök, keztyütartók, levélnyomók, szivarkaszelczek, dohány- és gyufatartók, dolgozóasztalok, palaczkok, tárczák, székek stb. mindenik szonettel ellátva. A legujabb e tekintetbeni gyártmányokat ajánlja (1176—1)

HELLER J. H., Bern

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

Heller-féle valódi gyártmányok csak ugyanes meg rendelésre kaphatók, melyek a legmagasabb elvezetet kérjenek nyujtani.

Házeladás.

Nagy-Kanizsán, **Hunyady-** előbb **Keresztutczában** a **34-ik** számu **ház** konyha- és kukoriczaskertekkel együtt szabad kézből előnyös feltételek mellett, akár részletfizetésre is, örök áron eladó. Van e telken két ház, egyik utczára szolgál 2 szoba, szabad konyha, éléskamra, pinczeset; másik udvarban van 4 szoba, 2 takaréktüzhelyes konyhával set. Venni szándékozók jelentkezzenek a háztulajdonosnőnél ugyanott. (1174—2)

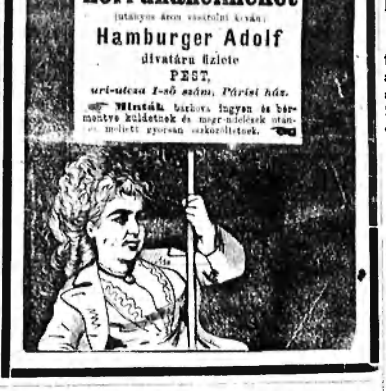

Fodrász- és borotváló-terem

nyitás.

Tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, miszerint **fodrászati s borotvaló termemet** november 1-től kezdve a takarékpénztári épületből a **városház épületébe** tettem át. Alkalmilag ajánlom nagykészletü hajraktáramat, zöpfokat, loknikat és más hajból készült mutárgyakat finoman és elegansan kiállitva, a legjutányosabb árakon.

Tenjes tisztelettel **Zerne Mátyás.**

(1175—1)

HIRDETMÉNY.

Zalamegye Zánka határában a Balaton mellett

VERKUT NEVÜ FÜRDŐHÁZ

szabadkézből eladandó.

Bővebben értekezhetni Kövessy József ispán urnál **Zankán.** Vagy a tulajdonos Mihálovics István sebésznél, magánlevélben vagy személyesen **Páka,** u. p. Lenti. (1179—1)

TELJES VÉGELADAS!

Nagyszerüen felszerelt legujabb

női ruhakelmék-, gyapot szövetek;

uri öltönyöknek valódi rumburgi és más kitünő gyolcsok, damaszt asztal-terítők, és szalvétták, törülközők;

szines-, fehér ingek és nyakkendők;

női bundák, felöltők, török szálok, téli nagykendők és más kézneműek sat. 25—30% gyári áron alul adatnak el.

Eisinger Henriknél

(1154—7) Nagy-Kanizsán.

Hôtel Mihalek

PESTEN,

Alulirott jelenti a n. é. közönségnek, hogy az ő saját házát, **Servita-téren 7. sz. alatt** szállodává alakitotta át és legpompásabban berendezte.

Szoba ára: 1 forttól 3.50 krig.

MIHALEK F.,
szálloda-tulajdonos.

(1153—7)

Arban, ing april 1872.

Dr. POPP J. G. c. k. udvari fogorvos urnak

Bécs, város Hegner utcza 2-ik szám.

Felkérétik, sziveskedjen a görög-királyi udvar részére raimont alatt 12 üveg az ön kitünő

ANATHERIN SZÁJVIZEBŐL

küldeni. **Kalinsky A.,** görög-királyi intendans.

Cs. k. udvari fogorvos POPP J. G. urnak Bécsben.

Kérem azonnal az ön eredeti anatherin szájvizéből 24 üveg jel: tánvét mellett Liebenstoni fürdőbe [Thüringen] küldeni

(szabadban)

(192—III.1) **Orloff Denissof** grófnő, Oroszországból.

Kapatolt: Nagy-Kanizsán: Hetus József gyógyszer., Rosenberg Kornfeld, Weltsch, J. és Feuerlhoffer J. kereskedésben. — Pápán: Tschepen J., Kesztheiyen: Pösztenter gyógyszerész, Singer M. Weinstein, Egerszegen: Jaló F., gyógyszerész. Kaposvárán: Werli gyógyszerész, Veszprém: Haller gyógyszerész. Sümegen: Dorner Kajet. Szombathelyen: Pilisch Ferencz és Rudolf gyógyszerész. Hatszérvidéken Sz.-Györgyön: Fabic E. C. Veszprémben: Meyr Tusskau, ugy Gutbard Tivadar is E inál. Székesfehérvárott: Legmann A. Braun J. gyógyszerészekben: Heisler gyógyszer. Kalocsán: Horváth K. gyógyszerész. Kecskeméten: Milhofer és Machleidt gyógyszer. Pécsen: Flurian J. gyógyszerészben: Horváth J. Somszentmárton gyógyszer. Kaposvárott: Kohn J., Rugl, Hetus és Schrüder gyógyszer. Szegszárd: Izrahtay gyógyszerészben. — Kremnitz J. Selgyárott: Harwarth, Salamon gyógyszer. — Kassán: Michitsch ut. és Herafeld fiai, ugy Herzog Ignácznál. — Pécsett Zsolnay W. és E. Zách, Sipőcz gyógyszer. Kárátban: Zadubánszky gyógyszerészben: Kiss gyógyszer. — Tatabánya: Graf gyógyszer. — Dunaföldváron Lukács gyógyszer. — Szent-Györgyön: Nöthig — Alsó-Lendvára: gyógyszer. — Rohonczon: Simon gyógyszerész urakná.

Titkos betegségeket

és

tehetetlenséget

(1156—6) (*elgyengült férfierőt*), ugyszintén

hugycsőszüküléseket

és

magömléseket

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker biztositása mellett

Dr. HANDLER MÓR

orvos- és sebészmester, szülész és szemész.

Rendel naponkint délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádor-utczai sz. 1-ső emel. 14. sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik; és a gyógyszerek megküldetnek.

Tanulók számára.

A közelgő iskolaidényre ajánlom bámulatos legolcsóbb árakon és a legnagyobb választékban a következő iskolai szereket, u. m.:

Rajzeszközök, iró- és rajz-tárczák, rajzpapirok, rajztáblák, rajzvonalzók, rajz- és szines irónok, toll- és vakaró-kések, könyvtáskák, téntatartók, festékládák, számolótáblák stb. stb. s egyéb szükséges iskolai eszközöket (1146—8)

Ajánlom továbbá dúsan berendezett irodafelszerelési eszközeimet, u. m. iróeszközök, levélpapir és levélboritékaimat, czéggel, nyomva vagy szines monogrammal, irodai és boritékpapirjaimat, üzleti könyveimet stb. stb. szintén bámulatos legjutányosabb árakon.

KANITZ C.

PEST,

Dorottya-utcza 12. szám.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1873. november 16-án. 92-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . . 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan
NYILTTERBEN
soronkint 10 krért vétetnek fel.

Zala-Somogyi Közlöny

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben
a „zalamegyei gazdasági egyesület", a „n.-kanizsai kereskedelmi bank" ugy a „Zala-Somogyi gőzhajózási részvénytársulat
HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz,
anyagi részet illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlasics-ház.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

LISZT FERENCZ JUBILEUMA.

— Budapest, nov 9- és 10-én, 1873. —

A redoute kis termében fényes közönség gyült össze. A főváros képviselői, országgyülési képviselők, a művészi körök legkiválóbb tagjai s külföldi vendégek már 10 óra előtt nagyszámban voltak jelen, várván az ünnepelt mestert, hogy üdvözöljék öt félszázados ragyogó művészi pályájának ezen ünnepén. A nővilág nagy számban volt képviselve.

Tiz órakor megjelent Liszt Ferencz s zajos éljenzéssel fogadtatott a közönség által. Ezután megkezdődött a Cantate előadása.

Elnémulván a zene hangjai. Király i Pál Pest fővárosa küldöttségének tagjai által környezve, a művész elé lépett, s öt a következő beszéddel üdvözölte:

Nagy érdemű ünnepelt hazafi!

Mindenkor emlékezetes; szép és magasztos ünneppel gazdagitá ön, nemes férfiu! nemzetünk történelmét, letörülhetetlenül vésve be ennek egyik lapjára ama vivmányok elragadóan szép sorát, miket ötven éves művészi pályáján lángszellemének segélyével összegyüjtött.

Oly lapja ez történelmünknek, mely koronkint mutat ugyan fel egyes kiváló jelenségeket zeneművészetünk magára hagyott terén, kikre önérzettel tekinthetünk vissza s mint a haladás dicsőült uttörői, méltán számithatnak az utódok teljes tiszteletére; sőt a meggyőződés emelkedettségével tehetjük hozzá, hogy műéletünk ezen sokáig mostohán ápolt ága korunkban már sok jelest bir, kik a zeneművészet kellő magaslatán állva, az e téreni haladás minden igényének megfelelni tudnak is, akarnak is.

De mind e biztató öntudat mellett az érdem, hogy hazánk hire, neve, dicsősége az ország határait a zeneművészet szárnyán is nemcsak átlépheté, de tul azokon a közel és távol külföldön diadalról-diadalra siethetett, egyik szép vivmány után a másiknak jöhetett birtokába, ezen érdem ünnepelt hazafi, a legelső sorban öné. (Zajos éljenzés.)

Ki fenséges hivatását ennek egész mérvében ölelve fel, a szellemé előtt lebegő szép és nemes czélt — a tökély czéljat — kezdetben az ifju ember egész hevével, majd a férfi törhetlen erélyével igyekezett szerzett és biztositott vagyonná tenni; s ha azon világrázó tetszés zajra szabad hivatkoznunk, mely önt, ünnepelt férfiu, hosszu és mégis rövid művészi pályáján mindenütt és szakadatlanul fogadta és kisérte, ha nézzük tisztelőinek végtelen sorát a társadalom minden rétegéből, és hallgatjuk a hódolat őszinte hangját, melylyel a művészi remeklés netovábbjának ön nemes személyében keleten és nyugaton, délen és északon egyiránt adóznak, akkor eloszlik a kétely homálya, s ott áll a valóság bizonyossága, hogy ön, dicső férfiu, az emberileg elérhető tökély czéljat szerzett és biztositott vagyonná tevé. (Éljenzés.)

E tudat gyüjte minket ide, ez ünnepélyes perczekben, hogy szerencsés tanui levén egy — fényes eredményekben gazdag — félszázados művészi pályának, hodoljunk a valódi érdemnek és üdvözöljük az igazi művészi nagyságot, (éljenzés), ki lánglelkének röptét követve, művészetével mindenütt ébresztett és élesztett, vigasztalt és nemesitett, bátoritott és alkotott, és ezért állja körül ez ünnepet közönségünk annyi részvéttel, oly általános érdekeltséggel, mert tiszteletet és szeretet, elismerés és hála egyiránt adozni akarnak, egyiránt bebizonyitani, hogy méltó kortársak, s hogy megérdemlik az időnek, a gondviselésnek e kiváló kedvezését.

Barátai, tisztelői, kor és honfitársai a kebel hő ohajával nyujtják önnek ünnepelt hazafi, e szerény koszoruban gyenge jelképet azon gazdag babérfüzérnek, melyet magas szellemi világánál a társadalmi érzés nemesitésére, a korszerű haladás fejlesztésére, az emberiség tökélyesbitésére önkezüleg font; a füzérnek zöldje, a üdesége daczolni fog idővel és az idők viszontagságaival, s ez élni fog, mig a dal és zene az emberi kebelhez utat talál.

E koszorunak van még egy néma, majdnem félénk kisérője: ez a hála, szelid és hü gyermeke ama sok jótéteménynek, melyek Liszt Ferencz művészi pályáját oly gazdagon ékesitik. E szép képlettel szemben szab. kir. Pest főváros közönsége készséggel és örömmel csatlakozott azon számosakhoz, kik e félszázados ünnepen tiszteltük és megemlékezésük kifejezésére akarták alkalmat találni, személyemet bizva meg küldött társaim élén, hogy itt megjelenve, igaz és őszinte érzelmeinek tolmácsa legyek; azt hiszem, e szép tisztet nem teljesithetem megfelelőbben, mintha fővárosi hatóságunk ide vonatkozó teljes érvényü oklevelét tartalma szerint olvasom fel, mely igy szól:

Szab. kir. Pestváros közönsége ezennel örök emlékezetül adja, hogy városi hatósága közgyülésének 1873. évi 40724. számu határozata folytán világhirü zeneművész hazánkfiának, Liszt Ferencznek a zeneművészet terén folytonos diadallal végzett ötven éves működése örömünnepét emelni s megörökiteni kivánván, ezen örömünnep emlékére három, egyenkint két száz frt osztr. ért. összegre terjedő s a város házi pénztárából évről-évre kifizetendő ösztöndijat olyképen alapitott, hogy ezen ösztöndijak évenkint a magyar zeneakadémiában képzett három oly szegény ifjunak adassanak, a kik magukat a zenészetben kitüntették s különösen a magyar zenészet művelésében (zajos éljenzés) tényleg haladást mutatnak fel; továbbá, hogy ezen művészeti ösztöndijak odaitélése az ünnepelt művész, Liszt Ferencz életében közvetlenül s kizárólag ő általa történjék, az ő elhunyta után az ösztöndijak a zene-akademia tanári karának ajánlata folytán a fővárosi tanács határozata szerint fognak kiosztatni, minek erejéül:

ezen alapitó levél négy példányban kiállittatván, ezeknek egyike többször tisztelt művész, Liszt Ferencznek, másodika a nagyméltóságu m. k. vallás- és közoktatási ministeriumnak, harmadika a magyar zeneakademiának átadatott, negyedike pedig megőrzés végett a városi letét tárban elhelyeztetett. (Zajos éljenzés.)

Fogadja ön, érdemgazdag hazafi, barátaitól, tisztelőitől, honfitársaitól e koszorut emlékül és fogadja a főváros közönsége részéről ez oklevelet azon legbensőbb ohajtásunk kifejezésével, legyen az öröm, melyet az elsőnek látása kelt, végtelen és legyen a jótékonyság tudata, melyet a másikkal eszközöl, kimerithetetlen.

Liszt Ferencz ünnepelt hazánkfia sokáig éljen! (Hosszan tartó zajos éljenzés.)

Liszt Ferencz meghatva vevé át a gyönyörü arany babérkoszorut s az alapitó oklevelet, s franczia nyelven következőleg felelt:

Nagy köszönettel s benső hálával fogadom e megtiszteltetést s az annak kapcsában átadott becses, előttem örökké felejthetlen ajándékokat, köszönetet mondok az elsőért, mert hazámbai hazám fővárosa által adatik nekem, ki szivvel lélekkel e szeretett hazáé vagyok; köszönetet mondok a másodikért a magyar zenészet nevében, mely

TÁRCZA.

A borozó.

Az üres szó vigasztalás
Hasztalan,
Hol a szivben annyi bánat
Tölte van.
Csaplárosné, mérje csak ki
A javát,
Ez az egy ir, mely a gondnak
Szárnyat ád.

A korhelység czimeinek
Tartanak,
Hejh! de van is oka az én
Szomjámnak:
Szomjazom a boldogságot,
S mind
Enyhitésre végül is a
Bor marad . . . .

Ha az eszélyem mindenható
Lehetne,
Lecsipelném e világot
Kedvemre:
Hadd ölelnék egymást meg az
Emberek, —
Ugy se lesznek másként soha,
Nőderek.

Szeretet és egyenlőség
Nagy szavak,
Ma már minden szél irányban
Hangzanak:
Kor, műveltség, béke és jog
Kivivják,
Ahol több lesz majd a gyüdüs
Olajág . . .

Nálunk kivált, lesz, mi nem volt
Sohasem
Jobb alapon uj életre
Győzelem;
Eldorádot hoz a jövő
Elvivel,
Csakhogy persze, egy kicsit még
Várni kell . . . .

Ennyi könyüt illet aztán
Áldomás,
Addig is még, éljen a várt
E aratás.
Bort elő hát, hadd iszom le
Magamat,
Hadd álmodjam; boldog a nép,
És szabad.

HAJGATO SÁNDOR.

Világtárlati körut.

— Bebarangolta: *Hangyi.* —

(Vége)

Azok, kik a fővárosban laknak észre sem veszik, hogy mily óriásilag halad előre az ország szive egy év a még ama sok és sulyos csapás alatt is, melyeket 1873 mért lakóira.

Az idő repült.

Egyszerü, de izletes ebédünket elkoltve, siettünk a találkozási helyre, hol ismerőseink már szép számmal vártak reánk.

A kolompos — persze — Misi barátom volt, ki pár percz alatt maga körül gyüjtve Sanyit, Imrét, Jancsit, Zsigát, Pistát, Lajesit, Vilmost, Jenőt, Eleket s a többi gyermekkori iskolatársakat és pesti ismerősöket: nehány utczán végig vezetett és betért egy zajtalan, csendes mulatókertbe, hol háboritlanul s anélkül, hogy mi alkalmatlanok lettünk volna másokra nézve — vig poharazás közt társalogtunk, beszélgettünk, csevegtünk. Egyik a multra vitte vissza gondolatainkat, kiragadva onnan egy pár — mindnyájunk előtt emlékezetes — episodot s humoros előadásával felvillanyozta a társaságot; a másik a jelen és közelmultat kezdé ismertetni politikailag, mire okul szolgált két honvédelmes baka jelenléte, a harmadik — miután mindannyian államhivatalnokok voltunk — a legközelebb életbe léptetett fizetési reformokat ismerteté meg velünk, hangsulyozva főkép azt, hogy a kormány szamitáshoz is ért ugyan, de annál jobban a hivatalnokokkali játszáshoz, s a jövőbe helyezett vérmes remények s igéretek tételéhez.

Igen természetes, hogy ily szép körben a pohárköszöntések, toasztirozások sem maradtak el; mindenik igyekezett a felkapott tárgyat körülirni s a legpontosabban körvonalozni; éltettük egymást, éltettük a koronás fejeket s hazánk nagyjait és poharat üritének a szíveinkben gyökeret vert barátság égi szikrájaért, mint amelynek e szép társas összejövetel és feloldhatlan est természetes kifolyása volt, ohajtva egyszersmind, hogy a lánez, mely eddig össze tartott — szorosabbá és tartósabbá füződjék!

Misi baratunk itt is tul járt mindenikünkön. Beszédje tárgyául a mindnyájunk által szerénysége, őszinte és önzetlen vonzalma által köztiszteletet és szeretetben részesült Jancsink multját választá, és a sok szenvedést, mely pajtásunkat érte, oly megragadó képekben s ékes szavakkal tünteté elő — hogy az illető egészen elérzékenyülve, könyekre fakadott s a szó elhalt ajkain.

Sokat, nagyon sokat akart mondani, de a mély érzés megtagadta tőle a beszédet.

A beszédek között hazafias és népdalokat énekeltünk, mi a kedélyeket még jobban élénkité.

Ez est emlékezetes és kitörülhetlen betükkel van feljegyezve szivem táblájára, s köszönet érte a jó barátoknak, kik engem, a távolból jöttet és oda — fájdalom! — visszatávozandót az ország szivében oly forrón öleltek magukhoz! . . . . .

Mindennek van vége.

Ez az éj sem tarthatott „tizenhárom éjjel meg egy nap" — mint a népdal mondja. Bucsut kelle vennünk egymástól, mert az idő már annyira előhaladott, hogy kora reggel lett belőle. Es én bizonytalan időre forró kézszoritásokkal váltam el mindnyájuktól, s még azon nap hajóra ültem és Mohács felé tartottam.

Lassankint elmaradtak a lánczhid, a Dunapart, Budavár a királyi lakkal, végre az egész város, csak a Szt-Gellért hegy volt még pár perczig látható, aztán az is eltünt a többi után, s nem maradt számunkra egyéb élvezet és látnivaló, mint a Duna két partja, vize és a tiszta kék ég, melyen nap uram lefelé hajtá tüzes szekerét.

Ha összehasonlitám emlékemben a megelőző estét — a ma és tegnap közt óriási különbséget találtam. Iszonyuan unatkoztam.

De nini, kit látnak szemeim?

A födélzetre ismerősünket, Fáni nagysánkat láttam feljönni.

Épen jókor. Ezzel majd elcsevegjük az időt. Feltevém magamban, hogy óvatosabb leszek, mint előbb, s nem kezdek ismét ébren álmadozni.

E szép tervemnek azonban megkellett hiusulnia, mert alig hogy kigondolám, a lépcsőn Telkesy Náczit pillantám meg; ki ő nagyságát nagy kendővel karján és napernyővel kezében, követé.

lelkemmel egybeforrt. Az Isten áldja meg önöket a magyar zenészet érdekében hozott nagybecsü, reám nézve örökké emlékezetes ajándékukért. (Zajos éljenzés.)

Ezután következett a bécsi zeneművészet képviselői ajándokának átadása. Képviselve voltak: a Musikverein, a Hofkapelle és az udvari opera ház.

Helmesberger; mint a bécsi művészi körök megbizottja és képviselője, ezüst koszorut nyujtott át az ünnepelt művésznek, hangsulyozván azon világra szóló érdemeket, melyeket Liszt a világ zenéje tekintetében szerzett. Örökké ifju, szellemének fiatalsága, által élénkitett éltet kivánván neki s a bécsi művészi körök hódolatát és tiszteletét tolmácsolá.

Következtek a weimari, a lipcsei, a varsói küldöttek, kik hódolatukról tettek tanuságot a nagy művész iránt.

Ezek nevében egy album adatott át, melynek tetején egy ezüst lant volt alkalmazva.

Legmeghatóbb volt a magyar gazdaasszonyok árva leánykainak tisztelgése, kik egy pompás élővirág-koszorut nyujtottak át Lisztnek. A kis leányok közül az egyik szónoklat kiséretében nyujtá át a koszorut.

Liszt elérzékenyülve fogadá a kis leányok kezéből ezen ajándékot. A leánykákat Braunné asszony vezette, a szónoklatot pedig Hode Gizella mondotta. A koszoru fehér rózsákkal volt diszitve. A kis leánykák egyenkint megcsókolták az ünnepelt férfiu kezét.

Ezzel az ünnepély véget ért.

A Liszt-ünnepélyek fenypontját természetesen a „Krisztus-oratorium" tegnapi előadasa képezte. Fényesebb, nagyobb szamu közönséget még alig fogadtak be a redoute termei. A hatalmas zenekar és énekkarok emelvényen foglaltak helyet, ez alatt sorakoztak a közönség ülőhelyei az egész nagy termen át, végig a kis teremig, mely az álló közönségnek jutott. A nagy terem zenekari emelvényének egy részet a külföldi művész-vendégek: német zenészek, s orosz grófnők, herczegnők sat. foglalták el. E körben láttuk gr. Andrássy külügyministert is; a magyar kormány tagjait nem láttuk sehol.

Az oratorium előadása, Richter karnagy vezetése alatt, mesterileg sikerült. Ez előadás a fővárosi zeneköröknek dicsőségére válik. A karok a legnagyobb szabatossággal működtek; a maganrészekben kitüntek: Nádayné és Láng. — Legjobban tetszett a 2-ik és 3-ik rész kezdete; — ezek után alig akart szünni a taps. A „stabat mater dolorosa" kissé farasztott. Liszt az előadás alatt ismételve a legkitüntetőbb ovatiókkal fogadtatott. Ma van a diszlakoma, este diszelőadás a nemzeti szinházban, azután bál a zenekedvelők termében.

A „Hungaria" nagy terme festői látványt nyujtott. A művészi és irói körök számos kitünősége foglalt helyet az asztalok körül. Képviselők, Pest városának küldöttei, az általunk már emlitett nő vendégek, a külföld küldöttei, egyházi és világi főméltóságok váltakozva ültek a dúsan megrakott asztalok mellett. Liszt Ferencz arczképe babérkoszoruval környezve a terem felső falán tündöklött. Az asztalfőt az ünnepélybizottság elnöke, dr. Haynald Lajos érsek foglálta el, mellette jobbfelül Liszt Ferencz, s jobbról és balrol a hölgyek foglaltak helyet.

Az első pohárköszöntőt Haynald Lajos mondá, szólván ekképen:

Ötven működési év egy ember életében nagy isteni ajándék; de nagy tőke is, melynek kamatozuia kell a közjó, az emberiség javára.

Ugyanis az embernek hivatása, jelentősége és értéke egyéni elszigeteltségében fel nem fogható, csak az összes emberiséggel, fajával s nemzetével valo összeköttetésében tünik föl.

Minden erejének, egész működésének, egész életének az emberiség, a nemzet, a haza szolgálatában kell allania. (Éljenzés.) És valamint minden ereje nem kizárólag az ő tulajdona, ugy nem az működésének eredménye sem. Az ő jelessége hazájának dicsősége (zajos éljenzés); az ő érdemeinek fénye, nemzetének büszkesége. (Lelkes éljenzés.) És csak annyit ér, és csak annyi megtiszteltetésre érdemesül, amennyire szolgái bármily téren a közjónak, amennyire megdicsőiti honát, nemzetét. (Éljenzés.)

Ezek nagy igazsagok és ezek fényében tünik fel előttünk mostani ünnepélyeskedésünknek is végczélja és jelentősege. Liszt Ferenczet ünnepeljük otven évi művészi működésére visszapillantva. (Zajos éljenzés.) Lisztnek lángesze, szellemi jelessége, művészi ihlettsége, Isten kegyelméből az ő szeméályes tulajdona. De nem egyedül az övé, hanem nemzetének is fényessége. S a nagy fiakat szülő nagy nemzet iránti köteles hódolatunknak adunk akkor méltó kifejezést, midón a teremtés ezen kegyenczét, a dicso nemzet ezen dicső fiát ünnepeljük, áldván az isteni gondviselést jeles tehetségeiért, melyekben teremtő szellemének fényes nyomait rakta le művészi lelkébe; szerencséltetvén a művészt, a hangok és harmoniák országában töretlen utakon és uj irányokat is felmutatott nagy eredményeiért, melyeket megbámulta Europa legdicsőbb fiai, legünnepeltebb asszonyai, megénekelték költői, megkoszoruzták művészei. (Hosszas zajos éljenzés.)

Megujitjuk azon diadaloknak emlékét, melyeket nem véres nyomokon járva, mint nemzetünknek országokat hóditó, népeket leverő harczi bajnokai, hanem az erkölcsszeliditő és kedély-deritő muzsák virágos utjait követve, vivott ki magának; vivott ki nem ellenséges ellenszegülésben levő népek fölött, hanem kivivott a magukat önként megadó, szivesen hódoló művelt Europa minden nemzetei közepette. (Szünni nem akaró zajos éljenzés.)

És ami főérdeme, mert ő maga mondotta nekünk nehány nappal ezelőtt: győzelmi babérait hazafiui hódolattal rakta le nemzetének lábaihoz. (Zajos éljenzés.) És ezen dicsőséget sok évek hosszu sorára ki akarjuk kérni az isteni gondviseléstől nemzetünknek, ohajtván, hogy legyen élete hosszu, testi ereje ép, szellemi ereje örökkön viruló ifjuságában törhetlen. Legyen művészi pályája folytonosan fényes és a hazai művészet fejlesztésére, felvirágoztatására eredménydús. És teljesüljön az, amit tiszteletünk ezen egyik jelében, a diszérmek bemutatásában jelezni akarunk. (Bemutatjá az arany és ezüst diszérmeket.) Aranyból és ezüstből készité ezeket és Liszt szellemdus képe másával ékesité művészi kéz.

Azon aranyat és ezüstöt is, melyet felséges gondolatokban és hatalmas érzelmekben lelkének, szivének gazdag bányájában lerakott a teremtő keze, aknázza ki és idomitsa gyönyörü és értékes kincsesé Liszt művészi keze, hogy Géniusának vonásait, az ő szellemi képének mását visszatükröző halhatatlan műveiben jöjjenek azon forgalomba a nép között, legyenek a nemzet kincsei. (Nagy hatás és éljenzés.)

Visszhangozzanak szivből, lélekből mindazon gondolatok és érzelmek, melyek az ő lelkében megfogamzottak és melyeket gyönyörü műveiben lelünk, szemei előállitott. S teljesüljön az, amit a költő mond:

Zengjen még sokáig a dal ajkairól, hogy mély sirjaikban őseink is megmozduljanak és az unokákba halhatatlan szellemökkel visszaszálljanak, áldást hozva a magyar hazára. (Lelkesült éljenzés.) De hozván a művészre is dicsőséget, melynek fényében ő, hazánknak nagy fia és disze, nemzetünk büszkesége a legkésőbb emberkorig boldogul éljen! (Szünni nem akaró, s perczekig tarto tapsvihar és éljenzés.)

Liszt Ferencz franczia nyelven hoszszabb beszédben fejezte ki köszönetét azon megtiszteltetés fölött, melyben honfitársai őt részesitették. Többször hangsulyozá azon hazafiui érzelmeket, melyek őt e hazához csatolják, s élteté a magyar nemzetet. Rómában, egy kolostorban akará befejezni élete végnapjait; ott merült fel lelkében, mint egy nagy, szent eszme, a honvágy, mely őt hazájába vonzá vissza, hogy itt élve nemzetének és a magyar zeneművészetnek töltse életének alkonyát.

Liszt Ferencz meghatott hangon mondá e szavakat, melyek nagy hatást idéztek elő a vendégek között.

Ezután ismét Haynald Lajos érsek, mint az ünnepély-bizottság elnöke, emelt poharat Pest városáért. „Nagy szellemeket, nagy törekvéseket — ugymond — csak nagy szellemek tudnak méltányolni, s miután nem emelkedik fel senki, ki Pest városa nemeslelküségeért poharat emelne, elnöki kötelességét teljesiti, midőn szól a névtelen helyett, kinek szólania kellene, éltetvén Pest városát, a magyar nemzeti genius képviselőjét, ki ily nemesen felfogván hivatását, önmagát tisztelé meg, Lisztet megtisztelvén." (Zajos éljenzés.)

Ráth Károly az iparegylet elnöke az események sajátszerü találkozását látja abban, hogy a Liszt-ünnepély épen akkorra esett, midőn Budapestet az ország fővárosává emelte a törvényhozás. Poharat emel Lisztért, ki a magyar zenét s ebben a magyar nemzetiséget emelte tiszteletet parancsoló érvényre a világ előtt. (Éljenzés.)

Lepidus, a „Danube" (bécsi franczia lap) munkatársa, a magyar nemzetért emeli poharát, mely ily fényesen méltányolta Liszt érdemeit.

Ráth Károly Budapest főpolgármestere a jelenvolt nőkért üritette poharát, mi éljenzéssel fogadtatott.

Neville angol nyelven élteté Liszt Ferenczet.

Majláth György orsz. biró meleg szavakban emlékezik meg a zenekirályról, azon kivánatát fejezvén ki, hogy az örökké ifju művészet varázs-szelleme éltesse Lisztet a magyar zene felvirágoztatására.

Apponyi Albert gr. zajos éljenek által kisért beszédben fejtegeté a valódi művész hivatását s Liszt költői irányát. „Az élet — ugymond — csak akkor bir értékkel, ha azt a lélek nemesiti. E léleknek legtitkosabb hurjait érinti, s hozza rezgésbe Liszt bűvös-bájos költészete, mely felemel az élet köznapi légkörén, s oly regiókba ragad, hol a lélek kibontakozva az őt gátló kötelékekből, isteni hivatásának áldozhat nemes érzelmekben. Ez Liszt legsajátabb érdeme, s hogy a zenevilág ezen óriási szelleme magyar, s magyarnak vallja magát, az nemzeti büszkeségünk egyik legnagyobb büszkesége.

Kezdett a dolog gyanus szint ölteni. Igyekeztem magam szemeik elől elrejteni. Miután helyet foglaltak észrevétlenül sompolyogtam hátuk mögé, kihallgatandó párbeszédüket.

A féltékenység ördöge szallott meg.

Igaz, hogy Telkesy barátom sugár termettel, meglehetős szabályos és barátságos arczczal bir, de azért nem hiszem, hogy ezeknek köszönhetné „eroberung"-jat.

Rendelkezik egy más tulajdonnal és ez a gesztenye szinü, hosszu, dús hajzat.

Én mindig rajongtam a szép hajért, s ugy hiszem minden jó izléssel biró férfi és nő szereti azt a kedves bübájjal telt fejdiszességet.

A szép haj, a lágy fürtök tudjuk mily nagy szerepet játszanak a szerelemben! Elengedhetlen kelléke, sőt talán egyik főtényezője, és én nem tudék magamnak képzelni nőt, aki igazán szerelmes volna egy — kopasz uri emberbe.

Hanem aztán annál inkább a bodor fürtökkel megáldott gavallérba!

Elég az hozzá, Telkesy czélját érte, én elmellőztettem a helyemető foglalá el. Még akkor elhatároztam, hogy szóndlkül nem hagyom. Minthogy azonban életemet jobb szeretem, semhogy párbajt vivnék vele, — jonak véltem a tollali boszut használni fel.

Lépjünk csak közelebb.

Ugy látszik mindketten a szerelem nyavalyájának harmadik időszakában vannak. Hogy olvasóim ez időszakot elképzeljék, egy laptársunk, a „V. F." erre vonatkozó definitioit ide igtatom.

A nő szerelmi nyavalyájának harmadik időszaka. Éjjel álmai nyugtalanok. A kedvest egy saját kezével készitett tortával akarja meglepni, s majd megpukkad mérgében, ha a tésztából kotyvasz lesz. Keveset dolgozik, sokszor tobb óráig egy helyen ül, szemeit a falra mereszti s magában ezen fixa ideát teremti: „Ő vagy senki, nélküle ez az élet kietlen sivatag!" (Harmadik jelenség az elmezavarnak.)

A férfi szellemi nyavalyájának harmadik időszaka. A szerelem rabszolgája egy guitárt vesz a Himfyből dalt énekel. Paripát berel s kedvese ablaka ajatt nyargalász. Felliagy a munkával s kötelességeit elmulasztja. Végre azon gondolat fogamzik meg ágyaban, hogy a kedves nélkül nincs is boldogság e földön. (Ez is harmadik jelenség az elmezavarnak.)

Hallga! Telkesy uram neki tüzesedett.

— Mondja ki az egekre azt a szót, hisz ha szeret, ismeri e szóerejét: szerelem

Venus leánya nem felel.

— Vagy talán fél valamitől? Gondolja meg, hogy a szerelem tevékeny, őszinte, vallásos, vidám és kellemes; erős, türelmes, hű, okos, kitartó, bátor.

Semmi felelet, jóllehet a legnagyobb érdekkel hallgatja.

— Avagy nem tudja-e, hogy a szerelem előrelátó, gondos, szerény, méltányos, nem könnyelmü és nem gyáva; a hiu dolgok nem érdek ik; tiszta, ártatlan, mérsékelt és szilárd?

Egy közeledő mozdulat követi az ékes szavakat.

— Azt hiszi talán — folytatja az ostromot fiatalunk — hogy szerelmünk egére felleg vonul? Oh ne higyje, hisz ahol szerelem van, ott nincsenek fellegek, nincsenek fájdalmak; mert a szerelem erős, a szerelem mindenható!

Kéz kezet fog.

— Ah, most már tudok mindent! Szivecskéjét a gyanakodás kinos érzete faggatja, a gyanu, a bizalmatlanság ütött tanyát benne, szóval féltékeny!

Ennek fele sem tréfa.

A kisasszony kipirosodik, szemeit haragosan függeszti Romeojára, de látva annak arczán a kin, kétségbeesés kifejezését, megszelidül, fejét az ifju vállára hajtva, alig érthető hangon suogja: „szeretlek." (Ej na! nem is tudtam, hogy a por „tu"-ság ilyen hamar kezdődik).

— Gondoltam — folytatá a szerelemittas ámbor — hogy nálad a szerelem nem kiabál, hanem hallgat; némasága azonban érthető és hallható! (Mintha csak a „P. L."-ból czitálná!). Ha Isten is ugy akarja, mint — — —'— —

— En — vágék közbe — ugy egymáséi lehettek, én lemondok mindenről, eltagadom, hogy valaha láttam volna nagysámat, csak ti boldogok legyetek.

Képzelhetni azt a zavart, mit e közbelépésemmel előidéztem. Sem-egyik, sem a másik nem tudott egy kukkot se szólani; a forró ölelésből kibontakoztak és a nő, kinek ellenszenvét ez által irányomban még fokoztam, lerohant a lépcsőkön.

Telkesy barátom reám nézett olyatánképen, mintha mondaná: „még számolunk!" — s utána iramodott.

No persze jót nevettem egyet, s miután már vacsora ideje volt, lementem az étterembe és megpillantva őket egy asztalnál, egyenesen oda tarték.

— Engedelmével nagysád és a tieddel is barátom, elfoglalom e helyet!

Ez már mégis impertinentia — gondolhatá magában, mert azon pillanatban felkelt és a következő örökre emlékezetes szavakkal távozott:

— Ön egy különös, egy kiállhatatlan ember!

Nekem ugyan kijutott. Szerencsém volt, hogy Telkesy egy kissé „anyámasszony katonája", mert könnyen porul járhattam volna.

Alig végzém vacsorámat, megérkeztünk Mohácsra s a szép holdvilágos éjen bejártam az egész várost, melyben nincs egy valamirevaló épület s utczáitól és kövezetétől mentsen meg az Isten minden becsületes embert.

Az éj többi részét a vasuti indóház igénytelen és semmi figyelemben nem részesitett váróteremben töltém, hol találkoztam egy pécsi ismerősömmel, kivel együtt voltunk utazandók.

Mikor Mohácsról elindultunk, megmutatá ismerősöm ama busemlékü helyet, mely a történelem lapjára fekete betükkel van feljegyezve és melyet Kisfaludynk elegiájában e szavakkal üdvözölt:

„Hős vértől pirosult gyásztér, sohajtva köszöntlek,
Nemzeti nagy létünk nagy temetője, Mohács!"

Szegény hazám, hány halom domborodik határidon, melyek a hősök elporhadt csontjait fedik! . . .

Mozdonyunk gyorsan haladott s nem sokára a villányi hegyek mellett elhaladva, megpillantám egy oldalban Pécs szab. kir. városát.

Kettős érdek vonzott e városba. Egyfelől ismerőseimmel találkozhatni volt czélom; másfelől pedig meggyőződni, ha valjon igaz-e mind az, mit a „Zala-Somogyi Közlöny" f. évi 61. számában egyik munkatársa, Kováts János

Szigligeti Ede azon időről emlékezik meg, midőn Liszt a nemzeti szinház érdekében a legnagyobb önfeláldozással működött nevének varázsával s zenéjének hatalmával.

Loher, a müncheni szinház intendansa, német áldomásban a magyarért emeli poharát.

Végül Nohl, lipcsei tanár emel poharat az ünnepeltért, szintén német nyelven. Ezzel az általánosan hallható toastoknak sora véget ért.

A jó kedv s vidám hangulat közepette nem jutott szóhoz senki, aki még beszélni akart. Néhányan székről kisértették meg a szónoklást, de sikertelenül. Az ünnepelt művész rendre járta az asztalokat, kedélyesen koczintván mindenkivel. A hölgyek a művész körül gyülekeztek, a társaság felkelt az asztalok mellől s élvezettel hallgatta a jó czigányzenét.

Körülbelül öt óra lehetett, midőn a három órakor megkezdett lakoma véget ért.

A nemzeti szinházban Liszt Ferencz jubilaeuma alkalmából Szigligeti „Csikós“-át adták. A Bandi szerepében a gyöngélkedő Tamási helyett Halmi lépett fel, s igy a népnek ama törölmetszett alakját, aminőt Tamási ábrázol a „Csikós“-ban, nem mutathatták be a nagyszámu idegen vendégeknek, kikkel tegnap az egész szinház megtelt. Liszt mindjárt az előadás elején megjelent az igazgatósági páholyban s nagy érdekeltséggel nézte kivált a táncz és énekjeleneteket. E óbda köz ben Ponori Thewrewk Emilnek Liszt tiszteletére készitett következő epigrammáját szórták a közönség közé:

Beethoven csókját vitted pályádra magaddal,
S a zengő sphaerák hangfejedelme levél.
E haza szült, felölelt a világ most ujra hazánké:
Nemzeti kincsünkké vált fejedelmi hired.

A somogy-csákányi olvasókör egy évi fennállásának emlékére.

Midőn e község kebelében egy szivet-lelket nemesitő kör alakulásának eszméje megvillant, a fenn hivatkozott aranymondatokat tűzték lobogónkra. S csak is az ezekben rejlő nagy szellemnek tulajdonitható, hogy e szép intézmény létesülést nyert. Feláll e kis testület, mert tagjai átérezték, hogy fásult napokat ideje lesz élőnkké teremteni felállt és zavartalan élte át az időt, mit egyelőre a jónak szentelt. Buzgó részvéttel karolták tagjai mindvégig, nem riadva vissza a podvás lelkűek üres szavaitól, kik — elég szánandó — kéjes mosolylyal fogadták a hirt, mely a kör megalakulását jelezte.

Kevesen voltunk, s igy a dicsőségből több jut reánk!!

A kör, mult év deczember havában nyilt meg, hogy lelkesedéstől ujongó tagjait magába fogadja, letelvén azonban a szándékolt év, a most kettős érzelmekkel lépnek ki: sajnálkozva veszn ek bucsut a helytől, hol lelkeik szép ismeretekkel lőnek gazdagabbá, és mégis örömmel lépnek a jövőbe, édes tudattal nézve vissza a mult napokon, mintha mondanák; nem vesztettük el!

E kettős érzelem reményt szül lelkeikben, hogy a nem sokára belépő teli esték egyhangu óráiban ismét találkozandnak. Reméljünk! ez akaratot s ez ismét sikert terem!

A kör fennállása alatt nyolcz gyűlés tartatott, melyek kormányzóként intézték és vezették a szellemi s anyagi ügyeket.

26 rendes tag képezte a testületet; ezek saját körükből választák tisztjeiket, kiket bizalmukkal megajándokozva, hagyták működni, hogy létesülést adjanak annak, mit az egygyé olvadt akarat is kivánni óhajtott.

A kör megnyitásakor azonnal egyhangulag megválasztattak: elnökül: Kalmár József ur, alelnökül: Bereczk János ur, pénztárnokul: Pintér Ferencz ur, jegyzőül: Kalmár Béla ur, könyvtárnokul: Molnár János ur, gondnokul: ifju Bereczk János ur.

Teendőikről szólni felesleges, arra magyarázatul szolgálnak elnevezéseik.

A kör következő lapokkal rendelkezett: 1. „Hon“, 2. „Vasárnapi Ujság“, 3. „Politikai Ujdonságok“, 4. „Reform“, 5. „Zala-Somogyi Közlöny“, 6. „Hirmondó“, 7. „Borsszem Jankó“, 8. „Gazdasági Hetilap“, 9. „Tanügy“, 10. „Magyar Ujság“, 11. „Regélő“, melyek részint előtizetés, részint adományozás utján nyerettek.

Ezenkivül a kör könyvtárát 137 kötet könyv tevé, melyből 100 kötet adományozás, 37 kötet pedig megrendelés utján jött be. Az adományozó nevét, kivánatára, nem ismertetjük, ugyszinte nem emlitjük azokat sem, kik butort, lapokat stb. adni szivesek voltak. Fogadják hálás köszönetét a körnek!

A kör pénztárnoka 60 frtról számadolt, és pedig: befizetés tagonkint 2 frt, 52 frt; könyvtári jövedék 4 frt; önkéntes adakozás utján 4 frt; összesen 60 frt. Kiadatott: helyiségért fűtés és szolgálattal 30 frt; hirlapokra 18 frt; világitásért 8 frt; vegyesekre 4 frt. Összesen 60 frt.

Ez és ennyi, mint e nemes intézmény zálogául közzé tehetünk, többet beszéljenek az egyesek, kik hiszem ismételve, nem mulasztják el megmutatni utódaiknak, hogy miként éljenek!

MONOSTORI BÉLA.

Hirek.

— *Következő* sorokat vettünk: As 1874. évi april 5-én kezdetét veszi negyedik sorozata azon londoni nemzetközi kiállitásoknak, amelynek tárgyát a szépművészetek (idértve a zenét is) a műipar és az ujabb tudományos találmányok képezik. E sorozatba azonban még következő tárgyak is felvétetnek: a) Mérnöki és épitészeti művek, u. m. régi és uj épitmények, munkás házak és más épületek mintái, rajzai és fényképei. b) Asphalt, épitőkövek, márvány-, fösz, mész- és palakövek, valamint épitőfa. c) Kályhák, fűtő készülékek és tüzelőszerek. d) Bőr és bőrmunkák, nyergesmunkák és lószerszámok. e) Könyvkötő-munkák. f) Bor. Mindazok, kik e kiállitásban részt venni kivánnak, legyenekszivesek ebbeli szándékukat, a kiállitandó tárgyak megnevezése mellett, mielőbb a soproni kereskedelmi- és iparkamaránál bejelenteni. A kiállitásra szánt tárgyak olykép lesznek elszállitandók, hogy 1874. évi márczius közepén már Londonban legyenek.

— *Baleset.* A nagy-kanizsai indóháznál egy vasuti lakatos f. hó 14-én reggel korán át akart menni a pályaudvaron, véletlenül a mozdony által egy mély canalisba sodortatván, fél óra mulva meghalt; nőt és gyermekeket hagy van maga után.

— *Műsorozata* a skandináviai nőidalkör hangversenyének, mely ma, vasárnap, nov. 16-án adatik: 1. Dán néphymnus. kar. 2. Svéd népdal, négyes kar. 3. Őszi dal, négyes kar, Mendelssohntól. 4. Dalkedv, (Sängerlust), induló, N. Krisandertől, 5. Orosz czigánydal, (a harmas fogat) solo és kar. 6. Svéd négyes kar, solo és kar. 7. Blaubart, jelenet, Offenbachtól.

— *Egy iskolákat* végzett ifju alkalmazást keres ügyvédi irodákban vagy bárhol, mint másoló. Bővebben értekezhetni e lapok szerkesztőségében.

— *Gyászhir.* Özvegy Skublits Gáborné, született Kohanovszky Antonia, mélyen elszomorodott szivvel jelenti maga, ugy gyermekeinek: Skublits Sándor és ennek neje Zambucci Emilia, Paula, férjezett Nunkovits Vilmosné, Mihály, Imre, Gabrielle, Anna, Örzse, Mari és Katacia, továbbá unokái Nunkovits Gábor és Vilma nevében, forrón szeretett férjének, a legjobb atyának, illetőleg nagyatyának, tekintetes besenyői és velikei Skublits Gábor ur, munkás életének 69-ik, boldog házasságának 32-ik évében, rövid betegség után, november hó 12-én d. u. 3½ órakor tüdő szélhüdés következtében történt gyászos kimultát. A boldogult hült tetemei november hó 14-én, délután 2 órakor fog a sz.-szt.-mihályi sirkertben eltemettetni, az engesztelő szt. mise áldozat november 19-én d. e. 9 órakor fog a szt. mihályi egyházban megtartatni. Áldás és örökbéke lengje körül ennek!

— *Hirdetési* rovatunkban olvasható, hogy a nagy kanizsai bankegyesület pénztárnoki állására pályázatot nyit s igy működését nem sokára megkezdi.

— *Nemes-Vidről* irják nekünk: F. hó 12-én fét. Morgenstern Mihály ur marczali kerület rabbija meglátogatta a helybeli izr. hitk. iskoláját, s negyedévi vizsgát megtartandó. A sok hallgató vendég közül mi nem mulaszthatjuk el az ottan működő tanitó Beck Miksa ur iránt buzgó fáradozásaiért elismerésünket nyilvánosan kifejezni; mert a tanulók egyaltalában minden tantárgyból egész a meglepetésig feleltek, főleg a nyelvtan s magyar történelemből minden elvárásunkat felülhaladták. A jelenvoltak közül: dr. Kuhn Mihály, Boskovitz Antal.

— *Curiosum.* A dioskali jegyző visszaküldte a napokban e lap kiadójának könyvkereskedésébe az „Athenaeum naptart“, mert — ugymond — hiányoznak benne jövendölések, időjárás sat. Hát még találkozik jegyző, kinek ilyesféle badarság is kell!

— *Rövid hirek.* M.-Vásárhelytt (Erdély) „Székelyföld“ czimmel uj lap indult meg. — Vidacs öngyilkossága nem a csőd és bünügyi vizsgálat, hanem az életuntság következménye volt. — Fogarassy Mihály erdélyi püspök a 100,000 frtos alapitványt egy létesitendő kath. főtanoda alapjául ajánlá. — Szőke Ferencz kath. lelkész ujabb hirek szerint nem öngyilkosság, hanem erőszakos halállal mult ki. — A franczia miniszterek beadták lemondásukat. — Triest város ő Felsége 25 éves jubileuma alkalmával 26 ezer forintot szavazott meg jótékony czélokra. — A n.-váradi g. e. püspok helyére Szabó Jánost emlegetik. — Ghyczy helyébe a balolali kör elnökségére Várady Gábor választatott meg. — Gr. Lónyayról azt irják, hogy tartózkodni fog az átalakulás ideje alatt minden politikától. — A Jókay-Csernátony vihar elcsöndesült magát. — Egyik hir Kerkapoly lemondásáról beszél, a másik megczáfolja. — Tisza Kálmán a tanügyi bizottság elnökévé választatott. — Lévay Sándor nagyprépost elhunyt. — B. Vécsey Sándor Zemplénmegye főispánjává neveztetett ki. — A koleraárvák segélyezésére egy névtelen 3000 frtot küldött a belügyministerhez. — Halász Géza, Pestváros főorvosa, állásáról lemondott. — A fogarasi románok egyik legdühösebb ágitátora Denausian Áron befogatott. — A pitesti román püspök Kolozsvárott időzik. — Molhnary Broód diszpolgárává avattatott.

Szerkesztői üzenet.

991. M. B. „A mű megjelenési határideje a befolyt megrendelésektől, függ“ sat. Hogy gondol ilyet kibocsáthatónak lapban! Magán ivén lehet, a mit akar, de egy nyilt organumban még Jókai sem teszi.

992. K. B. A hiányzó könyveket megküldöm. Várunk!

993. K—es pusztára. Sajnáljuk, hogy a költeményt rossz volta miatt nem közölhetjük. Hasson kivánatának két sóggal engedelmeskedünk: Egyenlőleg többször munkámban sat.

994. R. V. Keszthely. Nem közölhető.

995. Lenau „Missaját“ hozzuk.

996. L. Keszthely. Téves az informatio. Nincs ... stipolgozni.

997. Sz. N. Kaposvár. Sajnáljuk, hogy nem találkozhattunk. Megvártunk.

998. R. L. Zala-Egerszeg. Válasz Udvardy urnak! Tér szüke miatt jövő számra maradt.

Piaczárak.

Nagy-Kanizsán, 1873. évi november 12-én. Gabonanemüek: alsó austr. mérő szerint Buza 84—90 font 7.10 kr. 85—86 font 7.— kr. 83—84 font —.— kr. Rozs 14—15 font 5.50 kr. Árpa serfőzésre 65—70 font 5.— kr. Árpa eletésre 4.— kr. Zab 2.— kr. Repcze —.— kr. Gazdaneműek: bécsi mázsa szerint. Liszt legfinomabb 15.— kr. Zsemlelisz 16.— kr. Fehér kenyérliszt 13.— kr. Fekete kenyérliszt 10.— kr. Buzadara 16.— kr. Kása 16.— kr. Hüvelyesek: alsó austr. mérő szerint: Borsó 5.50 kr. Bab 5.— kr. Lencse 8.— kr. Köles 7.20 kr. Hajdina (pohánka) 5.00 kr. Kukoricza 4.10 kr. Burgonya 1.40 kr. Hus: bécsi font szerint. — Marhahus 28 kr. — Disznóhus 32 kr. Juhhus 18 kr. Borjuhus 28 kr. Zsiradék: bécsi font szerint. Disznózsir 60 kr. Marhazsir 60 kr. Szalonna 46 kr. Szappan 24 kr. Lámpaolaj 35 kr. Stearingyertya 55 kr. Faggyu-gyertya 32 kr. Bor: alsó austr. akó, 40 pint szerint. Ó-bor 14.— kr. Ujbor 4.50 kr. Sör: alsó-austr. akó, 42 pint szerint. Legmagasabb 1.— kr. Legalacsonyabb 6.— kr. Fuszta, ... 36 hüv. hosszu szerint. Bükkfa 1.— kr. Tölgyfa 10.— kr. Kőszén egy bécsi mázsa szerint 40 kr. Faszén egy mérő 10 kr. Bécsi mázsa szerint. széna 1.20 kr. Szalma 1.— Napszám: egy férfi élelmezéssel —.— kr. élelmezés nélkül —kr. Egy nő élelmezéssel — 60 kr. élelmezés nélkül —. kr. Egy gyermek élelmezéssel —.— kr. élelmezés nélkül —.40 kr.

Heti naptár.

November 16-tól nov. 22-ig. 1873.

Hó és heti-nap		Katholikus naptár	Protestans naptár	[illegible]
46) A mustármagról, Máté XIII.				
16	Vasárnap	E 24. Edm. p.	E 24 Ödön	[illegible]
17	Hétfő	Gergely	Anián	[illegible]
18	Kedd	Eugen, H.	Jenő Otto	[illegible]
19	Szerda	Erzsébet	Erzsébet	[illegible]
20	Csütörtök	Bódog	Jolántha	[illegible]
21	Péntek	B. A. av.	Libia	[illegible]
22	Szombat	Czeczilia sz.	Czeczilia	[illegible]

Nyilttér.*)

Idült vagy kezdetleges
titkos betegségeket és
tehetetlenséget

hasonszenvi gyógymód szerint gyógyit dr. Ernst L., Pesten, halvány-utcza 6. sz. 2. em. 15. ajtó.
Rendelési idő délután 2—6 óráig.

E betegségek gyakran, hogy azonnali eredmény éressék el — könnyelműen nagy adag jód vagy kénesővel kezeltetnek. Az igy gyógyultak azonban a légborzasztóbb utóbajoktól támadtatnak meg; annyira, hogy a könnyelmű gyógykezelés miatt késő vénségükig szenvednek. Ily veszélyek ellen menedéket nyujt a hasonszenvi gyógymód, mert nemcsak a legrégibb bajokat meggyógyitja, de hatása oly jótékony, hogy utóbajoktól félni nem lehet. Az életrend mellette oly egyszerű, hogy mindenkitől megtartható.

Levélileg is eszközöltetik rendelés.

Minden betegnek erő és egészség, gyógyszer és költség nélkül.

Revalesciére du Barry
Londonból.

Minden betegségnek gyógyszer és költség nélküli eltávolitása a zamatos du Barry Reva-

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk.

u.-kanizsai szolgabiró és barátunk Pécs sz. kir. városról előzerült.

A mi a város fekvését, szervezetét, bor mérését illeti, mind igaz, sőt van valami azon ellenvetésben is, melyet a viz és különbféle utczai folyadékok czélszerű elvezetésére felhozott, ajánlva a fedett árkokat e czélra. Ugy látszik azonban, nem tudták kapcsitálni s elvezetni azon helyekre, hol a legkisebb eső következtében is a közlekedés megakad, s oly nagy mennyiségű anyagot ragad magával a viz a hegyekről, hogy a legmélyebb és legnagyobb átmérőjü vizvezetéket is képes pár percz alatt bedugni és megakadályozni a viz további folyását. Nagyon természetes, hogy ezek kitisztitása mindig tetemes költségbe, sőt fáradságba kerülne, mert a Danaidák hordójaként minden esőzés után ujból kellene kezdeni a munkát. Az udvarokról pedig nem szabad semmit kifolyatni, vagy ha ez megtörténik és legfeljebb olyan félreeső helyeken, mint a Nagy-Kanizsán a piaristáktól nem messze, az akáczfák végződésénél.

Jobban feltünt nekem az Pécsvárosában, hogy a kofák a járdát egészen elfoglalják, s különösen a főutczában nem lehetett másfélé menni, mint az ut közepén. E tény udvarias rendőrségre mutat.

Es nem a mi gondunk! . . .

Mihelyt megérkeztem, siettem ismerőseimet meglátogatni, kiket a villany tüzes szárnyain ismertem meg. Délután a már emlitett barátommal járkáltuk keresztül-kasul a várost; tiszteletemet tettem egy szellemi testvéremnél, e lapok munkatársánál a „Neptun-utczá“-ban, honnan egyik városi tanácsos urhoz mentünk, kit nevéről szintén ismertem s ki kedves családjával a legszivélyesebben fogadott és másnap ebédre hivott.

A meghivásnak engedtünk. Kitünő magyar vendégszeretetben részesültünk. Váltig kinálgattak, sőt a házi kisasszony, ki ismerte evőtehetségemet, még azt is merészelte mondani — midőn lehetetlenség volt már többet falatozni — „ugyan ne a l f o k t á l j o n!“

Megköszöntem szépen a megjegyzést, s hogy el ne feledjem, könyvecskémbe feljegyzém azon tudattal, hogy hála Isten már alfoktálni is tudok (?!)

A szives fogadtatást megköszönve, ebéd után kirándultunk a „Tettyére“, honnan igen szép kilátás nyilik a város felett és vidékén. A nőknek kedvök volt teketni, mit mi is örömest elfogadtunk, s igy igen kedélyesen mulatva és a hozott uzsonnát elköltve már sötét este volt, midőn visszatértünk.

Bucsut véve minden ismerőstől, még az nap eljöttem Pécsről barátom kiséretében, ki Barcsra volt menendő. Utunk rövid volt, mert azt a waggonban elpityizáltuk. Ő Barcson leszállott, és én Kanizsára még Lógrádon tartottam megállapodást, hol egy igen kedves, vig czimbora, régi jó barátom állomásozik szeretett családjával együtt, oly kitünő szeretettel és szivélyességgel halmoztak el, hogy csak másnap reggel válhattam el tőlök és juthattam haza Nagy-Kanizsára.

Tehát itthon volnék?

Fájdalom — igaz! A bécsi világtárlati szép álom elmosódott, a gyönyörü épületek rombadültek és csak a kupola néhány társával fogja még hirdetni a 14 millió deficitét, melyet az országos orkán, a „krach“ dühe rávíharozott!

Bécs, Pest s a többi mind elmaradtak, s nekem ennyi b a l és j o b b szerencse között Kanizsa jutott osztályrészemül!

Isten veletek mindnyájan a kiket és miket láték, az emlék él bennem és élni fog mindaddig, mig a fagyos halál ki nem nyujtja felettem halotti szemfödőjét! . . . .

— — — — — — — — — —

És most nyájas olvasó köszönet neked, ki szives voltál barangolásaimat végig kisérni, s ha valami jutalomra érdemesitesz, legyen az elismerésed, s emeld velem az ég felé kezed s kérjük a magyarok Istenét, hogy árassza e sokat szenvedett hazára és népére sokszoros áldását, mert:

„Még jőni kell, még jőni fog
Egy jobb kor, mely után
Buzgó imádság epedez
Százezrek ajkán!“

Isten velünk!!!

Lemondani . . .

Lemondani — mondám mindig,
Ha panaszra nyilott ajkad,
S nem tudám, hogy ez egy szóból
Annyi fájó keserv fakad.

Lemondani — mondám, midőn
Amaz ért ugy lángolt keblem.
Kinek, levén bár szerelme,
Mint tied volt, elérhetlen.

S mégis ugy lőn, — hideg, merev
Ezüst ete, szive mellett
Most mondod csak, oh hogy szived
Régtől fogva értem égett.

S mig másikhoz simultam én,
És te tudtál lemondani
Menny és pokol! a válponton,
Mért nem tudok lemondani.

NOTTER ANTAL

leacionjo által, a mely felnőtteknél és gyermekeknél 60 esetben megkimélí az árát. — Kivonat 75,000 gyógyulásból, gyomor-, idegz-, alfél-, moll-, tüdő-, nyak-, torok-, lélekzeti-, mirigy-, vese és hugynélnyagbajokból, a melyekhöl kivánatra ingyen és bérmentesen küldetnek másolatok.

64,210. bizonyitvány.

Nápoly, 1872. évi april 1-én.

Uram! Egy májbaj következtében hét és öta rettenetes állapotban voltam és igen elsoványodtam. Nem voltam képes inni vagy olvasni; egész testem rendetlenül emésztésem rossz, folytonos álmatlanság és mindig tartó lidgiagalomba voltam a mely fájdalmasan szétt ide a tova, és egy percig sem hagyott nyugton, a mellett dagy mérvben mélakóros. Sok orvos hiába gyott tudományával, andkini, hogy hajamon segítet tek volna. Teljes kétségemben az ön Revalcière-jával hozta fordultam, és most, miután 3 hónap élvezetem hálát mondok a jó istennek. A Revalecière a legf hb díjazóvel évlomali, egészségemet tökéletesen helyre állitotta és képzeld tett társadalmi állásomat ismét elfogalalul. Legbensőbb hálával és teljes tisztelettel

Brébain murquinő.

65,810. bizonyitvány.

Neufchateau (Vogesek) 1872. december 23-án.

17 éves leányom, havi tisztulása kimaradása által a legnagyobb idegrendszélsőben szenvedett s ugyanezeszt Sz. Vincze-táborban és az orvosok kétségbe vontak a meggyógyulás lehetőségét. Azóta egy hónapon tanácsára Revalescierecel táplattam, és ezen csodatos tápszer mindazok megfigyelésére, a kik csodaszerét, tökéletesen meggyógyította; tökéletes egészséges. Ezen folgyógyulás itt nagy feltűnést okozott, a sok orvos, a kik ezen hajt gyógyíthatlannak állitották, most meg vannak lepve, gyermekemet teljes egészségben látni.

Martin, addóhivatali tiszt.

Táplalóbb levén a husnál, 50-szeresen megkimélí a gyógyszer árát, felbütteknél ugy, mint gyermekeknél.

Fiókhelenczekben ½ font 1 frt. 50 kr., 1 font 2 frt 50 kr., 2 font 4 frt 50 kr., 5 font 10 frt., 12 font 20 frt., 24 font 36 frt. Revalescière pisloták szelencziben 2 frt 50 és 4 frt 50 krral. Revalescière Chocolatés táblákban 12 czésárár 1 frt 50 kr., 24-re 2 frt 50 kr., 48-ra 4 frt 50 kr., poralakban 12 czésárár 1 frt 50 kr., 24-ra 2 frt 50 kr., 48-ra 4 frt 50 kr., 120-ra 10 frt., 288-ra 20 frt., 576 ra 36 frt.

Megrendelhető Barry du Barry & Compáltal, Wien, **Wallfischgasse Nr. 8.**, *N.-Kanizsán Lovák Károly gyógyszertárában*; Aradon F. Tonos és társánál; Debreczenben Mihálovits István gyógyszertárában a kigyóhoz; Kassán Wondraschek K.-nél; Marosvásárhelyen Fogarasi Dömötörnél; Pesten Török Józsefnél; Székesfehérvárott Dioballa Györgynél. Temesvárott Quiriny A. városi gyógyszerésznél; Verseczen Fischer Mórjcznél.

A bécsi czég minden vidékre küld postautalványra vagy utánvétre.

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

HIRDETÉSEK:

Pályázat.

A n.-kanizsai bankegyesületnél a pénztárnoki állás, melylyel 1000 frt évi fizetés van összekötve, betöltendő. Követelmények: a kettős könyvvezetés, ugy a magyar és német nyelvek tökéletes tudása, pályázóknak az évi fizetés kétszeres összegét cautiónképen kell letenniök. Ajánlatok folyó hó 25-éig intézendők

(1192—1)

a n.-kanizsai bankegyesület

igazgató tanácsához

Nagy-Kanizsán.

Árverési hirdetmény.

Szombathely város közönségének tulajdonát képező, ugynevezett

városházi vendégfogadó,

s ezzel kapcsolatban **kávéház** f. évi deczember hava 10-én, délelőtti 10 órakor a városi tanácsteremben 1874. évi april 25-től kezdve három egymásután következő évre haszonbérbe ki fog adatni.

Az árverezni kivánók az árverés megkezdése alkalmával készpénzben, állampapirokban, vagy takarékpénztári könyvekben bánatpénzként 200 forintot tartoznak letenni s egyuttal zárt levelekbeni ajánlatok (offert) is elfogadtatnak.

Az árverés egyéb feltételei a városi irodában a hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt Szombathelyen, 1873. november 8-án tartott tanácsülésből.

(1181—1)

Gyuk Sándor,
jegyző.

Titkos betegségeket
és
tehetetlenséget

(1156—7) (*elvegyült férfiaké*),
ugyanitt
hugycsőszűkületeket
és
magömlésekt
gyógyit gyakoresen fényes és tartós siker biztositása mellett
Dr. HANDLER MÓR
orvos- és sebészmester, szülész és szemész.
Rendel naponkint délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.
Lakik Pesten, Lipót város, nádor-utcza 13. sz. I-ső emel. 14. sz.
Díjjal ellatott levelekre azonnal válasz adatik, és a gyógyszerek megküldetnek.

VÉGELADÁS.

A legujabb és legjobb
női ruhakelméknek, bundák, paletotsknak,
ZEKÉKNEK, ZUBBONYOKNAK, LONGSHAWLOKNAK,
nagy-kendőknek, plaidsoknak minden évszakhoz szolgálók, továbbá: valódi *rumburgi, hollandi, creas, silézioi s házi vászonnak, damast asztalruháknak, fehér és tarka csinvatoknak, ágykanavászoknak, nankinoknak, len zsebkendőknek, siffonoknak, parketoknak, fügönyökönöveknek, abroszok és ágyteritőknek, bútor kelmeknek, gabona-zsákoknak, ló-takaróknak* és még sok más e szakmába vágó áruknak gazdag választéka, a melyeket minden árak mellett végkép eladok.

Mindenkit saját érdekében kérem fel tisztelettelje sen, a jó alkalmat idejekorán felhasználni, minthogy áruimnak **rendkivüli olcsósága**, azon reménye jogosit, hogy meglehetős nagy raktáram kevés idő alatt eladatik.

WEISZMAYER M.-nél
az ig. házig házban, a „Korona" szálloda átellenében
Nagy-Kanizsán.

(1133—11)

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

E porok rendkivüli e a legtöbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden, eddig ismert szárai szerek kö'cit, tapasztalatilag az első helyet foglalják el, s mint az sok ezer, a szakszerű bizodalom minden részéről kezemhez küldött bizonyitó levelek, a tanúsítják, hogy a porok ugyszólván szorulásoknál, emesztetlenségeknek, gyomorhevnél, torokhörgésben vesen- és ideg-bajokban, szivdobogásnál, ide gesség okozta fájdalmaknál, vertiolás, végül hysteriára, hubor és huzamos hányasra hajlamnál a legjobb eszerel alkalmazatnak, a a legtartosb gyógyhatást mondhatjuk.

Ára 1 eredeti dobozuak használati utasitással 1 frt.

FRANCZIA BORSZESZ SÓVAL.

A legmegbizhatóbb szesszel a szemszín módosuláson kívül minden bajok ellen, legfőbb betegség, mondhatnám az: fej-, fül- és fogfájás, régi vérzés és nyilott sebek, rák, fene, szemgyulladás, hámlás és mindennemű erősítés ellen, stb. stb.

1 palaczk ára használati utasitással 80 kr.

Jobb 4.

DORSCH-HALMAJ-ZSIROLAJ.

A legtisztább és legtalhatóbb orvosi szer Norvégia hegyeiben nem cserélendő fel a mesterségesen tisztitott halmájzsir olajjal.

A valódi **Dorsch halmájzsir-olaj** mell- és lőtő-bajoknál, scrophulose- és rachitis-betegségekben leg ob gyógyhatással van; meggyógyítja a legidülteb köszvény- és ízületbajokat, valamint az elősmaszi bárkilegekel

Ára 1 üvegnek használati utasitással 1 frt.

Raktárak Nagy-Kanizsán: Balus J. gyógyszertárában, Lovák K. gyógyszertárban, Fesselhoffer J. és Rosenfeld F. uraknál.

Balaváron Takovics G.
Csáktornyán Kárász H.
Csurgón Kreisler Dávid
Kapuvárott Kohn Jakab.
Kapronczán Wertl Nánd. gyógyszertárban
Keszthelyen Wunsch F.
Kőszegen Hausner Jakab ifai
Körszegen Csecsinovics István gyógyszertárban
Letenyén Kalivoda J. gyógyszertárban
Marczalban Iczik Sándor
Sárvár-Szt.-györgyön Fibiva J. gyógyszertárban
Szombathelyen Pilisch Ferenczy gyógyszertárban
Sopronyban Sleiss Andráz gyógyszertárban
Zagrábban Mitelbach Zs. gyógyszertárban
Czelovics J. gyógyszertárban
Ormán Fr. gyógyszertárban

Házeladás.

Nagy-Kanizsán, **Hunyady-** előbb **Keresztutczában a 34-ik** számu **ház** konyha- és kukoricza-kertekkel együtt szabad kézből előnyös feltételek mellett, akár részletfizetésre is, örök áron eladó. Van e telken két ház, egyik utczára szolgál 2 szoba, szabad konyha, éléskamra, pincze stb.; másik udvarban van 4 szoba, 2 takaréktüzhelyes konyhával stb. Venni szándékozók jelentkezzenek a háztulajdonosnénél ugyanott.

(1174—)

HIRDETMÉNY.

Zalamegye Zánka határában a Balaton mellett

VÉRKUT NEVŰ FÜRDŐHÁZ

szabadkézből eladandó.

Bővebben értekezhetni Kövessy József ispán urnál **Zánkán**. Vagy a tulajdonos Mihálovics István sebésznél, magánlevélben vagy személyesen **Páka**, u. p. Lenti.

(1179—2)

Fodrász- és borotváló-terem
nyitás.

Tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, miszerint **fodrászati a borotváló termemet** november 1-től kezdve a takarékpénztári épületből a **városház épületébe** tettem át. Alkalmilag ajánlom nagykészletü hajraktáramat, zopfokat, loknikat és más hajból készült mütárgyakat finoman és elegansan kiállitva, a legjutányosabb árakon.

Teljes tisztelettel

(1178—2)

Zerne Mátyás.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1878. november 20-án. | 93-ik szám. | Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . . 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan
NYILTTÉRBEN
soronkint 10 krért vétetnek fel.

Zala-Somogyi Közlöny

Nagy-Kanizsa város helyhatoságának, nemkülönben
a „zalamegyei gazdasági egyesület“, a „n.-kanizsai kereskedelmi s iparbank“ ugy a „Zala-Somogy“ gőzhajózási reszvénytársulat
HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez, —
anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők.
NAGY-KANIZSA,
Wlassicsház.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

A nő természeti rendeltetése.*)

„Hol találunk csak két egyforma arczot is!“ igy kiált fel a hires franczia tudós Fenelon egyik jelesebb müvében, és ezen a kétkedés hangjával vegyitett felkiáltás egész jelentősége akkor fog egész nagyságában feltünni, ha valaki az egyformaság fogalmát nemcsak az emberek külső, látható testalkatára, arczvonásaira, hanem azok szellemi világára is megkisértené kiterjeszteni, átvinni és alkalmazni. Azon roppant eltéréseket, ama számtalan különbségeket, melyek az embereket mind lelki, mind testi tekintetben egymástól elválasztják: alaposan részletezni a lehetetlenséggel határos, mert minden ember egyenkint egy-egy kis világot képvisel, melyet kimeritőleg tanulmányozni senki sem képes. A különbözőség főbb vonásait maga az alkotó erő félreismerhetlen alakban és folytonosan ismétlődő lelki mozzanatokban tárja naponkint az emberek elé, mert az emberek közti különbséget maga az alkotó erő az emberrel egyidejüleg hozta létre. Az embereket egymástól megkülönböztető sajátságok a legfőbb s leglényegesebb fája a nemi különbség, vagy más szóval a férfi és nő közötti különbség.

Hogy a férfi és nő között mind testi, mind szellemi tekintetben roppant különbség van, azt bizonyitgatni felesleges, mert ezt ugysem kisérti meg kétségbe vonni senki sem, s hogy mégis az „ember“ fogalmában mind a két lény egygyé olvad, az onnan van, mert férfi és nő egy egésznek képezi két különzékét s a két különzék egymást kiegésziti.

A férfi és nő közötti különbség nem a teremtő czéltalan szeszélye, hanem a két egymástól különböző s mégis egymást kiegészitő rendeltetés legtermészetesebb s nélkülözhetlen alapja. Az életben más küldetése van a férfinak és más a nőnak, a természet más czélt, más rendeltetést tüzött ki a férfi és ismét mást a nő elé, s mindegyik nemet felruházta a rendeltetésének betöltésére szükséges testi és szellemi sajátsággal. Ennélfogva ha adott kérdésünkre: „mi a nő természeti rendeltetése?“ alapos, határozott és indokolt feleletet akarunk adni, ismernünk kell a nő lelki világát, annak egyes, feltünőbb mozzanatait; de nem szabad indokaink közöl kifeledni a nő testszervezetét sem, mert a lélek a testtel a legszorosabb összefüggésben áll, vagy más szóval a lélek és test egy egésznek, az embernek két fél részét képezi.

A nő teste gyengéd, a tagok gömbölydedek, a vonások hullámszerüek, ennélfogva a nő egész alakja nem a merész kihivás, nem a küzdelmekre hivatott erő, nem a vasizmu bajnok, nem a viharokkal csatázó hős, hanem a kellem, a szelidség, a lágyság, a báj s az érzéki szenvedélyeket felkorbácsoló regényes szépség jellegét hordja magán. A nő a szépség, a férfi az erő; a szépség elragadó, az erő fenséges.

Mig a férfi alakja nagyobb, magasabb, teste kifejledtebb, csontjai nehezebbek, bőre keményebb, izmai szivósabbak, idegei keményebbek, agyveleje nagyobb, vére köneny-, vas- és só részeket tartalmaz; vérkeringése lassubb, de hullámzóbb, fejlődése lassubb, de erőképződése fokozottab; addig a nő alakja kisebb, bőre puhább, kezei, lábai de érverése gyengébb, vére kevesebb szilárd s jobban fehérnye és vizrészeket tartalmaz, idegrendszere izgékonyabb, agyveleje a férfiénál kisebb, azért homloka rendesen nem annyira magas, mind inkább széles, az agyaca azonban a férfiénál nagyobb, ami az érzelmek, a vágyak tulsulyára mutat, miutan arczismerők szerint a fej előrészében (homlok) levő agyvelő a gondolkodás, a fejhátsó részében levő hosszukás agy (agyacs) pedig az érzelmek és vágyak székhelye. Innen magyarázzák azt, hogy a nő a férfinal gyermekszeretőbb, könyörületesebb, hiubb és ovatosabb.

A nő a költészet szépsége, mely a nézőt elragadja; a férfi ellenben az erő mintaképe, mely czéljához utat tör, az elient legyőzi.

E rövid jellemzésben megismertetve a női testszervezet sajátságainak főbb s általánosabb vonásait az előadottak nyomán kitüzött thémának egyik részére megfeleltünk; válaszolhatunk azon kérdésre: mi a nő természeti rendeltetése testi sajátságainal fogva?

A nő gyenge testi ereje l vén hosszu, fárasztó kuzdelmekre, nagyobb erőt, huzamosb időt igenylő munkára a physicai erők világában élő örök érvényü torvényeknél fogva nem alkalmas, tehát természeti rendeltetése őt a kevesebb erőt igenylő foglalkozások azon nemeire utalja, melyeknek elvégzéséhez nem annyira erő, mint ügyesség, nem hosszu idő, de több mozgékonyság, nem hősi küzdelem, de veszélynel üli könnyedség, kellem és gyorsaság kivántatik.

Az ilynemü foglalkozások kevés kivétellel a háztartás vezetése körül levén feltalálhatók; a nő természeti rendeltetése testi sajátságainál fogva: háztartást vezetni.

A nő természeti rendeltetésének ezen része azonban alárendelt, mint alárendeltje a lelkeknek a test, melyhez ezen rész hozzá kötve van. A nő természeti rendeltetésének nemesebb része nemesebb lényének, a lelkének sajátságaiból foly.

A nő lelki világa nemcsak egyes csekély fontosságu részletekben, hanem a legcsekélyebb alapvonások egész rendszerében különbözik a férfi lelki világától.

A férfinál a gondolkodás, nőnél a kedély, a sziv, az érzelmek uralkodnak.

A férfi okoskodik, analysál, indokol, következtet; a nő azonban mindenekfölött érez. —

A nőnél a gondolkodó erőt teleményesség, az önérzetet hiuság, a bátorságot elszántság, a meggyőződést a hangulat és szeszély vagy benyomás összegének hatalma helyettesiti.

Mig a férfi komoly, zárkózott, hallgatag, titoktartó, hideg, közönyös, addig a nő odaadó, bizalmas, közlékeny, résztvevő, érzékeny, könyörületes és áldozatkész.

A komoly férfi mellett a nő a vidámság tündére, aki nem komoly, nem zárkózott, csak vidám vagy szomoru, boldog vagy szerencsétlen.

A nő fogékony, hamar elsajátit valamit, de hamar feled, elszántsága néha bámulatos, de a tartósabb küzdelmekben, lélekereje hamar kimerül, az akadályokat, mig azokkal küzdeni nem kell, többnyire derült szinben nézi, de a komoly küzdelmek nehézségei felett hamar kétségbe esik. Örömét, bánatát, reményeit, aggodalmát nem a nagyobb, lényegesebb fontosságu események, keskenyebbek, arcza rövidebb kerekded, zsirképződése dúsabb, vérkeringése gyorsabb, hanem a külszin, a latszat, a jelentéktelenebb aprosagok határozzák el. Szellemi ereje inkább behatások atvételére, mint átalakitására képes, inkabb vonzodik az alakhoz, mint a fogalomhoz, inkabb szereti a tüneményt, a tündéries titokszerüséget, az érzékeny ábrándot, a romantikus szépséget s az érzelgős regényességet, mint a komoly tényt es száraz valot.

A nő szellemi sajátságainál fogva leginkább olynemü foglalkozásokra van utalva, melynek elvégzéséhez kevesebb teremtő erő, de annal tobb külső csin, tisztaság, szépizlés es inkabb külső formai tökély, mint belső lényeges rendszer kivántatik. Ha a férfi a classicismus, akkor a nő a romanticismus eszményképe; mert a nő kevesbbé epicai és kutató, mindinkább megtestesült lyra és érzés eleme a müvészet es valtas. Mert képzelő ereje élénkebb, érzelme melegebb, kedélye költőibb és szerelme ábrándosabb mint a férfié; csakhogy a férfiui önuralmat nőnél a magasabb foku szeméremérzet helyettesiti. Az érzés rendkivüli gazdagsaganal fogva a középutat még érzelmeiben is ritkan találja el, vagy rajongva szeret, vagy szenvedélyesen gyülöl; a szerint amint a targyak, jelenetek személyek érzelmére kellemes vagy kellemetlen visszataszitó hatast gyakorolnak, szerelmében elfogult, gyülöletében igazságtalan, a kiméletért, gyengéd figyelemért, udvariasságért s aprólekos szivességekért háladatos, de akik gyengeségeit nem kimélik, hiuságát megsértik, érzelmeivel visszaélnek, azok ellen kiszámitott kegyetlen boszut forral, egy kellemes jelenség, egy ügyes bók azonban hamar kiengeszteli őt, s szerelme rendesen mélyebb, tartósabb, mint gyülölete; haragja engesztelékenyebb mint a férfié.

A nő szellemi életének ezen általános vonásokban körvonalazott mozzanatai határozzák el természeti rendeltetésének azon részét, mely a lélek tulajdonságain alapul, s az előadottak nyomán azon eredményre jutunk, hogy a nő szellemi képességeinek összege az érzés. Valamint gyenge finom testszervezeténél fogva nem annyira physicai erő kifejtésére, mindinkább finomabb foglalkozásokra, ép ugy lelkületénél fogva is olynemü működésre van utalva, mely a lelki tulajdonságok finomabb nemét, a kedélyt, a szivet, szóval: érzést veszik főleg igénybe. Az érzelmek tárházának drága gyöngyei a szerelem és szeretetben olvadnak fel, s a családi élet derült egén ragyognak egész szépségökben.

Hizelgő bókok üdvözlik a nő ragyogó szépségét élte tavaszán, zajos tetszésnyilatkozatok tapsolják meg az emanczipált nő szellemdús kifejezéseit a társadalmi életben, bámuljuk a tudós nő kutató lelkületét midőn tudomanyos müvek felett virraszt, de elnémul ajkunk s egyforma tisztelettel adózunk a hü feleség, a gyermekeit szerető családanya s gondos házinő hozzáférhetlen erényeinek, legyen az bár fiatal vagy öreg, kitünő vagy középszerü szépség, szellemdús vagy egyszerü gondolkozásu; mert ha a hü nőt férje oldalán, az édes anyát gyermekei között házi édenében szemléljük, az életet a költészettel, az ábrándot a valóval látjuk összeolvadni; melyet csak átérezni, csak tisztelni, de világos szavakkal kifejezni képesek nem vagyunk.

Legfőbb kellék egy nőben az, hogy szive legyen, életének első feladata az, hogy szeressen, hogy családot alapitson, s gyermekeinek a szó legmagasztosabb értelmében anyja legyen, ezek nélkül lehet más minden, csak valodi nő nem.

Ha probára akarod tenni a nő teremtő erejét, nézd meg őt házi birodalmaban, midőn a családi boldogság oltára felett örködik, finom modora derült varazsol a komoly férj borus homlokara, éjeket virraszt át a kisded bölcső lakója felett, s imadkozni tanitja serdülő gyermeket, akkor megfogod latni hogy a nő teremtő erejével a családi élet aldott légkörében a legtudományosabb férfiak bölcsesége sem mérkozhetik, akkor ingadozás nélkül, bátran, nyugodt lelkiismerettel elmondhatod velem, miszerint *a nő természeti rendeltetése az, hogy szeressen, családot alapitson s családanya legyen.*

Ez volt a nő természeti rendeltetése mióta az ég alatt emberek laknak, s testszervezeténél, szellemi sajátságainál fogva ez marad örökre. Addig, mig az emberek kizarólag a természet ujmutatását követték, s mig az alkotó erő altal kijelelt uton haladtak, megelégedtek azzal, ha a nő ezen természeti rendeltetésének becsülettel megfelelt és senkinek sem jutott eszébe a nő iránt természeti rendeltetésének határain némileg kivül eső magasabb igényekkel is fellépni. Azonban az idők változtak; a természet rendes folyamaba ujabb alkotó elemek vegyültek s meghóditották, magukkal sodorták az emberiséget, a természeti rendeltetés mellett ujabb igények keletkeztek, s a társadalmi rendeltetés igényei küzdötték magukat felszinre, melyek hangosan követelnek érvényesülést a női emanczipátio fogalmában, az üzlet-, ipar- és társadalmi szabadság fogalmából kiindulva, halado korunk azt kivánja, hogy a nő törje szét természeti rendeltetésének korlátait, hogy lépjen ki a küzdtérre ő is, hogy vesse bele magát a világ árjába s a férfiak közé vegyülve harczoljon a győzelem dicsőségeért ő is azon a téren, melyen a férfiui erő is gyakran kimerül.

Ezt kivánja haladó korunk a társadalmi rendeltetés czime alatt, ámbár a természet alaptörvényeiben örök és változhatlan, s keserüen szokta megboszulni az erőszakot.

Hogy a női emantipátió küzdelme mennyire helyes, mennyire jogosult, hogy amit e küzdelemmel a társadalmi élet nyer, azt nem fogja a családi élet elveszteni; vagy csakugyan sikerülend a társadalmi rendeltetést a természeti rendeltetéssel egymás kiegészitéseül összeolvasztani, azt az élet, a jövő élet fogja megmutatni; annyi azonban eddig is vilagos, hogy a társadalmi követelményeket teljesen ignorálni ép ugy nem lehet, mint nem szabad ignoralni a természet törvényeit, ennélfogva a nőnek több jogot, nagyobb társadalmi szabadságot, a keresetforrás többféle módját, változatosabb eszközeit kell kezébe adni; mint amennyivel eddig s részben ma is bir, mindezt azonban csakis a nőiség, a nő természeti rendeltetésének megóvása mellett, az eddiginél alaposabb oktatás segélyével tartom legbiztosabban elérhetőnek.

GYÖRFFY JÁNOS.

---

*) Felhivjuk t. olvasó hölgyeink figyelmét e czikkre. Szerk.

Szakirodalom.

„*Gazdasági zsebnaptár*" 1874-re. Tizennegyedik évfolyam. Szerkesztőtulajdonos *Kodolányi Antal*, a kolozs-monostori m. k. gazdasági tanintézet igazgatója. Budapest, Eggenberger féle könyvkereskedés (Hoffmann és Molnár.) 1873. Ára 2 frt.

A naptárak megjelenése, mint a vadász mondaná „*huzása*" minden évben rendesen bekövetkezik épugy, mint a fecskék vagy más vándormadarak megérkezése, azért majdnem azt elmondhatnók, miszerint a naptárakat ugy tekintjük, mint a szakirodalom vándormadarait; de minden esetre üdvözöljük őket, kivált a melyik mit akár a házi fecske — régi, kedves, jó ismerősünk.

Ilyen a többi között a „*Gazdasági zsebnaptár*"; mely már a tizennegyedik évre köszönt be hozzánk az ő ujnál ujabb és válogatott tartalmával, a mi jó lélekkel mutatjuk be őt, nem csak a régibb gazdáknak, ismételve, de ezuttal ujabb nemzedéknek is részletesen; mert megvagyunk felőle győződve, miszerint nem hallunk reá panaszt, kivéve azt, a mit már többször a méltó sajnálkozással hallottunk, hogy a ki a szokott időnél későbbre halasztotta megrendelését, ugy a kiadó, mint részünkről azt a választ nyerte, hogy — elfogyott.

Mai időben már majd minden szakmáju ember számára van naptár, s ezen munkafelosztást a szerzők részéről igen is méltányoljuk; mert az ügyvéd, kereskedő, orvos, gyógyszerész, borász, sat. a neki szánt naptárban mindenesetre talál olyat, aminek jó hasznát veheti, valamint viszont nem kell vennie olyat, a mi másnak való; igy van a gazda is a neki szánt, kivált *ilyen naptárral*, mint a Kodolányi-é; mert azt megengedjük, hogy minden gazda éven át, minden folyóiratot, minden könyvet meg nem szerezhet, át sem olvashat s igy nem böngészheti ki magának ugy a tudomány, elmélet, mint a gyakorlat értékes vivmányait, kész eredményeit tanulság s alkalmazás végett; (ámbár e tekintetben mégis csak több szaklap és könyv férhetne reá!) más részt pedig ilyen szakember, a ki nem csak olvas, hanem tanit, sőt intézeti, s e szerint mintázatra törekvő, mindenesetre „*számmal tartott*" gazdaságot vezet, kritikai képességgel is bir arra nézve, hogy a practikus gazda kezébe épen csak azt adja, a minek az körülményei között hasznát veheti.

Azonban a ki egy-egy naptárban önálló szakkönyvet hisz szerezhetni, melyben szerző p. o. a gazdálkodás egyes ágát kimeritően tárgyalná, az csalodik, mert a naptárnak az nem is czélja; valamint azt sem kell várni, hogy egy naptárnak avagy bármely szakmunkának minden tétele minden gazdánál, minden helyi körülmény közepette beváljék; mert akkor ugy a szakkönyvet, mint a naptárt, minden megye területére, vagy még inkább minden egyes község avagy gazda számára külön kellene irni: e naptár is kiterjeszkedik ugyan a gazdálkodás minden ágára, minden irányban; de a hosszadalmas értekezések helyett, röviden, velősen, megbizhatoan azt adja minden időszakban és egyes gazdasági mivelethél mintegy a gazda kezébe, a mi épen akkor, és a kinek szükséges — jól eshetik kezeügyébe. Sokszor az adott helyzetben, sürgős esetben, egy rövid tanács többet ér — egy napi tanácskozásnál. Az ügyes gazdától függ aztán, hogy mit, mikor és hogyan használjon fel vagy alkalmazzon.

A ki aztán többet kiván, a ki a jószágrendezés, haszonbérlet, földmivelés, állattenyésztés, sat. egyes gazdasági iparág, elv, irány, közgazdasági és más efféle nagyobb, fontosabb felmerülő kérdések iránt közelebb érdeklődik, s akarja figyemmel kisérni, behatóan, részletesen tanulmányozni, ismerni, sőt ohajt hozzájuk is szólni, vitatni, eszmét cserélni: az járasson terjedelmes, rövid időközökben megjelenő szaklapot, mert mindezeknek tere, érintkezési helye a szaklap.

Az irodalomnak a naptárak általában csak ephemer természetü termékei; azokat a ház minden tagja kapkodja, olvassa, sőt a gyermekek is tele firkálják és czibálják, mignem az esztendővel a naptár is elfogy; hanem az érdekes, tanulságos tartalmukat az emberek rendesen elteszik; ilyen lehet szintén a szóban levő, melyet a gazda évről évre gyüjtve, mintegy kis adattárt állithat össze belőle, és méltán; mert bármikor betekinthet egyik vagy másik évfolyamába, hogy bármely tekintetben nyerjen némi tájékozást, utbaigazitást, avagy a hosszadalmas számitgatás helyett nézze ki belőle a kész adatokat, a számitási kulcsot, arányt sat.

Kodolányi naptárai minden évben nem csak szokásos mondásként, hanem valóban válogatott, „*szemen szedett*" tartalmuak, ugy az 1874-ik évre szóló is; mintha csak az ujabb irodalom minden irányu, minden oldalu termékeiből izelitőt adni, a practikus gazdák utóbbi tapasztalatainak, és nézeteinek lényegét mind beakarta volna mutatni; a forrásokat is hiven megnevezi, röviden ir, határozottan ad elő, s ép azért naptára igen dustartalmu; még papirja is felette vékony: hogy annál több és kisebb helyen férjen el minden.

Ezen évi folyam tartalmát áttekintve, kiemeljük belőle a következőket: u. m. a szokott naptári részen kivül „A legujabb tapasztalatok s kisérletek és azoknak eredményei". Harmadik évfolyam. A) Az üzlettan, B) földmivelés, C) növénytermelés, D) az állattartás és tenyésztés, E) szőlőmivelés és borászat, F) a kertészetterén, G) vegyes hasznos tudni valók. Az erdélyi juhsajt készitési módja. A küküllőmegyei kölcs. tüzkár biztositó társulatról. Trágya és trágyázás 1—6 pont. Takarmány- és trágya érték kiszámitások, összehasonlitások. Növénytermelés: vetőmag szükséglet, termésátlag, fümagvak sulya, a növények csirképessége, kikelési, tenyészeti ideje; igásfogatok és kézi munkások munkaképessége, szalma és magközötti arány, g. formányoknál tapasztalt beszáradás, takarmánynemek köbtartalma, a piaczi és takarm. növények közötti arány, egyes munkaidényekre igás és kézi munkanapok száma, rázsa vagy csemeteszükséglet a soros ültetéseknél. Takarmány és takarmányzás 1—8 pont. Állattenyésztési és tartási adatok: szükséges marha-létszám, igás állat-létszám, tehenészet, juhászat, lótenyésztés, sertéstenyésztés, sat., továbbá üződés, ellési időközök, a házi állatoknál leggyakrabban előforduló betegségek gyógykezelése (Mina J. tanártól) s többféle kiszámitások és utasitások.

A csinosan, vászonba kötött naptáron kivül van még hozzá mellékelve 12 füzet, „Havi teendők a gazdaságban" czim alatt, mindenik egy-egy hónapra szól, lehető gyakorlati modorban, s igen tömören tartalmazván a havi teendőket; minden füzethez még egy-egy hónapra szükséges napló van csatolva rovatos, valamint üres lapokkal a különféle, számadási s számitási adatok bejegyzésére. Hogy a naptár tulságos nagy ne legyen, s a zsebbe férjen, e füzetek ugy vannak kiállitva, hogy az egyes hónapra szóló füzet annak idejében egyenkint a naptárban levő ruganyos zsinór által becsatolható, a többi füzet pedig az irószztal fiókjában tartható.

Előadására általában meg kell jegyezni, miszerint érthető, világos, daczára annak, hogy felette tömör.

RÁKOSI L.

A keszthelyi tanárválasztáshoz.

Ezen becses lapok f. évi 88-ik számában egy czikk jelent meg — vonatkozással a mult szeptember hó 24-én Keszthelyen történt tanárválasztásra. Miután e közleményben igénytelen nevem felemlitve, és ama választás tárgyában (e lapok 84-ik számában) közzé tett felszólalásom kárhoztatva lett: felhiva volnék feleletre, illetőleg igazolásra.

Sajnálom, hogy e szomoru ügy (melyre legjobb lenne, ha róla a krónika hallgatna) ujból nyilvánosságra hozatott oly alakban, miszerint kénytelen vagyok azt még más oldalról is megvilágitani, mint első alkalommal tevém.

Hogy bizonyos félről igen óhajtanák, ama választást igazolni, illetőleg tisztára mosni, — az igen természetes; de hogy ez fog-e sikerülni most, miután maga az itteni iskolaszék a választás helyességét kétségbe vonta, — a a városi tanács egyhangulag roszszalta, — a városi közönség nagyobb része elitélte s a napi sajtó „botrányosnak" bélyegezte: — valjon, mondom, ezen választás (daczára a megyei iskolatanács helybenhagyásának! —) igazolható e: itélje meg az itt előadandók után majd a szives olvasó.

Ha a t. olvasó talán azt várja, hogy magamat jelen soraim által igazolni akarom, — vagy hogy a szándékom és jellemem tisztasága ellen az idézett czikkben használt kifejezéseket viszonozni fogom: — akkor nagyon téved. Az erkölcsi törvény tiltja: hasonlót hasonlóval visszatorolni. Különben is ama czikk — alakja, tartalma, s érvelésére nézve — oly gyarló, hogy igen olcsó dicsőség lenne reám nézve: sikra szállani oly irattal, melynél csak az nevezetes, hogy találkozott valaki, ki nevét alája irta.

Tehát sem replikálni, sem polemizálni, sem magam védeni nincs szándékom. Replikára nincs szükség: mert a kik a 84-ik számban megjelent felszólalásomat szives figyelmökre méltatták, és annak tartalmát, szellemét és modorát a 88 ik számban megjelent közleménynyel összehasonlitják: további felvilágitás vagy kommentárra bizonyára nem szorulnak.

Polemizálni pedig ez esetben azért sem akarok: mert polemiából a tanügyre csak akkor várható nyereség, midőn a tollharcz mindkét oldalról kompetens erők által vezettetik, és mind a két fél tényleg bebizonyitotta, hogy a tanügy fontosságát, érdekeit és igényeit megitélni, méltányolni képes és támogatni hajlandó.

Van-e részemről szükség védelem- és igazolásra — az általam tett felszólalásért? ezt nyugodtan bizom a szives olvasó elfogulatlan, józan belátására. Én csak azt vagyok bátor kérdeni: kimutathatja e valaki irányomban, hogy bármelyikét a folyamodók közül protegáltam, avagy kényszerült elutasásom előtt különösebben ajánlottam — mellette korteskedtem volna? — Gyakoroltam e legcsekélyebb befolyást, pressiót, vagy rábeszélést egyik-másik folyamodó érdekében? — Vagyok vagy voltam-e személyesen bármelyik iránt lekötelezve? — Avagy mily más intentiót fedezhet fel bárki is — ezen választás alkalmával történt felszólalásomban? — Talán részrehajlás, hiuság, szeszély vagy bár mely más személyes érdek és tekintet vezettek engem? — Volt-e személyes okom, a választott tanár ellen neheztelni? — Vagy talán valamelyik cliensemet akartam par force becsempészni — nem tekintve azt, hogy ő maga alkalmas-e, avagy nála competensebbek folyamodtak-e? — Tekintettem-e ez alkalommal bármi másra, mint szigorúan az igazságra, az ügy érdekére és a törvény világos szavára?

Vagy mondhatja-e valaki: hogy azon négy évben, mióta a keszthelyi városi iskolaügyet — drága időm és rosz egészségem rovására — mint iskolaszéki tag, illetőleg alelnök és elnök szolgálom: — meggyőződésemtől és szigoru kötelességemtől bármikor, bárki kedvéért avagy érdekében legkevésbé eltértem volna. — Nem tanusitottam-e mindenkor a legmelegebb részvétet a helybeli iskolaügy iránt? — Nem fejeztem-e ki nyilván is örömömet az e téren tapasztalt haladás és fejlődés egyes mozzanatai felett? — De lehetett-e mindez máskép egy apánál, kinek 4 gyermeke élvez oktatást a keszthelyi különböző iskolákban?

Engem tehát nemcsak általános, — de igen is közeli és közvetlen érdek köt a helybeli iskolák egészséges és korszerü fejlődéséhez.

Avagy talán azt lehet irányomban felhozni: hogy a tanügyhöz nem értek, hogy annak szükségeit, igényeit méltányolni, — avagy egy tanárnak qualificatióját megitélni nem tudom? Erre csak annyit mondhatok, hogy magam is 15 év óta tanár és 6 év óta tanintézeti igazgató vagyok.*)

Vagy talán azt lehetne rólam felhozni, hogy a folyamodók minősitvényét elég tüzetesen nem tanulmányoztam és magamnak azok eddigi készültsége, működése és okmányairól elegendő tudomást nem szereztem?

Éppen, mert oly behatóan és lelkiismeretesen vizsgáltam a folyamodók minősitvényét — meggyőződtem arról: hogy minden várakozáson felül számos, jelesen képzült, és részint gymnasiumokon, részint polgári iskolánál már tanárokul alkalmazott oly egyének folyamodtak, kikkel szemközt az illetéktelenül megválasztott, nemcsak a kijelöltek sorába, de csak legtávolabb kombinacióba sem jöhet — igazság szerint!

Különben hogy mily kevés tekintet volt a szóban forgó választásnál a valódi képesség és érdemre az tündöklően kivilaglik a legtekintélyesebb választók egyikének eme szavaiból: „Az iskolaszék azon elvből indult ki, hogy a tanitói hivatal inkább a leggyengébb ismerős, mint a legjelesebb ismeretlenre ruháztassék."

Ugy-e furcsa mértéke a qualificatiónak? — És akik kételkednek, hogy ilyesmi a 19-ik század harmadik negyedében megtörténhetett: azoknak hiteles bizonysággal szolgálhatok; de nemcsak erre, hanem más többre is, mit csupa kiméletből nyilvánosságra hozni nem akartam.

Különben — soha senki a keszthelyi iskolaszékből nem állitotta, annal kevésbbé nem bizonyitotta be: hogy a számos folyamodó közül a megválasztott birt volna legszebb qualificatióval,**) legtöbb érdemmel és legjogosabb igénynyel a betöltendő tanszékre: amint ad evidentiam kifejez az ellenem irt czikk eme leplezetlen passusa: miszerint a kijelelő bizottság a candidáltak közé „harmadik helyre egy helybeli tanitót *azon okból* jelelt ki, hogy a helybeli tanitóknak ez által ösztön nyujtassék."

Ime — a kijelelés tulajdonképeni indoka. Ehez azután nem kell commentár. — A czikk ugyan a kérdés alatti tanitót „szorgalmasnak és szakavatott"-nak is nevezi. A szorgalom még nem elég qualificatió egy polg. iskolai mennyiségtani tanszék betöltésére; hogy pedig „szakavatottságát" a mathematikai tanszakban eddig mivel bizonyitotta be a megválasztott tanitó ur — evvel azt tartom sokáig adós marad akárki is.

Talán nem lett volna az ügy kárára, ha az illető iskolaszéki tag urak a szeptember 24-én tett választásnál nagyobb tekintettel leendettek a választandó tanár minősitése tárgyában a népiskolai törvény 103-ik és az iskolaszékeknek kiadott ministeri utasitás 29 ik §-ára! — Avagy ezt is hibásan idéztem?

De ha már a szeptember hó 24-én megejtett tanárválasztás — igénytelen nézetem szerint — nem ugy esett ki, mint azt a törvény világos szava és szelleme és polgári iskolánk érdeke kivánta volna: — lássuk, megfelelt-e az legalább a törvény követelte formának, és alakilag nem támadható-e meg? — Elmondom erre nézve is igénytelen nézetemet, bár e becses lapok 88-ik számában egy törvénytudó által e téren keservesen megleczkéztettem és oktalan idézésekről vádoltattam.

Ha a t. olvasónak is legkisebb kétsége lenne arra nézve, valjon az 1868-iki XXXVIII-ik t. cz. VIII ik fejezetének 120-ik §-a ugyancsak a tanitók választására vonatkozik, nem pedig, miként iszudi ama törvénytudó nagy bölcsen állitja, „a népiskolai hatóságok választási módjához" tartozik: — ha mondom ezen §. értelme- és illetékességére nézve legkisebb kétség tápláltatnék: — ne terheltessék az ezen törv. czikkre vonatkozó IV-ik ministeri rendelet 29-ik §-át felütni, melynek 3-ik kikezdése szóról szóra ekkép hangzik:

„A választási eljárásra nézve az iskolai széknek e következőket kell *szigoruan* szem előtt tartania:

1-ör A népisk. törv. 120. §-a szerint a választás érvényességére nézve a gyülésen a tagok legalább két harmadának jelenléte szükséges."

Ime — a kultusministerium is ugyanazon 120. §-ra hivatkozik, melyet idézni elég ügyetlen voltam.

Itélje meg tehát a szives olvasó: valjon engem, mint nem törvénytudót alaposan vádolhat-e ez esetben hibás idézéssel — ama bizonyos törvénytudó??

Nézzük már most; elég tétetett-e a törvény ezen világos szavának a szept. 24-iki tanitóválasztásnál?

A keszthelyi községi iskolaszék tagjainak száma 20. Ezen szám nem ütközik az idézett törvény 117-ik paragraphusába, mely csak annyit kiván, hogy „minden községben legalább 9 tagból álló iskolai szék alakittassék." Itt tehát csak a tagok minimuma van meghatározva; de a szám szaporitására nézve a község korlátolva nincs. Az tehát nem ütközik a törvénybe, hogy Keszthelyen 20 tag van; sem nem változtat a lényegben, hogy ezek közül van 16 rendes és 4 póttag. A népiskolai törvény sehol nem tesz különbséget a rendes és póttagok között. A törvény csak iskolaszéki „tagokról" szól; ezzel pedig ugy hiszem a póttagok kizárva nincsenek; sem pedig nem találunk a törvényben pontot, mely a póttagok jogát bármely irányban megszoritaná, avagy azokat — választások alkalmával — számba venni nem engedné.

Nem vagyok ugyan ex professo törvénytudó; de annyit mégis tudok, hogy ott, hol a törvény egyenesen nem határoz — az usus, a gyakorlat bir érvénynyel. Miután pedig a törvény nem tesz emlitést a póttagokról: hivatkozom az ususra.

Eddigi fennállása óta iskolaszékünk sohasem tett hivatalos működéseiben különbséget a rendes és a póttagok között; sőt a szeptember 24-iki választást megelőző második háromizbeni tanitóválasztásnál az iskolaszéki tagok összes számát minden megkülönböztetés nélkül alapul felvette — a törvény igényelte két harmad kipuhatolása czéljából: Hivatkozom e részben a megyei iskolatanács kiküldöttjére, mint az akkori ülések elnökére; és hivatkozhatom a szept. 24-iki tanárválasztás t. elnökére is, ki szintén a póttagokra az iskolaszéket figyelmeztetni szükségesnek nem találta.

Igy állván a dolog, semmiféle fogással, vagy csürcsavarással nem lehet törvényesen bebizonyitani, hogy 20-nak két harmada 11. Tehát a választás alakilag is hibás, semmis, törvényellenes — ergo érvénytelen volt.*)

Ha a t. olvasó talán azt gondolná, hogy

Folytatás a mellékleten

*) Kérem a szives olvasót, ne tessék felvenni: mintha a fentebbieket hiuság, vagy kérkedésből mondottam volna el. A mit a tanügy terén tettem, avagy hatottam — részemről nem érdem, csak kötelesség. És ha ezekre hivatkozom, csak azért teszem, hogy bebizonyitsam: miszerint nem szorulok a jelen esetben védelemre, hanem bizvást ignorálhatom az ellenem emelt vádakat és méltatlan kifakadásokat: annál inkább, mert oly hangon és szellemben vannak tartva, miszerint loyális válaszra nem is érdemesek. S. P.

**) Ismételve szükségesnek látom felemliteni: hogy a folyamodók közül nyolczan egyetemeken (Pesten, Bécsben, Heidelbergben!) illetőleg polytechnikumon végezték tanulmányaikat; négyen közülök gymnasiumokon, egyik a budai kir. tanárképezdén, három pedig polgári iskolákon részben ugyancsak a (betöltendő) mennyiségtani tanszéken több év óta működtek. Továbbá folyamodott kettő, kik éppen akkor a polgári iskolára képesitő tanárvizsgát letendők voltak és most valószinüleg az oklevelet birják is; sőt egy a folyamodók közül főgymnasiumi tanárságra „dicsérettel sikerrel" képesitő oklevelet is nyert. — Nehezen fogja a szives olvasó elhinni, — és mégis megtörtént: t. i. hogy ezen jeles erőkkel szemközt egy 2 reált Sümeghen és praeparandiát Győrött végzett egyénnek adatott az elsőbbség — csak azon reményben, hogy majd 1 év alatt leteszi a tanárvizsgát! — Van-e széles e világon még egy megyei iskolatanács, aki ily szép választást jóváhagyni — hivatalos és nyilvános figyelmeztetés daczára — merne? — Vagy talán csak Zalában történhetnek ily dolgok? S. P.

*) Ha a megyei iskolatanács a kérdéses választást (mint sajnálattal halljuk) megerősitette — ezt opportunitásl vagy bármely más okokból tehette; de nem tette a törvény világos szava és intentiója szerint. S. P.

mindaz, mit eddig mondottam, csak az én egyéni véleményemnek kifolyása -- akkor kérem: vegye magának a fáradságot, olvassa el a keszthelyi iskolaszék -- ama választást követő két értekezletének jegyzőkönyvét; figyelmezzen ott az iskolaszéki alelnök urnak, t. Laky János és ts. Vértessy Iván iskolaszéki tag urak nyilatkozataira — de az egész iskolaszék határozatára ama választás törvényessége tárgyában. — Ezekből, és jelesen a f. hó 11 én tartott iskolai értekezlet jegyzőkönyvéből egyuttal ama biztos megnyugtatást is nyerheti a szives olvasó: hogy engem az „iskolaszék többsége" sem nem kárhoztat azért, hogy „elferditések és valótlan közlemények által igyekezem szándékosan aláásni s azt ügy jövőjét;" — sem pedig nyilvános felszólalásomnak ama következménye nincs, hogy miatta az iskolaszék többsége „nemes hivatásában továbbra is buzgón eljárni" hajlandó nem lenne.

Talán — ezekkel szemközt — nekem több jogom lenne „elferditésekről" és „fondorkodásokról beszélni: de nem szokásom, sem nem szorulok rá.

Mindezek után még csak annyit kivánok megjegyezni: vajha engem, Keszthely lakóinak tulnyomó részét és — bátran merem állitani: az itteni tanító urakat is — sikerült volna az ellenem irt közleménynyel megnyugtatni; bár azon jóhiszemüség, melylyel a czikk a megválasztott tanító ur irányában (előttünk tudva levő okoknál fogva) nyilatkozik, — bár mondom, ezen jóhiszemüség itt általános lenne! Bár az általam kifejezett aggodalmak hiuk, és állitásaim valótlanok lennének; bár a közvélemény ama választással már kibékülve lenne; bár meg ne ingott volna a közönség bizodalma ama választás óta nagyon észrevehetőleg az itteni polgári iskola iránt;*) bár az egész szerencsétlen választás meg nem történtnek varázsoltathatnék!

Szomoru, hogy ily dolgok történhetnek,**) és még szomorubb, hogy találkoznak, kik ily kétségbees... ügy védői gyanánt fellépni mernek. Erre bizony több kell, mint köznapi bátorság. Különben — nem volt oly téves hit, melynek apostola, és oly desperatus ügy, melynek prókátora ne akadt volna.

Én ujból és ünnepélyesen kijelentem: hogy e lapok 83-ik számában általam mondottakból egyetlen betüt sem vonok vissza; hogy sajnálom az ügyet, sajnálom a várost, sajnálom a magam és mások gyermekeit! — Egyedüli vigaszom az, hogy a hazai tanügy felett még őrködik egy felelős ministerium, mely nem fogja megengedni, hogy oly időben, midőn minden józan gondolkodású honpolgár a népnevelés áldásaiba veti horgonyát — ezen ügy körül történt kiáltó hibák felsőbb helyen is szentesitést nyerjenek!

Végre kijelentem, hogy ez ügyben irányomban ezentúl netán intézendő megtámadásokat tökéletesen ignorálni fogom; de nem mulasztandom el illetékes helyen mindent elkövetni, hogy a történt hiba jóvátétessék: — és ott azután nem fogok azon kiméléttel lenni, melyet eddig tanusitani jónak láttam.

Keszthely, 1873. november hó 12-én.

SPORZON PÁL.

*) Avagy ama körülmény: hogy tavaly az itteni polgári iskola osztályába 87, ez idén pedig csak 9 tanuló lépett — semmi összefüggésben nem állana az oly jól sikerült választással? S. P.

**) Igen valószinü, hogy ezen választás máskép esett volna ki, ha e sorok irója éppen akkor a cs. kir. ministerium által a bécsi nemzetközi kongressushoz meghiva, Keszthelyről távol lenni kénytelen nem lett volna. S. P.

Hirek.

— ***Királyné*** ő Felsége névnapja tegnap kegyeletesen ünnepeltetett meg nálunk is; a szent Ferencz-rendüek templomában isteni tiszteletet tartatván, nagyszámu tisztviselői kar, s a tanintézetek ifjusága tanáraik vezetése alatt jelen volt.

— ***A zalavári apátság*** önállósitása bevégzett tény a kormánynál, a megerősitési oklevél kiadva van s most következik a kanonok-rend installatiója, nem különben az apát választása. Mint értesülünk az apátság kötelezte magát birtokjövedelméből évenkint 10 ezer forintnak befizetését az állampénztárba, mely nevelési czélokra, névszerint a nagy-kanizsai főgymnasium s a zala-egerszegi polgáriskola szükségeinek fedezésére forditatik

— ***Meteorologiai*** észleletek a nagykanizsai főgymnasiumnál 1873. évi szeptember hónapban. Közép légnyomás: 751·51 millimeter. Közép hőmérséklet: 14 11°C, legmagasabb hőmérséklet: 25 0°C, 14-én délután 2 órakor; legalacsonyabb hőmérséklet: 2.4°C, 27-én reggel 7 órakor. — Közép páranyomás 9.95 millimeter. — Közép légnedvesség százalékokban: 83·3°/o; legcsekélyebb nedvesség: 50°/o, 2-án délután 2 órakor. — Közép felhőzet (0-tól 10-ig számitva): 4·°. Teljesen derült ég észleltetett 17-szer, egészen borult 11-szer. — Közép szélerősség (0-tól 10-ig számitva): 2. 90 észlelet közül jegyeztetett összesen 63 szél, ezek között: északi 15, északkeleti 4, keleti 9, délkeleti 2, déli 22, délnyugati 9, nyugati 5, északnyugati 2, szélcsend 22. — A csapadék (eső) havi összege: 75·8 millimeter. Eső esett 12 napon; dörgött négyszer; köd volt 5 reggel. — 7 én délután $1\frac{3}{4}$ órakor heves zápor keletkezett erős széllel északnyugatról dörgés és villámlás között, s tartott 10 perczig; ugyanezen időben más viharos felhők huzódtak délnyugatról északkeletnek, oly erős szélvész kiséretében, mely tetőket hányt le és vastag fákat is derékon tört vagy gyökerestől kitépett. A szőlő-hegyeken nagy pusztitásokat okozott. F. L.

— ***Sümeghről*** irja rendes levelezőnk: F. évi nov. 9-én nyittatott meg ünnepélyesen Sümeghen az ovoda, melyet nagos Ramazetter Vincze és neje Kompanik Zsófia, a város örökbecsü jótevői alapitottak. Egy általuk adományozott házat Fröbel-rendszere szerint berendezve, a gyermekkert vezetőjének, jelenleg Németh Béla és nejének, fizetésük alapjául 10 ezer forint tőke letétellel biztositották és igy a városnak átadták. Az ünnepély a r. cath. egyház szertartásai szerint be lön szentelve; ezt megelőzőleg ft. Petlánovits Mihály csehi esperes a templomban egy alkalmi beszédet mondott, üdvözölvén az egybegyülteket és előttök a fönttisztelt alapitók érdemeit ékes szavakkal ecsetelé. Az óvodában jelen volt: mltgos Hertelendy Kálmán szeretett főispánunk, tek. Besenyey Ernő, iskolatanácsos és Bogyay Antal szolgabiró, a városi iskolaszék és tanács, számos szülő s apró gyermek sereg. Alapitó Ramazetter Vincze ur helyett Cseh László iskolaszéki elnök adá át az épületet a városnak, mit Szakmáry József városbiró rövid szavakban megköszönt. Az egyházi szertartások végeztével Németh Béla ur, a gyermekjátékok mikénti alkalmazása és hasznáról tartott előadást.

— ***Sümeghen*** f. évi nov. 13 án tartotta a sümeghvidéki tanító-egylet őszi közgyülését, melyen Krób Pál m. tanfelügyelő ur jelen volt. Tanfelügyelő ur másnap a helybeli elemi osztályokat és a magán leány intézetet látogatta meg. 15 én reggel Sümeghről eltávozott, folytatni megkezdett körutját.

— ***Körlevél.*** Kanizsa járás szolgabiráját. 4335/1873. Bárha az 1871. évi XVIII. t. cz. alapján a községek községi autonomiával vannak felruházva, legtávolabbról sem ohajtom azon autonomia jogot megsérteni, mindazonáltal tekintettel a megingatott személy és vagyonbiztonságra elodázhatlan kötelességemnek ismerem a következőknek azonnali életbeléptetését elrendelni. 1-ör. Minden községi és pusztai pásztor és látozó cselédek nyomban összeirandók, ezek közt azok családtagja külön rovat alatt bevezetendő. 2-or. A pásztorok fekhelye ezen összeirásban feljegyzendő és azon hely, hol ezek éjet tölteni hivatvák, egy szalmacsutakkal megjelelendő. 3-or. Az összeirások két párban készülvék, az egyik példány a szolgabiróságához, a másik példány pedig a rendőrök közti előjegyzés végett a ker. csendbiztosnak leendő átadhatás végett szinte a szolgabiróságához mutatandó fel. 4-er. A mennyire a pásztorok rendes pásztorlevéllel még el nem látvák, azok nyomban ellátandók, mert ha e rendelet vételétől számitandó 8 napon túl a közbiztonsági közegek oly pásztorlevél hiányában bárkit is találni fognak, azok megfenyités végett a szolgabiróság elé állitandók lesznek. 5-ör. Sem cselédek, sem ezek hozzátartozóinak, szigoru büntetés terhe mellett nem szabad igazolási irat nélkül még a szomszéd majorba sem szabad átmenni, nehogy azonban ezek közlekedése fennakadást szenvedjen, a kezelő uradalmi tiszt urak egy saját hivatalos pecsétjükkel ellátott jegyet adnak minden cseléd részére, ellenőrködésük mellett, minden cselédnek; ki annyiszor, ahányszor, akár urasági, akár saját ügyében tartózkodási helyét elhagyni kénytelen, magával vinni és a netán felszólitó közbátorsági közegeknek felmutatni tartoznak. 6-or. Minden pusztán és községben található fegyverek összeirandók és ezen összeirási lajstrom szintén két párban hozzám beadandó leszen, ezen összeirást azon oknál fogva rendelem el, hogy községenkint és pusztánkint mindig világlatban lehessen tartani azokat, kik fegyver tarthatással birnak. 7-er. A községben található minden gyanus ember házszám szerint azonnal összeirandó, ezek hasonlókép kötelesek fekhelyeket kijelelni és azt mint a pásztorok jelvénynyel jelelni. 8-or. Az éjjeli őrök megkettőztetendők, ott, hol a község több utczára nyulik, minden utczára külön felállitandók, ezek névjegyzéke pontosan és lelkiismeretesen bejegyzendő, és az ily jegyzék áttekintés végett a község háznál késsen tartandó, az éjjeli őrködést elmulasztandók, a helyett, hogy a kárt, a mely azon éjjelen történt, megtériteni tartoznak, egyuttal érzékeny pénzbirsággal is fenyitendők lesznek. 9-er. Minthogy az éjjeli dombérozás egyik elősegitője a gonoszságnak, ennélfogva a korcsmáknak 9 órán túl nyitva lenni nem szabad, ezen záros határidő áthágói esetről esetre pénzbirságban elmarasztalandók lesznek. — Mely körrendeletem végrehajtásáért, mint jegyző urakat, mint pedig a község elöjáróit személyesen felelőssé teszem. N.-Kanizsán, 1873. nov. 16-án. *Kováts János*, szbiró.

— ***Császtról*** vesszük a hirt, hogy egy odavaló embert a szőlőhegyen agyonlőttek; törkölyt főzvén kint, fia egy reggel hozzá ment, s már halva találta.

— ***Ujabb rablások.*** I. F. hó 12-én Közép-Nemes-Apátiban két rabló egy odavaló földmivestől 400 frtot tolvajlott el s a rablás elkövetése után meglőttek. — II. Csakugyan f. hó 14-én este 6 óra tájban a récse kanizsai utvonalban a kanizsai erdőn Szabó Teréz szolgálót három utonálló egyén tamadta és fosztá meg ruhájától. — Ez esetek hozzászámitva még a legközelebbi sz. miklosit is, aggalyt és felelmet gerjesztenek mindenkiben a személyi biztosság körül, melynek érdeke valóban gyors és hathatós intézkedéseket igényel és követel. Mint halljuk, Nagy-Kanizsa kerület t. szolgabirája a rendőri czirkálások megkettőztetése tárgyában czelszerü inditványt nyujtott be Zalamegye alispánjához. Helyes! Gyorsan és erélyesen kell fellepni, ha elejét akarjuk venni!

— ***Kovács Gábor*** zenekarával korutjából visszatért. Mint a „VasmegyeiFigyelő"-ből olvassuk Szombathelyen kitünő sikerrel s közmegelégedéssel működött. Csak gratulálhatunk zenészeinknek, kik a szomszédos megyékben is feltünést okoznak.

— ***Passoy*** állatseregletét Nagy-Kanizsáról Marburgba szállitá.

— ***A keszthelyi*** magy. kir. gazdasági felsőbb tanintézet hallgatói között az $18^{73}/_{74}$ évre megalakulván a segély egylet, tisztviselőkül a következők választattak meg: elnök: Moravcsik Ödön, alelnök: Szemanyi Alajos, pénztárnok: Geiger Ferencz, jegyző: Szattinger Konrád, bizottmányi tagokul: Görgey Janos, Kopasz János, Margalit Alfred, Rath József, Schonbeck Ignácz, Benczky Albert, Csejthey Pal, Fedak Andor, Kolb Antal, Rosner Géza.

— ***Rövid hirek.*** A világtarlati honvédcsoportozatott a Ludovica Academia egyik termében állitják fel. — Ziegler Klara müvésznő nem halt meg, mint azt a lapok irták. — Gr. Eszterházy István lemondott képviselői állásáról. — Ivánka siker nélkül járt Ghyczynél, hogy uj képviselői mandatumot fogadjon el. — Vidacs temetése nagyszámu resztvevők jelenlétében ünnepélyesen történt, a háznál Helfy tartott emlékbeszédet. — Londonban 169,000 tolvaj van s igy minden 19-ik ember a világfővárosban gazember. — Nagy-Váradon a légszeszvilágitás tegnapelőtt nagy ünnepélyességgel kezdetett meg. — Rogerard franczia iró a budapesti egyetemi fiatalságnak előadást tart a franczia irodalom történetéről. — Liszt díszkardja, melylyel évtizedek előtt Pesten megtisztelték, a weimari muzeumban van letéve. — Pesten ez évben 606 házépitési engedély adatott ki. — Bodroghmegye székhelyeül Szabadka helyett Ujvidéket akarja a „B. H." — Kolozsvárott ujévtől fogva „Társadalom" czim alatt szépirodalmi lap indul meg. — Gr. Andrássy külügyér hosszabb ideig fog a fővárosban időzni. — Trencsénben a „Vágvölgyi lap" czim alatt heti közlöny indul meg. — Somogyi Károly a nemzeti szinházban mint vendég fog fellépni. — A királyné Gödöllőn visszavonult életet él. — A gyilkosságok és rablások hazánkban nem *napi*, hanem *órai* események. — A nemzeti muzeumot október hóban 81,105 egyén látogatta meg. — Néville Mor Kassán „Othello"-ban fellépett, szövegét német nyelven szavalva. — Mult héten Pesten 175 gyermek született és 155 egyén meghalt. — A közuti mozdonyokkal próbát tettek az Albrecht-uton.

Szerkesztői üzenet.

999. Váradi M. Jobbakat várhatunk az olvasottak után.

1000. Zala-Egerszegre. Helyes!

1001 Sümeghre. A jegyzőkönyv helyett röviden szeretnők a tényeket hozni.

1002. R. Pest. Szives soraidat várom.

1003 V. Pápa. Mi a pesti állapotokról kértünk tudositást

1004. K. G. Háromszor irt levelére megteszszük ime egy része:

Az én karom harapó fogó,
Ha megölel megszorit,
Szerelmem meg éjjel kopogó
Nem hasonlit.
Hozzá semmiféle kohó.

Önt simplán, de a szegény nőt duplán sajnáljuk.

Piaczi árak.

Nagy-Kanizsán, 1873. évi november 19-én. Gabonanemüek: alsó-austr. mérő szerint Buza 87—90 font 7.50 kr. 85—86 font 7 10 kr. 83—87 font — — kr. Rozs 74—78 font 5 20 kr. Árpa serfőzésre 68—70 font 4.20 kr. Árpa etetésre 4 — kr. Zab 1.90 kr. Repcze —.— kr. Lisztnemüek: bécsi mássa szerint. Liszt legfinomabb 18 — kr. Zsemleliszt 16.— kr. Fehér kenyérliszt 13 — kr. Fekete kenyérliszt 10.— kr. Hukvadara 16 — kr. Rizs 16 — kr. Hüvelyesek: alsó austr. mérő szerint: Borsó 8.50 kr. Bab 5.40 kr. Lencse 8.50 kr. Köles 7 60 kr. Hajdina (pohánka) 4 50 kr. Kukoricza 4.20 kr. Burgonya 1 40 kr. Hus: bécsi font szerint. — Marhahus 28 kr. — Disznóhus 32 kr. Juhhus 18 kr. Borjuhus 28 kr. Zsiradék: bécsi font szerint. Disznózsir 50 kr. Marhazsir 60 kr. Szalonna 46 kr. Szappan 24 kr. Lámpaolaj 38 kr. Stearin-gyertya 65 kr. Faggyu-gyertya 32 kr. Bor: alsó austr. akó, 40 pint szerint. O-bor 14.— kr. Ujbor 5 60 kr. Sör: alsó-austr. sörakó, 42 pint szerint. Legmagasabb 7.— kr. Legalacsonyabb 6 — kr. Tüzifa, bécsi öl 36 hüv. hosszu szerint. Bükkfa 14.— kr. Tölgyfa 10 — kr. Kőszén egy bécsi mássa szerint 70 kr. Fasszén egy mérő 70 kr. Bécsi mássa szerint. széna 1 20 kr. Szalma 1.— Napszám: egy férfi élelmezéssel— — kr. élelmezés nélkül —kr. Egy nő élelmezéssel —.60 kr., élelmezés nélkül —. — kr. Egy gyermek élelmezéssel —.— kr. élelmezés nélkül —.45 kr.

Érték- és váltófolyam nov. 19.

5% metaliques 68.30; 5% nemz. kölcsön 73.—; 1860-ki álladalmi kölcsön 101.25; bank részvények 955.—; hitelintézeti részvények 218. London 113.25; magyar föld tehermentesi kötvény 75.50; temesvári földtehermentési kötvény 73.50; erdélyi földtehermentési kötvény 73.—; horvát-slavon földtehermentési kötvény 75.80; ezüst 108.75; cs. kir. arany 5.43; Napoleond'or 9.08.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról Barcsra és Dombóvárra reggel 6 óra 18 perc

„	„		délután	2	43	„
„	„	Budára	reggel	6	18	„
„	„	„	délután	1	46	„
„	„	„	estve	10	43	„
„	„	Bécsbe	reggel	5	48	„ *)
„	„	„	délután	2	18	„
„	„	„	estve	10	[illegible]	„
„	„	Triesztbe	reggel	5	3	„
„	„	„	délután	2	23	„
„	„	„	estve	11	33	„

Érk. Barcs- és Dombovárról N. Kanizsára reggel 4 óra 19 perc

„	„	N.-Kanizsára	délután	1	21	„
„	Budáról	„	reggel	4	43	„
„	„	„	délután	1	46	„
„	„	„	estve	9	20	„
„	Bécsből	„	reggel	4	33	„
„	„	„	délelőtt	10	27	„
„	„	„	estve	10	18	„
„	Triesztből	„	reggel	3	50	„
„	„	„	délután	1	9	„
„	„	„	estve	10	22	„

*) Csak Szombathelyig. Itt 7 órai várakozás.

Nyilttér.*)

Mindenkinek különös figyelmébe ajánltatik:

Dr. Forty-féle általános

SEB-TAPASZ,

mely rendkivüli gyógyereje, elválasztó, érlelő és fájdalmat csillapitó hatása által leggyorsabb, legbiztosabb s egyszersmind gyökeres gyógyulást eszközöl különnemü bajokban. — Ily bajok a torokgyulladás-legcsőhurut, borkés-barnaság, hártyásgyik (Croup-angina) mindenemü megsértések, harapás, szurás, vagás vagy égés által támadható sebek, megtorrázások, darázs- vagy méhszurások, kenők-fekélyek, zuzások (contusiók) — meglepő gyors fájdalom csillapitással — rögzött daganatok, gümők, tályogok, pokolvar (carbunculus pustula maligna), megkeményedések, genyedések, vérkelések, minden mirigybetegségek, gorvelyes fekélyek, fagydaganat, ujjféreg, körömméreg, vadhus, tagszivacs, csontszú, kificzamitás és megrándulások, helyi csúz; továbbá a szülés folytáni tályfelfakadások és sebek, fájós fekélyzett vagy már genyes női mell. — Sok nő már csirában volt emlőrákától, — a különben elkerülhetlen életveszélyes sebészi műtétnek mellőzésével — egyedül ezen jeles sebtapasz használata által menekült meg.

Végre a testbe teljesen bemélyedt bárminemü szálka, vagy darázs- és méhfulánkja csupán ezen tapasznak rövid idei használata folytán annyira előtünik, hogy azután a testből közönségesen szabad kézzel, sebészi műtét és fájdalom nélkül könnyen kihuzható, mire a seb gyógyulása nemsokára bekövetkezik.

Ezen megbecsülhetlen gyógyszer, melynek jelessége leghitelesebb egyének számos s különös kivánatra bármikor felmutatható bizonyitványai által más régen a legfényesebben elismertetett — rendkivüli, s legkülönnemübb esetekben megpróbált hatásánál és feltünő sikerdús eredményeinél fogva, melyek használata által még elavult bajokban is éretnek, jól megalapitott és elterjedett hirét kétségbevonhatlanul igazolja.

Egy csomag ára 50 kr., nagyobb csomag 1 frt, használati utasitással együtt, postán küldve 10 krral több. — Egy frtnyi csomagnál kisebb szállitmány nem teljesittetik.

Központi küldeményező raktár: **Pesten Török József** gyógyszerész urnál király-utcza 7-ik szám alatt.

Továbbá kaphatók: **Nagy-Kanizsán: WAIDITS JÓZSEF** urnál. **Pakson:** Malatinszky S. — **Pécsett:** Sipőcz J. — **Sümegen:** Stamborszky. — **Sz.-Fehérvárott:** Braun J. — **Szombathelyen:** Pillich F. — **Veszprémben:** Ferenczy K. — **Zágrábban:** Mittlbach Zs. **Sopronban:** Bock J.

A t. cz. gyógyszerész és kereskedő urak, kik raktárt elvállalni hajlandók lennének, felszólittatnak, miszerint e részbeni ajánlataikat ezen gyógyszer készitőjéhez **FORTY LÁSZLÓHOZ** czimezve: Budára, (Ráczváros, főutcza, 590. szám) beküldeni sziveskedjenek, ki megrendeléseket is pontosan teljesit.

☛ Vidéki bérmentes levelek általi megrendelések az árunak készpénzbeni beküldése, vagy postai utalvány vagy utánvét mellett tüstént és legpontosabban teljesittetnek.

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

Jó, olcsó, szép

világitó szerek.

Legujabb petroleumlámpák, jó szerkezetü takarékossági égő készülékkel (1 láng—6 gyertyaláng) kétségkivül a legszebb világitás és megis 50% takaritás más világitó szerek ellenében. Hogy verseny ne is támadhasson, az árak hallatlan olcsók. A legfinomabb minőség biztosittatik.

Egy darab konyha-lámpa teljesen üveggel és béllel 45, 50 kr. Egy db konyha, fal és függő-lámpa, teljes felszereléssel 85 kr., 1.20, 1.50. Egy db csinos szoba-lámpa teljes felszereléssel 1 frt, 1.20, 1.60, 1.80. Egy db ugyanez, diszes kiállitású teljes felszereléssel 2 frt, 2.50, 3. — Egy db szalon-lámpa gazdag kiállitással, igen finom 4, 5, 6, 8, 10 frt. Egy db tanuló- vagy dolgozó-lámpa ellenzővel 1 frt, 1.50, 2. — Egy db fali lámpa, istállók, előszobák stb. számára 90 kr., 1.20. Egy db függő-lámpa gyárak, műhelyek, üzletek számára 2 frt, 2.50, 3.50. Egy db függő lámpa csigával éttermek számára, igen finom 5, 8 frt. Egy db ugyanez legfinomabb minőség, aranyozott bronzból 15, 20, 25 frt.

A lámpák árába az üveg és bél bele értetik.

Egy lámpa ellenző, kicsiny, középfinom 5 kr., finom 10 kr., legfinomabb 15 kr.. Egy ugyanaz középnagyságu közé finom 10, finom 15, Egy legfinomabb 20 kr., ugyanaz nagy, középfinom 25, finom 30, legfinomabb 45 kr. Egy db lámpabél 4, 6, 8 kr. Egy db lámpaolló acélból 25 kr. Egy db lámpa-óvó (elégés ellen) 5 kr. Egy db czilinder-óvó (az üveg elpattanása ellen) 10 kr. Egy db czilindertisztitó (mechanikus szerkezettel) 20 kr. Egy db lámpatálcza, legszebb 20, 30 kr. Egy db czilinderfedő legszebb 15, 25, 35 kr. Egy db csiga függő lámpák számára 1.10, 1.80, 2.20. Egy czilinder-üveg 4, 5, 6 kr. Egy db üveg-golyó 20, 25, 30 kr. Egy plén-bódon 1 font petroleum számára 30, 2 fontra 50 kr.

Nagyban vásárlóknak jutányos árakat számit

Friedmann bazár,
Bécs, Prater-utcza, 26. sz.

Esö-köpönyegek

utazók, gazdák, vasuti tisztviselők s minden más esőnek kitett egyén számára, az angol eső köpönyegek javitott elpusztithatlan, s vizhatlan szövetből igen ajánlhatók. E köpönyegek csin és tartósságra felülmulnak minden eddig előállitottat. Megjegyzendő, hogy varrás nélküliek, tehát és avitásnak nincsenek élőve ve s úgy vannak készitve, hogy szép időben a belső oldaluk mint divatos felöltő használható.

Egy db közönséges nagyságu 42 ujj hosszu 10 frt, minden további 2 ujj 1 frttal több. Fejfedő (kapucz) darabja 1 frt.

Irovin es Bn, manchester gyári főraktára.

Hideg ellen legjobban véd a jó

téli öltözék.

Téli czikkek

tiszta gyapjuból, melyek a testet minden ártalmas időjárás ellen védik és igy az egészség megóvásához a rideg őszi és téli időszakban nélkülözhetlenek.

Kesztyük legujabb angol buxking gyapotból.

Egy pár urak számára 50, 70, 90 kr., bélelt 70, 90 kr., 1.00 dupla finoman kivarrva 1 frt, 1.20, 1.40. Egy pár hölgyek számára 40 60, 80 kr., finoman bélelt 60, 80 kr., 1 frt, dupla finoman kivarva 80 kr., 1.20. Egy pár gyermekek számára nagyság szerint, 30, 40, 50 kr., bélelt 50, 60, 70 kr.

Utazó és egyéb shawlok, legfinomabb gyapotból, szép mintával.

Egy db urak számára 70, 90 1.20, 1.50, duplahosszuságu 1.60, 1.80, 2. — Egy db gyermekek számára 40, 60, 80 kr.

Kéz melegitők legfin. minőség.

Egy pár urak számára 25, 30, 40, 50 kr. Egy pár hölgyek számára 25, 35, 45 kr. Egy pár gyermekek számára 15, 25 kr.

Egészség-ingecskék tiszta pamut- vagy gyapotból.

Ezek télen minden meghülés ellen megóvnak s igy igen ajánlhatók.

Egy db urak számára 60 kr., 1.20, 1.30, legfinomabb 1.50, 2.—, 2.50. Egy db hölgyek számára 1.20, 1.40, legfinomabb 1.80, 2.50, Egy db gyermekek számára 70, 85 kr., 1 frt, legfinomabb 1.20, 1.50, 1.80.

Egészség nadrágok

Egy pár urak számára 1 frt, 1.50, 2.—, legfinomabb 1.50, 2.—, 2.50. Egy pár hölgyek számára 1.20, 1.80, 2.50.

Egészség harisnyák és kapczák tiszta gyapotból.

Egy pár férfi kapcza 30, 40, 50, 80 kr. Egy pár magas női harisnya 70, 80, 90 kr, 1 frt. Egy pár gyermekek számára 25, 35, 25, 60 kr.

Téli ingek legfinomabb gyapotból, divatosak, selyemmel kivarrt ingelővel.

Egy db urak számára 2.60, 3.—, 3.50, gazdag kivarrással 4.50, 5.50.

Uri és női schlips-ek, igen divatosak.

Egy db 20, 35, 45, 65 kr., selyemből 50, 60 kr., 1 frt.

Nagy választék férfi és női nyakkendőkben lyoni selyemből. Kicsiny, fehér 1 frt, himzett 1.50. Nagy különféle szinü 2.—, 2.50, 3.50 frt.

Altestmelegitők gyapotból darabja 50 kr.

Fejkötők, nők és leánykák számára, a legdivatosabbak, legujabbak és legszebbek.

Egy db nők számára 1.80 2.50 3.50 Egy db leánykák számára 60, 80 kr., 1.20, 1.50.

Baschlikok legjobb kelméből.

Egy db szép zsinórzott 1.—, 1.50, 1.80, legfinomabb selyemme. himzett 2.—, 2.50, 3.—. Egy db gyermekek számára 90 kr., 1.20, 1.50 kr.

Női- és gyermek muff-ok

Egy db nők számára, divatos 1.80, 2.—, 2.80. Egész garnitur, muff és nyak-óvó (collier) 3.50. 4.50, 6.—. Egy db leánykák számára 1.50, 2.—.

Egész uj ez idényre. Női kendők szinekben: fehér, ibolyaszin, vörös, kék. Tiszta berlini pamutból a legfinomabb beszövött mintákkal.

Egy db hölgyek számára 1.20, 1.80, 2.20, 2.60, nagyobb minőség, körülkötő 3.50, 4.50, 5.—. Egy db leánykák számára 60, 80, 90 kr., 1.—20.

Eugenie-fejkötők legfinomabb berlini pamutból, selyemmel bélelve és szalagcsokrokkal gazdagon diszitve. Egy db ára 4.50, nyakóvóval 5.50.

Különlegesség férfiak számára.

Igen szép uri ing-elő legjobb gyapotkelméből, finoman himzett mellel, gallér és ujjlyukakkal, ugy hogy minden ing fölött hordani lehet, diszes és jó meleget nyujtó, darabja 60 kr.

Vadász-harisnyák, magas száru.

Egy pár nagy, jó minőség 1.30; legjobb és legmagasabb száru 1.60, 1.90, 2.30.

Gamache-ok, finom minőség.

Egy pár magas száru hölgyek számára 1.20, 1.50, 1.80. egy pár gyermekek számára 60, 70, 80, 90 kr.

Pelerine női gallérok, magasak és divatosak, bálok és látogatások alkalmával a belépéshez.

Egy db 2.50, 3.50, 4.50, 5.—

Gyermek-ruhácskák gyapotból.

Egy db 60—80 kr, ujjacskákkal s finom kiállitással 1.20, 1.50, 1.90.

Lábtalpak, melyek a czipőbe rakva a lábat szárazon és melegen tartják, s igy az egészség megóvásához szükségesek, darabja hölgyek és gyermekek számára 25 kr; urak számára 30 kr.

Legujabb a téli idényhez!

Csak 5 forint

egy teljes angol egészség öltözék. Ez valódi amerikai természetes kapp-pamutból szövetett és a kautschukhoz hasonló nyulékonysággal bír; sajátsága, hogy a testet hamar kimelegiti és folytonosan enyhe párolgásban tartja. Ennélfogva óvószer meghülés s más betegségek ellen.

Egy ily öltözéket urak vagy hölgyek számára képezik: 1 ing, 1 alsó nadrág 2 pár harisnya vagy kapcza, egy pár kézmelegitő, 1 pár lábtalp. Mindez összevéve csak 5 forintba kerül.

Az itt felsorolt áruk ily minőségben egyedül csak kaphatók a

FRIEDMANN BAZARBAN,

Bécs, Praterstrase 26.

Nagyban árulók rabatot nyernek.

(1153—1)

Vor Schwindel

wird gewarnt!

Unter den vielen Annoncen, speciell für Uhren, sind manche darauf berechnet, die Provinz-Bewohner zu täuschen. Man hüte sich im eigenen Interesse vor Ankauf der Uhren, wo nicht die Firma des Verkäufers genügende Garantie bietet. Die von mir gekauften Uhren werden jederzeit nach Belieben entweder ausgetauscht oder zurückgenommen, ein Beweis der strengsten Solidität.

Unglaublich, aber wahr!

Für 1 fl. 50 kr. u. 1 fl. eine Schweizer moderne Porzellan-Emailuhr, mit schönen Landschaften o. Blumen emaillirt, sehr elegant und dabei billig, nützlich für Arm und Reich, mit einem Jahre-Garantie.

Für 9, 10 u. 11 fl. eine echt englische, silberne Cylinder-Uhr, sammt einer gediegenen Talmikette, sammt Medaillon, Etui, Uhrschlüssel u. 5jährigem Garantieschein sammt einem Reserve-Uhrglas. Dieselben Chrono-Zeitmesser-uhren, feinst feuervergoldet, nur 12 fl. 50 kr.

12. u. 15 fl. kostet ein praktische, gute, gediegene Remontoiruhr, sog. Kaiser-Uhr, welche das beste Fabrikat ist, was man sich nur denken kann; Aerzten u. P. Geistlichen ect. können diese Uhren nicht genug empfohlen werden, denn es sind eclatante Beweise da, dass eine solche Strapazuhr nicht um eine Secunde varliren darf.

Für 15. u. 18 fl. bekommt man die modernen Militäruhren, leicht, zierlich, dabei äusserst elegant und geschmackvoll, und was die Hauptsache ist, sehr pünktlich und exact im Gange und fabelhaft billig: zu einer solchen Uhr bekommt Jedermann eine imitirte Silber-Uhrkette moderner Façon sammt Uhrschlüssel, Etui, Medaillon und 5jährigem Garantieschein.

Nur 12. u. 15 fl. eine silberne Cylinder-Uhr mit echtem Goldreif zum Springen, starkem Krystallglas, sammt Kette u. Medaillon aus Talmigold u. Garantieschein.

Nur 15 oder 20 fl. eine echt englische silberne Anker-Uhr, Savonette mit Doppeldeckel, feinster Gravirung, sammt einer echten Talmigoldkette u. Gar.-schein.

Nur 13 fl. eine echt englische Silber- und feuervergoldete Chronometer-Uhr sammt Kette, Medaillon aus Talmigold, Lederetui und Garantieschein.

Nur 14 fl. dieselbe, bedeutend feiner, mit einem orientalischen Wegweiser.

Nur 16 oder 17 fl. eine echt englische Prince of Wales-Krystallglas, Nickelwerk in echtem, gediegenem Talmigold; diese Uhren haben sogar gegen andere den Vorzug, dass man solche ohne Schlüssel aufziegen kann; zu solchen Uhren erhält Jeder eine Talmigoldkette sammt Medaillon und Garantieschein gratis.

Nur 13 fl. eine echt englische gediegene Talmigolduhr, Cylinder, neueste Façon, mit Doppel-Krystallgläsern, wo auch das Werk geschlossen zu sehen ist, sammt Talmigoldkette, Medaillon und Garantieschein.

Nur 14 oder 17 fl. eine ganz kleine Damenuhr, echt Silber und echt vergoldet, sammt einer echten Talmigold-Halskette und Garantieschein.

Nur 18 u. 20 fl. eine echt englische feinst feuervergoldete silberne Chronometeruhr mit Doppelmantel, feinst emaillirt, sammt einer feinen echten Talmigoldkette, Medaillon und Garantieschein.

Nur 18 oder 20 u. 25 fl. die feinste silberne echt englische Ankeruhr, auf 15 Rubinen sammt feinster Talmigoldkette, Medaillon, Lederetui und Garantieschein.

Nur 20 u. 25 fl. eine silberne Remontoir-Uhr ohne Schlüssel aufziehbar, sammt Talmigoldkette und Medaillon.

Nur 23, 25, 27 fl. goldene Damenuhr sammt Kette, Medaillon und Garantieschein.

Nur 30, 35 u. 40 fl. eine echt englische silberne Remontoiruhr mit Doppeldeckel, garantirt und patentirt.

Nur 35, 45, 50 fl. eine echt englische goldene Ankeruhr mit Krystallglas.

Nur 60, 75, 100 fl. eine feine goldene Remontoiruhr mit Krystallglas, 105 und 115 fl. mit Doppeldeckel.

Nur 200—300 fl. einen echt englischen Chronometer mit Remontor, Doppeldeckel und Krystallglas.

☛ Ausserdem alle irgendwo oder von irgend Jemanden annoncirten Uhrensorten billiger.

Atelier für Reparaturen.

Alte Uhren, oftmals theure Familien-Andenken, werden reparirt und wieder wie neu hergestellt. Preise der Reparaturen mit 5jähriger Garantie fl. 1½, fl. 3, 5 bis 10 fl.

Briefliche Aufträge

werden gegen Postnachnahme oder Einsendung des Betrages binnen 24 Stunden ausgeführt. Auf besonderes Verlangen werden auch Uhren und Ketten unter Nachnahme zur Auswahl übersendet und für das Nichtbehaltene das Geld retournirt.

☛ Meine Preise sind stets niedriger als die niedrigsten überall, und stehe ich mit meinen Anforderungen auf der Höhe der Zeit.

Alle, die neue Uhren zu bestellen wünschen.

Alle, die alte Uhren gegen neue umzutauschen wünschen, werden gebeten, sich an meine Firma zu wenden.

PHILIPP FROMM,

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstrasse Nr. 9. WIEN.

☛ *Man merke genau die Adresse.* ☚

(1113—10

Wajdits József nyomdájába
néhány TANONCZ felvétetik.
☛ Értekezhetni a nyomdatulajdonossal N.-Kanizsán.

A maga nemében egész Európában

FOGL E.-féle

első cs. kir. udvari fehérnemüek gyára

Bécsben

25 Mariahilf, Hauptstrasse 25.

E. FOGL, Wien, k.k. Hoflieferant, (Mariahilferstrasse 25.)

Alleinige Niederlage für Oesterreich neuester Erfindungen.

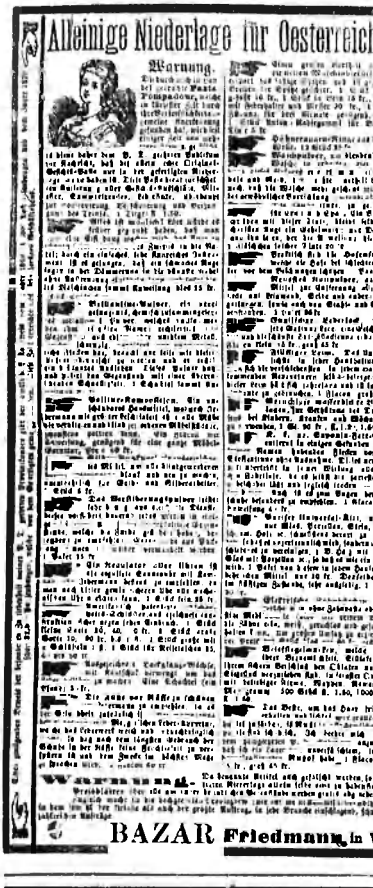

Warnung.

Warnung!

BAZAR Friedmann, in Wien, Praterstrasse Nr. 26

Papiere, Visitkarten, Petschafte

und andere Schreib Requisiten,

Alles feinster Qualität zu nachstehenden Spottpreisen.

Motto des Hauses: Gut, billig Waare kann gut sein.

Briefpapiere

Stahlfedern

Schreibe-Mappen

Briefsiegelmarken

Papeterien

Visitkarten

Tintenfässer

Federhalter

Farben-Kästen

Gummi

Notizbücher

Taschen-Kalender

Copir-Pressen

In dieser Qualität allein zu haben in

Wien Bazar Friedmann, Praterstraße Nr. 26.

Hatásaról az

ANATHIERIN SZÁJVIZNEK

Dr. POPP J. O.-ról cs. kir. udvari fogorvos Béchen,

város Bognerutcza 2. szám

a szájtüreg-nervesset kipróbálva.

1. Sajátszerű a hatása az anatherin szájvizek; — a kvadrónyugszinte a már megülepedett rutzsinlaug, vastagon rákenévüyet dett anyag a fogakon, a mely az ugynevezett borkőnek van lemerve, miután az elsőnek vegytanilag a keményedés elleneze, má sodrettben pedig a fogak mozgását előidézi, a mindenszen kellemetlenségket tisztítja.

Szóltúgy az anatherin szájvíz elosztatjuk-a szálakat, a mely a fogakra szok lilepedni.

2. Az anatherin szájvizenek jótékony befolyása van a nyálkatoládára a szájba, a torokrumlásra, uralyat mindig a kellemetlen bűszélt vehatni lassu, mindenszt gyógyítja a tisztítja.

3. Különös befolyása van az anatherin szájvizenek a fogfájás ellen az inak fellegzetoltfaga a legvadabb fogfájást idézi a szt az megszemüllt a a fogfájast megszüntetl.

4. Tonisi és hatásaiu résszivel hat a fog vérhordozójára, összehuzza és erősíti, erősíti a megfázott fogtreget, a vissszadja a terimszetességét a eredményszi, hogy a vér rendes forgalmban marad, a mi a fogak és foghus és tartására szükséges.

5. A tudni oldalárol az anatherin szájvíz erősíti a foghust is, összehuzza és a nár mozgó fogakat tartósan biztosítja

Kapható: Kugy-Kamisán: Helus József gyógyszs., Kaunberg Rosenfeld, Wolfsch, J. és Fesselhoffer J. kereskedésben. — Pápány Csehapon J., Kesztheljen: Pfiesterer gyógyszerész, Singer M. Wien: A. Zala-Egerszegen: Isdó F., gyógyszerész, Kaproncsán: Werli gyógyszerész, Varasdon: Haller gyógyszerész, Bilnegen: Dorner Kajet. Szombathelyen: Pillich Ferencz és Rudolf gyógyszerész. Határkvidéki sz.-Györgyön: Fibis E. Z. Veszprémben: Meyr Tusekau, ugy Gothard Tivadar és Gáindl. — Balkonfalvárosban: Legmann A. Brassó: gyógyszs. Lovas Hermányban: Hutzler gyógyszs. Kaloczán: Horváth K. gyógyszerész. Kecskemétben: Milhofer az Szechlisi gyógyszs. Pakson: Fiorian J. gyógyszs. Hirmendenn: Horváth J. Romszenrend gyógyszs. Kapovárott: ... J. J. Grégl, Hatos és Schröther gyógyszs. Szegszárd: Hrabszy gyógyszs. — Gonyhádon: Kramolin J. Salgavárott: Harnath, Salamon gyógyszs. Cséján: Michlitsch St. és Herzfeld dni, ugy Hersog Ignácznál. Pécsett: Zsolnay W. és E. Zách, Siptón gyógyszs. Kárádon: Zachbánszky gyógyszs. Marcsalban: Kiss gyógyszs. — Tolnában: Graff gyógyszs. — Dunaföldváron Lukács gyógyszs. — Gsent-Györgyön: Nothig. — Alsó-Leudvén: Kiss gyógyszs. — Rohonczon: Simon gyógyszerész urakuál.

Ajánlható mindenkinek!

ki szép

női ruhakelméket

jutányos áron vásárolni kíván:

Hamburger Adolf

divatáru üzlete

PEST,

uri-utcza 1-ső szám, Párisi ház.

Mintát bárhova ingyen és bérmentve küldetnek és meg nézésére vissszét indítek pyrzsen szakszóltetnek

Eladó birtok kerestetik.

Vas-, Zala-, vagy Somogymegyében a vasúttól nem távol, jó karban levő s jó talaju, 1000—2000 holdnyi azonnali fizetés mellett.

Eladni szándékozó tulajdonosok (közbenjárók nélkül) ajánlataikat Pottyondy Ágost h. ügyvédhez Sopronba sziveskedjenek inténi.

(1196—1)

A keszthelyi községi iskolaszéktől.

Pályázati hirdetés.

A keszthelyi községi magyar tannyelvü népiskola I sö leányosztályán i a rendes tanitói állo nas ürescdésbe jövén, erre ezennel pályázat nyittatik. — Járandóságok: évi fizetés 415 frt, 120 frt lakbér illetmény, e helyett esetleg megfelelő lakás, és 50 frt fűilletmény.

Errol a pályázni kivánók azon megjegyzéssel értesitetnek, hogy pályázat határidejeül f. évi december hó 7-ike tüzetik ki, és hogy az állomás 1874-ik évi január 1-én lesz elfoglalandó.

A választott egy sikeresen töltött próba év után erösittetik meg véglegesen. Folyamodványok a helybeli községi iskolaszék elnökségéhez czimzendők.

Keszthely, 1873. nov. 16-án. (1197—1)

Az elnökség.

Fodrasz- és borotváló-terem

nyitás.

Tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, miszerint **fodrászati a borotváló termemet** november 1-től kezdve a takarékpénztári épületből a **varosház épületébe** tettem át. Alkalmilag ajánlom nagy készletü hajráktáramat, zopfokat, loknikat és más hajból készült mütárgyakat finoman és elegansan kiállitva, a legjutányosabb árakon.

Teljes tisztelettel

(1178—3) **Zerne Mátyás.**

Dr. SCHALLER

fehér növény-mell-szörpje

a legjobb és legolcsóbb gyógyeszköz torokgyuladás, tüdőbaj- és tejbántalmakban, mellszurások és köhögésnél stb.

Valódilag kapható.

1/1 eredeti palaczkban 2 forint — kr.
1/2 „ „ 1 forint — kr.
1/4 „ „ — forint 50 kr.

ZERKOWITZ W. és A. uraknál

Nagy-Kanizsán.

(1164—5)

Pályázat.

A n.-kanizsai bankegyesületnél a pénztárnoki állás, melylyel 1000 frt évi fizetés van összekötve, betöltendő. Követelmények: a kettős könyvvezetés, ugy a magyar és német nyelvek tökéletes tudása, pályázóknak az évi fizetés kétszeres összegét cautiókép kell letenniök. Ajánlatok folyó hó 25-ig intézendők

a n.-kanizsai bankegyesület

igazgató tanácsához

Nagy-Kanizsán.

(1192—2)

Titkos betegségeket

és

tehetetlenséget

(1156—8) (elgyengült férfiőrt), ugyszintén

hugycsőszűkületeket

és

magömléseket

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker biztositása mellett

Dr. HANDLER MÓR

orvos- és sebészmester, szülész és szemész.

Rendel naponkint délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádor-utcza 13. sz. 1-ső emel. 14. sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik, és a gyógyszerek megküldetnek.

Tanulók számára.

A közelgő iskola-időszakra ajánlom bámulatos legolcsóbb árakon és a legnagyobb választékban a következő iskolai szereket, u. m.:

Rajzeszközök, iró- és rajz-tárczák, rajzpapirok, rajztablak, rajzvonalzók, rajz- és szines irónok, toll- és vakaró-kések, könyvtaskák, téntatartók, festékládák, számolótablak stb. stb. s egyéb szükséges iskolai eszközöket (1140—9)

Ajánlom továbbá dúsan berendezett irodafelszerelési eszközeimet, u. m. irószközök, levélpapir és levélboritékaimat, czéggel, nyomva vagy szines monogrammal, irodai és boritékpapirjaimat, uzleti könyveimet stb. stb. szintén bámulatos legiutányosabb árakon.

KANITZ C.

PEST,

Dorottya-utcza 12. szám.

Egészen uj 25 mázsás

MARHA-MÉRLEG

vas rácsozat- és vassulyzattal, készitve Bugányi L. & Társa által Bécsben, ára 200 frt, kapható s megláthatóó

SCHWARCZ ADOLF-nál

Nagy-Kanizsán.

(1180—1)

Hôtel Mihalek

PESTEN,

Alulirott jelenti a n. é. közönségnek, hogy az ő saját házát,

Servita-téren 7. sz. alatt

szállodává alakitotta át és legpompásabban berendezte.

Szoba ára: 1 ft-tól 3.50 krig.

MIHALEK F.,

szállodatulajdonos.

(1153—8)

TELJES VÉGELADÁS!

Nagyszerűen felszerelt legujabb

női ruhakelmék-, gyapotszövetek;

uri öltönyöknek valódi rumburgi és más kitünő gyolcsok, damaszt asztal-terítők és szalvéták, törülközők;

szines-, fehér ingek és nyakkendők;

női hundák, jelöltök, török szálok, téli nagykendők és más kézneműek stb. 25—30% gyári áron alul adatnak el.

Eisinger Henriknél

Nagy-Kanizsán.

(1154—8)

Pályázat.

Zalamegyébe kebelezett Letenye mezőváros kath. elemi iskolája I-ső és II-ik osztályába képezde végzett segédtanitó kerestetik.

A második osztályu segédtanitónak évi dija 300 forint, szabad lakás, fütés, a magántanórákért havonkint 6—8 frt, ágynemű nem adatik.

Az első osztályu segédtanitónak évi dija 150 frt, élelmezés, a fótanitó urnál szabad lakás, fütés, magántanórákért havonkint 5—6 frt, ágynemű nem adatik.

A tanitási nyelv mindkét osztályban magyar. A kántori teendőkben való jártasság az első osztályu pályázónál előnyuyel bir.

Az állomások azonnal elfoglalhatók. Levél által értekezhetni alulirottnál.

Kelt Letenyén, november 11-én 1873.

Posta helyben. (1194—1)

Filippasits Károly, iskolaszéki elnök.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1878. november 28-án. 94-ik szám. Tizenkettedik évfolyam,

Előfizetési ár:
egész évre . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan
NYILTTERBEN
soronkint 10 krert vétetnek fel

Zala-Somogyi Közlöny

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben
a „zalamegyei gazdasági egyesület", a „n.-kanizsai kereskedelmi s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási részvénytársulat
HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, — anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

Vidékünkön a lovak között gyakrabban mutatkozó agyvelő betegségről.

Néhány év óta tapasztalom, miszerint vidékünkön a lovak között szórványosan ugyan, de néha — mint ez évi őszszel — gyakrabban az agyvelő-betegség mutatkozik, minél fogva nem tartom érdektelennek, e tárgyban nézeteimet közölni.

Az agyvelő-betegség — agyvelőgyuladás (Gehirnentzündung) az idegrendszer betegsége, s a veszélyesebb betegségek egyike.

E betegségeknél sajátságosan két kórképet, lényegesen különböző kórjelekkel ismerünk fel, egyik kórképnél a legmagasabb fokra gyorsitott érverést, lázas állapotot, az idegrendszer nagy mérvben izgatottságát találjuk, mit az állat öntudat nélküli állapotában rohamos bőszültséggel párosult nyugtalanságával küllel, — a másik kórképnél ellenkezőleg az érverés nem hogy gyorsittottnak, de a rendes vérütéshez aránylag nem is lázra mutató lassubbnak, lazának észleljük, s az állaton öntudatnélkuli állapotában feltünőbben az idegrendszer érzéketlenségét, eltompulását tapasztaljuk.

Vannak oly gyógykovács — lóorvosok (Curschmiede), kik ezen agyvelő betegség mind a két nemét általában agyvelőgyuladásnak nevezik, nézetem szerint ez megkülönbözteto. és pedig: az agyvelő-betegség azon nemét, melynél magasabb fokon gyorsitott érverést — lázas állapotot, s az idegrendszer nagyobb izgatottságát találjuk; közönségesen agyveló-gyuladásnak nevezzük, de azon állapotnál, midón a vérkeringést lazának, az érverést — vérütést — a rendesnél lassubbnak s az idegrendszer érzéketlenségét észleljük, a betegséget agy- vagy ideghagymázos láznak (typhus) nevezzük, mit ezen speciel megkülönböztetést Zamál Vilmos „Barmászat" czimü állatorvosi könyvének 113 ik lapján az „Agylob" leirásánál is fölemlit.

A mellett, hogy az agybetegségekhez különösen a husos, nehézfejü s nyaku lovak hajlammal birnak, előidéző okát főképen erőltetett használtatásban, majd a változó időjárás, légkör, s változó takarmányminőség befolyásaiban, valamint a napnak szemetsértő villanyos szurásaiban kell keresnünk.

Ha a most felületesen emlitett előidéző okokat fontolóra veszszük, alaposan következtethetjük, hogy az agyveló-betegség járványos jellegben is uralkodhat, mint ezt a jelen őszi évszak folyamában, a szórványosan, de még is gyakoribb e nemü betegedések után következtethetek.

Vannak, kik állitják, hogy az állatok az agybetegség azon neménél — hol gyorsitott érverés s az idegzet felingerültsége észlelhető — gyakrabban kigyogyulnak, én tapasztalatom után állithatom, hogy az állatok a betegség mind a két neménél egy iránt elhullanak, a kigyógyulás attól függ, hogy a megbetegedett állat késedelem nélkül azonnal gyogyápolás alá vétessék, mert ha a betegség folyamában már az ingerültség s bőszült állapot nagyobb fokon mutatkozik az állat élete menthetetlen.

Ezen betegség megelőzéseül ajánlatom a vérkevesbitést s vérjavitast. és pedig: fiatal, vérmes, jól táplált, kövér állatoknál 4—6 font vérbocsájtást; korosabb s silányabban tápláltaknál pedig a vérjavitószerek hasznalatat, mely czélra, a kálmos és tarnits gyökérpor keverékben a salitromsó és kénvirágnak kisebb adagokban abrakon használata megteendi hatását.

Végül megemlitem még, miszerint az itt felemlitett agyveló-betegségnek nem ritkán utóbaja marad az agyvelő, ugynevezett csira, butacsira, bőszcsirakór (Koller, Dummkoller, Rasenderkoller), mely baj az állat használhatását gátolja s használata veszélyes lévén, törvényeink értelmében a kezességi s jótállási belső-hibák közé számitatik, melyre nézve az adás-vevést megsemmisithető határidő 30 napra van meghatarozva.

Nagy-Kanizsán 1878. oktober hoban.

MAÁR NÁNDOR,
megyei állatorvos

Az árvák és a birósági végrehajtók.

Midón a magyar felelős ministerium s országos törvényeiuk az árvavagyon kipuhatolására, s kezelésére vonatkozó törvényeit s szabályrendeleteit megalkotta s életbeléptette, bizonyosan azon alapelv által vezéreltetett, hogy az árvak vagyona lehető legkisebb költség mellett kipuhatoltassek, tisztan és hüségesen kezeltessek.

Hogy pedig ezen magasztos elv életbe léptethessék, a községi köz- és magán-gyámok s gondnokok évenkinti számadásainak átvizsgáltatását, helybenhagyását, vagy a netalan hütlen salarok elleni elmarasztalási jogot a törvényhatosagra ruházta; s ez a maga rendjen van.

Az árva vagyon kipuhatolása, s leltározása körüli törvényes eljárás azonban nagyon költséges, meg pedig annal költségesebb, minél távolabb lakik a jarasbiróság székhelyétől az árva; s minél tavolabb fekszik birtoka. Ezen törvényes eljárási költség, mely a birosagi végrehajtók által szokott foganatosittatni, gyakran annyira fokozódik, hogy a csekélyebb birtoku árvának vagyona néha alig elégséges a költség fedezésere; már pedig ha a törvény az árvakat partfogása s védoszárnyai alá helyezte, nem kivanta, s nem akarhatta egyszersmind, hogy rosszabb sorsba részesüljenek, a birtok kipuhatolásánál költségesebb eljárással sujtassanak, mint a szarnyra kelt többi törvényes és teljeskoru örökösök, kik ezen terhes költségtől megkiméltetnek.

Hogy mikéut lehetne az árvákat ezen költséges eljárástól megkimélni a törvényhozás feladatahoz tartozuék.

Az eszmék tisztázása azonban eddig legbiztosabbnak lapok utján, a targy, s eszme megvitatása által bizonyult; ha egyszer megvan vitatva a targy, s tisztazva az elv, az üdvös eredmény el nem maradhat.

Én is tehat megkisérlem ezen arva vagyon leltarozasara, s halaleset felvetelére vonatkozó birosagi végrehajtok altali költséges eljarást, mint az allamnak egyszerü napszamosa mozgásba hozni s tapasztalataimat lapok utjan letepiteni, s egy sokkal csekélyebb költséggel járó eljárást, a tisztelt közönség figyelmebe ajanlani, mely következokön alapszik:

A községi szervezet végbefejezéshez közelg. Mihelyt az altalanos szabalyrendeletek a torvényhatóság altal kiadatnak kis és nagy községek számara; a kis és nagy községek az altalanos szabalyrendeleteket egy hónap leforgasa alatt feldolgozzak s megerosités végett a törvényhatosagnak beterjesztik. A községi szervezet teljes és a mostani idore befejezett lesz.

Az altalános szabályrendeletek alapján bizonyosan minden irasba terjesztett hivatalos eljarásért első sorban a jegyzö kell, hogy felelos legyen.

Ha tehat minden cselekményért a jegyzo felelós, miért nem bizatnék meg a legszigorubb felelöség mellett az árvák vagyona leltarozásával is?

A jegyző, ki a nélkül is tartozik rögtön a halalesetet bejelenteni a jarasbiróságnak, az adóhivatalnak és a közigazgatási szolgabirónak, rögtön felvehetné, és fel-

TÁRCZA.

It ülök a....

It ülök a bús emlékezetnek
Fája alatt; némán, egyedül.
Gondolatim messze elmerengnek
És szemembe bánat könye gyül.
Oh énnekem szomoru az emlék,
Mintha sötét rengetegbe lennék.

Multam fájó szenvedések el ja,
Éj sötét könyv, — melynek lapjain
Reszkető kezekkel van fölirva
Az örök bú, fájdalom, s a kin.
Oh énnekem keserü az emlék,
Mintha sirról vadvirágot szednék.

Életemnek boldog pillanatja
Lányka ajkad érintése volt.
Amde szived hütlen megtagadja
Lelkemet, mely lágyan átkarolt
Oh énnekem fájdalom az emlék,
Mintha gyászos temetőbe lennék

Csalódásból csalódásba estem.
Végzet és sors kinzott üldözött.
Nem volt hü kéz amely fölemeljen,
Nem volt hü sziv annyi száz között.
Oh énnekem kinos ez az emlék.
Hát jövendőm? Es milyen leend még?!

BRUCKNER XÁLMÁN.

A „tuileriák Párisban."

A tuileriák története egy részben a franczia birodalommal van egybekötve. IV. Henrik alatt a kormány székhelye lön, XIII. Lajos hivatalos királyi lakká emelte, XVI. Lajos király Versailles épitése befejeztéig elfoglalta; mely után Párist elhagyá, és egész udvari kiséretét magával vitte. XV-ik Lajos kiskorusága alatt kormányzói lakul szolgált, és midőn ennek utóda Versaillesba költözött, ezon palota a királyi ház tisztjei és környezetének lakásává változott.

A kertre néző homlokzata ezen colossalis épületnek 1856-tol fogva épült. Az északi szárnyon a Marsan-féle pavillonban Lajos Fülöp uralma alatt az orleansi herczegnő lakott.

A déli szárnypavillon Flóra nevet visel. E kettő között van a „pavillon de horloge." Ezen épületben vannak azon nagy termek, hol az orosz és porosz királynak Párisban létükkor nagyszerü ünnepélyek rendeztettek, és pedig a középen a marsallok terme, e mellett a trónterem, a Dianacsarnok, az első consul-terme, valamint még számos terem, melyek csak nagy ünnepélyek alkalmával nyilnak meg.

1789. okt. 16-án vonult be XVI. Lajos Versaillesből a tuileriákba; honnan a zöldségárusnők hozták be. — Itt lakott három évig folytonos nyugtalanság és aggály között.

A forradalom mindig merészebb alakot öltött. 1792. aug. 10-én fegyveres néptömeg gyült a tuileriák elébe.

A nemzetőrség magatartása nem volt biztos, és a király esti 8 órakor elhagyta családjával együtt a palotát, s a tuileriák kertjén által az északi oldalon (a mai Rue de Rivoli) lovag-iskolába ment át, hol a törvényhozó testület ülésezni szokott.

A tuileriák őrizete a svajczi testőrség és nemességből állt, mely a veszely hirére ode sietett.

A király távoztával a kardok hüvelyeikbe rejtettek.

Azonban a nép a palotát megrohanta, behatolt, s az őrizetet legyilkolá. Egész Europa megilletődött e hősies halál felett, kik a király védelmében harczolva estek el.

Luzern canton Thorvaldsen hires szobrász által nagyszerü emlékkel örökitette meg hőslelkü fiait. Az emlék alatti aláirás is megható, mely következő: „Meghaltak, de esküjöket meg nem szegték."

A nép vérpadra hurczolá ezután aristocratia legszebb virágát, a jámbor királyt, és a szelidlelkü királynőt, képviselőit, és hontitársainak ezreit.

A császári család a kastély déli sarkán lakott, a pavillon horlogetól a Flóra pavillonig.

Az északi szárnyon van azonfölül a kápolna, szinház, s e szárnyépületben tartotta a convent a rémuralom alatti üléseit.

1830 ban a tuileriák ismét ostrom alá kerültek. A király Lajos Fülöp elhagyva a tuileriákat, a kerten át családjával a Place de la Concorde térre menekült, s onnan Saint-Cloudba sietett. A nép a palota összes butorzatát szétrombolta s az udvarra hajigálva elégették, a trónt pedig a juliusi oszlop alatt. Az orleansi herczegnő termeit megkimélték.

Ha a horloge pavillon ablakaiból keletre tekintünk, ott egy hosszu udvar terül el előttünk, mely egy diadaliv által, melyet I. Napoleon emeltetett, két részre van osztva; a tuileriák felőli nagyobb rész la Place de Carousel, egy XIV. Lajos uralma alatt e téren tartott lovagjátékok emlékére nevezve.

A tuileriák kertje 2230' hosszu, és 870 láb széles, igen izléses virágágy narancsaultokkal. A tuileriák I. Napoleon császár lakhelyévé lőnek, XVIII. Lajos király folytatólag lakta, és meghalt 1824-ik évben. — Elfoglaltatva, ujolag kiraboltatott. 1830 ik évben a királyi méltóság tartózkodási helyéül jelöltetett ki. Lajos Fülöp elhagyá 1848-ban, február hóban futva a győzelmes felkelők között.

Egy másnapi rendelet 25-ik februárról keltezve, a kifosztott tuileriákat a rokkantak palotájává változtatta; de ezen rendelet végrehajtva nem lön, s a tuileriák hosszu ideig elhagyott állapotban maradt.

A déli terasse, mely a Szajnára nyilik, hajdan a római király játékhelye volt. A narancsöltotvények 200—300 évesek, a fiatalabbak 100 evesek is vannak, melyek nyáron kellemes illatot terjesztenek az egész környékre.

Szökőkutak, márványszobrok nagy élénkséget kölcsönöznek az édeni kertnek; itt láthatók még azon márvány oltárok, melyek Robespierre rendeletére készittettek, s a közönség vénéinek tribune gyanánt szolgáltak.

A tuileriák kertje Párisnak leglátogatottabb sétánya, és sok történeti események gyúpontja.

A legközelebb multban a tuileriák palotája III. Napoleonnak császári laka volt.

A nagyobb események közül szemtanuja volt Napoleon házasságának Eugenia tébai grófnővel, ki jelenben mint számüzött excsászárnő Angolföldön tartózkodik.

A párisi legutóbbi commune ephemer hatalma ezen királyi palotát is lángokba boritá, és nagyrészben elhamvasztá.

(Francziából.)

LOVASZY SÁNDOR.

kellene vennie, nem csak a haláleseteť, de a leltárt is a helyszinén, s nem holnapok mulva, a mint az jelenleg történik a végrehajtók által s nem privát házba, felületesen, nagygyából, hanem az árvaságon maradt gyermekek házainál s meggyőződést szerezve minden legcsekélyebb vagyonról, mely az árvák tulajdonát képezi, — minden ruha darabot jegyzékbe foglalna, mely az árvának gyakran egész kincsét képezi, mi a jelenlegi eljárásnál egészen elmarad; mert addig az ideig, mig a birósági végrehajtó a községbe kijöhet, az ingóságoknak nagyobb része, ha nem is sikkasztatik el, de legalább eltagadtatik vagy nem is kérdeztetik, ekképpen számadásba nem jön, jegyzékbe fel nem vétetik, s mire az árva felnőtt s törvényes s teljes koru lett, örökségeül maradt ruhadarabjai s más apróbb ingóságai eltünnek, s nem tudja kin keresni, mert a leltár másolata a gyámnak nem adatott át, az el nem tarthatók el nem arvereztethettek, az árva pedig maga sem tudja mije maradt.

A birói végrehajtók késői leltározása mellett tehát veszit az árva vagyonából, veszit a végrehajtói költségek fedezése által, ennél fogva nem hogy előnybe részesülne az árva, hanem sujtatik végrehajtói költséges eljárás által.

Nem szándékom lelkiismeretlen eljárással vádolni a birósági végrehajtókat, jól tudom, hogy a vidéken történt leltározás költséges; maga a fuvarozás, mely a vidéken is felszökkent, már sokba kerül, hozzzájárulva törvényszabta napi dijak, becsüsök napi dija; természetes tehát. hogy a költség nagyobb összegre rug, mentől távolabb fekszik az árva vagyon. Czélom könnyiteni és egyszerüsiteni az eljárást, nem gyanusitani vagy vadolni a végrehajtókat.

De a birósági végrehajtó nem is puhatolhatja ki az árva vagyont oly pontossággal, mint a jegyző, kinek hamarább füléhez jut, ha netalán valami eltagadtatott vagy feledékenységbe jutott volna A jegyző rögtön teljesitené kötelességét, a birósági végrehajtó csak holnapok multával, ellévén foglalva más végrehajtói teendőkkel is; a jegyzői leltározás tizednyi költségbe sem kerülne, a birósági végrehajtókó eltürhetlenségig, s a nép zugolodásáig megy.

Azt hiszem, hogy a községek szervezése után oly kör- és jegyzok választattak, kik képesek hivatásuknak s kötelességüknek megfelelni, s ép azért az árvák érdekében, a költség kimélés tekintetében ezt a terhet is halmozott teendői mellett megtenné minden jegyző és körjegyző, s nem gunyolná a nép a birósági végrehajtók általi leltározás költséges eljárásait.

Igaz ugyan, hogy a perrendtartás 563. §-a a haláleset felvételével megbizott közegre ruházza azt a jogot, hogy oly esetekben, amidőn az örökhagyó lakásán talált ingóságok veszély nélkül nem hagyathatnak, pecsételje le, zár alá vegye, s gondnokra bizza mind addig, mig jelentésök folytán birói intézkedés tétethetnék, de ha ezt megteheti a jegyző, mért nem foganatosithatja egyidejüleg a leltározást is? Quod fieri potest per pauca, nun quam fiat per multa.

— Ipoly. —

GOLDBERGER KÁLMÁN.

Mohács, november 19. 1873.

(Nyilt levél a „Világtártati körut" irójához.)

Petőfi, a halhatatlan emlékü lyricus egyik jellemtulajdonságát — az őszinteséget — festendő, ekkép ir: „Születésemkor a sors az őszinteséget bölcsőmbe tette pólyának, a en elviszem magammal a koporsóba szemfedélnek." Vétek volna tőlem még gondolatnak is összehasonlitani magam költészetünk eme fénycsillagával, de a körülmény mégsem gátol, kimondanom, hogy nemcsak saját tapasztalatom, hanem mások észlelete nyomán is elmondhatom, miszerint az őszinteség nem kis mértékben tulajdonom. Ez őszinteség mondatolja nekem, hogy a „Z. S. K." 92 ik számában közzétett bumerangolásodra nem kis mertékben ütköztem meg.

Okát fogod talán kérdezni? Szállj le szived szentélyébe s a józan ész világa mellett elmélkedjél kissé afelett, valjon helyesen cselekedtél-e, midőn azon beszélgetést, mely ama kedves angyal és köztem folyt le, átadtad sorsaidban a nagy közönségnek.

Nem e sejtheted eleve, miszerint kis városunk, hova több példányban jár a „Z. S. K.", telve lesz mihamarabb az ujsággal, s a hir szárnyain szélvész sebességgel terjed tova ama legszentebb szivügy, melyet ketten eddig oly hiven megőrizenk, de te titkunk szentélyébe elég jogtalanul belopodzvan, azt közleményed által mintegy dobra ütéd.

Még megbocsátottam volna e reád fényt nem, hanem csak homályt vető eljárásodat, ha nem átallod kimondani, hogy beszédünket mintegy boszuból hallgatád ki s adád át a nagy közönségnek.

De hát honnan e boszu oka? Ha már boszuról szólsz, jogos lett volna annak okát is közölnöd. — Én tudom ez okot, de hidd meg, boszud minden helyes alapot nélkülöz. Mert ugy hiszem, okul azt nem hozhatod fel, hogy te őt a rajongásig szeretted s hogy e szereteted nem viszonoztatott. Ami pedig engem illet, kar volt annyira külsőm lefestésében fáradnod. Igen sajnálnám, ha ép ama tulajdonok, miket felemlitél, lettek volna ő reá csábingerrel s idézték elő a hóditást! Én lelkemben megvagyok győződve, hogy szerepelnek ott más okok is, miket te, elmerülve a külső élethű lefestésében, egészen elfeledél.

Legjobban fáj, hogy te amaz egész jelenetnek, mit lefestél, szem- és fültanuja valál. Igaz ugyan, hogy amint Pestről Mohácsig haza jövénk, te is ugyanazon hajón jövél, én s e kedves angyal este felé, midőn a nap leáldozni készült, eme természettüneményben az Isten szabad ege alatt gyönyörködénk, s jól esett lelkünknek a végtelen térben sokáig széttekintenünk; mert önkénytelenül is elménk a szivünkben honoló szerelem végtelenségére gondolt, s szivérzelmünknek a természeti jelenettel eme harmoniálása mondhatlan boldogságérzettel tölté el keblünket. — Elválánk tehát némileg fogulva, anélkül azonban, hogy a szerelem vallomásáról szó is lett volna. — Hisz azt felesleges lett volna tennünk; mert akkor már a szemeinkből kölcsönösen kisugárzó tekintet elárulá viszonyosan azt, hogy mi egymást szeretjük. Megkéstél tehát a vallomástétellel. De meg nem is történt az előzőleg sem oly vontatva, mind leirtad. — Vagy talán ezzel azt akarád a nagy, közönség tudtara adni, hogy szért habozott oly soká ama drága angyal lelkemet szeretetével boldogitani, mert még akkor erősen élt szivében emléked?!

Egyebkint czélt érni czélt értél; mert kis városunkban bár merre menjek, közleményed folytán mindenütt beszéd tárgya vagyünk, mi legkevésbbé sem történik, ha te ezt nem teszed. Egyébkint hogy minden, bármily részről jövő további faggatásnak elejét vegyem, közleményed folytán helyesebben nem tehetek, mint ha veled ugyanazon uton, mint te tevéd, közlöm; hogy én őt forrón, lángolón, osztatlanul szeretem, s hogy ő szeretet nekem a kis időre elvesztett boldogságomat örökre megteremté. Szent elhatározásom egyuttal őt mielőbb örökre birhatni.

Miután te — mint kijelented — boszuból irád ama közleményt, én szintén megboszulom magam rajtad. E boszu nem leszen egyéb, mint mint . . . . a közel jövőben tartandó menyegzönkre jelen levelemben vőfélynek meghivlak. Vezesd te az oltárig ama drága angyalt, kinek örökre birhatása képezi boldogságom. — Hisz Mohács nincs oly messze, könnyen elrándulhatsz oda, meglehetsz győződve, hogy vigan fogunk mulatni.

Remélem, hogy máskor a sziv titkok felfedezésében kiméletesebb leszesz, nem mint mi irányunkban tevéd.

TELKESY.

Hirek.

— *Zalabérhez* egy óra járásnyira lévő Széplakon a napokban 3 kolera eset fordult elő. Széplak Vasmegyében van ugyan, mindamellett Zalamegyéhez közel s igy az óv intézkedések megyénkben még mindig szigoruan megtartandok.

— *A bor* Pogányvár vidékén 5—6 forinton kel akónkint.

— *Kaán Károly,* nagy-kanizsai ügyvéd, mint távirat után értesülünk, mult pénteken délelőtt 10 órakor Bécsben meghalt. A holttetem Nagy-Kanizsára szállittatván, temetése holnap, hétfőn d. u. történik. Béke porara!

— *A recse-kanizsai* utvonalon történt rablás, melyről előbbi számunkban emlékeztünk, birói vizsgálat folytán valótlannak bizonyult be.

— *Toldy István*tól megjelent s beküldetett hozzánk „A jezsuiták Magyarországon és egyebütt". A Jézus-Társaság szervezetének, tanainak s működésének ismertetése és a jezsuita kérdés Magyarországon Ráth Mór bizománya s ára a 471 lapra terjedő munkának 2 frt 80 kr. Tartalmara nézve visszatérünk.

— *Hymen.* Lapunk egyik széplelkü munkatársa, Szommer Róza kisasszonynyal Hochsinger A. gyógyszerész Varasdról jegyet váltott. Kisérje boldogság szent frigyüket!

— *A zala-egerszegi* polgári iskola 1874. jan. 1-én nyittatik meg.

— *Kinevezés.* A zalabéri postamesteri állomásra Kákosy József ottani postakezelő neveztetett ki.

— *Adakozás* a balaton-füredi szeretetházra: főtisztelendő Baudisz Gyula volt zalavári administrator 20 frtot és mint volt zalamegyei iskolatanácsosnak megszavazott utiköltségeit 8 frt 50 kr., összesen 28 frt 50 kr. felajánlá; továbbá Rózsavölgyi Antal tanitó gyüjtése 1 frt 20 kr. Adakozók: Csomics Mária 10 kr., Darázs Rózsa 10 kr., Kaán Irma 10 kr., Pichler Ida 10 kr., Rózsavölgyi Paulina 10 kr., Fattinger Mária 20 kr., Kovács Irén 10 kr., Szakonyi Jozefa 40 kr. — Németh Ignácz tanitó gyüjtése 2 frt 5 krt Adakozók: Szakonyi Gizella 30 kr., Halvax Mária 10 kr., Zalay Gizella 10 kr., Szigrics Gizella 10 kr., Harsay Róza 10 kr., Lasky Verona 10 kr., Neubauer Anna 10 kr., Mészáros Berta 20 kr., Csizmadia Amália 10 kr., Miszlovi Anna 10 kr., Wajdits Katalin 10 kr., Kovacsics Irma 20 kr., Rózsa Anna 10 kr., Pauer Katalin 10 kr., Rácski Emilia 10 kr., Köhler Berta 15 kr. — Horényi Pál tanitó gyüjtése 2 frt 7 kr. Adakoztak: Samu Mária 10 kr., Topolics Julianna 15 kr., Grobotti Mária 20 kr., Verhás Irén 5 kr., Verhás Ilka 5 kr., Vebor Klára 15 kr., Balázs Terézia 4 kr., Paulics Marcsa 10 kr., Urban Berta 10 kr., Acs Mária 4 kr., Skergula Mária 4 kr., Arvay Emilia 15 kr., Noveszky Leopoldina 10 kr., Salamon Teréz 10 kr., Pekez Anna 10 kr., Bokor Maria 20 kr., Csizmadia Vilma 15 kr., Koch Mária 5 kr., Dávid Jolán 10 kr., Matus Mária 5 kr., Romanik Lina 5 kr., — Biba Kornelia tanitónő gyüjtése 2 frt 21 kr. Adakozók: Belus Paulin 50 kr., Brunner Mari 20 kr., Bedenek Apolonia 8 kr., Rakos Mari 10 kr., Tóth Emma 20 kr., Komlóssy Jolán 10 kr., Rátz Ilona 10 kr., Hobinka Adel 10 kr., Hobinka Berta 10 kr., Szabados Ilka 10 kr., Winhoffer Szidonia 10 kr., Farkas Anna idősb 8 kr., Fandl Antonia 10 kr., Vida Lóri 5 kr., Kis Julia 10 kr., Pintér Katalin 10 kr., Russki Hermin 10 kr. (Folytatjuk.)

— *A „Zala-Szent-Gróth* járási tanitókör" f. évi okt. hó 30-án tartá — Szt. Gróthon — alakuló gyülését. Elnök: Glászer József, szt.-gróthi tanitó; alelnök: Hock Pál, türjei tanitó; jegyző: Pozsogár Gyula, végedi tanitó lett. Hock Pál, a mozgatható betük használati módjáról tartott gyakorló előadást, Pozsogár Gyula pedig: „Minő módot használjon a tanitó, hogy a testi büntetések mellőzésével is szorgalmas tanulói legyenek?" czimü dolgozatát olvasá fel. Mint lelkes tanügy barátok, viharos éljenzések között a „kör" tiszteletbeli tagjaivá választattak: tek. Bárdió Ferencz, helybeli szolgabiró ur. tdő Koller Ignácz, helybeli plebános ur, tdő Illés István, helybeli káplán ur és Lackenbacher Pinkász ur. A jövő gyülés helyeül, mint a járás központja, ismét Szent-Gróth tüzetett ki.

— *Lapunk* előbbi számának vezérczikkében az első hasáb folytatása nyomdai tördeléskor nem a második, hanem a harmadik hasábra vitetett két sorban át, igy a harmadik hasáb két felső sora a második hasáb legfelső soraiul veendő.

Mit súg a szél.

Mig a lánynak hő keblén
A gyönyört és kéjt élvezém,
Nem ismérve bút, bánatot,
Szerelmi kín nem faggatott;
Azt suttogta suttogó szél,
Azt zörögte zörgő is vél:
A szerelem, a szerelem
Édes érzés, öröm nekem.

De kihült a lány keble,
Kárhozat van ég szemébe,
Szive dobog, ne értem,
Mit szél susog csak most értem;
Azt susogja sutogó szél,
Azt zörgi a zörgő levél:
A szerelem, a szerelem —
Majd boldogság, majd gyötrelem.

SZENTGYÖRGYI B. ZSIGMOND.

Könyvismertetés.

(Közép-ázsiai utazás. Irta Vámbéri Ármin.)

I.

Irodalmunk fölötte szegény oly utirajzokban, melyek nemcsak az utazó egyéni érzelmeit és a látottak rövid, gyakran hiányos vagy felületes vázlatait, hanem a beutazott országok földirati, politikai és ethnographiai viszonyait a tudomány követelményeinek megfelelőleg tárják elénkbe. — Nem sok fáradságba kerülne elősorolni azon magyar utirajzokat, melyek e követelményeknek megfelelnek.

Vámbéri Ármin „Közép-ázsiai utazása" ma már a második kiadásban fekszik előttünk. — E munka a külföldi irodalmakban is osztatlan elismeréssel fogadtatott, sőt tudós szerzőjét Londonban a királyi földirati társulat világhirü nevezetességei érdemesiték barátságukra.

A 488 lapra terjedő kötet az Oxus (Amu) melléki eddig alig ismert országokat ismerteti, valamint a szerző élményeit is, melyeket a persák, turkománok, öztegek és afhgánok vallási fanatizmusával küzdve élt meg. — Az érdekes rajzok vonzó előadással párosulva, nemcsak a tudós világ előtt teszik e művet becsessé, de azokra nézve is, kik benne csupán a változatos leirásokat becsülik.

Azon hibája a könyvnek, hogy gyakran érdektelen részletek hosszas előadása által a szerző czélját szem elől tévesztő olvasó előtt unalmassá válik, az az egésznek becséből nem sokat von le. Igen érdekes része a munkának a khivai, bokharai és khokandi khánságok belszervezetének és kivonatos történetének leirása, mely főleg néprajzi tekintetben igen érdekes adatokat szolgáltat.

A szerző élményei e czivilizálatlan, félszegmüveltségü országokban nemcsak az utleiró mulandó hirnevét kölcsönzik neki, hanem főleg történelmi tanulmányai, melyek már a jelen munkában is a szerző alapos képzettségét és nem mindennapi tehetségeit szép világitásba helyezik; egy nagyobb, egészen történelmi munkában*) szintén hivatva vannak arra, hogy a szorgalmas kutató emlékét az utókornak megőrizzék. — Kilencz fametszetü kép is diszíti a munkát, mely nagy 8-adrétet képez, és melynek kiállitása az „Athenaeum" nyomdájának becsületére válik.

*) Bochara története.

Legközelebb Vámbéri érintett, egészben keleti kutfők után készült történelmi munkáját ismertetjük.

II.

(F. Born György három regénye. Kiadta: Lauffer Vilmos Pesten.)

Az ujabb kori német regényirodalom egyik elsőrangu képviselője F. Born György, kinek jelenben három nagy regénye forog a magyar olvasó közönség kezei közt.

Nem czélunk hosszadalmas birálatot irni e müvekről, csupán rövid ismertetésöket közöljük. — E regények kettője, ugymint „II. Izabella, Spanyolhon elüzött királynője" és „Eugenia" ugy a jellemfestés, mint több szereplő ugyanossága által rendkivül közel állanak egymáshoz; — a harmadik, mely „Egy világváros titkai" czimet visel, csupán az abban vázolt emberbaráti eszmék és a változott szerepkör által különbözik.

Born regényei általában az udvari élet ferdeségeit és kinövéseit tárják szemeink elé, nem haboznak itéletet mondani a rideg, költségre és játékszerü udvari szortartások fölött, s e mellett a megtörtént valóság hü ecsetelése következtében inkább korrajzoknak, mint regényeknek tekinthetők.

Rendkivül emeli e müvek érdekességét, hogy az ujabb kor mozgalmas udvari és politikai életét tárgyalja, és hogy hősei nagy részben maig is szerepelnek.

Nem igen erős oldaluk e regényeknek a jellemfestés és a kedély változatainak ecsetelése, mely a legtöbb angol irónál, de különösen Scott Walter és Dickens-nél oly megkapó; hiányzik teljesen beható jellemzése a szokásoknak és gondolkozásmódnak, melyeknek hiányát azonban az érdekes szövevény és bonyolulatok, valamint a jelenetek változatossága nem csekély mértékben feledteti el.

Born a franczia romantikusok nyomán halad, Montepin, Sue, Ponson du Terrail és Gabriau modorában kedveli a borzalmas események fölhalmozását, s az iróknak általában sikerül müvén összpontositani a figyelmet.

A magyar forditás a gyakran tulságos hüség mellett a forditó (Tabódy József) kevésből sok szót csinál. — Teljes meggyőződésünk szerint azonban az ujabb idők e sikerült korrajzai tanulságos és mulattató olvasmányul szolgálnak.

KÓVÁRY.

Epigrammok

Rózának.

Mondtad, bájaidat már sokszor égig emelték.
Hidd el meglátszik, mid se maradt ide lenn.

Kaptál uj gyürüket: ah mily szép csilla kövével.
Féltem, hogy majdan elborul árnyaidon.

MONOSTORI Béla.

— *Sajnálattal* jelezzük, hogy Nagy-Kanizsa város tanácsa a város épületeinek tűzelleni biztositását nem hazai intézetnél rendelte eszközlendőnek. Bizon-bizon szomoru adat ez nemzetgazdászati önállóságunkra nézve!

Hallod, hallod jó követünk Csengery!
Hogy fog ez a dolog neked csengeni?...

— *Gyászhir.* Özvegy Plichta Mátyásné, született Kis Franciska, elszomorodott szivvel jelenti maga, ugy 6 gyermeke és unokái nevében, szeretett férje, atya, illetőleg nagyatya *Plichta Mátyásnak*, f. évi november hó 16-án, délutáni 3 órakor élete 78. évében, rövid szenvedés után, végelgyengülésben történt gyászos halálát. A boldogult hült tetemei f. évi november hó 17-én d. u. 4 órakor tétettek örök nyugalomra. Az engesztelő szt. mise áldozat pedig más nap reggeli 10 órakor a nagykanizsai város templomában tartatott meg. Nagy-Kanizsa, 1873. november hó 16. *Áldás* és örökbéke lengje körül emlékét!

— *Rövid hirek.* Az uj magyar kölcsön meg van kötve, 75 millio frtban, mi 5 év alatt visszafizetendő. — Maros-Vásárhelytt a brukihoz hasonló honvédtábor készül. — Hg Schwarzenberg Ödön, az osztrák hadsereg egyik marsallja, meghalt. — A duna drávai vasutvonalon Morágy a szarvasmarha és nyersterménynek lerakodási állomásaul jelöltetett. — A győri műkedvelők példásan viselik magokat. — A „Pressburger Tagblatt" megszünt, (béke poraira!) — „Földmivelési érdekeink" és „Falusi Gazda" czimü gazdasági lapok indittattak meg. — A magyar északkeleti vasuton uj menetrend van. — Ungmegyében a kolera ismét mutatkozik. — A pozsonyi kath. alreáltanoda polgári iskolává fog átalakittatni. — A kiállitást nov. 2-án 135,647-en látogatták meg, és máj 4-től, nov. 2-ig 7.254,687-en. — „Virginius" 57 foglya (Amerikában) főbe lövetett, csak 18 szabadult meg. — A közl. minister felszólitást intézett a hazai vasutakhoz, hogy félévenkint azok névsorát küldjék be, kik szabadjegyekot birnak. — Liszt meglátogatta a herczegprimást. — Gyémánt esküvőt tartott egy 75 év óta együtt élő földmives pár Miavám, tanuk király ő felsége és Gizella főherczegasszony voltak, kik 3000 frtot ajándékoztak az öreg párnak. — A piteati püspöknek Kolozsvárott időről keletkezett hirek alaptalanok. (Ezek a „Reform" köréből szoktak jönni?...).

Konyhakerti naptár.

November hóra.

Szabadban. 1. Mindennemü kóró, giz gaz, paraj rakásra gyüjtendő s elégethető. 2. Borsó, paszuly és más egyéb kórok felszedetnek és elrakatnak. 3. A sás, rigolozás és a veteményágyak trágyázása napi renden levő munka. 4. Mind megannyi gyökeres és gumós vetemények fölszedetnek és alkalmas helyen télire elrakatnak. 5. Téli endevia, katáng saláta gyökere téli fogyasztásra pinczékbe tétetnek. — 6. A szabadban telelő spinát, petrezselyem, kel és káposztafajok keményebb fagyok beálltával befedetnek.

Üzde. 1. A tavaszi és téli üzdészetre szükséges föld átrostálva és korhadt trágyával keverve készittetik. 2. Téli fogyasztásra metélő salátát, zsázsát, petrezselymet melegágyakba most kell vetni. 3. Spárgaágyak körüldeszkázva és friss lóganajjal körülsánczolva üzdészet alá vehetők. 4. Keményebb fagyok beálltával a kihült melegágyakban levő veteményeket szalmás lóganajjal körülveszük, s különösen éjjelen át föltett takaró és deszkákkal a hideg áthatása ellen védjük.

Deczember hóra.

Szabadban. 1. Mig az időjárás engedi, az előkészitő munkálatokat, milyenek az ásás, trágyázás és rigolozás folytatjuk. 2. Mindennemü kerti eszközök kijavitandók és olteendők. 3. Magvak tisztogatását és rendezését is most kell elintézni. 4. A télire bevermelt gyökgumós és salátafélék naponkint átvizsgálandók, azokról minden rothadt rész k szorgalmatosan eltávolitandók. 5. Az éléstár és telelő-pinczék szép verőfényes napokon át szellőztetnek.

Üzdészet. 1 murok, hónapos-retek, fejessaláta üzdészet alá vehetők. 2. Virágos káposzta, korai kel és karaláb meleg-ládákba már veteményezhetők. 3. Minden az üzdészethez megkivántató eszközök, u. m. ládák, deszkák, ablakok, szalmatakarók kijavitva, átvizsgálva s rendbehozva jövő használatra készen tartatnak.

E hónap rendszerint a legkedvezőtlenebb az üzdészetre, s a folyton ködös, borus, napok alatt a gyenge ültetvények sudár satnya hajtásokat növelnek, azért a kertészgazda különös figyelmét veszik igénybe, minden verőfényes pillanat; minden kedvezőbb légköri változat szellőzésre fölhasználandó.

Gazdászati és kereskedelmi értesítés.

A savanyukáposzta egy uj készitésmódja. A meggyalult káposzta fentartása végett rendesen konyhasó és kapormaggal elegyitik, azután erősen hordókba tapossák. A kellő gond és tiszta hordók alkalmazása mellett ez eljárással is czélt érhetni, azonban az igy nyert savanyukáposzta kellemetlen sós izzel bir. Érdekesnek tartjuk tehát a hirneves Artus idevágó kisérletét megismertetni, mely szerint a savanyukáposzta sokkal kellemesebb izzel előállitható. A káposztánál t. i. a savanyu iz keletkezése tejsavképződésen alapszik s e folyamat mindenütt fellép, hol valamely fehérnyeféle anyag bizonyos hőmérsék mellett czukortartalmu testekre hat. Igy közel állott azon fölvétel, miszerint a konyhasó a savanyu káposzta készitésénél mellőzhető. Es e fölvétel csakugyan helyesnek bizonyult be, s igen kellemes, savanykás izü káposztát nyerünk, ha a gyalult káposzta tenyérnyi magas rétegét a hordóba nyomjuk, e rétegre forró vizet öntünk, s e műveletet mindannyiszor ismételjük, mig a hordó kétharmadára meg nem telt. Az egészet ekkor kővel megterhelt deszkával fedezzük be. A káposzta megsavanyodása az eljárásnál 3 hét alatt annyira halad, miszerint azt már élvezni lehet. Az ily káposzta nagyon tartékony. Artus káposztája egy év mulva még mi kivánni valót sem hagyott hátra. K. G.

Papirszeletek.

— Magasság és mélység. „Nándor nevü fiam — igy tette közzé a nyilvános lapokban X ur — a templom tornyáról leesvén, halálát lelte. Aki a torony magasságát ismeri, annak fogalma lehet fájdalmam mélységéről."

— A kár. „Göthe halála-napján születtem", mondá egy önhitt iró. Erre megjegyzé valaki: „Mindkét eset kárára van a német irodalomnak."

— A különbség. „Miben különböznek a rendkivüli tanárok a rendesektől?" kérdé egy idegen a tanulókat. Egyik közülök igy válaszolt: „A rendesek semmi rendkivülit sem tudnak, s a rendkivüliek semmi rendeset."

— Csekélység. Egy csekély ismerettel biró ifju elhunyt tanárjáról s a többi bók közt „Önnek köszönök mindent amit tudok" mondá neki. „Oh! válaszola a tanár szintoly udvariasan, ne is legyen említés ily csekélységről."

— Néhány együgyü paraszt a képfaragóhoz ment s megrendelték nála egy szent Ferenczet. „Halva vagy él-e akarjátok?" kérdezé a művész. „Igen, csak legyen az élő, ha majd a községnek nem tetszik, ugy arra mindig van idő agyonütni."

— Mi az asszony élete. A 18-ik évtől 25-ig a hét éves háboru a szív és ész között. A 25-ik évtől az 55-ik a természet harmincz éves háboruja a szabóval, a [illegible] tovább egy régi citadellának makacs védelme a rohanó évek ellen.

— Az engedelmes kis leány. Sirdogálva ült a kis leány házok ajtajában.

— Majd beeresztlek — mondá egy arra menő csinosan öltözött kaczér hölgy — ha be akarsz menni....

— Nem szabad most! — szólt a leányka panaszos hangon.

— Miért? — kérdi némi részvéttel a hölgy.

— Azt mondá édes mamám — felel elérzékenyülve a leányka — csak akkor szabad bemennem, ha az a szép bácsi ki most ott benn van, s ki nekem mindig czukrot szokott adni, elmegy.

— Itthon van papád? — kérdi a hölgy.

— Nincs! — felel a leányka..

— Mily jó, engedelmes kis leány! — mondja hallhatólag a hölgy és minduntalan visszatekintgetve tovább halad......

Történeti naptár.

Nov. 19. 1608. II. Mátyás király koronáztatása. — 1855. Vörösmarty Mihály halálozása.
„ 20, 1848. A horvátok Muraközt elhagyják s Perczel Mórnak átengedik. — 1865. Az erdélyi utolsó tartománygyülés megnyitása.
„ 21. 1812. Frankenburg Adolf születésnapja. — 1830. Kisfaludy Károly halálozása. — 1848. Uj osztrák ministerium alakulása.
„ 22. 1599. A törökök Kaposvár ostromát megszüntetik. — 1745. A jászok és kunok megváltván magukat, municipális jogaikat visszanyerik. — 1848. A dézsi csatavesztés.
„ 23. 1450. V. László királyi esküje Temesvárott, egy évre ugyanezen napon Prágában meghalt. — 1833. Deák F. beszéde az országgyülésen a lengyelek ügyében. — 1849. A magyar menekültek Sumlába érkeznek.
„ 24. 1494. Kinizsy Pál halálozása. — 1868. A horvát követek megjelennek a magyar országgyülésen.
„ 25. 1802. Gr. Széchenyi Ferencz a magyar nemzeti muzeumnak alapját teszi le.
„ 26. 329. Konstantinápoly alapitása, — 1848. Az első és második osztrák hadtest Magyarország ellen indul.
Nov. 27. 1663. Kottorinál Zrinyi Miklós 300 lovassal 2000 törököt a Murába ugraszt. — 1824. Szilágyi Virgil születésnapja. — 1848. A honvédelmi bizottmány a magyar hadsereget független nemzeti állásba teszi.

Piaczi árak.

Nagy-Kanizsán, 1873. év november 21-én. Gabonaneműek: alsó austr. mérő szerint [illegible] 87—90 font 7.50 kr. 85—86 font 7.10 kr. 83—84 font — — kr. Rozs 74—78 font 5.20 kr. Árpa etetésre 68—70 font 4.20 kr. Árpa etetésre 4 — kr. Zab 1.90 kr. Repcze — — kr. Lisztneműek: bécsi mázsa szerint. Liszt legfinomabb 18 — kr. Zsemleliszt 16 — kr. Fehér kenyérliszt 13 — kr. Fekete kenyérliszt 10.— kr. Búzadara 16 kr. Rizs 16.— kr. Hüvelyesek: alsó austr. mérő szerint: Borsó 8.50 kr. Bab 5.40 kr. Lencse 8.50 kr. Köles 7.60 kr. Hajdina (pohánka) 4.50 kr. Kukoricza 1.20 k. Burgonya 1.40 kr. Hus: bécsi font szerint — Marhahús 28 kr. — Disznóhús 32 kr. Juhhus 18 kr. Borjuhus 28 kr. Zsirfélék: bécsi font szerint Disznózsir 30 kr. Marhaszir 60 kr. Szalonna 46 kr. Szappan 24 kr. Lámpaolaj 38 kr. Stearingyertya 65 kr. Faggyu-gyertya 32 kr. Bor: alsó austr. akó, 10 pint szerint Ó-bor 14.— kr. Ujbor 5.60 kr. Sör: alsó austr. akó, 42 pint szerint Legmagasabb 7.— kr. Legalacsonyabb 6 — kr. Tüzifa: bécsi öl, 36 hüv. hosszu szerint. Bikkfa 14.— kr. Tölgyfa 10 — kr. Kőszén egy bécsi mázsa szerint 70 kr. Faszén egy mérő 70 kr. Bécsi mázsa szerint széna 1.20 kr. Szalma 1 — Napszám: egy férfi élelmezéssel — — kr. élelmezés nélkül — kr. Egy nő élelmezéssel —.60 kr., élelmezés nélkül — . kr. Egy gyermek élelmezéssel — — kr. élelmezés nélkül —.45 kr.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról	Barcsra és Dombóvárra	reggel	5 óra	18 perc
„	„	délután	2 „	43 „
„	Budára	reggel	6 „	[illegible] „
„	„	délután	1 „	46 „
„	„	estve	10 „	[illegible] „
„	Bécsbe	reggel	5 „	48 „ *)
„	„	délután	2 „	[illegible] „
„	„	estve	10 „	58 „
„	Triesztbe	reggel	5 „	3 „
„	„	délután	2 „	23 „
„	„	estve	11 „	[illegible] „
Érk. Barcs- és Dombóvárról	N.-Kanizsára	reggel	4 óra	19 perc
„	„	délután	1 „	21 „
„ Budáról	„	reggel	4 „	43 „
„	„	délután	1 „	46 „
„	„	estve	9 „	20 „
„ Bécsből	„	reggel	4 „	33 „
„	„	délelőtt	10 „	27 „
„	„	estve	10 „	18 „
„ Triesztből	„	reggel	3 „	[illegible] „
„	„	délután	1 „	[illegible] „
„	„	estve	10 „	22 „

*) Csak Szombathelyig. Itt [illegible] várakozás.

Szerkesztői üzenet.

1005. Br. K. Sajnáljuk, hogy nem lehetett szerencsénk találkozhatni.

1006. „Görzi lovag" czimü satiricus photographiát csak a nyilttérben közölhetjük. Nagyon is világos a czélzás. Vagy kiha yaz, vagy nyilttér?

1007. „Hogy lőtt a nyulra" nemcsak a puskája, de a verse is csütörtököt mondott.

1008. „Feleségem, angyalom, galambom!" Csak mondja neki otthon s ne a lapban.

1009. „Esik a hó." Még nem! e szép-irással bár fűtenénk, azért alkalmilag elvitethet.

1010. R. Budapest. Köszönet a szkrendü válaszért.

1011. Zürichbe. Köszönettel vettük a választmány határozatának közlését.

1012. Egy hazafinak. Máshol nem lehet, csak a nyilttérben, ezér. pedig soronkint 10 kr. jár a kiadónak.

1013. T. V. Letenyén. Szerkesztőségünknél 10 példány rendelt tett meg vészesürati genrekép czimü kiadványodból,

1014. W. Gy. Budapest???

1015. H. Légrád. Igen sajnálom, hogy kevés idő volt a levél és utazás közt.

Heti naptár.

November 23-tól nov. 29-ig 1873.

Hó- és hetinap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	[illegible]
46) A mustármagról. Máté XIII.				
23	Vasárnap	E 25. Kelem.	E 25. Kelem.	[illegible]
24	Hétfő	Flóra	Emilia	[illegible]
25	Kedd	Katalin sz.	Katalin	[illegible]
26	Szerda	Conrad	Konr.	[illegible]
27	Csütörtök	Ákos	Virgil	[illegible]
28	Péntek	Sosthen.	Günther	[illegible]
29	Szombat	Saturnin	Valath.	[illegible]

Nyilttér.*)

Eine von unsere Leute.

A sámsoni jegyző a jelen század-világban ama üdvös gondolatra jött, hogy szomszéd kartársa népét iratok elkészitése végett magához csábitgatja. Ez jele annak, hogy ez a magát sokáig „otató"-nak ismertetett jegyző kartás megharcolik s elvegyül a mai kor „Kan" csoportjai közé! Mindez azonban még eltürhető dolog lenne, hanem az illető jegyző elég lelketlen volt az okként részére folyt hasson mellett a szomszéd kartársnak képességét s így tekintélyét is aláásni, mi könnyen kivihető akkor, ha szűrös polgártársaink előtt ugy nyilatkozunk: „mert az nem ért ahoz!"

E tett amily nemtelen, ép oly logicátlan valami; hisz akkor, mikor a más lealacsonyitásán sziroszodni szerető jegyző ur még csak pandur volt, a sértett kartárs — kit egyébkint „kedves bácsi"-nak szokott volt nevezni, már 12 éves hivatalnok, jelenleg pedig 26 éves jegyző!

E soroknak czélja akar lenni, hogy Marczali járás jegyzői lássák, hányat ütött az óra.

EGY HAZAFI.

Egy tisztviselőnek túlfokozott hatalmaskodása.

T. *Erdősy*, csurgói járás segéd sz. biró ur rögtön hozott itélete f. évi augusztus 5-én egyoldalulag minden előleges kihallgatás mellőzésével, mihaldi gazdaságomban, engemet, alulirottat azért, mivel aratóim, a mint renki előtt tudvalévő ideí rosz aratáskor, midőn kinos volt azon kevés termés is, melyhez a gazdának jutni lehetett, I aratatui (mert 30 arató helyett csak 16 jelentkezett), hogy tulérett zabomat, egyrészt az egerek megemésztésétől, s másrészt hogy huvelyéből a földre hullásától megmentsem, egy vasárnap délután, litánia után learatták, magához hivatott, s községbirája és több jelenvoltak előtt, következő szavakkal végezte el rögtön hozott itéletét:

Ez alávaló szemtelenség, „disznóság", „ön egy betyke liatat", „hivta volna össze sipos rokonait azokkal arattatott volna, mely szavakkal meg sem elégedve, pandurt kiáltva mellém, és azt komandérozva: „előttem Habterschba álljon" mindjárt elkisértetem Csurgóra — tudja, hogy ön deliquensem"! mely közben száraz öklével homlokom felé lenyegetett s alig bult, hogy orrba nem ütött, e kérdéseket mondván: „Ha a helybeli parasztok munkáit agyonverték volna, mit csinált volna? Ha még Csurgóra jött volna, azok mind agyonütötték volna, s erre hogy felelt volna meg? s több efélék, melyeket mind még annyi szomoru példái nevezett tisztviselő hatalma megmutatásának. Egyéb commentár ugy hiszem, nem szükséges, azért az itélet hozatalát az intelligens jelenkori közönség birálatára bizom s valjon 300 frt birtokadó-fizetővel lehet-e igy bánni?

ROSENBERGER PÁL,
Somogymegye mihaldi birtokos.

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Minden betegnek erő és egészség, gyógyszer és költség nélkül.

Revalescière du Barry

Londonból.

Minden betegségnek gyógyszer és költség nélküli eltávolitása a zamatos du Barry Revalescièreje által, a mely felnőtteknél és gyermekeknél 50 szeresen megkiméli az árát. — Kivonat 75,000 gyógyulásból, gyomor-, ideg-, altfél-, mell-, tüdő-, nyak-, torok-, lélekzeti-, mirigy-, vese és hugyhólyagbajokból, a melyekből kivánatra ingyen és bérmentesen küldetnek másolatok.

Mióta pápa ő szentsége a zamatos du Barry Revarescière használata által meggyógyult és sok orvos és kórház hatását elismerte, senki sem vonja többé kétségbe ezen zamatos tápszernek erejét; egyszersmind idézzük ezen betegségeket, a melyeket gyógyszer és költség nélkül eltávolit: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyakhártya-, lélekzési-, hugyhólag és vesebajokat, mellbetegségeket, szédülést, nehéz lélekzetvételt, köhögést emészthetetlenséget, dugulást, hasmenést, álmatlanságot, gyengeséget, aranyeret, vizkórt, lázt, vértódulást, fülzsibongást, ájulást és hányást még a terhesség folyamatában is, isshártyalobbot, mélakórt soványodást, csúzt köszvényt, sápkórt. — Kivonat 75,000 bizonyitványból gyógyitásokról, a melyek minden gyógyszerrel daczoltak.

73,877-ik bizonyitvány.

588. Wienerthorgasse, Budán 1872. febr. 28.

Huszonnyolcz napig élveztem az Isten által küldött du Barry Revalescièrejét. Ezen isteni természet adomány kétséges helyzetemben rajtam csodát művelt, a miért nem átallom ezen gyógytápszert a szenvedő emberiség valódi jótéteményének nevezni. Ezen pompás Revalescière egy igen veszélyes tüdő és légcsőnyáktól, szédüléstől és mellszorulástól szabaditott meg, a melyek minden gyógyszerrel több éven át daczoltak. Ezen természetadomány ezek után a legfőbb dicséretet érdemli és a szenvedő emberiségnek legjobban ajánlható.

Köller Flórián, cs. k. nyugalmazott katonagondnok.

Táplálóbb levén a husnál, 50-szeresen megkiméli a gyógyszer árát, felnőtteknél ugy, mint gyermekeknél.

Pléhszelenczékben ½ font 1 frt. 50 kr., 1 font 2 frt 50 kr., 2 font 4 frt 50 kr., 5 font 10 frt., 12 font 20 frt, 24 font 36 frt. Revalescière piskoták szelenczékben 2 frt 50 és 4 frt 50 krral. Revalescière-Chocolatée táblákban 12 csészére 1 frt 50 kr., 24-re 2 frt 50 kr., 48-ra 4 frt 50 kr., poralakban 12 csészére 1 frt 50 kr., 24-re 2 frt 50 kr., 48-ra 4 frt 50 kr., 120-ra 10 frt., 288-ra 20 frt, 576-ra 36 frt.

Megrendelhető Barry du Barry & Comp. által, Wien, **Wallfischgasse Nr. 8.**, *N.-Kanizsán Lovák Károly gyógyszertárában*; Aradon F. Tones és társánál; Debreczenben Mihálovits István gyógyszertárában a kigyóhoz; Kassán Wondraschek K.-nál; Marosvásárhelyott Fogarasi Dömötörnél; Pesten Török Józsefnél; Székes-Fehérvárott Dieballa Györgynél. Temesvárott Quiriny A. városi gyógyszerésznél; Versecze Fischer Móricznál.

A bécsi czég minden vidékre küld postautalványra vagy utánvétre.

Felelős szerkesztő: **Báterfi Lajos.**

H I R D E T É S E K:

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

E porok rendkivüli s a legelterébb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden, eddig ismert házi szerek között, tagadhatatlanul az első helyet foglalják el; mint az sok ezer, a császári birodalom minden részéből kezeinkhez küldött hála-iratok a legrészletesebben tanusitják, hogy e porok rögzött szorulásoknál, emészthetetlenségeknél, gyomorhévnel, továbbá görcsök, vese- és ideg-bajokban, szivdobogásnál, ideges fejfájás, vértolulás, végül hysteriara, búkór és hányásra hajlamnál a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, s a legtartósabb gyógyhatást eredményezték.

Ára 1 eredeti doboznak használati utasitással 1 frt.

FRANCZIA BORSZESZ SÓVAL.

A legmegbizhatóbb orvosszer a szenvedő emberiség segedelmére minden bel s és külső gyuladás, legtöbb betegség, mindennemű seb-, fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyitott sebek, rák, fene s engyulladás, bénulás és mindennemű sérülés ellen, stb. stb.

1 palaczk ára használati utasitással 80 kr.

(1091—1)

DORSCH-HALMAJ-ZSIROLAJ.

A legnestább és leghathatosabb orvosi szer Norvegia hegyeiben nem csorélendő fel a mesterségesen tisztitott halmájzsir-olajjal.

A valódi **Dorsch-halmájzsir-olaj mell- és tüdő-bajoknál, sorophulás- és rachitis-betegségekben** ez oly gyógyhatást mi van; s egy levelés a legiddül ebl **köszvény- csúsz bajokat**, valamint az idült **bőrkütegeket**

Ára 1 üvegnek használati utasitással 1 frt.

Raktárak Nagy-Kanizsán: Belus J. gyógysz Lovák K. gyógysz. Fesselhoffer J. és Rosenfeld F. uraknál.

Belovárott Lakovics G.
Csáktornyán Kárász G.
Csurgón Kreisler Dávid
Kaposvarott Kohn Jakab
Kapronczán Werli Sánd. gyógysz
Keszthelyen Wünsch F.
Kereszten Breyer Jakab fiai
Kőszegen Czaczinovits latr. gyógysz
Letenyen Kalivoda L. gyógysz
Marczaliban Iszil Nándor
Bánok-Szt.-györgyön Fibics J. g.
Szombathelyen Pilich Ferencz g.
Sopronyban Mesey András gyógysz.
Zágrábban Mittelbach Zs. gyógysz
Ceyleck J. J. gyógysz
Prwsiss Fr. gyógysz

A keszthelyi községi iskolaszéktől.

Pályázati hirdetés.

A keszthelyi községi magyar tannyelvü népiskola I ső leányosztályánál a rendes tanitói állomás üresedésbe jövén, erre ezennel pályázát nyittatik. — Járandóságok: évi fizetés 415 frt, 120 frt lakbér illetmény, e helyett esetleg megfelelő lakás, és 50 frt failletmény.

Erről a pályázni kivánók azon megjegyzéssel értesittetnek, hogy pályázat határidejeül f. évi deczember hó 7-ike tüzetik ki, és hogy az állomás 1874-ik évi január 1-én lesz elfoglalandó.

A választott egy sikeresen töltött próba év után erősittetik meg véglegesen. Folyamodványok a helybeli községi iskolaszék elnökségéhez czimzendők

Keszthely, 1873. nov. 16-án. (1197—2)

Az elnökség.

Zenélő játékok,

melyek 4—120 darabot játszanak; diszművek harang, dob-, dob és harang játékkal; mennyei hangok mandolin, közeli távoli hanggal stb.

Zenélő szelenczék

melyek 2—16 darabot játszanak; necaissere, szivarállvány, svájci házacskák, fénykép albumok, iró eszközök, keztyü tartók, levélnyomók, szivarkészletek, dohány- és gyufatartók, dolgozóasztalok, palaczkok, tárczák, székek stb. mindenik zenével ellátva. A legujabb e tekintetbeni gyártmányokat ajánlja (1176—2)

HELLER J. H, Bern

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

Heller-féle valódi gyártmányok csak egyenes megrendelésre kaphatók, melyek a legmagasabb élvezetet képesek nyujtani.

Wajdits József nyomdájába

előnyös feltételek mellett

néhány TANONCZ felvétetik.

Értekezhetni a nyomdatulajdonossal N.-Kanizsán

Jó olcsó szép

világitó szerek.

Legujabb petroleumlámpák jó szerkezetü takarékossági égő készülékkel (1 lángu 6 gyertyaláng) kétségkivül a legszebb világitás és mégis 50% takaritás más világitó szerek ellenében. Hogy verseny ne is támadhasson, az árak hallatlan olcsók. A legfinomabb minőség biztosittatik.

Egy darab konyha-lámpa teljesen üveggel és béllel 45, 60 kr. Egy db konyha, fal és függő-lámpa, teljes felszereléssel 85 kr., 1.20, 1.50. Egy db csinos szobalámpa teljes felszereléssel 1 frt, 1.20, 1.50, 1.80. Egy db ugyanez, diszes kiállitássa teljes felszereléssel 2 frt, 2.50, 3. — Egy db salonlámpa gazdag kiállitással, igen finom 4, 5, 6, 8, 10 frt. Egy db tanuló- vagy dolgozó-lámpa ellenzővel 1 frt, 1.50, 2. — Egy db fali lámpa, istállók, előszobák stb. számára 90 kr., 1.20. Egy db függő-lámpa gyárak, mühelyek, üzletek számára 2 frt, 2.50, 3.50. Egy db függő lámpa csigával, éttermek számára, igen finom 5, 8 frt. Egy db ugyanez legfinomabb minőség aranyozott bronzból 15, 20, 25 frt.

A lámpák áraiba az üveg és bél bele értetik.

Egy lámpa ellenző, kicsiny, középfinom 5 kr., finom 10 kr., legfinomabb 15 kr. Egy ugyanaz középnagyságu közép finom 10 finom 15, Egy legfinomabb 20 kr., ugyanaz nagy, középfinom 25, finom 30, legfinomabb 45 kr. Egy rőf lámpabél 4, 6, 8 kr. Egy db lámpaolló aczélból 25 kr. Egy db lámpa-óvó (légés ellen) 5 kr. Egy db czilinder-óvó (az üveg elpattanása ellen) 10 kr. Egy db czilindertisztitó (mechanikus szerkezettel) 20 kr. Egy db lámpatálcza, legszebb 20, 80 kr. Egy db czilinderfedő, legszebb 15, 25, 35 kr. Egy db csiga függő lámpák számára 1.40, 1.80, 2.20. Egy czilinder-üveg 4, 5, 6 kr. Egy db üveg-golyó 20. 25. 30 kr. Egy plèh-bödön 1 font petroleum számára 30. 2 fontra 60 kr.

Nagyban vásárlóknak jutányos árakat számit

Friedmann bazar,

Bécs, Praterstrasse, 26 sz.

Eső-köpönyegek

utazók, gazdák, vasuti tisztviselők s minden más esőnek kitett egyén számára, az angol eső köpenyegek javitott légpusztithatlan, és vizhatlan szövetből igen ajánlatók. E köpönyegek csin és tartósságra felülmulnak minden eddig előállitottat. Megjegyzendő, hogy varrás nélküliek, miért is javitásnak nincsenek clávetve s igy vannak késziteve, hogy szép időben a belső oldaluk mint divatos felöltő használható.

Egy db közönséges nagyságu 2 ujj hosszu 10 frt, minden további 2 ujj 1 frttal több. Fejvédő (kapucz) darabja 1 frt.

Lanvin és fia, manchester gyári főraktárá.

Hideg ellen legjobban véd a jó

téli öltözék.

Téli czikkek

tiszta gyapjuból, melyek a testet minden ártalmas időjárás ellen védik és igy az egészség megóvásához a rideg őszi és téli időszakban nélkülözhetlenek.

Keztyük legujabb angol buxking gyapotból.

Egy pár urak számára 50, 70, 90 kr; bélelt 70, 90 kr.; 1.20, dupla finoman kivarrva 1 frt, 1.20, 1.40. Egy pár hölgyek számára 40, 60, 80 kr., finoman bélelt 60, 80 kr., 1 frt, dupla finoman kivarva 80 kr., 1.20 Egy pár gyermekek számára nagyság szerint, 30, 40, 50 kr., bélelt 50, 60, 70 kr.

Utazó és egyéb shawlok,

legfinomabb gyapotból, szép mintával.

Egy db urak számára 70, 90, 1.20, 1.50, duplahosszuságu 1.60, 1.80, 2. Egy db gyermekek számára 40, 60, 80 kr.

Kéz melegitők legfin. minőség.

Egy pár urak számára 25, 30, 40, 50 kr. Egy pár hölgyek számára 25, 35, 45 kr. Egy pár gyermekek számára 15, 25 kr.

Egészség ingecskék tiszta pamut- vagy gyapotból.

Ezek télen minden meghülés ellen megóvnak s igy igen ajánlhatók.

Egy db urak számára 90 kr., 1.20, 1.40, legfinomabb 1.50, 2.—, 2.50 Egy db hölgyek számára 1.20, 1.40, legfinomabb 1.80, 2.50, Egy db gyermekek számára 70, 85 kr., 1 frt, legfinomabb 1.20, 1.50, 1.80.

Egészség nadrágok.

Egy pár urak számára 1 frt. 1.50, 2.— [illegible] 1.50, 2.—, 2.50 Egy pár hölgyek számára 1.20, 1.60, 2.—

Egészség harisnyák és kapczák tiszta gyapotból.

Egy pár férfi kapcza 30, 40, 50 80 kr. Egy pár magas női harisnya 70, 80, 90 kr. 1 frt. Egy pár gyermekek számára 20, 35,

Téli ingek legfinomabb gyapotból, divatosak, selyemmel kivarrt ingmellével.

Egy db urak számára 2.50, 3.—, 3.50, gazdag kivarrással 4.50, 5.50

Uri és női schlips-ek. igen divatosak.

Egy db 20, 35, 45, 65 kr., selyemből 50, 60 kr., 1 frt.

Nagy választék férfi és női nyakkendőkben lyoni selyemből. Kicsiny, fehér 1 frt. himzett 1.50. Nagy különféle szinű 2.—, 2.50, 3.50 frt.

Altestmelegitők gyapotból darabja 50 kr.

Fejkötők, nők és leánykák számára, a legdivatosabbak, legujabbak és legszebbek.

Egy db nők számára 1.80 2.50, 3.50. Egy db leánykák számára 60, 80 kr., 1.20, 1.50.

Baschlikok legjobb kelméből.

Egy db szép zsinórzott 1.—, 1.50, 1.80, legfinomabb selyemmel himzett 2.—, 2.50, 3.—, Egy db gyermekek számára 90 kr., 1.20, 1.50 kr.

Női- és gyermek-muff-ok.

Egy db nők számára, divatos 1.80, 2.—, 2.50. Egész garnitur, muff és nyak-óvó (collier) .50. 4.50, 6.—. Egy db leánykák számára 1.50, 2.—

Egész uj ez idényre. Női kendők szinekben: fehér, ibolyaszin vörös, kék. Tiszta berlini pamutból a legfinomabb beszövött mintákkal.

Egy db hölgyek számára 1.20 1.80, 2.20, 2.80, nagyobb minőség, körülkötő 3.50, 4.50, 5.—. Egy db leánykák számára 60, 80, 90 kr., 1.—20.

Eugenie-fejkötők legfinomabb berlini pamutból, selyemmel, bél-lyel és szalagcsokrokkal gazdagon diszitve. Egy db ára 4.50, nyakóvóval 5.50.

Különlegesség férfiak számára

Igen szép uri ing-elő legjobb gyapotkelméből, finoman himzett mellel, gallér és ujjlyukakkal, ugy hogy minden ing fölött hordani lehet, diszes és jó meleget nyujtó, darabja 60 kr.

Vadász-harisnyák, magas száru.

Egy pár nagy, jó minőség 1.30; legjobb és legmagasabb száru 1.60, 1.90, 2.30.

Gamache-ok. finom minőség.

Egy pár magas száru hölgyek számára 1.20, 1.60, 1.80. Egy pár gyermekek számára 60, 70, 80, 90 kr.

Pelerine női gallérok, magasak és divatosak, bálok és látogatások alkalmával a belépéshez.

Egy db 2.50, 3.50, 4.50, 5.—

Gyermek-ruhácskák gyapotból

Egy db 60—80 kr, ujjacskákkal s finom kiállitással 1.20, 1.50, 1.90.

Lábtalpak, melyek a czipőbe rakva a lábat szárazon és melegen tartják, s igy az egészség megóvásához szükségesek, darabja hölgyek és gyermekek számára 25 kr; urak számára 30 kr.

Legujabb a téli idényhez!

Csak 5 forint

egy teljes angol egészség öltözék. Ez valódi amerikai természetes kapp-pamutból szövetett és a kautschukhoz hasonló nyulékonysággal bir; sajátsága, hogy a testet hamar kimelegiti és folytonosan enyhe párolgásban tartja. Ennélfogva óvószer meghülés s más betegségek ellen.

Egy ily öltözéket urak vagy hölgyek számára képez: 1 ing, 1 alsó nadrág 2 pár harisnya vagy kapcza, egy pár kézmelegitő, 1 pár lábtalp. Mindez összevéve csak **5 forintba** kerül.

Az itt felsorolt áruk ily minőségben egyedül [illegible] kaphatók a **FRIEDMANN BAZARBAN,** Nagyban árulók rabatot nyernek.

(1183—2) Bécs, Praterstrase 26.

Pályázat.

A n.-kanizsai bankegyesületnél a pénztárnoki állás, melylyel 1000 frt évi fizetés van összekötve, betöltendő. Követelmények: a kettős könyvvezetés, ugy a magyar és német nyelvek tökéletes tudása, pályázóknak az évi fizetés kétszeres összegét cautióképen kell letenniök. Ajánlatok folyó hó 25-éig intézendők

(1192—3)

a n.-kanizsai bankegyesület

igazgató tanácsához

Nagy-Kanizsán.

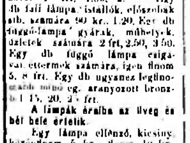

Keller Ignácz

Nagy-Kanizsán.

(1094—10)

Ajánlja gazdagon felszerelt urak-, hölgyek és gyermekek számára való topánraktárát, a legjobb minőségüeket a lehető jutányos áron.

Ugyszinte figyelmébe ajánlani bátor vagyok a cs. k. katonaság s t. közönségnek, hogy megrendeléseket a legjobb bel és külföldi bőrből elfogadok és készitek, az árt legjutányosabban számitom.

Az én raktáromban vásároltakat kijavitásra elfogadom.

Empfiehlt sein reich assortirtes Lager aller Gattungen Herren-, Damen- und Kinder-Stifletten von bester Qualität und zu möglichst billigen Preisen.

Ferner mache ich das k. k. Militär und verehrungswürdiges Publikum aufmerksam, dass ich alle Bestellungen vom besten In- und Ausländer-Leder verfertige und prompt und billigst berechne.

Auch wird von mir gekaufte Waar zu repariren angenommen.

Titkos betegségeket

és

tehetetlenséget

(1156—9) (*elgyengült férfierőt*),

ugyszintén

hugyosőszükűléseket

és

magömléseket

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker biztositása mellett

Dr. HANDLER MÓR

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész.

Rendel naponkint délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádor-utcza 13. sz. 1-ső emel. 14. sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik, és a gyógyszerek megküldetnek.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

Lapunk mai számához van mellékelve Weiszmayer M. árverési jelentése.

NAGY-KANIZSA. 1873. november 27-én. 95-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár: egész évre . . 8 frt, fél évre . . . . 4 „ negyed évre . . 2 „ Egy szám 10 kr. — Hirdetések jutányosan NYILTTERBEN soronkint 10 krért vétetnek fel.

Zala-Somogyi Közlöny

A lap szellemi részét illető közlemenyek a szerkesztőhez, — anyagi\ részet illető közlemenyek pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők: NAGY-KANIZSA Wlassicsház.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben
a „zalamegyei gazdasági egyesület", a „n.-kanizsai keresked. s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási reszvénytársulat
HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasarnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

Még is Zalamegye monographiájaról.

Motto: Quoties aliquid conaberis, te simul et ea quae paras quibusque pararis ipse metire. Facit ... animo ... perum ... paenitentia ... operis inferti
Seneca.

Örömmel olvastam t. Skublics Pál urnak e lap 87. számu figyelmeztetéseimre e lap 89. sz. közlött nyilatkozatát s egyrészben utbaigazitását. Örömmel olvastam, mert avatott tollából folyt és szakismeretet tanusitó nyilatkozata azt gyanittatja, hogy ő az egyik vallalkozó, kinek, mint megyénk szülöttjének, ezen várva-várt munkája már onnét fogva is fokozandja örömünket.

Mindenek elött nyilatkozatára válaszolok, és csak azután szolgálok nagyszerü munkája körüli fáradozásai némi megkönnyebbitése tekintetéből is nehány igénytelen észrevételekkel.

Az utóbbi megyei gyülés elött nehány héttel Csah-Rendeken átutazván t. Barcza Sándor ur által értesültem a nyilatkozó ur által oly körülményesen leirt monographiai pályázatról, és igy arról is, hogy a pályázat 3 évre kitüzött napja f. év végével le fog járni, azért tartám polgári kötelességemnek a záridő lejárása, sőt a megyei gyülés elött ez érdemben felszólalni, az illetőket figyelmeztetni. Előbb nekem erről tudomásom nem volt. A főispáni inditványt tárgyaló megyei gyülés határozatát, melyen betegeskedésem miatt meg nem jelenhettem, oly hosszu idő alatt velem senki sem közölte, valószinüleg azért, mert azt gondolták, hogy azt egy profanus idiota öreggel közölni szükségtelen, vagy talán zalai polgártársaim most is a göcsei megyének azon régi szokását követik, miszerint a tapolczai járással, különösen Balaton-vidékével csak ugy kell bánni, nem mint a rómaiak a Sociusokkal, hanem subjugált provinciával. Például megemlithetem, hogy azon megye gyermeki éveimben, mind külső járásbeli szolgabirákkal rakta meg járásunkat. Novák Gáspár fő-, Bezerédi Nagy Ferencz és Barcza János szolgabirák Szent-Gróton, Görbőn, Mihályfán, Rigácson lakván, járásombeli panaszosok 8—12 m. földnyire fáradni és költségeskedni kénytelenittettek. És ezen idegenség okozá, hogy az 1820 as években elszakadni fenyegetodzött, mire Tuboly László hidegvérüen azt válaszolta: „Csak vidéket vesztünk, nem embereket." — Ez idegenség okozá leginkább, hogy a Balaton-vidék keleti regényes része törvénykezési tekintetben Zánkáig (falu Kővágó-Eörs) szomszédságában elszakadt. A virilis-seknek 1872-év végével történt összeallitása végett tartott igazolási gyülés napja, az 1871. év XLII. t. 22. cz. ellenére, ki nem hirdettetvén, legalább nekem tudtomra nem adatván, és igy magamat, mint a 73-ik évre besorozandó virilista meg nem jelenhetvén, az érintett okuál fogva azok sorából kihagyattam, holott mind 1848. elött, mind 1867. után a megye gyüléseken a Balaton-vidékét a tisztviselokön kivül csaknem egyedül magam képviseltem, a discussiokban részt vettem, és nem egyszer kor és czélszerü inditvanyokkal felleptem, melyek közül azonban néha elvettettek oly inditványaim is, melyek később más megyékben felkaroltatván, az egész országban a megyei és varosi hatoságokhoz küldve, köröztettek. Mi Kővago-Eörstol fogva, mint Zalának szülöttjei, Zalától már csak azért sem akarunk elszakadni, mert Zalanak regi dicső multját tekintve, büszkén valjuk magunkat zalaiaknak lenni, de éppen azért óhajtjuk, hogy megyénknek ezen dicső multja, lehetoleg felderittetvén, a dicsőség templomában régi ragyogó fényével tündökölhessen, és ennél fogva is annál jogositottabbnak érzem magamat, mivel 74 éves koromban látásom gyengülése miatt, most már a régi classicus történészeket nem olvashatom, előbbi olvasmanyaimból, hallásból s tapasztalataimból összegyüjtött némely adatokra figyelmeztetem a mongraphust.

Nem oszthatom a nyilatkozónak azon állitását, mintha a régi családi levéltárakban csak a magánügyekről szóló régi okmányok találtatnanak, mert az előbb Lengyel-most Inkey-fele iharos-berényi levéltarban levo és mar latin-betükre átirt régi goth-okmányokat olvasgatván, ezek között nem egy okmányt olvastam olyant, mely a megyei kormanyzási módot a nagybirtokosoknak s várkapitányoknak levelezéseiket s az akkori megyei eseményeket is tartalmazvan, a monographusnak szükséges adatokat nyujthatnak. Ugyanazért tovabba is ajánlom azon irmodot tanulmányozni es igy azon levéltarakban kutatni.

Igen is a nyilatkozó javaslata szerint a megye hataraiu kivüli levéltárak is megtekintendok, különösen a somogy- és vasmegyeiek. Hogy a pannonhalmi és csornai levéltarakban is a kutatas folytatando, azt termeszetesnek talalom, mert a tihanyi apatsag mar 80, es a türjei prépostsag mar 600 éves zalai birtokosok és az ugyan a pannonhalmi foapatsagnak, ez pedig a csornai prépostsagnak fiuaja levén, a török-hatoruban ennek tapasztalt gyakori ostromai miatt régi okmanyaikat a mater-levéltárba szálliták.

Három év levén kitüzve a pályázásra, ez idő alatt, legalább tudtomra, senki nem vallalkozott, pedig ennyi idő elégséges lett volna azon munka elkészitésére és ha a nyilatkozo ur még csak most lép fol ezen tövises pályára, hogy a kutatandók legalább megkezdett kutatása azon időszakoknak, melyekre a monographia kiterjesztendő, hiteles történészei előleges figyelmes olvasása és a népszájáu is forgó oly hagyományokuak, melyek alapja azon korbeli hiteles történészek munkáiból legalább coli-mative következtethető, előismerete nélkül a megye által egy évvel meghosszabitott idő alatt ezen roppant feladatanak kellőleg megfelelhessen, daczára annak, hogy őt művelt, szorgalmas és tevékeny fiatal embernek ismerem, szabadjon tamáskodni. És ezen elokészületek nélkül, most ezen pályara készülőnek én, ha a mult gyülésen jelen vagyok, a kitüzött egy évnek, még egyeli megtoldását inditványoztam volna. A föispani inditványra kiküldött választmány véleménye szerint, mint nyilatkozó ur mondja, a megye dicső multja leirandó levén, a monographus történetet ir, pedig a források szorgalmas és alapos kutatása, az azokban foglalt adatok biraló és okmányozó előadása — az alapja minden igazi történetirásnak. Hic labor, hoc opus est.

Azt is megérinti nyilatkozó ur, hogy Zalamegye egy Zrinyi Miklóst, egy Csányi Lászlót és egy Deák Ferenczet adott az országnak. Ez nagyon igaz és elmondom rájuk a classicus iroval: „Hosego veneror et tantis nominibus semper assurgo." — De ezen első rendü planeták mellett megyénknek több csillaga is ragyogott és ezeket is ki kell meritenünk a halatlan világnak, annyira megszokott sajatsagos feledekenysége örvényéből. Zum Dichter muss man geboren, und zur Anerkennung gestorben sein.

És most szabad legyen Zalamegye egén szerepolt néhány jeles férfiairol megemlékeznem, de olyakról is, némelyekrol, kik a főszerepet játszották, de nem a megye anyagi és szellemi jólétere:

1. Mátyás király koraban Zalának egy zsidó foispánja volt, ha Löw Lipót, előbb nagy-kanizsai, most szegedi tudós és olvasott fő rabbinak hitelt adhatunk, a mit ez egy tudományos szóbeli értekezésében állitott. Wagner és Fessler ugyan megirták, hogy még Zsigmond király idejében hazánkba bevándorolt Erust vagy Ernuszt

---

TÁRCZA.

Kinek ajkán örökmosoly honol.

— George Wildbrandt. —

Kinek ajkán örökmosoly honol,
Kinek szivében szüz öröm lakik,
Ki rózsák és szép liljomok között
A sziv oltárán csendben áldozik;
Üdvözlégy lányka, hő erselmeid
Fényes betükkel vannak irva itt,
Es érted égő sziv hő lángiban,
Melynek te adtad fennkölt álmait.

A gyermek kornak hajos éveiu
Alig haladtál gyors lépteikkel át,
S az érzelem kebledben oly magas, —
Szivedben lelte legmagasb lakát,
Vidám mosoly arczod és ajkadon
A sziv örömnek szende képei,
Melyek szerelmünk tiszta kék egén:
A boldogságnak drága gyöngyei.

KŐVÁRY BÉLA.

Négy pálma levél.

Elmenekültem a városi zaj elől. Vannak időközök az ember életében, midőn a magány jótevőleg hat, midőn az emberek arcza, a zaj csak nyugtalanit. A rohanó omnibusnak, a hullámzó emberi alakok, a czifrábbnál czifrább nők erősen hatottak kedélyemre, s már Rousseaunak kezdtem igazat adni, hogy a magány emel, mig a zaj hasztalanul fáraszt.

Amint a közel erdő fái feltünedeztek előttem, midőn már a zajos várost távol láttam halvány körrajzban, a tarka szinezetü mezők apró virágcsokraikkal, az üde lég, a tova sikamló szellő könnyed érintése uj életet, uj érzést idéztek föl bennem.

A természet nem oly néma, mint első pillanatra látszik. Minden fűszál mintha csak Midás nádszálainak tulajdonságával birna, beszél, mint a néma arczjátékával, ugy ez ragyogó szinével. Aztán az erdők boldog csendjében rejlő virágok ezrei nem képeznek-e egy kis társadalmat, hol épen ugy feltalálható az ellentétek halmaza, mint köztünk. Van története, jelentése minden virágnak. — Amott a hyacinthus, mely esetleg került ide, nem juttatja-e eszünkbe a női szerelmet, és a szerelemféltés vad tüzét? . . . Mintha csak susogná, hogy ő valaha szép ifju volt, ki az istennő kegyét elnyerte, de Zephirus szerelemféltésében lezúzta hajitó karikájával, s a szép istennő virággá változtatá az élettelen testet. — Amott a piros szinek ezerféle vegyülete kéjes mesét mond, mint szerette Venus a vadász ifjut, mint lett ez egy vádkan áldozata, s mint futott segélyére Venus, nem kimélve mezitelen lábacskáit, melyből kiloccsanó vér festé meg a virágokat, és mint büszkélkedik ott messze a kökörcsin, hogy Venus arzá változtatá ifját. — Ime mily szép jelentése van e virágoknak, de még ma is. Otthon a könyvlapok között, a nők rejtélyes fiókjaiban hány hervadt virágszál van, melynek értéke mesés nagy, kérdezzétek csak? — Hány nő kedélye rokonszenves egy-egy virágszállal. Egyik az amaranttal, mely leszakasztva is megtartja mosolygó szinét, mintegy jelképezve a szerelmet még a halálban is, — másik a liliommal, mely a nap heve elől összehuzza leplét s csak fénytől menten nyitja föl, mint az ártatlan női sziv, mely leplei közé rejti féltett titkát, s csak önmagának panaszolja el bánatát vagy örömét. De hiszen maguk a nők is virágok az élet kertjében. Kert az élet is, de rózsáit óva és vigyázva kell szednünk.

Merengve haladtam tova, kezeimben virágokkal; mig az erdők csöndje, gyönge homálya fogadott be. A magas és vastag tölgyek sugár erős termetükkel eszembe juttaták Horác ama odáját: Si fractus illabatur orbis! . . . .

A gyönge, angyalszelid mohocska esdekelve nézett rám, amint észrevette, hogy lépteimmel össze akarom zúzni. De az ember üző — mondja Darvin — létküzdelmében eltiporja a gyöngét . . . . . .

Csodálatos e némaság, hiányzik a megszokott zaj, üresnek látszik minden élo, s képzelem lassankint benépesiti a tért, és mint Cardanus sötét zárda romjai között sétálva apáczát kiváni látni s az megjelent, mint Nikolai, Mendelsohn, Tasso csendjét a képzelem szülte alakok társaságában tölté el, mint Mahomed futott saját agya elől . . . . ugy előttem is ismerős alakok kezdtek fel-fel tünedezni, s képzelmem egy alakot varázsolt elő, melyet láttam mindenhol, hangját hallám a szellő sóhajában, hatalmát kedélyem zilaltságában, s lelkem ez alaktól, mint Poe hollójától, nem menekszik soha, soha, sohasem . . . . titkos zenét hallottam, hasonlót az égi sphaerák zengzetéhez, s egy dalt, Heine dalát: „Elmerengve a gyenge náddal a homokba irtam . . . . szeretlek!! . . . . .

De miért is szeretik sokan a természet ezen némaságát, ez állandó jelenséget a változásban — mint Hegel mondja — a változót az állandóságban? . . . Nagyon egyszerü az ok. A természet e néma nagyszerü csendje nem okoz oly váltakozó behatásokat, mint a hullámzó zaj tünetei. A természet ezen állandó csendje nagyon megfelel azon egyszerü s állandó érzelemnek, mely a kedélyben van . . . . . . Amott a zajban a figyelem s hatás megoszlik, itt központosul.

Sokáig elmerengtem, midőn szemeim egy tárgyra estek. Papir levélalak volt az, hasonló a pálma levélhez . . . . . kiváncsian szemléltem meg . . . kinek volt kedve ily levélalakokat kivágni, azokat teleirni s egy szalaggal összefüzni . . . . Czime: „Négy pálma levél." Vajjon nő irta-e vagy férfi, a vonások után megitélni nem lehet. Talán tartalmát elolvasva könnyebben itélhetek . . . . Elolvastam . . . . Vajjon lappang-e e sorok között való is? . . . szép olvasónőim talán könnyebben eltalálhatják s megitélhetik ha élethű-e az, avagy képzelet, játék.

Lássuk az első pálma levelet.

Czime: A sultán leánya.

„A midőn legmosolygóbb az arcz, legközelebb áll a siró arczhoz, hol legnagyobb a fény, ott legnagyobb az árny."

„A szerelem is csak olyan, mint a nagy nevetés, rendesen kedvvel kezdődik, sirással végződik. A régiek nem hiába tették Eroshoz Anterost."

„A szerelem méreg, mely sebre alkalmazva először gyógyit, de sokáig rajta hagyatva a seben, elroncsolja az egészséges szövetet."

„És a dalnok még tovább dalolta verseit, mandolinjának édes hangját a szellő elvitte a lugasba, és a sultán szép leánya fejét karjára hajtva elmerengett rajta hosszan . . . . mélyen . . .

Ki tudja kire gondolt? . . . . .

„Szeretni édes, jobban szeretni gyötrelem

János gazdag zsidó (Juda) Mátyás király által megkedveltetvén, s azt pénzügyérjének kineveztvén, neki a sklábinai várat és uradalmat a turóczi örökös főispánsággal, fiának pedig szinte Jánosnak a csáktornyai várat és muraközi uradalmat adományozta, de ezen utóbbi irók azt állitják, hogy azok megkeresztelkedtek, a mint hogy az idősb Jánosnak idősbb fia Zsigmond, pécsi püspöknek ki is neveztetett. Ulászló törvényei berekesztésénél az mint Agazonum regalium magister, ez pedig mint püspök megemlittetik. Ez előtt néhány nappal Szegedre küldött levelemben felkértem a rabbit azon forrásnak megnevezésére, melyből érintett állitását meríté, ha nem felel, őt erre hivja fel a monographus. Egyébiránt minthogy a Zriuyiek és Althanok Csáktornyának és Muraköznek örökös urai és Zalának szinte örökös foispánjai valának, gyanitható, hogy a nevezett Ernst, mint Ulászló törvényeiben előforduló banderiumot vezető mágnás és kir. fölovászmester, Zalának főispánja lehetett. De ez csak gyanitás, habár nem minden alap nélküli, talán majd a monographus által feltalálandó criterium veritatis, kiugrasztja a nyulát a bokorból.

2. Zrinyiek levén örökös foispánjai megyénknek, azt hiszem, hogy nem csak a nagy Miklóst, hanem a II. Miklós Györgyöt és a magyar szabadság kivivására törekedett és B. Ujhelyen meggyilkolt Péter vértanut is a zalai főispánok sorában emlegethetjük. György Kaczorlaknál Török Gáspár és Huszár Péter alvezéreivel együtt a törököket kegyetlenül megverte, mely csatában akkor katonáskodni köteles megyei nemességnek is részt kellett venni, de kik voltak ezek név szerint és valjon a két alvezér megyei volt-e? odáig az én cronikám nem terjed. Mint czimezték akkor a főispánokat, azt nem tudom, de azt tudom, hogy a midőn Cserey szerint az erdélyi fejedelmeket is csak nagyságolták, bizonyosan az excellencias czimnek hire sem volt. A mult században Németországot csufolták Tittelland-nak, de most a czimkórság annyira elragadta hazánkat, hogy az a csufolás most ránk illik. Fiatal koromban Majlath personalis egy alföldi szolgabirót, ki pedig cs. kir. kamarás volt, a kir. tábla elé idéztetvén, csak ezen czimmel illette: „Per illustri ac generoso domino“, és azért a szolgabiró az idéző levelet visszaküldvén s a personalis a competens titulusnak megadására utasittatott, azonban a cs. k. kamarásokról nem rendelkező magyar törvényeket értő personalis az előbbi titulus mellett küldé az idéző levelet. Hiába énekelné ránk Horatius az aurea medieceritást és Epodonja 2-ik odáját: Beatus ille, qui procul negótiis etc. Solutus omni foenore. Vajha követnők a székely-borszéki fürdő-vendégeinek, hol pedig mágnások is valának, korszerü szép példáját, kik egymást Greguss Ágost inditványára per uram-asszonyom czimezték. Hanem perse Ambitionis sacrafames, que non mortalia pectora mores? Még a magyar babiloni fogságban szolgált és utóbb hivatalaikból elbocsátott hivatalnokokat is nem csak czimeznünk, hanem nyugdijaznunk is kell. Jobboldali létemre is kijelentem, hogy ez a kiegyezésnek egyik kebelrázó pontja, kiváltképen ezen Krach és inséges világban.

3. Szerepeltek megyénk régi korában a szt.-gróthi Hagymásiak. Miklós mint előkelő nagybirtokos, tehát mint quasi mágnás és megyénk követjei Csáni Balázs, Kaczor András de Kaczorlak és Kerecsenyi jelen lévén az 1505-ki rákosi országgyülésen, tevékeny részt vettek azon végzésben, miszerint idegen nyelvü és országu fejedelem magyar királynak ne választassék. Hagymásy Christof a magyar szabadság s alkotmány elnyomására törekedő német kormány ellen feltámadt Bocskay és Bethlen fejedelmekkel tartván, a német őrsereggel megrakott Türje- és Sümeg-várakat bevette és elfoglalta, s itt egyik magyar alvezére Horváth Bálint Ujlaky püspököt levágta, amivel Szegedy jezsuita in Tirocinio juris hungarici Hagymásit gyanusitja. Ezen család magvaszakadása után, vagy notájából a szt.-gróthi vár és uradalom Batthyanyiaknak adományoztatván, innét gyanitom, hogy a Hagymási-féle régi okmányok a Batthyányok szt.-gróthi vagy n.-ujvári közös levéltárában feltalálhatók, a hova a török nem juthatott. Egyik Batthyany vitézkedett a kaczorlaki csatában is.

(Vége következik.)

MEZRICZKY PÉTER.

Törvényszéki hirdetések a hivatalos lapokban.

Teljesen magunkévá teszszük a „Pozsonyvidéki Lapok“ következő felszólalását:

(P. F.) A polgári peres és nem peres törvénykezés számos eseteiben előfordul annak elodázhatlan szüksége, hogy bizonyos tények, határozatok, idézések sat. országszerte hirdettessenek, — habár e czélra az alig olvasott lap jog- alkalmatlanabb, miután mégis szükséges, hogy efféle hirdetések csakis egy meghatározott lapban jelenjenek meg, hogy ott azokat a közönség bizton feltalálhassa, — az efféle hirdetésekre bevett igtatási dijak nem tekinthetők tisztán haszontalan költségnek.

Azonban tisztán haszontalan költségnek és a jogszolgáltatás drágitásának kell tekintenünk azon költségeket, melyek kisebb értékü ingó és ingatlan tárgyak feletti birói árveréseknek a hivatalos lapban kényszerü beigtatása által okoztatnak.

A hivatalos lapot csak a hivatalközegek tekintik meg, a nagy közönség sem nem járatja, sem nem olvassa, ez uton tehát a hirdetés czélja: a köztudomásra juttatás — épen el nem érhető azért sem, mert oly tömeg hirdetés jő össze a hivatalos lapban, melynek figyelmes átolvasása egy embernek egész napi idejét felemésztené és ezen tömeg hirdetés közel $2^1/_2$ nagy sürün nyomott iven naponkint jelenik meg, megtörténik ennélfogva majd naponkint, hogy az országosan a hivatalos lapban hirdetett birói és hatósági árverések, vagy árlejtések közvetlen az árverés, vagy árlejtés szinhelyén — a venni kivánók előtt ismeretlenek maradnak és a sulyos hirdetési költség füstbe ment.

Igaz ugyan, hogy a felek szabadságára van hagyva az efféle hirdetményeket a vidéki lapokban is közzététetni, de ezzel kettős költség okoztatik, mely az amugy is felemelt bélyeg, kézbesitési és végrehajtási dijak mellett elviselhetetlenné válik; megkellene tehát forditani a törvény rendelkezését és a hirdetést a vidéki többnyire néhány megyei területen elterjedt lapokban kötelezővé tenni — ellenben az országosan kiterjedt lapokban való hirdetést a felek belátására bizni, ily rendelkezés mellett a hirdetés czélja teljesen eléretik, az árverés vagy árlejtés az érdekletteknek és köztudomásra jő, — a haszontalan költség mellőztetik és fenmarad a nagyobb talán 20—30 ezer forinton felüli értékü tárgyak árverésének az országos kiterjedt lapokban való hirdetése.

Előre látjuk azon megjegyzést, hogy mint „Cicero pro domo sua“ czikkezünk, habár nem oly ékesszólással, azonban ez nem tart bennünket vissza, mert érdekünkkel a közönségnek sokkal nagyobb érdeke van összekötve, mert megvetendő hippokritaságnak tekintjük megnyugodni az oly hirdetményekben, melyek formaszerüleg megtörténtek ugyan, de melyeket a hirlapi javitón kivül senki sem olvasott.

Ezért bátorkodunk ezen körülményre az országos képviselet becses figyelmét felhivni most, midőn a törvénykezési rendtartás számos hiányainak javitása napirenden van és ezzel egy a ministerium által alakitott szakbizottság foglalkozik.

Hirek.

— ***Zalamegye*** bizottmánya rendkivüli közgyülést tart november 27-én Zala-Egerszegen.

— ***A hajtóvadászaton,*** mely a nagykanizsai vadásztársaság által nov. 25-én tartatott, 40 nyul s két őzbak esett el.

— ***Adakozás*** a balaton-füredi szeretetházra: (Folytatás lapunk 94-dik számában közlötthez.) Rosenblüh Lajos tanitó gyüjtése 4 frt 90 kr. Adakoztak: Kovács Gyula 1 frt, Bokor Károly 20 kr., Krenus István 10 kr., Nagy Imre 10 kr., Rothmann Menyhért 10 kr., Szmodits Kálmán 10 kr., Darás István 20 kr., Csillag Árpád 15 kr., Egyed Gyula 20 kr., Gerencsér János 10 kr., Ekker Imre 50 kr., Godina Lajos 20 kr., Imrei Géza 10 kr., Kovács Ferencz 10 kr., Komlossy Kálmán 50 kr., Magyar József 10 kr., Palkó Zsigmond 10 kr., Rozsek Ferencz 10 kr., Sukker Lajos 10 kr., Sebestyén Gyula 21 kr., Veber Ferencz 20 kr., Vizely József 14 kr., Verly Ernő 10 kr., Villand Béla 20 kr. — Páros Endre tanitó gyüjtése 3 frt 11 kr. Adakoztak: Plihál Győző 1 frt. Reiner Ödön 5 kr., Schmidt Rozsó 4 kr., Markovics Ferencz 8 kr., Pauer András 4 kr., Geisl Ernő 40 kr., Csemics Károly 10 kr., Hieslberger Lajos 20 kr., Saly László 10 kr., Keller Antal 5 kr., Ujváry Géza 50 kr., Pichler Ignácz 10 kr., Vancsura István 4 kr., Czirk János 5 kr., Hodics István 4 kr., Horváth Imre 5 kr., Rinhoffer Gyula 2 kr., Istvánfi István 5 kr., Kiss Zsiga 5 kr., Turbéki János 5 kr., Aicher Károly 10 kr. — Horváth Pál igazgató-tanitó gyüjtése 2 frt 25 kr. Adakoztak: Visztner Gyula 10 kr., Venhoffer Nándor 10 kr., Göndöcs Károly 10 kr., Oszeszly Alajos 20 kr., Juhász József 20 kr., Erdélyi Gyula 10 kr., Balázs György 10 kr., Geisl Győző 20 kr., Bicza János 5 kr., Sallér Lajos 20 kr., Gross Vilmos 10 kr., Jurinya Mihály 20 kr., Ács Károly 20 kr., Árvay Gábor 20 kr., Szabó Kálmán 10 kr., Vráncz József 10 kr. — Récsey György tanitó gyüjtése 80 kr. Adakoztak: Geisl Felix 40 kr., Csizmadia Kálmán 10 kr., Roth Miksa 10 kr., Plesszer István 20 kr. Mindezen adakozás a zalamegyei első tanfelügyelő ur által illetősége helyére küldetett.

— ***Kinevezés.*** A kir. igazságügyministerium a zala-egerszegi kir. törvényszékhez aljegyzővé Kollár Ferencz esztergomi kir. törvényszéki joggyakornokot nevezte ki.

— ***Pápán*** a marhavész kiütött s hivatalosan constatálva van, hogy Horvátországból vitetett oda. Csak nem rég szólaltunk fel Légrádról vett tudositás folytán, hogy a vasutakon erősen szállitanak a vész szinhelyéről marhákat, s ime erélyes felszólalásunkra a tények kérlelhetlen logikája felel . . . . de azért csak üssétek a vidéki hirlapirodalmat s zárjátok ki mindenhonnan a hirlapirót, hiszen ez mindig csak jót akar! — Ujabban veszszük a hirt, hogy Nagy-Czenken is kiütött a keleti marhavész.

— ***Özvegy Kaán Károlyné,*** született Theen Anna maga és gyermekei: Irma, Anna, Károly és János, mégis testvérei, sógorai és rokonai nevében, szomorodott szivvel jelenti felejthetlen szeretett férjének, illetőleg atyjoknak, tekintetes Kaán Károly ügyvéd urnak hosszas szenvedés és a halotti szentségek felvétele után, életének 63-ik évében, f. évi november hó 21-én délelőtti 8 órakor Bécsben történt gyászos halálát. A boldogultnak hült tetemei kedden november hó 25-én d. u. 4 órakor tétettek N.-Kanizsán örök nyugalomra. Az engesztelő szt mise áldozat pedig f. november hó 26-án reggeli 10 órakor a nagy kanizsai szt-Ferenczrendüek templomában tartatott meg. N.-Kanizsa, 1873. évi november hó 23-án. Áldás és örökbéke lengje körül emlékét! E családi gyászjelentéshez hozzá irjuk, hogy a boldogultnak temetésénél roppant számu résztvevő, minden rendü s rangu közönség jelent meg. A gyászkiséret imposans látványt nyujtott.

— ***A zala-egerszegi*** járási kör a ministeri 23,201. számu szabályrendelet értelmében Zala-Egerszegen november 20-án megalakult. Mintegy 20 tag jelenlétében elnökké Réty Lajos z.-egerszegi, — alelnökké Tóth József szepetki, — jegyzővé Tóth Lajos z.-egerszegi, — pénztárnokká Faller József szintén zala-egerszegi tanitó — választatott. — Egyéb tárgyak mellett: Tagságra nézve felekezetiek kijelentik, hogy inkább ohajtanak tagjai maradni a f. é. aug. hóban megalakult „zala egerszegvidéki független tanitó-egyletnek.“ Ha azonban ettől a ministeri jóváhagyás megvonatnék s ennek folytán feloszlanék, e körnek tagjaivá leszaek. A jövő gyülés helye Szepetkre, ideje april elejére tüzetett ki. Tárgyai lesznek: beszéd- és értelem-gyakorlatok, irva-olvasás és számtan tanitása. Szólnak hozzá: többen.

— ***Megjelent*** a „Képes Regénytár“ 3. és 4. füzete Szentesitől; ára egy füzetnek 15 kr. Előfizethetni Deutsch testvéreknél, Budapest, bálványutcza, 9. sz.

— ***A bécsi kiállitásról*** „Emléklapot“ adott ki Deutsch testvérek irodalmi intézete, igen diszes és csinos kiállitással, magyarnyelven. Igen szép emlék s diszére válik minden teremnek, ára 3 frt.

— ***Meteorologiai*** észleletek a nagykanizsai fögymnasiumnál, 1873. oktober havában. Közép légnyomás: 746·80 millimeter. Legnagyobb légnyomás: 755·1 mm. 28-án reggel 7 órakor; legkisebb légnyomás: 737·5 mm. 25-én délután 2 órakor. — Közép hőmérséklet: 12·73°C; legmagasabb hőmérséklet: 24·6°C 13-án délután 2 órakor; legalacsonyabb hőmérséklet: 3·2°C 27-én reggel 7 órakor. — Közép páranyomás: 9·13 millimeter. — Közép nedvesség százalékokban: 84·3%; legcsekélyebb légnedvesség: 43% 25-én délután 2 órakor. — Közép felhőzet (0-tól 10-ig számitva): 4·7. 93 észlelet közül egészen derült ég (0 val jelölt) észleltetett 11-szer, egészen borult (10-zel jelölt) 16-szor. — Közép szélerősség (0-tól 10-ig számitva): 2·2, Észleltetett összesen 74 szél, ezek közül: északi 8, északkeleti 12, keleti 4, délkeleti 2, déli 27, délnyugati 16, nyugati 2, északnyugati 3; szélcsend 19. — A csapadék (eső) havi összege: 17·16 millimeter. Eső esett 8 napon; köd volt 8 reggel. Mint szokatlan tünemény megemlitendő, hogy 31-én délután erős dörgés és villámlás által kisért zápor esett. F.

— ***Belke Tivadar,*** intézeti főkertész és tanár Keszthelyen, több uj burgonyafajt ajánl a gazdaközönségnek, s ez alkalommal igy nyilatkozik: „Az általam ezelőtt 3 évvel ajánlott amerikai koránérő rózsaburgonya még eddig mindenütt kitünőnek bizonyult; főleg azonban a legutóbbi forró és száraz nyarat oly jól kiállotta, hogy már csak azért is méltán a legjelesebb burgonyafajnak mondható. Trágyázatlan s igen száraz talajba az idén 1 fontos sőt nagyobb példányok is termettek. Dus termés és izletességre felül mul a burgonya sok más fajtát. Minélfogva termelését a legmelegebben ajánlhatom.“ E burgonyának fontja 20 kr., s megrendelhető nevezett főkertésznél. Ugyanez alkalommal még két más fajtát is ajánl Belke ur s azt mondja: „Ezeken kivül még két igen jeles burgonyafajt ajánlhatok, melyet szintén kitünőnek találtam. Az egyik: a koránérők királya, igen korai, kiválóan jó burgonyafaj; a másik: amerikai késői rózsaburgonya, mely épp oly szép és dústermésü, mint a koránérő rózsaburgonya, csakhogy körülbelül 3—4 héttel később érik. Ez főleg téli használatra igen ajánlatos, mivel télen át jobban eltartható. Sürge-

Folytatás a mellékleten

. . . . . legjobban szeretni halál“ — dalolta tovább a dalnok.

És a sultán szép leánya az égre emelte ábrándos szemeit. A csillagezrek közül lemosolygott Alitta halvány arcza, de a szép sultán leánynak arcza halványabb volt mint Alittáé, lehulló könyei ragyogóbbak, mint az ég csillagai. Pedig a dalnok csak rabszolga volt, de hiszen az ő arcza is halvány volt, az ő könyei is hullottak a mandolinra.

„A halált szereti Allah . . . . a halál szereti az epedő sziveket . . . . az epedő szivek nem félnek a haláltól“ — folytatá a dalnok.

És a sultán szép leánya nem könyezett többé . . . nagy szemei csillogtak, mint éjben tüzes fáklya, alakja fölegyenesedett, fölvette asztaláról a virágcsokrot s oda vitte a dalnokhoz némán . . . .

A dalnok elfogadta némán . . . . De a némaság beszélt ugy, mint a természet maga.

A dalnok elnémult, a leány visszament a lugasba, s mosolygott a sultán megérkeztekor, lehajtá szép fürtös fejét annak keblére, s mosolya zokogássá változott . . . Ime a dal első verse már teljesült.

„Atyám, oly kinos ez élet Zulejkádnak — szólt reszketőn — eddig minden oly szép volt előtte, s most már mindez elhalt, s többé Allah sem adhatja vissza . . . E fény, melylyel körülveszed Zulejkádat, ez élvek, a virágok édes illatja, a biztató s kéjes dalok mindezek üresek s haszontalanok.“

És köny borul a szép szemre, mely mintha lopná a nap tüzét, oly fényes, oly csillogó; s gyorsabban liheg a kebel a mély érzés sulya alatt . . . az ajk néma lesz, de a sziv dobban erősen, mindig erősebben . . . . .

Szólt a sultán: „Allah kegyes, Zulejkám, Allah vigasztalja a szenvedőt, s atyakézzel lesimitja a csúf redőt a szép arczról, s tüzes homlokra csókot hint.“

„Allah nagy és kegyes — szól a leány s arcza hevül — Zulejkád tudja, hogy az ő szerelmét susogja minden . . . De Allahnak nem lehet szive, Allah nem szerethet mindenkit“ . . .

A szép leány arcza tüzes, ajka beszél. Piczi kezével leszakasztja hószin nyakáról azt a három csigát, mely ugy tündöklött Alitta fényében . . . A sultán néma s játszik a csigákkal.

„Beszélj atyám Zulejkádhoz . . . miért viselsz te koronát és miért a szolga durva, mert . . . Allah rendelte ezt, hiszen ő nagy és kegyes? . . . Beszélj atyám, fejtsd meg ezt! . . .“

A szellő átsuhan a lugason, meg-megrázva a nagy leveleket . . . Alitta letekint a felhők [illegible] s megvilágit egy tüzes és egy halvány merev arczot . . . . Az őr épen most kiáltja áthaló hangon: Allah nagy és kegyelmes!!

És ott a lugas zöld levelei között két tüzes szem villog . . . néha meg-megcsörrennek ott erősebben a levelek . . . A dalnok ő . . . ki életét adná ama szavakért . . . . .

Sok idő telt el. Távol a szomoru füzek árnyában, tarka virágok ezrei között van elrejtve két sir. Esténkint amint a szellő megrezzenti a füszálakat, azok susogni kezdenek; el mondják, hogy ott alant boldog pár lakik a négyszöglakban . . . szép sultán leány . . . . s egy ifju szolga . . . . Alitta lemosolyog most is, mint mindig, s fényét a lugasra veti, egy ősz alakra, ki kezében három csigát tart és számolgatja folyton . . . . Néma minden, mint azelőtt, nem hallatszik más, csak az ősz őrült rekedt hangja: Egy . . . kettő . . . . . három . . . . . .

* * *

— Kedvesem ugy-e szomoru e mese? . . . de ne aggódj, tedd ide fejed vállamra, s nézz reám, azután daloljuk mi is a mandolin után:

„A halált szereti Allah . . . . . a halál szeret minket . . . . mi nem félünk a haláltól! . . .“

GOLENICH KÁROLY.

töleg ajánlom a gazdáknak, hogy a két ujabb burgonyafajtával termelési kisérletet tegyenek, s megvagyok róla győződve, mikép Magyarországban ezek ép ugy elfognak rövid idön terjedni, mint a korándi rózsaburgonya. Ára 1 fontnak 40 kr.

— *Államsegély.* Következő nyugtát állitott ki Kis-Kanizsa.város elöljárósága a napokban: Nyugta 1570 forintról, mely összeget Kis-Kanizsaváros elöljárósága a nagyméltóságu vallás- és közoktatásugyi m. kir. ministeriumnak f. hó 9-én 27,179. sz. a. kelt leirata folytán, mint a kis-kanizsai róm. kath. egyház felépitésére engedélyezett kegyadományt leghálásabb köszönettel felvette; ezennel nyugtatjuk. Kelt Kis-Kanizsán, nov. 25-én 1873. Hofer Ferencz városi jegyző, Hegedüs László városbiró, Gozdon Antal városi tanácsos. Ugyanekkor ez érdemben elismerő hálairat intéztetett Csengery Antal követünkhez, nem különben Farkas György kanonok, Letlinger Kelemen sz.-Ferencz. áldozár s h. plebános urakhoz.

— *Az uj városház* épület kapuja fölé két dombormű fog helyeztetni: egyik az igazság jelképe (Asträa), egy kezében mérleget, másikban kardot tartva, másik az egyetértés jelképe (Concordia) heroldpálczával kezében. Mindkettőt a széptehetségü ifju szobrászunk s Nagy-Kanizsa város szülöttje Szász Gyula késziti; ohajtjuk, hogy a sok dicsérettel emlitett müveket mielőbb helyén lehessen szemlélni.

— *Gerő Jakab* szintársulata ugy látszik nem irányozza felénk lépteit, hanem — mint a „Vasm. F.“-ből olvassuk — Pápán fogja tölteni a téli szinidényt.

— *Rövid hirek.* A honvédgyülést nagy lakoma fejezte be a „Hungariá“-ban. — Pancsován magyar népiskolát nyitottak meg. — 1873. szept. 14-ike óta f. év nov. 15-ig 433,295 kolera beteg volt; meghalt 182,599; meggyógyult 247,718, a többi ápolás alatt maradt. — Budapest városi t. orvosa, dr. Patrubányi Gergely választatott. — Csillag Róza europai hirü müvésznő fővárosunkban hangversenyez. — Ketten Henrik zongoraművész Nagy-Váradon időzik. — A fővárosi tisztujitás még folyvást tart. — Csokonay évfordulóját csakis Debreczen lelkes ifjusága ünnepelte meg. — A „Loc. Corr.“ mondja, hogy Spanyolhonban 17 magyar ember van a Carlisták táborában. — Munkás zavargások merültek fel a „feled-tiszolczi“ vasutvonalon. — A „Times“ angol lap azt irja: az austriai országgyülés Posten megnyittatott; az austriai ellenzék feje Kofomaun Gyaoy leköszönt. (Szegény jámbor.) — Auguszta Császárnétól sajátkezüleg irott üdvözletet kapott Liszt jubileumára. — Pápán lap indittatik e czimmel: „Pápa és Bakonyvidéke“. — Mint első polgári házasságot emlitik egy fiatalpár összekelését Jászfaluban (Komárom). — A n. muzeumban és az akademiában a vizgőz fütést alkalmazzák. — Balla Gergely az ál-Wesselényi bünügyvizsgálása bizonytalan időre felfüggesztetett.— Mazuranics horvát bán a fővárosban időzik. — Bécsben egy Silberberg nevü világcsalót fogtak el, ki Amerika- és Ausztraliában is megfordult. — Europai müveltségü s fővárosunk disze Simon Florent meghalt.

Történeti naptár.

Nov. 28. 1556. Dobó István erdélyi vajdával Megszünt e méltóság. — 1851. Priesnitz Vincze hires vizgyógyász halál..

„ 29. 1780. Mária Terezia királyné halálozása. — — 1848. Perczel Mór győzelme Légrádnál. — 1850. A dohanyegyedáruság kezdete hazánkban.

„ 30. 1848. Szent-Tamásnál a rohamok kezdetét vették.

Decz. 1. 1671. Tattenbach, Zriuyi Péter társának Gratzban lefejeztetése. — 1800. Vörösmarty születésnapja. — 1848. Bem az erdélyi hadsereg fővezérévé neveztetik ki.

„ 1. 1406. A nők trónrajutási joga Angolországban kimondatik. — 1848. V. Ferdinand a trónrol lemond s Ferencz-József főherczeg azt elfoglalja. — 1852. III. Napoleon császárnak választatik 10 milió szavazó közöl 7,889,558 szavazattal.

„ 3. 1848. Jellachich Dalmatia és Fiume kormányzójának neveztetik ki.

„ 4. 1484. Mátyás király Bécset ostrom alá veszi. — 1834. Wesselényi Miklós beszede a szatmáry gyulésen, mely elitéltetését vonta maga után.

Papirszeletek.

— Városunkban az „Ökörhöz“ czimzett korcsma szomszédságában lakott ezelőtt egy pék, kit azért „ökör péknek“ neveztek.

Egykor mint vádlott állván a biró előtt, ki megrögzött ellensége volt, attól kérdeztetik:

Kegyed az ökör-pék?

A pék siketnek szinlé magát és nem felelt.

Ekkor a biró melléje lépvén, még egyszer fülébe rivalta a kérdést:

Kegyed az ökör-pék?

Nem biz én, volt a furfangos személyesütő felelete. — En csak az ökör mellett pék vagyok.

— Mibe került a „krach?“ A börzeárfolyam veszteségei, az osztrák és magyar birodalomban, 1873. máj 9 ike óta 2500 millióval mulják felül a franczia hadisarczot!

— Mennyi ideig él az ember? Egy párisi orvos az ember életét ekkép számitotta ki: az az ember, ki 50 évig élt, ez idő alatt 6000 napig aludt, 6000 napig dolgozott, 800 napig járt, 1500 napig evett, 4000 napot töltött el beszélgetésben és 500 napig volt beteg; ez idő alatt megevett 70,000 font kenyeret, 20,000 font hust, 5000 font zöldséget, 32,000 itcze különféle italt; összevéve az ital mennyiségét képzelhetnénk egy tavat, a melynek fölülete 300 láb és mélysége 3 láb volna.

— Félreértés. Hova, hova barátom?

Hangversenybe

Ah az nagyon unalmas!

Igen, de én csupán „Beethoven“ adelaidejа kedveért megyek.

Az már más! és csinos Beethoven Adelaideja? Igéző!

Van pénze is?

Az nincs!

Akkor az is unalmas.

— Egy suhancz betörte a főutczában X. kereskedő boltjának ablaktábláját, s legott futásnak eredt; a bolt tulajdonos azonban utána iramodott, utolérte s nyakon kapván, ráförmedt:

Gaz kölyök! betörted az ablakomat, nem tagadhatod!

„Nem is tagadom“, válaszolt a suhancz, éppen ütöttam hazafelé pénzért.

— A P. p. piaczán két csizmadia találkozik.

Ugyan mond meg nekem pajtás, mikép van az, hogy te csizmáidat még olcsóbban adod el, mint én? lásd, pedig, neked megmondom, hogy én lopom a bőrt, s ugy készitem a csizmát.

Bohóvagy pajtás! én a kész csizmákat lopom másoktól, s azokat adom el. Már most hát itélj, hogy melyikünk adhatja olcsóbban.

— Egy nagykanizsai csizmadia mesterné a szomszéd komaasszonyához:

Gondolja csak el kedves komámasszony, a férjem a heti vásárra ment, a szabaduló félben levő inasom otthon maradt és engem megcsipett ép ugy, mint férjem, akkor megölelt ép ugy, mint férjem, és végre meg is csókolt ép ugy mint férjem; most gondolja csak édes komámasszony s kölök vakmerőségét!

Piaczi árak.

Nagy-Kanizsán, 1873. évi november 26-án. Gabonaneműek: alsó austr. mérő szerint Buza 81—90 font 7.60 kr. 85—86 font 7.25 kr. 83—87 font —.— kr. Rozs 74—78 font 5.60 kr. Árpa serfőzésre 68—70 font 4.75 kr. Árpa etetésre 4.50 kr. Zab 2.— kr. Repcze —.— kr. Lisztneműek: bécsi mázsa szerint, Liszt legfinomabb 18— kr. Zsemlelliszt 16.— kr. Kenyérliszt 13 —kr Fekete kenyérliszt 10.— kr Buzadara 16 kr. Rizs 16— kr. Hüvelyesek: alsó ustr. mérő szerint: Borsó 8.50 kr. Bab 5.— kr. Lencse 8.50 kr. Köles 7.60 kr. Hajdina (pohánka) 5.— kr. Kukoricza 4 50 kr. Burgonya 1 40 kr. Hus: bécsi font szerint. — Marhahus 28 kr. — Disznóhus 32 kr. Juhhus 18 kr. Borjuhus 28 kr. Zsiradék: bécsi font szerint Disznózsir 50 kr. Marhazsir 60 kr. Szalonna 46 kr. Szappan 24 kr. Lámpaolaj 36 kr. Stearingyertya 65 kr. Faggyu-gyertya 32 kr Bor: alsó austr. akó, 40 pint szerint O-bor 10 — kr. Ujbor 5 — kr. Sör: alsó-austr. akó, 42 pint szerint Legmagasabb 7.— kr. Legalacsonyabb 6 — kr. Tüzifa: bécsi öl, 30 hüv. hosszu szerint. Bükkfa 14.— kr Tölgyfa 10 — kr. Kőszén egy bécsi mázsa szerint 70 kr. Faszén egy mérő 70 kr Bécsi mázsa szerint. széna 1 20 kr. Szalma 1.— Napszám: egy férfi élelmezéssel— — kr. élelmezés nélkül 1.—kr Egy nő élelmezéssel— 60 kr., élelmezés nélkül —. kr. Egy gyermek élelmezéssel — — kr. élelmezés nélkül —.50 kr.

Szombathely, november 21-én. Buza 7.60 — 6.60 kr Rozs 6.30 5.40 kr. Árpa 4.30 4.10 kr. Zab 2.50 — 2.30 kr. Kukoricza 4 80 kr Liszt (mázsa) 13.— kr., zsemlyeliszt 11.50 kr, fehér kenyérliszt 9.75 kr., fekete kenyér-liszt 7 ft 50 kr, kukoricza-liszt —.— kr. Rizs 16.—kr Buzadara (mérő) 15 —. Árpakása 14.—. Borsó 9.—. Bab 6 ft. Köleskása 8.— kr. Hajdina —.— kr. Burgonya 1.50 kr. Fa (öl) bükkfa —.—. tölgyfa 13.—, tölgyfa 10.— kr. Széna (mázsa) fazsén —.—. Kőszén .80 kr. Marhahus (font) 30 kr. Disznózsir — 46 kr Kőső 8 kr. Czukor — 32 kr. Bor (itcze) 20—30 kr. Sör 14 kr. Eczet 6 kr.

Székesfejérvár, nov. 22-én Alsó austriai mérő. — Tiszta buza 7 —. 6 10, 5 60. Kétszeres 5.50, 5 20, 5.— Rozs 5.—, 4.80, 4.50. Árpa 4.—, 3.50, Zab 2.10, 2.20 Kukoricza 4 20, 4.—

Kaposvár, november 21. Buza 470. — 6.65 kr. Rozs 5.60 — 5 10 kr. Árpa 4.10 kr. Kukoricza 4.60 kr. Zab 2.60 — 1.75 kr. Egy öl fa 6—8.50 kr. Egy akó bor 4—5 ft

Keszthely, november hó 21-én 1873. Buza 6.80, —6 20 kr. Rozs 5.50 — 5.20 kr Árpa 4.20 — 4.10 kr. Zab 2.30 — 2.20 kr. Kukoricza 4.80 — 5.10 kr. Burgonya 2 20 — 1.50 kr. Bab 4 50 — 5.— kr. Hajdina —.— — —.— kr. Marhahus 24 kr. Borjuhus 26 kr. Disznóhus 28 kr. Juhhus 14 kr Szalonna — kr. Ujbor akója 4.50 — 9.— kr. Óbor akója 15.— 9.50— kr. Széna m. —.— — —.— kr. Szalma m. — frt. Keményfa öle 14.— —12.— kr. Időjárás: hideg.

Pápa, november 21-én. Buza 7.50—6 60 kr. Rozs 6.65—5 60 kr Árpa 3 50 kr. Zab 1.95 kr. Kukoricza 4.50 kr. Köles 3.50 kr. Burgonya 2 ft. Ujbor akója 6 50 kr. Paprika fontja 40 kr.

Sopron, nov 21. 1873. Buza 7.80 1.80 kr. Rozs 5.90—4 45 kr. Árpa 4.58—4.25 kr. Zab 2.40—2 25 kr. Kukoricza 4 80—4.40 kr. Köles 3.50—3.10 kr. Bab 5 20—4,60 kr.

Szerkesztői üzenet.

1016 D J. Loke. Szeptember végéig volt előfizetve.

1017. L. B. Györgybányatelep. Közel másfél éve tart a tévelegség; s ennek oka a másik dolog elmaradása is.

1018. Keszthelyre. A megrendelt 4 számot azonnal elküldöttük.

1019. Ugyanoda. P. A megrendelt könyvek iránt intézkedtünk.

1020. G. G. Kutas. Az ügyállás eléggé megvilágitva lévén, egyelőre félretettük, ha a szükség kivánná, közöljük.

1021. A szép tavasz ha eljövend .. ..czime hozza közlésre dolgát is.

1022. ...yba. Mielőbb jő; másik kérdésedre magánlevélben ...felelek.

Vasuti naponkinti menetrend:

				óra	perc
Indul N.-Kanizsáról Barcsra és Dombovárra			reggel	5	18
„	„		délután	2	48
„	„	Budára	reggel	6	16
„	„	„	délután	1	55
„	„	„	estve	10	48
„	„	Bécsbe	reggel	5	48 *)
„	„	„	délután	2	18
„	„	„	estve	10	68
„	„	Triesztbe	reggel	6	3
„	„	„	délután	2	23
„	„	„	estve	11	33
Érk. Barcs- és Dombovárról N.-Kanizsára			reggel	4	19
„	„	N.-Kanizsára	délután	1	21
„	Budáról	„	reggel	4	43
„	„	„	délután	1	46
„	„	„	estve	9	20
„	Bécsből	„	reggel	4	33
„	„	„	délelőtt	10	27
„	„	„	estve	10	18
„	Triesztből	„	reggel	3	50
„	„	„	délután	1	9
„	„	„	estve	10	22

*) Csak Szombathelyig. Itt 7 órai várakozás.

Érték- és váltófolyam nov. 26.

5% metaliques 68.60; 5% nems. kölcsön 73.30; 1860-ki álladalmi kölcsön 102.—; bankrészvények 970.—; hitelintézeti részvények 225. London 113.60; magyar földtehermentési kötvény 75.50; temesvári földtehermentési kötvény 73 50; erdélyi földtehermentési kötvény 75.50; horvát-slavon földtehermentési kötvény 75.80; ezüst 109.20; cs. kir. arany 5.40; Napoleond'or 9.09.

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

HIRDETÉSEK:

120,000 porosz tallér

mint főnyeremény.

Továbbá 80.000. 40,000, 30.000, 20,000, 16,000, 2 szer 12000, 1000, 2-szer 8000, 2-szer 6000, 5 ször 4800, 13-szor 4000, 11 szer 3200, 12-szer 2400. 27-szer 2000, 3-szor 1600, 65-ször 1200, 126-szor 800, 2-szor 600, 2 szer 480, 352-szer 400 és 200 10-szer 120, 267-szer 80 és 34,326-szor 45, 40, 20, stb. stb. p. tallér nyereményt ad az állam által engedélyezett és biztositott

Nagy pénzsorsjáték

melyben a tőke összege

2 millió 120,000 porosz tallért tesz

s kevés hó alatt hét huzásban eszközli.

A rendszeres I. huzás

f. évi deczember 17. és 18-án lesz,

melynél a sorsjegyek ára következő:

Egy egész eredeti (nem igérvény) 3.50 kr. o. é.

„ fél „ „ „ 1.75 „ „ „

„ negyed „ „ „ —.90 „ „ „

Az osztr. bankjegyek beküldése legkényelmesebb a biztosság kedvéért vevény melletti levélben eszközölni, egyenesen küldöm s dijtalanul a tervezetet s az állam-czimerrel ellátott eredeti sorsjegyeket a legtávolabbi vidékre is pontosan és hallgatagon. Huzás után azonnal elküldetik a nyereménysorozat az ujtási sorsjegyekkel, a nyert összeg pedig a legszigorubb titoktartás mellett rögtön kifizettetik. Mielőbb bizalommal fordulhatni a szerencse által kegyelt ajulirt bankházhoz.

Heckscher Zsigmond. Hamburgban.

(1204—1)

Wajdits József

könyvkiadó-hivatalában N.-Kanizsán megjelent és minden hiteles könyvárusnál kapható:

„Rajta fiuk vigadjunk!“

közkedvességü dalkönyv **nagy teljes** kiadása, mely minden eddig megjelent dalkönyvet felülmul, 50 ivre terjedő tartalommal, diszes keménykötéssel, szinnyomatu boritékkal, ára 1 frt 80 kr.; dús aranynyomás- és aranyszegélylyel, diszkötésben 2 frt 60 kr.

„Halljuk a szép szót!“

Magyar felköszöntő (toaszt) könyv. Ára 1 frt 50 kr.

„Rajta párok, tánczoljunk!“

Legujabb magyar tánczkönyv. Ára 1 frt 40 kr.

„Rajta leányok mulassunk!“

mulattató kézikönyv.

A magyar hölgyek számára gyüjtötte:

Wajdits József.

Ezen gazdag beltartalmu, szép kiállitásu (közel 500 lapra terjedő) csinos kemény táblába kötött könyvnek

Ára 1 frt. 60 kr.

Fölhivás.

A nagyérdemü közönség érdekében van szerencsém becses figyelmét felhivni ujonan berendezett s jól válogatott

Nürnbergi pipere-divatczikkek

és **gyermekjátékokból** álló raktáramra különösen

karácsonyi és ujévi ajándékok bazáromban

a legnagyobb választék s igen jutányos áron kaphatók.

Tisztelettel

KOHN GYULA,

az uj takarékpénztári épületben.

(1202—1)

H i r d e t m é n y.

Mi kötelezzük magunkat gyártmányunkat kizárólag a bécsi forintos Bazár (Praterstrasse 66,) raktárába szállitani é készletünk egyesegyedül e czégnél találhatók.

Az első tajték-, mütajték- és borostyánkő-társulat

Minthogy az osztrák-magyar monarchia legképesebb gyár gyártmányainak eladására a kizárólagos jogot megszereztem, fölösleges minden további dicséret, minthogy e gyár világszerte ismert jósága és olcsósága minden ajánlgatást már eleve nélkülözhetővé tesz.

Forintos-Bazár.

Kivonat az ezer mintát tartalmazó árjegyzékből.

John Bull-pipa szárastul, tajték és borostyánkőből tokban . . . 1
John Bull-pipa faragott alakkal tokban . . . 2
John Bull-pipa borostyánkő nélkül tokban . . . 1
Jon Bull pipa finom és nagy . . . 5
Magyar pipa szárral és bojttal . . . 1
Magyar pipa meggy-szárral s borostyánkével . . . 2
Német pipa pántosan . . . 1
Német pipa finom chinaezüst pánttal . . . 2
Német pipa nagyon finom, tokkal . . . 5
Antik pipa, tömör, dombor faragványos . . . 2
Török pipa különböző rajzu . . . 1
Török pipa meggy szárral és borostyánszopókával . . . 2
Török pipa finom bronz fedővel . . . 5
Kávéház pipa, finom, pánt nélkül . . . 1
Török vizpipa (nargilé) kellemes különösen hölgyeknek, minthogy a vizen megy át a füst és üditőleg hat, darabja . . . 2
Ugyanaz, nagy és finom . . . 5
Meggyszár borostyánszopókával 1, 2. . . . 5
Szivar- és cigarett szopóka száznál több rajzban ilyenek: egyenes, hajlott, koronaalaku, fejek, csoportok, állatalakok, ugyszintén fantasia-szopókák darabja . . . 1
Ugyanaz finom . . . 2
Ugyanaz legjobb minőségü, nagy . . . 5
Japán-szopóka, valódi borostyánkővel és mozaik munkával finom . . . 5

Borostyánszopóka tokkal . . . 1
Ugyanaz nagy . . . 2
Borostyán-garnitura, szivar és szivarkáknak tokkal . . . 5
Garnitura, tartalmaz: szivar, szivarka és virginia szopókát bőrtokban . . . 2
Egy garnitura, czigarette szopóka, dohánypapir, és tüszerszámtartó tokban . . . 2
Egy garnitura, pipa, szivarszopóka, selyemzacskóval, bőrtokban . . . 2
Egy garnitura, törökpipa, szétszedhető szárral, borostyánnal, szivarszopókával, bőrtokban . . . 2
Egy garnitura, John Bul-pipa, szivar és czigarette-szopóka bőrtokban . . . 2
Egy garnitura pipa szétszedhető elefántcsontszár és czigarette-szopóka, barna bőrtokban . . . 5
Teljes dohányzó-garnitura, mely áll pipából, szivar- és czigarette-szopókából, tüszerszámból, dohányzacskóból, kanóczból, és czigarette-gépezetből stb. . . . 5
Ebbez illő elegans szekrényke . . . 2

Nemkülönben megrendelés folytán 5 frttól 100 frtig érő darabok is készittetnek és gyári árakon számittatnak.

Megrendelések e czim alatt intézendők:

„GULDEN-BAZAR" Wien. Praterstrasse Nr. 66. (1182—1)

Eladások kicsinyben és nagyban. — Megrendelések utánvét vagy az összeg beküldése mellett pontosan eszközöltetnek.

Egészen uj 25 mázsás

MARHA-MÉRLEG

vas rácsozat- és vassulyzattal, készitve Bugányi L. & Tárna által Bécsben, ára 200 frt, kapható s megláthatá

SCHWARCZ ADOLF-nál Nagy-Kanizsán.

(1180—2)

SENSATION

machen nachstehende probate Erfindungen.

Kein Zimmerputzer mehr.

Amerikanisches Patent.

1 Gulden 50 kr. ein Dampf-Apparat

Zum Schutze der Person

Elektro-galvanische Ringe.

Luftpölster.

Ein Sieg der Wissenschaft.

Eine Wohlthat

Neueste chirurgische Erfindung!

Ein interessanter Federhalter.

Vanna-Bouquet.

Medizinische Theerseife.

Kein Zahnschmerz mehr.

Praktische Erfindung.

Ersparniss

Persisches Haarfärbemittel.

Zahnperlen!!

Pulver gegen Fussschweiss.

Magen-Tropfen.

Einzige Hilfe

Herkules-Essenz.

Praktisch und billig.

Neueste Zaubernadel-Büchse.

Fliegen-Aether

Sämmtliche Artikel sind für die österreichische Monarchie einzig und allein in der gefertigten Niederlage zu haben.

BAZAR FRIEDMANN in WIEN, Praterstraße Nr. 26.

Spielwaaren & Gesellschaftsspiele

Der kleine Zauberer.

Bazar Friedmann, Wien, Praterstraße 26.

Eladóbirtok kerestetik

Vas-, Zala-, vagy Somogymegyében a vasuttól nem távol, jó karban levő s jó talaju, 1000—2000 holdnyi azonnali készfizetésmellett. Eladni szándékozó tulajdonosok (közbenjárók nélkül) ajánlataikat Gottyondy Ágost h. ügyvédhez Sopronbaszivesked jenek intézni. (1196—1)

Jó, olcsó, szép

világitó szerek.

Legujabb petroleumlámpák, jó szerkezetü takarékossági egő készülékkel (1 láng=20 gyertyaláng) kétségkivül a legszebb világitás és mégis 50% takaritás más világitó szerek ellenében. Hogy verseny ne is támadhasson, az árak hallatlan olcsók. A legfinomabb minőség biztosittatik.

Egy darab konyha-lámpa teljesen üveggel és béllel 45, 60 kr. Egy db konyha, fali és függő-lámpa, teljes felszereléssel 85 kr., 1.20, 1.60. Egy db csinos szoba-lámpa teljes felszereléssel 1 frt, 1.20, 1.60, 1.80. Egy db ugyanez, diszes kiállitással teljes felszereléssel 2 frt, 2.50, 3. — Egy db salon-lámpa gazdag kiállitással, igen finom 4, 5, 6, 8, 10 frt. Egy db tanuló- vagy dolgozó-lámpa ellenzővel 1 frt, 1.50, 2. — Egy db fali lámpa, istállók, előszobák stb. számára 90 kr., 1.20. Egy db függő-lámpa gyárak, műhelyek, üzletek számára 2 frt, 2.50, 3.50. Egy db függő lámpa csigával, éttermek számára, igen finom 5. 8 frt. Egy db ugyanez legfinomabb minőség, aranyozott bronzból 15, 20, 25 frt.

A lámpák áraiba az üveg és bél bele értetik.

Egy lámpa ellenző, kicsiny, középfinom 5 kr., finom 10 kr., legfinomabb 15 kr., Egy ugyanez középnagyságu közép finom 10, finom 15, Egy legfinomabb 20 kr., ugyanaz nagy, középfinom 25, finom 30, legfinomabb 45 kr. Egy rőf lámpabél 4, 6, 8 kr. Egy db lámpaolló aczélból 25 kr. Egy db lámpa-óvó (elégés ellen) 5 kr. Egy db cillinder-óvó (az üveg elpattanása ellen) 10 kr. Egy db cillindertisztitó (mechanikus szerkezettel) 20 kr. Egy db lámpatálcza, legszebb 20, 30 kr. Egy db cillinderfedő, legszebb 15, 25, 35 kr. Egy db csiga függő lámpák számára 1.40, 1.80, 2.20. Egy cillinder-üveg 4, 5, 6 kr. Egy db üveg-golyó 20, 25, 30 kr. Egy pléh-bodon 1 font petroleum számára 30, 2 fontra 50 kr.

Nagyban vásárlóknak jutányos árakat számit

Friedmann bazár,

Bécs, Prater-uteza, 26 sz.

Eső-köpönyegek

utazók, gazdák, vasuti tisztviselők s minden más esőnek kitett egyén számára, az angol eső köpenyegek javitott elpusztithatlan, és viseletlen szövetből igen ajánlhatók. E köpönyegek csin és tartósságra felülmulnak minden eddig előállitottat. Megjegyzendő, hogy varrás nélküliek, miért is javitásnak nincsenek alávetve s ugy vannak készitve, hogy szép időben a belső oldaluk mint diszes felöltő használható.

Egy db közönséges nagyságu 42 ujj hosszu 10 frt, minden további 2 ujj 1 frttal több. Fejvédő (kapucz) darabja 1 frt.

Govin és fia, manchester gyári főraktára.

Hideg ellen legjobban véd a jó

téli öltözék.

Téli czikkek

tiszta gyapjuból, melyek a testet minden ártalmas időjárás ellen védik és igy az egészség megóvásához a rideg ősz és téli időszakban nélkülözhetlenek.

Keztyük legujabb angol buxking gyapotból.

Egy pár urak számára 50, 70, 90 kr., bélelt 70, 90 kr., 1.20, dupla finoman kivarrva 1 frt, 1.20, 1.40. Egy pár hölgyek számára 40, 60, 80 kr., finoman bélelt 60, 80 kr., 1 frt, dupla finoman kivarva 80 kr., 1.20. Egy pár gyermekek számára nagyság szerint, 30, 40, 60 kr., bélelt 50, 60, 70 kr.

Utazó és egyéb shawlok.

legfinomabb gyapotból, szép mintával.

Egy db urak számára 70, 90 1.20, 1.60., duplahosszuságu 1.60, 1.80, 2. — Egy db gyermekek számára 40, 60, 80 kr.

Kéz melegitők legfin. minőség.

Egy pár urak számára 25 30, 40, 60 kr. Egy pár hölgyek számára 25, 35, 45 kr. Egy pár gyermekek számára 15, 25 kr.

Egészség-ingecskék tiszta pamut- vagy gyapotból.

Ezek télen minden meghülés ellen megóvnak s igy igen ajánlhatók.

Egy db urak számára 90 kr., 1.20, 1.30, legfinomabb 1.60, 2 —, 2.50. Egy db hölgyek számára 1.20, 1.40, legfinomabb 1.80, 2.50, Egy db gyermekek számára 70, 85 kr., 1 frt. legfinomabb 1.20, 1.50, 1.60.

Egészség nadrágok

Egy pár urak számára 1 frt, 1.50, 2.—, legfinomabb 1.60, 2.—, 2.50. Egy pár hölgyek számára 1.20, 1.80, 2.50.

Egészség-harisnyák és kapczák tiszta gyapotból.

Egy pár férfi kapcza 30, 40, 60 80 kr. Egy pár magas női harisnya 70, 80, 90 kr, 1 frt. Egy pár gyermekek számára 25, 35, 25, 60 kr.

Téli ingek legfinomabb gyapotból, divatosak, selyemmel kivarrt ingelővel.

Egy db urak számára 2.50, 3.—, 3.50, gazdag kivarrással 4.50, 5.50

Uri és női schlips-ek, igen divatosak.

Egy db 20, 35, 45, 65 kr., selyemből 50 60 kr 1 frt.

Nagy választék férfi és női nyakkendőkben lyoni selyemből. Kicsiny, fehér 1 frt, himzett 1.50. Nagy különféle szinü 2.—, 2.50, 3.50 frt.

Álltalmelegitők gyapotból darabja 50 kr.

Fejkötők, nők és leánykák számára, a legdivatosabbak, legujabbak és legszebbek.

Egy db nők számára 1.80 2,50, 3.50. Egy db leánykák számára ..., ... kr., 1.20, 1.50.

Bacshlikok legjobb kelméből.

Egy db szép zsinórzott 1.—, 1.50, 1.80, legfinomabb selyemmel himzett 2.—, 2.50, 3.—. Egy db gyermekek számára 90 kr., 1.20, 1.50 kr.

Női- és gyermek muff-ok.

Egy db nők számára divatos 1.80, 2.—, 2.50. Egész garnitur, muff és nyak-óvó (collier) 3.50. 4.50, 6.—. Egy db leánykák számára 1.50, 2.—.

Egész uj ez idényre Női kendők szinekben: fehér, ibolyaszin vörös, kék. Tiszta berlini pamutból a legfinomabb beszövött mintákkal.

Egy db hölgyek számára 1.20 1.80, 2.20, 2.80, nagyobb minőség, körülkötő 3.50, 4.50, 5.—. Egy db leánykák számára 60, 80, 90 kr., 1.—20.

Eugenie-fejkötők legfinomabb berlini pamutból, selyemmel bejelve és szalagcsokrokkal gazdagon diszitve. Egy db ára 4.50, nyakóvóval 5.50

Különlegesség férfiak számára

Igen szép uri ing-elő legjobb gyapotkelméből, finoman himzett mellel, gallér és ujjlyukakkal, ugy hogy minden ing fölött hordani lehet, diszes és jó meleget nyujtó, darabja 60 kr.

Vadász-harisnyák, magas száru

Egy pár nagy, jó minőség 1.30; legjobb és legmagasabb száru 1.60, 1.90, 2.30.

Gamache-ok, finom minőség.

Egy pár magas száru hölgyek számára 1.20, 1.50, 1.80. Egy pár gyermekek számára 70, 80, 90 kr.

Pelerine női gallérok, magasak és divatosak, bálok és látogatások alkalmával a belépéshez

Egy db 2.50, 3.50, 4.50, 5.—

Gyermek-ruhácskák gyapotból

Egy db 60—80 kr, ujjacskákkal s finom kiállitással 1.20, 1.50, 1.90.

Lábtalpak, melyek a czipőbe rakva a lábat szárazon és melegen tartják, s igy az egészség megóvásához szükségesek, darabja hölgyek és gyermekek számára 25 kr; urak számára 30 kr.

Legujabb a téli idényhez!

Csak 5 forint

egy teljes angol egészség-öltözék. Ez valódi amerikai természetes kapp-pamutból szövetett és a kautschukhoz hasonló nyulékonysággal bir; sajátsága, hogy a testet hamar kimelegiti és folytonosan enyhe párolgásban tartja. Ennélfogva óvószer meghülés s más betegségek ellen.

Egy ily öltözéket urak vagy hölgyek számára képezik: 1 ing, 1 alsó nadrág 2 pár harisnya vagy kapcza, egy pár kézmelegitő, 1 pár lábtalp. Mind ez összevéve csak 5 forintba kerül

Az itt felsorolt áruk ily minőségben egyedül csak kaphatók a **FRIEDMANN BAZARBAN,** Nagyban árulók rabatot nyernek.

Bécs, Praterstrase 26.

(1183—3)

Vor Schwindel

wird gewarnt!

Unter den vielen Annoncen, speciell für Uhren, sind manche darauf berechnet, die Provinzbewohner zu täuschen. Man hüte sich im eigenen Interesse vor Ankauf der Uhren, wo nicht die Firma des Verkäufers genügende Garantie bietet. Die von mir gekauften Uhren werden jederzeit nach Belieben entweder ausgetauscht oder zurückgenommen, ein Beweis der strengsten Solidität!

Unglaublich, aber wahr!

Für 1 fl. 50 kr. u. 1 fl. eine Schweizer moderne Porzellan-Emailuhr, mit schönen Landschaften o. Blumen emailirt, sehr elegant und dabei billig, nützlich für Arm und Reich, mit einem Jahre Garantie.

Für 9. 10 u. 11 fl. eine echt englische, silberne Cylinder-Uhr, sammt einer gediegenen Talmikette, sammt Medaillon, Etui, Uhrschlüssel u. 5jährigem Garantieschein sammt einem Reserve-Uhrglas. Dieselben Chrono-Zeitmesser-uhren, feinst feuervergoldet, nur 12 fl. 50 kr.

12. u. 15 fl. kostet ein praktische, gute, gediegene Remontoiruhr, sog. Kaiser-Uhr, welche das beste Fabrikat ist, was man sich nur denken kann; Aerzten u. P. Geistlichen etc. können diese Uhren nicht genug empfohlen werden, denn es sind eclatante Beweise da, dass eine solche Strapazuhr nicht um eine Secunde variiren darf.

Für 15. u. 18 fl. bekommt man die modernen Militäruhren, leicht, zierlich, dabei äusserst elegant und geschmackvoll, und was die Hauptsache ist, sehr pünktlich und exact im Gange und fabelhaft billig; zu einer solchen Uhr bekommt Jedermann eine imitirte Silber-Uhrkette moderner Façon sammt Uhrschlüssel, Etui, Medaillon und 5jährigem Garantieschein.

Nur 12. u. 15 fl. eine silberne Cylinderuhr mit echtem Goldreif zum Springen, starkem Krystallglas, sammt Kette u. Medaillon aus Talmigold u. Garantieschein.

Nur 15 oder 20 fl. eine echt englische silberne Anker-Uhr, Savonette mit Doppeldeckel, feinster Gravirung, sammt einer echten Talmigoldkette u. Gar.-schein.

Nur 13 fl. eine echt englische Silber- und feuervergoldete Chronometer-Uhr sammt Kette, Medaillon aus Talmigold, Ledöretui und Garantieschein.

Nur 14 fl. dieselbe, bedeutend feiner, mit einem orientalischen Wegweiser.

Nur 16 oder 17 fl. eine echt englische Prince of Wales-Krystallglas, Nickelwerk in echtem ... Talmigold; diese Uhren haben sogar gegen andere den Vorzug, dass man solche ohne Schlüssel aufziehen kann; zu solchen Uhren erhält Jeder eine Talmigoldkette sammt Medaillon und Garantieschein gratis.

Nur 15 fl. eine echt englische gediegene Talmigolduhr, Cylinder, neueste Façon, mit Doppel-Krystallgläsern, wo auch das Werk geschlossen zu sehen ist, sammt Talmigoldkette, Medaillon und Garantieschein.

Nur 14 oder 17 fl. eine ganz kleine Damenuhr, echt Silber und echt vergoldet, sammt einer echten Talmigold Halskette und Garantieschein.

Nur 18 u. 20 fl. eine echt englische feinst feuervergoldete silberne Chronometeruhr mit Doppelmantel, feinst emailirt, sammt einer feinen echten Talmigoldkette, Medaillon und Garantieschein.

Nur 18 oder 20 u. 25 fl. die feinste silberne echt englische Ankeruhr, auf 15 Rubinen sammt feinster Talmigoldkette, Medaillon, Ledöretui und Garantieschein.

Nur 20 u. 25 fl. eine silberne Remontoir-Uhr, ohne Schlüssel aufziehbar, sammt Talmigoldkette und Medaillon.

Nur 23, 25, 27 fl. goldene Damenuhr sammt Kette, Medaillon und Garantieschein.

Nur 30, 35 u. 40 fl. eine echt englische silberne Remontoiruhr mit Doppeldeckel, garantirt und patentirt.

Nur 35, 45, 50 fl. eine echt englische goldene Ankeruhr mit Krystallglas.

Nur 60, 75, 100 fl. eine feine goldene Remontoiruhr mit Krystallglas, 105 und 115 fl. mit Doppeldeckel

Nur 200—300 fl. einen echt englischen Chronometer mit Remontor, Doppeldeckel und Krystallglas.

Ausserdem alle irgendwo oder von irgend Jemanden annoncirten Uhrensorten billiger.

Atelier für Reparaturen.

Alte Uhren, oftmals theure Familien-Andenken, werden reparirt und wieder wie neu hergestellt. Preise der Reparaturen mit 1jähriger Garantie fl. 1½, fl. 3, 5 bis 10 fl.

Briefliche Aufträge

werden gegen Postnachnahme oder Einsendung des Betrages binnen 24 Stunden ausgeführt. Auf besonderes Verlangen werden auch Uhren und Ketten unter Nachnahme zur Auswahl übersendet und für das Nichtbehaltene das Geld retournirt.

Meine Preise sind stets niedriger als die niedrigsten überall, und stehe ich mit meinen Anforderungen auf der Höhe der Zeit.

Alle, die neue Uhren zu bestellen wünschen,
Alle, die alte Uhren gegen neue umzutauschen wünschen, werden gebeten, sich an meine Firma zu wenden.

PHILIPP FROMM,

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstrasse Nr. 9. WIEN.

Man merke genau die Adresse. (1113—3)

Árverési jelentés.

Divat és rőfös áru kereskedésének végképeni elhagyása végett, alulirottnál f. h. 24-től kezdve következő czikkek lesznek fél gyári áron árvereztetve:

Női-öltöny szövetek, selyem-, pamut- és gyapotból, **női bundák, paletotok, zekék, zubbonyok, longshawlok, nagy kendők, plaids'ok,** valódi **rumburgi-, creas-, hollandi** és **sziléziai vásznok, damaszt asztalruhák-** és **törölközőkendők.** fehér és tarka **csinvatok, ágykanavászok, nankinok,** fehér és tarka **zsebkendők,** angliai **siffonok, parketok, függönyszövetek, abroszok** és **ágyteritők, butor- kelmék, szőnyegek, lótakarók, gabona-zsakok** és sokféle más czikkek, melyek különösen

karácsonyi és uj-évi ajándékoknak

igen alkalmasak.

Nagy-Kanizsa, 1873. November hóban.

Weiszmayer M.

az izr. község házában a „Korona" szálloda átellenében

Pályázat.

Sümegh m. városában az első fi- és az első leányosztálya tanitói állomásra pályázat nyittatik.

Évi jövedelem: 400 frt kész pénz s négy öl tüzifa, lakás nélkül.

A pályázók kellőleg felszerelt folyamodványaikat az iskolaszék elnökségéhez folyó évi decz. 7-ig küldjék Sümegre. (1203—1)

A tanitási nyelv magyar; az iskola rom, kath. felekezetü.

Az állomásokat azonnal elfoglalni kelletik.

Sümegh, november 23-án 1873.

CSEH LÁSZLÓ,
isk. sz. elnök.

Titkos betegségeket
és
tehetetlenséget

(1156—10) (elgyengült férfierőt),

nyavalyát

hujycsösztüküleseket

és

magómléseket

gyógyult gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

Dr. HANDLER MÓR

arcvas- és sebésztudor, szülész és szemész.

Rendel naponkint délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádor-utcza 13. sz. 1-ső emel. 14. sz.

☞ Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik, és a gyógyszerek megküldetnek.

Tanulók számára.

A közelgő iskola-időnyre ajánlom bámulatos legolcsóbb árakon és a legnagyobb választékban a következő iskolai szereket, u. m.:

Rajzeszközök, iró- és rajz-tárczák, rajzpapirok, rajztáblák, rajzvonalzók, rajz- és szines irónok, toll- és vakaró-kések, könyvtaskák, téntatartók, festékládák, számolótáblák stb. stb. s egyéb szükséges iskolai eszközöket. (1146—10)

☞ Ajánlom továbbá dúsan berendezett irodafelszerelési eszközeimet, u. m. irószközök, levélpapir és levélboritékaimat, czéggel, nyomva vagy szines monogrammal, irodai és boritók-papirjaimat, üzleti könyveimet stb. stb. szintén bámulatos legjutányosabb árakon.

KANITZ C.

PEST,

Dorottya-utcza 12. szám.

Fodrász- és borotváló-terem
nyitás

Tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, miszerint **fodrászati s borotváló termemet** november 1-tol kezdve a takarékpénztári épületbol a **varoshaz épületébe** tettem át. Alkalmilag ajánlom nagy készletü hajraktáraimat, zopfokat, loknikat és más hajbol készult mutagyakat finoman és eleganszan kiállitva legjutányosabb arakon.

Teljes tisztelettel

(1178—4) **Zerne Mátyás.**

TELJES VÉGELADÁS!

Nagyszerüen felszerelt legujabb

női ruhakelmék-, gyapot szövetek;

uri öltönyöknek valódi rumburgi és más kitünö gyolcsok, damaszt asztal-terítők és szalvéták, törülközők;

☞ **szines-, fehér ingek és nyakkendők;** ☜

női bundák, felöltők, török zsálok, téli nagykendők és más késznemüek sat. 25—30% gyári áron alul adatnak el.

Eisinger Henriknél

(1154—9) Nagy-Kanizsán.

HIRDETMÉNY.

Zalamegye Zánka határában a Balaton mellett

VÉRKUT NEVŰ FÜRDŐHÁZ

szabadkézből eladandó.

Bővebben értekezhetni Kövessy József ispán urnál **Zánkán.** Vagy a tulajdonos Mihálovics István sebésznél, magánlevélben vagy személyesen **Páka**, u. p. Lenti. (1179—3)

2/5. ülv. k. 6. 873.

Árlejtési hirdetmény.

A nagy-kanizsai királyi ügyészségi uj börtönnél a nagymélt. m. kir. igazságügyministerium 34121./873. szám alatti rendeletével egy kut készitését engedélyezé.

Ezen kutkészitési vállalat kiadására nyilvános árlejtési határnapul folyó

1873. évi decz. hó 9-ik napjának

d. e. 9 órája a nagy-kanizsai királyi ügyészség hivatalos helyiségébe kitüzetik, s arra vállalkozni kivánók oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy magukat 70 frt bánatpénzzel lássák el, s hogy az árlejtési feltételeket a hivatalos órákban alulirt hivatalnál megtekinthetik. (1198—1)

Nagy Kanizsán, 1873. évi november 20.

A királyi Ügyészég.

Dr. LAKY KRISTÓF,
királyi ügyész.

Hôtel Mihalek
PESTEN.

Alulirott jelenti a n. é. közönségnek, hogy az ő saját házát, **Servita-téren 7. sz. alatt** szállodává alakitotta át és legpompásabban berendezte.

☞ Szoba ára: 1 fttól 3.50 krig.

(1153—9) **MIHALEK F.,**
szállodatulajdonos.

Dr. SCHALLER

fehér növény-mell-szörpje

a legjobb és legolcsóbb gyógyeszköz torokgyuladás, tüdőbaj- és fejbántalmakban, mellszurások és köhögésnél stb.

Valódilag kapható.

☞ 1/1 eredeti palaczkban 2 forint — kr. ☜
1/2 „ „ 1 forint — kr.
☞ 1/4 „ „ — forint 50 kr. ☜

ZERKOWITZ W. és A. uraknál

(1164—6) **Nagy-Kanizsán.**

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1878. november 30-án. 96-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Előfizetési ár: egész évre . . 8 frt. fél évre . . . . 4 „ negyed évre . . 2 „ Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan NYILTTERBEN soronkint 10 krert vétetnek fel.

Nagy-Kanizsa város helyhatoságának, nemkülönben a „zalamegyei gazdasági egyesület“, a „n.-kanizsai keresked. s iparbank“ ugy a „Zala-Somogy“ gőzhajózási részvénytársulat HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, — Anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők: NAGY-KANIZSA Wlasits-ház.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

F e l h i v á s.

Az alapszabályok 16. §. értelmében az alulirt bank következő számu

58, 59, 817, 818, 819, 869, 871, 503, 510, 772, 663, 664, 904, 905, 926, 927, 1023, 1025, 1035, 1038, 1039, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1101, 1192, 1193, 1194, 1195, 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1341, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1347, 1348, 1349, 1350, 1378, 1393, 1394, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1521, 1522, 1523, 1524, 1551, 1552, 1553,

ideiglenes részvényjegyeknek jelenlegi tulajdonosai ezennel felszólittatnak, hogy a f. évi julius 20-án tartott közgyülésben elrendelt s már folyó hó 10-én lejárt negyszer 5 ftnyi részletet, összesen husz forint befizetést egy-egy darab id. részvényjegy után 6% késedelmi kamattal 15 nap alatt annál inkább teljesitsék, mivel ellenkező esetben a nevezett elismervények érvényteleneknek fognának nyilvánittatni, és a velök kapcsolva volt jogok elenyészendnének.

A n.-kanizsai

KERESKEDELMI- és IPAR BANK.

Mégis Zalamegye monographiájáról.

(Folytatás és vége.)

4. Lengyel László csobánczi, Török Bálint szigligeti várak vitéz kapitányai és urai, és Chorom de Devecser Hegyesd várát ostrommal bevették. Chorom (Csorom) kapolcsi helység keleti része volt annak birtoka, tehát zalamegyei volt s ennek magvaszakadása után most az Eszterházyaké Devecserrel együtt. Ha ezek a Balaton-mellékén és Hagymási a szántói járásban, Zrinyi, Batthyány és annak alvezérei Kaczorlakon csatározva, az ellenséget megverték, hát a nyilatkozó ur által elósorolt 30 vár kapitanyai közül annyi sokan csak vesztegolve tengtek a török háboruban, a szabadság hőseinek, az erdélyi fejedelmeknek s a kuruczoknak csatározásaikban, mint például Gyöngyösy Nagy Ferencz a légrádi praesidium kapitánya és a zala-egerszegi végbeliek vice-generalisa, és Bessenyey kis-komáromi kapitány a kuruczok vagy a labanczok mellett harczoltak? Thaly Kalmán bizonyitja, hogy a kuruczok Csobáncz várát ezen vidékről összegyüjtött nemesekkel vitézül megvédték, és abból kirohanva a labanczokat széjjel verték. A tihanyi vár is a koppányi (Somogy) bim-basa által ostromoltatván csufosan vissza-veretett. A vezérnek valamint a kapitánynak is mulatságos levelezését a monographus Tihanyban megolvashatja és ott azt is megtudhatja, mikor alakittatott át ezen félsziget szigetté a török elleni védelemre.

5. Voltak még Zalának régi főispánjai, kiket a mostani nemzedék nem igen ismert, az Althánok és gróf Amade Antal; Althán Leopold fiának Károlynak, a spanyol korona praetendensének Barcellonábóli megszöktetése érdeméért, grófsággal, a Zrinyiek Muraközével és Zala örökös főispánságával megajándékoztatván, itt valamint fia is főispánkodtak, de a magyar nyelvet éppen nem, a latint pedig csak kevéssé értvén, valószinüleg csak ugy restaurálták, mint a linczi császári liferáló péknek fia Harukker a békési főispán, a ki kammerdienerjét jegyzőnek kinevezte ezen szavakkal: „Meus Hansl est ponus homo, nobilis set non falde, faciamus notarium. — Amade az Althanok után elsőben adminisztratorrá, Althánok magvaszakadása után főispánná kineveztetvén, a megyei gyüléseken zsarnoskodott és csaknem egyedül maga restaurált. Bigott ember lévén, a II. Leopold alatti vallásszabadsági törvény ellen a Clerusnak, a pozsonyi társas káptalanhoz benyujtott protestatióját aláirta és a midón a rendek által az idósb Kuthy Pálnak, mint 40 éves al- és foszolgabirónak alispáni hivatalrai candidálására, különösen Szegedy Inkeyek, Varga László és Tuboly László által felkéretett, azt válaszolá: „Huc dum non fuit moris in hoc Cottu protestantem ad officium vice comitis candidare“ és nem is candidalta. Minő gyalázattal vált meg Zalától az erószakos 1822-iki commissio miatt, mindenki tudja. Elmondhatjuk róla: „Quem dies vidit veniens superbum. Hunc dies vidit fugiens jacentem.“ Az ujabb főispánokat ismerhette és ismeri is a monographus.

6. Voltak a megyének jeles alispánjai is, a századja vakságán felülemelkedett szabad és müvelt Stipsich és Minorich, a két jakobinus, Szegedy, Hertelendy György, Deák Antal, Séllyey, az ujabbakat könnyen kitudhatja a monograph. — A két elsőre nézve, bocsánat, egy ide vágó rövid kitérésért. Még a mult század vége felé is a világ nagyobb részben csalókból és csalottakból állvan, ezek megelégedtek voltak, ha csalódásukban megmaradhattak, azok pedig arra törekedtek, hogy ezeket csalódásukban szeliden ringathassák, azt tartván, hagyjuk a trombitát vigan harsogni. A zsarnokság és jogtalanság a tudatlanságra épitvén veszélyes uralmát, a sajtó csaknem megsemmisittetett, a szabadelvü könyvek eltiltattak, confiscáltattak és elégettettek mint a despota romai császárok korában, melyről Tacitus idevágólag helyesen mondja: „Vocem populi romani et libertatem senatus et conscientiam generis humani aboleri arbitrabantur“. Azonban a népek felvilágosodott fiaik által a hosszu álomból feleszmélni kezdvén, Ferencz király uralkodása kezdete elótt néhány évvel, különösen a francziák oly soká hordott nyügbilincseit összetörték és a felkarolt szabad elvek zászlója Europaszerte lobogtatván a többi népek között, a magyarok is a mély lethargiából felriasztattak, de minden felkelés megkisérlése nélkül. Hiába mondatja Schiller Posával a zsarnok II. Fülöpnek: „Umsonst den harten Kampf mit der Natur gerungen“ hiába terjeszté Oken azon elvet „Der Geist der Zeit entwickelt sich, und es hilft kein Halten mehr“. Nem figyeltek a fejedelmek a népek jogos kivánságára, és megtörtént Párisban a szomoru tragoedia. Honunk müvelt és szabadságra vágyó több jeles fiai baráti körökben tanácskoztak és a fejedelmet a nép jogos vágyainak meghallgatására felkérni szándékoztak és ezért a francziák által megrémitett kormány azokat elfogatta és közülök igen sokat az igen engedelmes, hogy mondjam servilis curia által (nem az athenaei Aeropagus) hóhér palosára itéltetett és miután hét deliquensen azitélet végre is hajtatott, sokan megkegyelmeztetvén, a kufsteini, munkácsi és más várak börtöneiben több évi rabságra elhurczoltattak. Stipsich és Minorich a liberalis elveket vallván és terjesztvén a megyében, üldözőbe vétettek, az elfogatás elől Zala rengeteg erdeiben bujdokoltak, és a kehidai erdőben is a vendég- és szabadságszerető Deák-ház által élelmeztetve, megfordultak. — Ezen catastrophát Széchenyi Ferencz gróf, panicus tenornak nevezé. Az elfogottak között sem gazdag ember, sem katona az egy Laczkovicson kivül nem lévén, pénz és fegyver nélkül, mert ezokkel sem birtak, hogyan szerezhettek volna felkelést? Szegedy, Hertelendy György, Deák Antal és Séllyey mint képzett pontos és megvesztegetlen igazságos birák tündököltek, különösen Hertelendy, az emlitett comissioban, mint rettenthetetlen bátor hazafi, viselte magát. Az ujabbi alispánok ismertetésére a monographus könnyen találhat adatokat.

7. Voltak Zalának jeles irói is, de én a régiek közül csak Kelemen Imrére, ki a

---

TÁRCZA.

A számüzött után.

Mégyes, hazádnak mostohája,
Bús levertan, tört sziveddel,
Azt sem tudva, tagjaidnak
Nyughelyét majd hol éred el.

Midőn meleg részvétem és
Szellemem kel utra veled,
Halld egyetlen ohajomat,
Szivesülte hő kérésemet.

Ha idegen földön élvén
Szerte ho yogar s mint az átok
Hullnának is rád azokából
Méltatlanul a csapások.

Ha a világ mindenestől
Megfosztott és zsarnok sorsod
Bősz, kegyetlen vaskezekkel
Ide s tova ostorozott.

Ha nem nyujtja védő jobbját
Senki feléd s elhagyatva
Fedtelenül, éhen, szomjan,
Megtörten dőlsz egy halomra. —

És nem maradt, mit letennél
— Elhagyatott, szegény árva! —
Lángszerelmed zálogaul
Szülőfölded oltárára. —

Ki bölcsődtől fogva táplált,
Addsz' le ott jó dajkádnak:
Végszavad — ah, szived végső
Dobbanását add hazádnak!

NOTTER ANTAL.

A c s ó k.*)

„A csók, a csók! ez édesebb a méznél s az anyatejnél.“
Petőfi.

A c s ó k, a c s ó k! mondhatjuk mi is P e t ő f i v e l. De hát mi tulajdonkép az a csók?!

Bármily egyszerünek látszik is e kérdés, ha közelebbről tekintjük ez édes jószágot, csupán csak theoria után, alapos és kimeritő meghatározást adunk, igen nehéznek bizonyul be! Az érzelem dolgában a pedans észnek semmi beleszólása nincs, mondá R o u s s e a u, én tehát e mondatot minden ellenvetés és helyreigazitás ellenében érvül és védelmül használva, e téren hallott ismeretek segitségével, következőleg vagyok bátor a csókot meghatározni:

A csók g y ö n g y, melyet a zajló érzések hullámai az ajkak partjára vetnek, — szent és jelentőségteljes p e c s é t, mely a legbeszédesebb ajkat is bezárja, — titokteljes s z ó, melyet a sziv a szivnek suttog el, — a szerelem oltárán lobogó szent áldozat l á n g j a, elégiaságyságu h a n g, mely az érzelmek hurjaiból a legharmonikusabban olvad elé.

A csók már a csecsemő kedvencz foglalkozása, piczinded ajkait reá tapasztja a jó édes anya emlőire, ez homlokon csókolja őt, és ezzel meg van vetve minden további csókolódzás alapja.

Hányszor látjuk, — vagy ha jobban tetszik, tapasztaljuk — az életben, hogy sokan még csókolni is ügyetlenek. A gyöngébbek kedvéért közlöm R u g e r i u s régi juristának e pontra vonatkozó megjegyzését: egyik kezed illeszd a kedves álla alá, másikba bocsásd gyöngéden a szép fejecskét, és aztán v i l l á m g y o r s a s á g g a l, de finomul tapaszd ajkaidat ajkaira.

De közelebbről vizsgálván most fejtegetett tárgyunkat, bárki is átláthatja, — még pedig minden fejtörés nélkül — hogy a csók a szopás theoriáján alapszik, innen következtethető, hogy a mai ifjuságnak, alig hogy az anyaemlőtől megszabadul, már is csókolodzáson jár az esze, sőt egy német tudós, — de hisz ki is lehetne más? — még a mindinkább elharapódzó dohányzási szenvedélyt is ebből véli megmagyarázhatni. — Boldoguljon e hitében!!

Mint olvasóim is tudják, sokféle csók van a világon, ugy hiszem, nem lesz érdektelen ezeket egyenkint taglalnunk.

A hős lelkü római nő A r r i a, férje P a e t u s ajkaira csókot nyomott, ön szivébe pedig tört mártott, igy kiáltván fel: „N e m f á j i g y a h a l á l!“ A csók édessége feledteté vele a tőr kinjait, és ezen szempontból véve, e csóknak minden esetre igen édesnek kellett lennie.

Történeti nevezetességü csók még XII. K á r o l y é, ki egyik ministerének leányát csókolá meg, ki azonban szintén nem volt rest, a viszonzó csók helyett arczcsapással felelni. — A történetirók szerint az északi hős e naptól fogva haláláig gyülölte a nőket, és táborozásban, csaták tüzében tölté egész életét, és ki tudja nem ezen megszégyenitő visszautasitásnak köszönheti-e dicsőségét és nagy nevét?

Meglehet, hogy szép olvasónőim közöl többen mesésnek fogják találni, hogy egy hölgy a XVIII. században, korának legnagyobb királyát, ki egyszersmind — a történet szerint — feltünőleg szép férfi is volt, azért, mert megcsókolá — arczul üté. — Megvallom, részemről is igen furcsának találom az egész dolgot, de nem tehetek róla, a tény történelmileg igaz, sőt még egy másik esettel is szolgálok, a melyben ugyan nem az arczulcsapás viszi a főszerepet, de amely mint feltünő ritkaság szintén csodálatra fogja költeni szép olvasónőimet, és talán önkénytelenül egy sohajt röpitenek azon szép kor felé, melyben a csókok ágiója oly borzasztó magas fokon állott. — A marseillei vicomte F u l c o a XI-ik század elején, menyasszonyának O d i l i e n e k első csókjáért minden jószágát, melyet csak S i x f o u r s, Eugea Solieres és Olieresben birt, örök tulajdoni joggal átadta.

Hihetetlen, de igaz! Bizony, bizony szép idők lehettek azok, a hol egy csóknak ily óriási értéke volt.

A judási csók példabeszéddé vált, a mint valami eredendő bün, a társadalom minden rétegeibe beplántálta magát. Nincs talán kissé nagyobb kör, társaság, hol e csók — persze többféleképen variálva — ne alkalmaztatnék, vagy foganatba ne vétetnék.

A kézcsók hajdanában a nagyok iránti tisztelet és hála jelvénye vala. Mai nap azonban agyakori használat következtében csak udvariasságnak tekintetik, s csak akkor emelkedik fel kissé magasabb fokra, ha a szerelmes ifju, kinek még kedves ajkát, homlokát, vagy arcsát csókkal illetni tilos, egy futó kézszoritás kiséretében égeti ajkainak forró pecsétjét a hófehérségü kacsókra. — Az a n g o l o k különben az udvariasság lajstromából már rég kitörölték, F r a n c z i a o r s z á g b a n még egyre divatozik,

*) Szerző a kis-komáromi hangversenyen olvasta fel. Szerk.

magyar törvényt czélszerű compendiumban alakitá, Fejér Györgyöt, az országos nagy hirű irót, a magyar hölgyeket, a magyar literatura megkedvelésére buzditó, magyar váraink multját megénekló Kisfaludy Sándor és Horváth Ádámot, a magyar Thyrteust ismertem. Ezt a szabadság lángjára gyulasztó verseiért a kormány beakarta fogatni Sümeghy alispánságában, de szerencséjére József fia megpillantván apja asztalán a praesidialist, erről egy titkon éjjel Lengyelbe, (hol akkor Ádám bátyánk lakott) küldött postája által őt értesité, s ennek következtében az öreg minden verseit összegyüjtvén, elrejtette és e szerint a vizsgálatra és befogatásra kiment alispán mit sem találván, a költő mentve lön. Az ujakat szedje össze a monograph.

Volt egy jeles fia a megyénknek egy, buzgó szabad magyarlelkü hazafi és tán országunk mágnásai között legtevékenyebb gazda, a korabeli magyar irók bőkezü pártolója, gróf Festetich György, huszáralezredes levén, a midőn azon időben a felállitott megyei banderium Keszthelyen fegyvergyakorlatot tartott, Olaszországból egy divisio huszárral Sármellék felől Keszthely felé tartva, a banderiummal Sármelléken találkozott, ez által üdvözöltetvén, s a banderistákat a szabadságért és alkotmanyért lankadatlan küzdelemre intvén, többek közt azt is mondá: „Most a hosszu utazásban — huszárjaira tekintve — meglepte a por kardjainkat és azért nem fénylenek ugy mint az uraké, de ha szabadságért vivni kell, tán az ellenség testein mélyebb sebeket ejtenek, mint az uraké" (ezen szavakat Diskay Ferencz és Györffy Antal ott jelen volt banderista rokonaimtól hallottam). És ezen szavaiért valamint az országgyülésen csaknem hasonló értelmü enuntiatiojáért az udvarnál disgratiába esvén, megfosztatott cs. kir. kamarás kulcsától, mely után, fájdalom, napjainkban a középrendből is sokan esenkednek. Az emlitett irókat az egész országból maga körében összegyüjtvén, megvendégelte és bőkezüleg meg is ajándékozta, az oda két rosz gebén fáradt Horváth Ádámnak ezen gebéit titkon jófaitu megtermett lovakkal kicserélte, mit Ádám bátyánk megtudván, a csere elfogadására nagy nehezen birattathatott rá. O alkotá a Georgicont, a hazai gazdasági nevendékek oktatására, és a b.-ujhelyi akad. két nevendék számára alapitványt tett, a fia, gróf Festetich László pedig a velenczei marinánál két tengerész nevelésére adott ki egy alapitvány-levelet. Nem emlékszem, hogy megyénkbeli főuraink közül a nemes grófnak ezen szép példáját követte volna, vagy akár a középrendből nagyobb birtokos hazánkfiai neveket ilyes korszerü közalapitványokkal halhatatlanitották volna. Ezelőtt pár évvel Szt.-Lászlón egy nagy birtoku magtalan hazánkfia, Thárányi (Osterhueber) József meghalván, hogy bármi, ha mindjárt kisebbszerű alapitványokkal is emlékezetét fenhagyta volna, nem tudom, de csak örököse, unokaöcscse Thárányi Ferencz ur az ellenkezőről meg nem győzend. Az a hazafi, kitől a természet a magzatokat megtagadta, szoros hazafiui kötelességének tarthatná, a szegényebb szülők szépreményü gyermekeinek nevelésére, vagy más közczélra, értékük egyrészét elhagyományozni, és ha ezt elmulasztja, emlékét megrovandónak tartom.

8. A török- és kurucz-világban majd az itt megtelepedett török és hazafiak, majd az erdélyi fejedelem seregei és ezekhez csatlakozott magyarok, más részről a német, olasz és belga császári hadak és a kurucz-világban a kuruczok és labanczok között számtalan csata vivatván, és ezen csatározások közül némelyek megyénkben is előfordulván, az ezekről fennmaradt és a nép száján forgó hagyományok is feljegyzendők volnának; például a köveskallai és henyei határok összeütközésénél az erdők és szőlők között van egy nagy hosszan terjedő meredek kőszikla, melyet a nép törökök halálának hivogat, annak emlékére, hogy a törökök az összesereglett falusi nép által üldözőbe vétetvén, a kősziklig hajtattak, s onnét leugrálva s összezuzva, meghaltak. Hogy az ábrahámi zsiványok polgartársaikat nem ugy rabolták ki, hanem elfogván, hajókon Somogyba szállitva, a töröknek eladták, azt már e lap 1872. 89- és 90-ik számban a „Hattyu dalom"-ban emlitettem.

Sok történt hazánkban és megyénkben is, a mit a cronograph fel nem jegyzett, azért mondja Horatius: „Fortes dixere ante Agamemnona & c. illacrimabiles." Ha szabad volt Béla Anonymusának pár százados hagyomány után a magyarok bejövetelét megirni, miért nem jegyezhetné fel a monograph a már fenérintettem hagyományokat?

És ezek az én igénytelen észrevételeim, melyeket a tervezett nagyszerü munka elkészitése előtt eloadni, polgári kötelességemnek tartottam, és nem hiszem, hogy Phaedrus ezen mondásának:

Utilius homini nihil est, quam recte loqui,
Probanda cunctis est quidem sententia,
Sed ad perniciem agi solet sinceritas.

Ezen utolsó sora szerint, őszinteségemért, elitéltessem.

Kővágó-Eörsön, nov. 17. 1873.

MEZRICZKY PÉTER.

Mi a főkellék az erdőkezelésnél?

Ha végig tekintünk hazánk nagykiterjedésü erdeinek több helyen silány és parlagon heverő térein, ugy ezen tősgyökeres magyar népnek ma nem marad egyéb hátra mint megvédeni azt, mi megvédhető; és felélesiteni azt, mi rövid idő alatt oly óriási erdővel elpusztittatott.

Mint igaz, hogy az országgyülés nagy és fontos teendőkkel volt ez ideig elfoglalva, és igy nem került idő, hogy okszerü és czélirányos erdei törvényt alkotott volna; mely erdeink végelpusztitását az utókor számára megvédené, — és igy következett be, hogy hibát követtek el a községek és mindez törvény hiányában 12 év lefolyása alatt tükre vágatták erdeiket, hasonló eljárást követtek sok helyütt a magánbirtokosok, sőt magában az állandalmi erdőkben is nagy hibák merültek fel. Megvallom őszintén, hogy ezen visszaélések iránt — habár óvatosan — többször felszólaltam; — de miután az akkorigi fennálló törvényünk értelme szerint a magán jogot megsérteni nem lehet; tehát összetett kezzel néztük mindazon erdők pusztitását, melyeket a szerény buzgalom, fokozatos serkentés hagyott a jelen korunk martalékul. Hogy az erdők müvelése hazánkban századokkal ezelőtt — sőt akkor, midőn hazánk a török-rabigát nyögte — is létezett; bizonyitéka az, hogy találunk még ma is több helyen kisebb kiterjedésü erdőtesteket, melyek pasztánként tölgy, cser, bükk, majd mesterséges müvelet által mint elegyes állomány összefüggésben léteznek. Hajdan nem volt országunk oly népes, nem volt közlekedésünk, nem is emésztetett annyi fakészlet; azonban ma már szükséges, hogy a mindinkább népesedésnek induló hazánkban az erdőket szaporitsuk, melynek jövőbeni értékét beláthatjuk, hogy a jelenlegi közlekedés is nagyban fogja emelni; és végre kivánatos, hogy a sok szép igéretet, melyet a nép ajkon hord, hogy azokat tettekben nyilvánitsuk.

Ezen itt elősorolt előnyök bizonyosan minden erdőtulajdonost meg fognak győzni arról, hogy mily szükséges azok behozatala erdeikben; az erdők beosztásánál a vonalokat ugy eszközölni, hogy tökéletes tervet nyujtson a tulajdonosnak, — tapasztalt, gyakorlott erdészt igényel, ki helyes és tökéletes átnézettel bir.

I. A terv és alaprajz, erdejének nagyságáról, alakjáról, helyzete — és állapotáról hü képet nyujtja neki. Hogyan remélhet valaki az erdőből valóságos hasznot, ha nem tudja mily nagy az?

II. A tervezet megmutatja minő különféle a mely időbeli fanemmel bir és mi azon a fatömeg.

III. Minden erdőtulajdonosnak utmutatóul szolgál, miként vizsgálhatja át maga minden idegen segély nélkül saját erdejét, és nem kell vakon egyes colporteurök jelentése után menni; kik nem ritkán a tulajdonosnak a rosz erdőt mutatják, mig a jót a faüzérek előnyére eltitkolják. A tervvel kezében elég a vágás szálakat s számait megtekinteni.

IV. Bir az erdőtulajdonos ily tervet, s erdejének egy részét mint fennálló faösszeget térnagyság szerint adja el, ugy a területet könnyen megmérheti és a rajta levő érték pénzbeli összegét kivánata szerint megmondhatja.

V. A terv elősegiti neki az erdővágásokra és gazdászati eljárásokra való fölosztását, és a czélszerü vágási rendet; megmutatja hol áll a legöregebb fa s hol kell vágatnia.

VI. Eltünteti a famennyiséget, mennyit évenkint folytonosan vágathat; terv nélkül a nagy erdőtulajdonos gyakran igen keveset vágat ki és a fa elrothad anélkül, hogy neki vagy az emberiségnek hasznot nyujtana, vagy pedig kiaknázza szerfölött erdejét s magát a tőkét támadja meg.

VII. Terv nélkül nemely erdőtulajdonos azon hiedelemben ringatja magát, mintha még ennyi és annyi ezer hold tömör állapotban levő jó erdővel birna; mily gyakran bámulnak az erdőbirtokosok, hogy az erdő kivágatott, elégett, szántóföldde alakittatott át, és hányszor jöttek terv folytán észre, és nem engedtek már vakvágás vagy irtás által pusztitani, nehogy maguknak a faszükség következtében a legszomorubb következményeket idézzék elő.

A terv biztositja a birtokot, valamint mindent az életben; azért a közmondás: „ki jól tervez, az jól végez" — és hiszem, hogy annyi évás után végre az ige testté válik, és hogy erdészetünk jelen mostoha helyzete azon térre fog helyeztetni, melyet óhajtva, arra már hazánkban igen sokan figyelmüket intézik.

NEUSZIDLER.

Hirek.

— *Belus József* polgármester ur következő körlevelet bocsátott ki: 2599. szám. O cs. és apostoli kir. Felsége uralkodásának huszonötödik évfordulóján, 1873. évi deczember 2 án délelőtt 9 órakor a plebánia templomban ünnepélyes istenitiszteletet tartatik, melyre tisztelettel meghivni van szerencsénk. Nagy-Kanizsa-város tanácsa 1873. évi november hó 27-én tartott ülésében. *Belus József*, polgármester.

— *Az alsó-lendvai* polgári iskola rajztanitója, Csuka Karolyt a vallás- és közoktatásügyi ministerium a losonczi államgymnasium rendes rajztanárává nevezte ki.

— *Időjárásunk* oly gyenge, hogy a gazdaközönség már is rettegni kezd a valószinüleges gyenge tél miatt, melynek következtében a kártékony állatok oly mérvben szaporodhatnak meg, hogy a vetések teljesen kárba vesznek.

— *Eszmeláncsolatnál* fogva curiosumképen megemlitjük a következőt, mely Nagy-Kanizsan történt. Egy város szélén fekvő lakházban ebédre hazatért a férj s mig ebédelett, érzi, hogy csizmáját valami rágja, de azt gondolja: a házi macska bizeleg; azonban mindinkább zajosabban rágja, egyet toppant, és a fényes nappal rágosáló egeret agyonnyomta.

— *Mihály J. Endre,* kedves barátunk és szerkesztőtársunknak megjelent az e lap tárczájában közölt s oldankon leirt „bécsi világtárlati korut" czim alatti közleménye külön lenyomatban; a 120 lapra terjedő s igen csinosan kiállitott füzet tartalmáról nem szólhatunk, mert az t. olvasóink előtt ismeretes. Tudtunkkal ez az első kiadvány, mely a világtárlatról általános szemléletből a tapasztalat nyomán önállólag megjelent.

---

nálunk — amint veszszük. — Nyilvános helyekről számüzetett, társaságban a házinőt megilleti. Egy jó ismerősöm a multkoriban azt állitá, miszerint kézcsokolásból a férfiak jellemét ki lehet ismerni.

Tanulságul itt közlöm:

A szeles futólag csókol, nem sokat törődve, hogy keztyüt vagy kezet csókol e? Az ábrándos csókja lassu és forró, a bátor tüzes csókját kézszoritással kiséri, a müveletlen csókjával benedvesiti a kezet, a szerelmes titkon, senki által észre nem vehetőleg, a hölgy kezét előbb szivéhez szoritja, s csak azután emeli ajkához; aki nem tekinti jobb vagy bal kezet csókol-e, könnyelmü. Egy csók a kézcsuklóra tartós szerelmet jelent.

A szerelmi csókhoz legközelebb a homlok csók áll. Ez eredetileg a legtisztább és legnemesebb, mert ment minden érzéki vágyaktól, egyedül a tisztelet kifejezője, s a kiváló baráti szeretet szentesitője. Szokássá vált mai időnkben az ugynevezett arcz-csók, melylyel jelenleg csak az öreg urak traktálják egymást, kik inkább a formalitás és udvariasságuk, mint az érzelmek szükségességének kielégitését tartják szemök előtt.

Mindezen csókoknak fölötte áll a szerelmi csók, de nem azért, mivel a földi érzések legédesebbikének — a szerelemnek kifejezője, de mivel a két félnek élvezetet nyujt, mig a homlok, arcz vagy kézcsóknál az elfogadó mindig hátrányban marad, és itt a szentirás azon szava: „Szentebb adni, mint venni" — szépen bebizonyul. — Tagadhatatlan, hogy mi ezt a turbékoló galamboktól tanultuk. A példa ragadós, s midőn már a kis leányka az eresz alatt bugó galambokat hosszan elmerengve szemléli, a arczát halvány pir boritja és égő szemeit, mint felhőpalást a csillagokat, a sötét szempillák el-el zárják, miként ha ártatlan lelke valamit keresne, vagy talán meg is találta, mert a kis piros ajkak elkezdenek egyszerre hamisan mosolyogni, oh akkor már a sziv eszményképeket alkotott magának, s az egész Kuivilágot szerelmének rózsa világával vonja be, akkor már az érzelem bimbói minden perczben kifakadnak, s nem messze van az idő, a miről a költő igy zeng:

„Ő megcsókolt! Nem kérelé magát,
Első szavamra ajkamon volt ajka!
E csók! ez ajk! mért nem váltunk itt kővé?
Hadd függtem volna mindörökre rajta!"

Az ily jelenetek csak a ragyogó, csak az ábrándos ifjukor rózsavilágában szerepelnek, midőn a lélek önkénytelenül vonzódik a lélekhez, midőn még kékebb az ég azurja, sugárosabb a nap, szinesebb a rózsa; mások az álmok, melyek éjente meglátogatnak, mások a barátok, kikkel elcsevegünk; más, más az egész világ ..... mert szeretünk!

Midőn szerelmesek vagyunk, mindenre pazaroljuk csókjainkat; virágszál, keztyudarab, hajfürt, sőt a kedves papucsoknak sem hagynak békét.

„Welch niedliches Pantöffelchen
Ich möcht, es küssen!
Heirathe nur
So wirst du es müssen."

Azonban bocsánat! de a német költőt egy szavában meg kell czáfolnom, a papucsot piczinek nevezi, már pedig a magyar költő azt mondja:

„A papucs kicsiny, hogy volna,
Mikor egy férfi fér alája?"

Végül szóljunk azon csókról, mely a legszentebb érzések kifejtője, mely tiszta, mint a napsugár, s önzéstelen, mert az égből származott. Te vagy az szent anyai csók! Isteni és titokteljes nyelve az örömben gazdag és boldog sziveknek. — Nyugalmat önt a zaklatott szivre a baráti csók, megnevezhetetlen varázszsal vonja be a lelket a szerelem csókja, de kérdezzük meg az anyát, ki fájdalommal szülte gyermekét, ölébe kapva a mosolygó kis ajkakat legelőször boritva el csókjaival, kérdezzük meg az anyát s nem is fog felelni, a szemében ragyogó könyek megfogják magyarázni e csók jelentőségét!

Ha a sors benső életének hurjait lehangolá vagy durva kézzel széttépé, ha szivének legbübájosabb érzelem virágait az idő vihara és kemény körülmények lehervaszták és a sárba dobták, szivét az anyai szeretet még akkor is, mint zöld repkény a romot, hervadatlanul öleli körül.

Mi szépen dicsőiti meg a női érzés e legszentebbikét a görög rege-világ! Auróra vágyteljes kebellel keresi fel minden reggel elveszett gyermekének sirját, és sorra csokolja a siron nőtt virágokat, a virágok pedig suttogó zokogással viszonozzák a jó anya csókját.

Es most jó olvasónőim, kik szivesek voltak ezen igénytelen értekezést figyelemmel kisérni, fogadják köszönetemet; s itt egyuttal megigérem ünnepélyesen, hogy soha többé a csókról egy betüt sem irok, s ha ez netalán mégis megtörténnék, kijelentem, hogy megvagyok vesztegetve — csók által.

DESZÁTH GÉZA.

Nem kell nekem . . .

Nem kell nekem dicsőség,
Nem kell babér,
Ha teremt kin, szenvedés
Érte a bér;
De ne hagyjon el soha
A szerelem,
Habár miatta fel is
Feszittettem.

A dicsőség sugara
Halvány, hideg . . .
A sziveket fagyasztja,
Dermeszti meg;
De a szerelem napja
Dicsőn ragyog:
Ha eléget is heve,
Boldog vagyok.

Tied leszek, tied hát
Oh szerelem!
Nekem még tövised is
Rózsát terem.
Fa még szivem melegen
Érez, dobog:
Reád, hiu dicsőség!
Nem gondolok.

ERDÉLYI KÁROLY.

Török közmondások.

Akármily nagy a templom, csak annyit beszél a pap, a mennyit tud.

Jóra jót — mindenki dolga; roszra jót — derék ember dolga.

Ha görbén ülsz is, egyenesen beszélj.

Ne fald a kenyeret, mig a kemenczéből ki nem került.

Nem zsák a más ember szája, hogy összekötheted.

— *Gyászhir.* Wlassics-Börzsöny Mária saját, ugy férje Wlassics Antal, nagy kanizsai kir. törvényszéki elnök és Gyula fiuk, budapesti egyetemi joghallgató, nevében, legmélyebb szivfájdalommal jelenti feledhetlen jó édes atya-, illetőleg ipa- és nagyatyának B ö r z s ö n y F e r e n c z n e k hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, életének 76 ik évében, f. évi november hó 27 én, éjjeli 10½ órakor végelgyengülésben történt gyászos halálát. A boldogultnak hült tetemei f. évi november hó 29-én d. u. 4 órakor tétettek a nagykanizsai köztemetőben levő családi sirboltba örök nyugalomra. Az engesztelő szt. mise áldozat pedig f. évi deczember hó 1-én d. e. 10 órakor Nagy-Kanizsán a Szt. Ferencz-rendűek egyházában fog megtartatni. Nagy-Kanizsán, 1873. évi november hó 28 án. Áldás emlékén! s örökbéke hamvain. — A boldogult kitünő gazda, jellemszilárd hazafi s nemeskeblü irodalombarát volt. Özvegységre jutása óta visszavonulva élt; hön szeretett nejének elhunyta feletti benső fájdalmát hirlapok s könyvek szakadatlan olvasása által igyekezett enyhiteni. Az utóbbi 5 év alatt azonban folytonosan beteg volt, de a gyengéd s figyelmes ápolás nem engedte kialudni élete faklyáját, mignem testi ereje teljesen megtört s övéinek karjai közt kiadta lelkét. Temetése roppant számu résztvevő gyászkisérete mellett történt, jelen volt a kir. törvényszék s járásbiróság, városi tisztviselőség, m. kir. honvédség s a cs. kir. sorezred tisztjei, tanári kar, Kis-Kanizsa v. elöljárósága, egyéb hivatalok s testületek, szóval oly nagy számban volt jelen a városi sőt vidéki intelligentia, miszerint meglehetett győződni, hogy a szomorodott család fájdalma általános részvétet keltett. —

— *Országos* vásárunk ez idén az utolsó, Nagy-Kanizsán deczember 1 én lesz, mivel deczember 8 ika, mint ünnepnap, hétfőre esett.

— *Felhivás.* 7. sz./1873. A zalamegyei ált. tanitó-testület megalakult járási köreinek megbizottjait hivatalos tisztelettel felhivom, miszerint alakuló-gyülésük jegyzőkönyvi másolatát mielőbb beterjeszteni sziveskedjenek. Nagy-Kanizsán, nov. 28. 1873. *Hajgató Sándor*, elnök.

— *Beküldetett.* Nyilatkozat. Alant irottak ezennel hálás köszönetünket nyilvánitjuk a „Tisza" biztositó és jelzálogbank győri vezérügynökségének, hogy az ezen banknál biztositott, és tüzlángok martalékává lett házaink értékét a legnagyobb megelégedésünkre gyorsan és pontosan kifizette. Ugyanazért ezen bankot lovagias eljárásáért a biztositó közönségnek ajánlani kedves kötelességünknek ismerjük. Kelt Németiben, 1873. évi oktober hó 25 ikén. Elöljáróink: Lukátsy Ferencz, biró. Sárosy József, esküdt. 1. A község nevében Bereczky János, közbirtokosság igazgató. 2. Kuczora Ferencz nővérója Bereczky János. 3. Bedi József, Kuti Mihály, mint károsultak.

— *Következő* sorokat vettünk: Közegészségi ügyben sziveskedjék becses lapjában közhirré tenni: — mivel megyénkben már több helyen a természetes ember himlő eralg és ojtó anyag hiánya miatt az orvosok az ojtást és és viszontojtást nem igen teljesithetik; alólirott fris ojtó anyaggal mindenkor szolgálhat. Tisztelettel Rózsay Mór, perlaki járásorvos.

— *Királyi Pál* tisztelt barátunk egyik rokona, Billy Margit kisasszonyt mult szerdán vezette az oltárhoz Goricsánban Schweder Adolf egykori munkatársunk, ki a franczia-porosz háboruban résztvett s lapunkban megjelent dijoni leveleket irta. Legyenek boldogok! szivünkből kivánjuk.

— *Érdekes* könyv jelent meg a „Franklin-Társulat" magyar irodalmi intézet és könyvnyomdában legközelebb s küldetett be hozzánk; ezt György Endrének köszönhetjük. Czime: „A n g o l á l l a m f é r f i a k é s s z ó n o k o k" a jelenkorból élet- és jellemrajzokban, szónoki mutatványokkal. A 398 lapra terjedő, nagy és szépkiállitású mű ára 4 frt. — Továbbá a „Falusi Könyvtár" X-dik kötete e czim alatt: A szarvasmarha tenyésztés, irta Kégly Sándor, okl. gazda, 8 fametszettel, ára csak 50 kr.

— *Farsangi előhir.* Örömmel tudatjuk olvasóinkkal, hogy Nagy-Kanizsa és vidékének egyik legfényesebb, hat farsangon nyert sikerei folytán oly jó hirnévnek örvendő ugynevezett „január 7-diki nagy-kanizsai fiatalság zártkörü báljára" az előintézkedések megkezdettek. Ez ügyben tartott előleges értekezleten a rendezői bizottmány is megválasztatott, és pedig bálbizottmanyi elnökké: Koch Adolf; bizottmányi tagokká: Skublics Pál, Takács Zsigmond, Lovak Ede, Gábor Henrik, Halassy Károly, Wolheim Felix és Opristu Péter urak. Megbizattunk annak kijelentésével, hogy kik a bál ügyében bármily felvilágositást ohajtanak, sziveskedjenek a bálbizottmány elnökéhez fordulni.

— *Karácsonyi* és ujévi ajándékok. A közelgő ünnepek alkalmára ajánljuk az ujonnan felszerelt, csinnal es dús választékkal ellátott Wajdits József könyvkereskedését, mely üzletben hazánk irodalma s művészete a legnagyobb előszeretettel van képviselve. Be van bizonyitva, hogy ezen üzlet, daczára a mostoha körülményeknek s pénzviszonyoknak, napról-napra halad és Dunantulnak ma legnagyobb könyvkereskedése, mely Nagy-Kanizsának diszére válik; haladását ugyedül az üzlet tulajdonosa kitartó erélye- és szorgalmának tekintheni; szért felhivjuk a t. közönség kiváló figyelmét s az ünnepek alkalmával övéik számára karácsonyi és ujévi ajándékok beszerzésénél tanusitandó szives pártfogásat.

— *Rövid hirek.* Ministerválságnak nézhetünk elébe. — A legujabban felvett kölcsön megkötéséért nagy az elégületlenség. — Kalocsán „Sarközi takarékpénztár" alakult. — A „Hunnia" czimü politikai napilap csak január 1-én fog megindittatni. — A király jubileuma alkalmából külön vonatok is mennek Bécsbe. — Sopronmegye küldöttsége hg Eszterházy főispán vezetése mellett tegnap előtt tisztelgett ő Felségénél. — Hazánk minden megyéje és városa siet üdvözletét királyunk 25 éves trónralépténak ünnepén kifejezni. — Vörösmarty Mihály, koszorus költőnk születésének évfordulóját (decz. 1.) több helyen kegyelettel tartják meg. — Francziaországban gyüjtéseket rendeznek a hazánkban kolera által szerencsétlenné lett családok számára. — A soproni leszámitoló bank igazgatója Spitzer ellen bünfenyitő feljelentés tétetett. — Az egyesült m. gőzh. társaság nov. 19-én beszüntette a hajózást. — Váczott egy elaggott hivatalnokot és 48-iki hadnagyot minden végtisztelet nélkül temettek el. (Sokra vihetik.) — A keleti marhavész és kolera ismét mutatkoznak. — „Társadalom" czimmel Kolozsvárott uj lap indul meg. — Miklósy Gyula az „Istvántéri-szinház igazgatóságától visszalépett, melynek élére most egy bizottság áll.

Szerkesztői üzenet.

1023. R. Sümegh. Intézkedtünk.
1024. M. Fl. Fogadja méltóságod hálás köszönetünket nagybecsü figyelmeért. Mielőbb közöljük.
1025. P. G. Puszta-Szent-Péteren. Némi módositással közöljük, mert az irány gyakorlati.
1026. P. J. Megkaptuk. Magánlevelet irunk.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról Barcsra és Dombovárra		reggel	5-óra	18	perc	
"	"	délután	2	13	"	
"	Budára	reggel	6	18	"	
"	"	délután	1	13	"	
"	"	estve	10	43	"	
"	Bécsbe	reggel	5	48	"	*)
"	"	délután	[illegible]	18	"	
"	"	estve	10	[illegible]	"	
"	Triesztbe	reggel	5	3	"	
"	"	délután	2	23	"	
"	"	estve	11	33	"	
Érk. Barcs- és Dombovárról	N.-Kanizsára	reggel	4 óra	19	perc	
"	N.-Kanizsára	délután	1	21	"	
Budáról	"	reggel	4	43	"	
"	"	délután	1	4[illegible]	"	
"	"	estve	9	29	"	
Bécsből	"	reggel	4	33	"	
"	"	délelőtt	10	27	"	
"	"	estve	10	18	"	
Triesztből	"	reggel	3	[illegible]	"	
"	"	délután	1	[illegible]	"	
"	"	estve	10	22	"	

*) Csak Szombathelyig, itt 7 órai várakozás.

Heti naptár.

November 30-tól decz. 6-ig. 1873.

Hó és heti nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	[illegible]
		48. Jézus leszenek. Lukács XI.		
30	Vasárnap	E. 1. Advent	E. 1. Advent	
1	Hétfő	Eligius	Natal.	
2	Kedd	Aurélia	Bibiána	
3	Szerda	X. Ferencz	Fer. X.	
4	Csütörtök	Borbála	Borbála	
5	Péntek	Sabbás ap.	[illegible]	
6	Szombat	Miklós p.	Miklós	

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

Nyilttér.*)

Collectiv Anzeige.

1. **Gasthof-Verkauf** in Oedenburg, stockhoch, aus soliden Material erbaut, durchaus mit Ziegeldachung versehen, unter günstigen Zahlungsbedingungen zu verkaufen. Dieses Object enthält 18 Zimmer, 2 Säle, 3 Küchen, 2 Magazine, 1 Schüttboden zu 2000 Mtz., 2 Wagenremisen, 5 gewölbte Stallungen auf 120 Pferde, 3 Brunnen, 1 Eisgrube, 2 Keller auf 710 Eimer, grosser Salarsch und Schoppen.

2. **Mühl-Verkauf**, in der Nähe von Oedenburg, 3 gänzig und oberschlächtig mit 3° Gefäll, stockhohes Gebäude mit 6 Zimmern, 1 Küche, 2 Stallungen, grosse Backküche mit Backofen, Waschkessel und Nebenzimmer, 1 grosse Fruchtschauer, gedeckter Salarsch, grosser Schoppen, guter Brunnen, circa 5 Joch Aecker, Wiesen und Gärten, sehr preiswürdig und mit guten Zahlungsbedingnissen.

3. **Haus-Verkauf**, in der Nähe von Oedenburg, in Wandorf, mit 2 Zimmern, 1 Küche, Garten, Presshaus, Hof, Magazinen und Felsenkeller auf circa 1200 Eimer, preiswürdig und unter günstigen Zahlungsbedingnissen.

4. **Specerei-Geschäft** in Oedenburg, alt renomirtes Geschäft, guter Posten, ist mit, oder ohne Waarenlager, unter sehr coulanten Bedingungen sofort abzulösen.

5. **Grosse Zinshäuser**, in Oedenburg, von 10 bis 30,000 fl., so auch mehrere Caffeehäuser unter günstigen Zahlungsbedingnissen zu verkaufen.

Gefällige Anfragen an das *Oedenburger Ankündigungs- und Auskunfts-Bureau*, Unteres Thor, Gruber'sches Haus Nr. 3.

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Minden betegnek erő és egészség, gyógyszer és költség nélkül.

Revalescière du Barry

Londonból.

Minden betegségnek gyógyszer és költség nélküli eltávolitása a zamatos du Barry Revalesciereje által, a mely felnőtteknél és gyermekeknél 50 szeresen megkiméli az árát. — Kivonat 75,000 gyógyulásból, gyomor-, ideg-, altfél-, mell-, tüdő-, nyak-, torok-, lélekzeti-, mirigy-, vese és hugyhólyagbajokból, a melyekből kivánatra ingyen és bérmentesen küldetnek másolatok.

Minden szenvedőnek egészség a zamatos du Barry Revalesciereje által, a mely gyógyszer használat nélkül következő betegségeket távolit el: gyomor-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyakhártya-, lélekzési, hugyhólag és vesebajokat, mellbetegségeket, szédülést, nehéz lélekzetvételt, köhögést emészthetetlenséget, dugulást, hasmenést, álmatlanságot, gyengeséget, aranyeret, vizkórt, lázt, vértódulást, fülzugást, ájulást és hányást még a terhesség folyamatában is, hashártyalobbot, mélakórt, soványodást, csúzt köszvényt, sápkórt. — Kivonat 75,000 bizonyitványból gyógyitásokról, a melyek minden gyógyszerrel daczoltak.

74,670. bizonyitvány.

Bács, 1872. april hó 13-án.

Már 7 hava, hogy vigasztalhatlan állapotban voltam. Mell- és idegbajban szenvedtem, ugy, hogy naponkint fogytam szemlátomást és ennélfogva hosszabb ideig háborgatva voltam tanulmányozásomban. Hallottam az ön csodateljes Revalesciérejéről. Igénybe vettem és biztosithatom önt, hogy az ön zamatos és tápláló Revalesciéje használata által, tökéletesen egészségesnek és erősnek érzem magamat, ugy, hogy minden reszketés nélkül vezethetem a tollat. Kötelességemet vélem teljesiteni, minden szenvedőnek, ezen aránylag igen olcsó és izletes tápszert mint legjobb gyógyszert ajánlani, és maradok tisztelettel

Teschner Gábor,
a nyilvános felső keresk. intézet hallgatója.

73,668. bizonyitvány.

Mitrowitz, 1871. apr. 30-án.

Köszönet a jelen lisztnek, a melynek 3 havi használata következtében nővérem, a ki ideges főbajban és álmatlanságban szenvedett, a javulás utján van. Egyuttal tiszteletteljesen kérem önt, utánvétel utján 1 font közönséges Revalesciérét küldeni, használati utasitással együtt 8 hetes gyermekek számára.

Tisztelettel
Kostits G. Mikolas.

73,704. bizonyitvány.

Pri[illegible] u. p. Hollaschan (Morvaország) 1871. május 7-én.

Miután az ön által küldött du Barry Revalesciérem már rég elfogyott, és gyomorgyengeségem és emészthetlenségem ellen jó gyógyszer, ennélfogva tisztelettel kérem önt, nekem 2 font Revalesciéret a vasútállomásról utánvét utján küldeni, még pedig minél előbb.

Teljes tisztelettel
Rohacsek József, erdész.

Táplalóbb levén a husnál, 50-szeresen megkiméli a gyógyszer árát, felnőtteknél ugy, mint gyermekeknél.

Pléhszelenczékben ½ font 1 frt. 50 kr., 1 font 2 frt 50 kr., 2 font 4 frt 50 kr., 5 font 10 frt., 12 font 20 frt., 24 font 36 frt. Revalesciére piskoták szelenczékben 2 frt 50 és 4 frt 50 krral. Revalesciére Chocolatée táblákban 12 csészére 1 frt 50 kr., 24-re 2 frt 50 kr., 48-ra 4 frt 50 kr., poralakban 12 csészére 1 frt 50 kr., 24-re 2 frt 50 kr., 48-ra 4 frt 50 kr., 120-ra 10 frt., 288-ra 20 frt., 576 ra 36 frt.

Megrendelhető Barry du Barry & Comp. által, Wien, **Wallfischgasse Nr. 8.,**

N.-Kanizsán Lovák Károly gyógyszertárában; Aradon F. Tones és társánál; Debreczenben Mihálovits István gyógyszertárában a kigyóhoz; Kassán Wondraschek K.-nál; Marosvásárhelyett Fogarasi Dömötörnél; Pesten Török Józsefnél; Székes-Fehérvárott Dioballa Györgynél. Temesvártt Quiriny A. városi gyógyszerésznél; Verseczen Fischer Móricznál.

A bécsi czég minden vidékre küld postautalványra vagy utánvétre.

H I R D E T É S E K:

A maga nemében egész Európában [illegible]

FOGL E.-féle

első cs. kir. udvari fehérnemüek gyára

Bécsben,

25 Mariahilf, Hauptstrasse **25,**

[illegible]

E. FOGL, Wien, k. k. Hoflieferant,

(Mariahilferstrasse 25.)

Wajdits József nyomdájába

előnyös feltételek mellett

néhány **TANONCZ felvétetik.**

Értekezhetni a nyomdatulajdonossal N.-Kanizsán.

Fényeresztny 360 000 mark uj osmel birodalmi erősben

Szerencse hirdetés.

A nyereményt az állam biztosítja

Me. hirdet

nyereménybeni rendszer telre,

mely H mburg államtól biztosított nagy pénzsorsolásban áll és

5 millió 300000 markná

bizonyosan több nyeretik.

A nyeremények ezen előnyös pénzsorjutékban, mely tervezet ezt 600 000 sorsjegyet tartalmaz, következők: 1 Fő-nyeremény 100 000 mark az uj osmet birodalmi márkákban, vagy 120 000 porosz porosz tallér bankjegyben 100,000, 1-ször 60 0. 750 0. 5000 0, 100 0. 2-ször 3000 0, 75 0 0, 2szor 2000 0, 2 szor 1 000, 5-ször 1200 0, 13szor 10000, 1 szor 8000, 12szor 6000, 25szor 3000, 3-szor 4000, 35szor 3000, 12szor 200 0, 32 szor 1500, 1 000, 10 0, 657szor 500, 500 és 200, 15 0szor 110, 100, 18,322szor 10, 30, 15 0 és 5 mark, és minden más hány-ban alatt 7szori huzásban szakszerűleg.

Az első nyeremény huzás hivatalosan

f. évi december 17- és 18-án történik és erre

egy eredeti sorsjegy ára csak 3 frt — kr.
„ felet „ „ „ „ „ 1 „ 50 „
„ negyed „ „ „ „ „ — „ 75 „

és az eredeti állam által biztosított sorsjegyek s nem tilott igérvények, bérmentes pénzbeküldésére vevény melletti levélben a legtávolabb helyekre is azonnal kiküldetik

Minden rendelő megkapja az államjegyekkel ellátott huzási hivatalos jegyzéket.

A nyeremény kifizetése és elküldése

egyszerűen, a pontosan titoktartással azonnal megtörténik s megküldetik.

Levélfogva csak felelősnek bizatnak

Idősb Heckscher Samuel,

(1208—1) bank és váltó-bánk a Hamburgban.

Árverési jelentés.

Divat és rőfös áru kereskedésének végképeni elhagyásá végett, alulirottnál f. h. 24-tól, kezdve következő czikkek lesznek fél gyári áron árveretetve:

Női-öltöny szövetek, selyem-, pamut- és gyapotból, **női bundák, paletotok, zekék, zubbonyok, longshawlok, nagy kendők, plaids'ok**, valódi **rumburgl-, creas-, hollandi** és **szilézial vásznok, damaszt asztalruhak- és lürdiközökendők**, fehér és tarka **csinvatok, ágykanavászok, nankinok**, fehér- és tarka **zsebkendők**, angliai **siffonok parkotok, függönyszövetek, abroszok** és **ágyterítők, butor- kelmék, szőnyegek, lótakarók, gabonazsákok** és sokféle más czikkek, melyek különösen

karácsonyi és uj-évi ajándékoknak

igen alkalmasak. (1133—2)

Nagy-Kanizsa, 1873. November hóban.

Weiszmayer M.

az izr. község házában a „Korona" szálloda átellenében.

FÖLL A. SEIDLITZ-PORA.

E porok rendkívüli a legtöbb esetben helyrontyult gyógyhatásuk által minden, eddig ismert szert szerek kivül, a sikoltatónak az alól helyet foglalják el; mint az sok ezer, a czársári birodalom minden részéből kezeinkhez küldött hálairatok a legrészletesebben tanúsítják, hogy a porok tökélett szerint szerelmeikkel, emészthetőségekkel, gyomorbántalmakkal, továbbá gérszek vese- és idegbajokban, szívdobogásban, ide gesteg okozta fájdalmak, vertiulás, végül hysteriára, bukor és hazamen kényszera kajlamoltak a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, s a legtartósb gyógyhatást eredményezték.

Ára 1 eredeti doboznak használati utasitással 1 frt.

FRANCZIA BORSZESZ SÓVAL.

A legnagyobbitatok szerint, s azon szerencsésség megedelmére, szépsége s lás és külső gyulaszt, legtöbb betegége, mindennemű sok-, fej-, fül- és fográjára, régi sérvek és nyitott seb k, rák, fene, csomgyhadás, bénulás és mindennemű sérülés ellen, stb. stb.

1 palaczk ára használati utasitással 80 kr.

(1081—4)

DORSCH-HALMAJ-ZSIROLAJ.

A legtartóbb és legmathatósabb orvosi szer. Amerikai bőgyelőszem csecsedő fel a mostan gyógyszerkészítőjét halszárzsirolajtól.

A valódi **Dorsch-halmajzsir-olaj mell- és tüdő-bajoknál**, szerepelne- és rachitis-betegségekben legtöbb gyógyhatással van; megerősíti a legidőlcsbb szervény- és szenthajakat, valamint az időszaki **bárkülfegeket**

Ára 1 üvegnek használati utasitással 1 frt.

Raktárok Nagy-Kanizsán: Bohus J. gyógyszertárban, Lovák K. gyógyszertárban, Fessellnofer J. az Rosenfeld F. uraknál.

Balaton-Füredi Iskolavics G.
Czákfaryán Kárász H.
Csurgón Kreisler David
Kaposvárott Cohn Jakab
Egerszegen Warli Mánó gyógyszertárban
Kőszegben Wünsch F.
Keszeczen Ilczer Jakab fai
Kőszegen Csaszarovits Ferc gyógyszertárban
Lutzenyen Kalinda J. gyógyszertárban
Marczalibán Iaril Sándor
Sárok-Sáf-györgyön Fabics J. gyógyszertárban
Szombathelyen Pilich Ferenczy gyógyszertárban
Sopronyban Mossy András gyógyszertárban
Zagrabban Mitelbach Zs. gyógyszertárban
„ Czylock J. f. gyógyszertárban
„ Pessing F. gyógyszertárban

Fölhivás.

A nagyérdemű közönség érdekében van szerencsém becses figyelmét felhívni ujonnan berendezett s jól válogatott

Norinbergi pipere-divatczikkek

és **gyermekjátékokból** álló raktáramra különösen

karácsonyi és ujévi ajándékok bazáromban

a legnagyobb választék s igen jutányos áron kaphatók.

Tisztelettel

KOHN GYULA,

az uj takarékpénztári épületben.

(1202—2)

120,000 porosz tallér

mint főnyeremény.

Továbbá 80,000, 40,000, 30.000, 20,000, 16,000 2 szor 12000, 1000, 2-szor 8000, 2-szor 6000, 5 szor 4800, 13-szor 1000, 11 szor 3200, 12 szor 2400, 27-szor 2000, 3-szor 1600, 55-ször 1200, 126-szor 800, 6-szor 600, 2-szor 480, 352-szor 400 és 200 10-szor 120, 267-szor 80 és 34,326-szor 45, 40, 20, stb. stb. p. tallér nyereményt ad az állam által engedélyezett és biztositott

Nagy pénzsorsjáték

melyben a tőke összege

2 millió 120,000 porosz tallért tesz

a kevés hó alatt hét huzásban eszközöli.

A rendszeres I. huzás

f. évi december 17. és 18-án lesz,

melynél a sorajegyek ára következő:

Egy egész eredeti (nem igérvény)	3.50	kr. o. é.
„ fél „ „ „	1.75	„ „ „
„ negyed „ „ „	—.90	„ „ „

Az osztr. bankinyek bekuldése legkényelmesebb a biztosság kedvéért vevény melletti levelben eszközöltni, ugyanezen küldöm a díjtalanul a tervezetet s az állam-szelmszel ellátott eredeti sorajegyeket a legtávolabbi vidékre is pontosan és hallgatagon. Hozza után azonnal elkéldetik a nyereményszelvényt az utólsó sorajegyzéi, a nyert összeg pedig a legszigorubb titoktartás melletti régtlen kifizettetik. Mielőbb biztosumma [illegible] a szerencse által keggelt alulirt bankházban.

Heckscher Zsigmond. Hamburgban.

(1204—2)

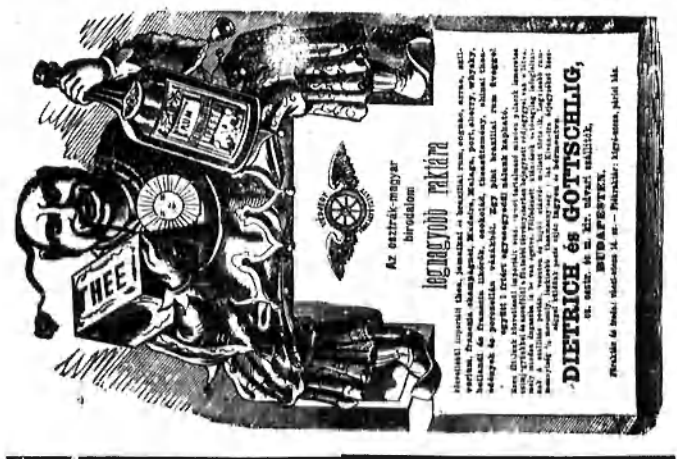

Titkos betegségeket

és

tehetetlenséget

1156—11) (*elgyengült férfierőt*), ugyszintén

hugycsöszűkületeket

és

magömléseket

kigyógyt gyökerosen fényes és tartós siker biztositása mellett

Dr. HANDLER MÓR

orvos- és sebészmester, szülésznő és szemész.

Rendel naponkint délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádor-utcza 13. sz. 1-ső emel. 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik, és a gyógyszerek megküldetnek.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.